

Stjórnartíðindi

1876 - B-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfundu skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Gallar á bls. IV, 3-4, 41-48, 58-59, 100, 102, 108-112, 126, og 128.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

FYRIR

Í S L A N D

árið 1876.

Deildin B.

Reykjavík.

Í prentsmiðju Einars Þórðarsonar.
1876—77.

EFNISYFIRLIT.

STJÓRNARBRJEF OG AUGLÝSINGAR.

	Bls.		Bls.
1. 10. jan. B. l. um fjallvegi	1.	32. 5. apríl B. l. um hjálp Dana og Englendinga við öskufólkið í Múlasýslum	41.
2. 15. jan. B. l. um þinglestur á skipunarbrjef-um gjaldheimtumanna	1.	33. 5. apríl B. l. um landskuldauppgjöf á Vest-mannaeyjum	41.
3. 15. jan. B. l. um framfærsluhrepp sveitarómaga	2.	34. 6. apríl B. l. um framfærslu sveitarómaga	42.
4. 17. jan. B. l. um uppgjöf á þjóðjarðarlandskuld	2.	35. 7. apríl B. l. um verðlaun fyrir björgun úr lífsháska	43.
5. 17. jan. B. l. um útbýting á styrktarfe handa uppgjafaprestum og prestaekkjum	3.	36. 8. apríl B. l. um toll af strönduðu víni	43.
6. 17. jan. B. l. um uppbót fátækustu brauða	4.	37. 10. apríl B. l. um styrk við háskólann í Khöfn handa læknaefnum	43.
7. 20. jan. B. l. um dómsvald lögreglustjórans í fjárkláðamálinu	5.	38. 11. apríl B. l. um eptirlit með framtali til vínfangagjalds	44.
8. 14. febr. A.l. um póstmálasamþykkt allherj-arfundarins í Bern 9. oktr. 1874	6.	39. 15. apríl B. l. um tilsógn í innanbjarbúsýslu	44.
9. 10. febr. Verðlagsskrá fyrir Austur- og Vest-ur-Skaptafellssýslu	14.	40. 18. apríl B. l. um lán til að byggja upp kirkju	44.
10. 29. febr. Verðlagsskrá fyrir Borgarf. Gullbr. og Kjósar, Árness, Rangárvalla og Vest-mannaeyjasýslur og fyrir Reykjavíkurkaupst.	16.	41. 18. apríl B. l. um þjónustu í óveittu prestsemb.	45.
11. 16. febr. Verðlagsskrá fyrir Húnavatns og Skagafjarðar sýslur	18.	42. 24. apríl B. l. um skýringu á 19. grein sveit-arstjórnartilskip.	45.
12. 16. febr. Verðlagssrá fyrir Eyjafjarðar og Þingefjar sýslur og Akureyrarkaupstað	19.	43. 24. apríl B. l. um lausn frá embættum	47.
13. 16. febr. Verðlagsskrá fyrir Múlasýslur	21.	44. 19. apríl B. r. um bráðabirgðalög til útrym-ingar fjárkláðanum	49.
14. 15. febr. B. l. um bojarfulltrúakosningu	23.	45. 21. apríl B. l. um fullnæðarúsk. á sveitamáli	50.
15. 18. febr. B. l. um dómasafn	23.	46. 21. apríl B. l. um gjald úr amtssjóðum til lækna sjóðs	50.
16. 2. marz B. l. um verðlaun fyrir jarðaboetir í vesturamtinu	23.	47. 21. apríl B. l. um sölu á prestsseturshjáleigu	51.
17. 16. marz Skýrsla amtmanns um árangurinn af fjárkláðaráðstöfunum	23.	48. 28. apríl B. l. um skaðaboetir fyrir skemmd-ir á póstsendingu	51.
18. 18. marz B. l. um fjárrekstrarbann	27.	49. 26. apríl B. l. um hvar greiða skuli toll af ölföngum og tóbaki	52.
19. 22. marz Skýrsla amtm. um fjárkl. í Borgarf.	27.	50. 9. maí B. l. um styrk handa námspiltum á norskum búnaðarskólum	52.
20. 24. marz Verðlagsskrá fyrir Mýra, Snæfellsn., Hnappadals og Dala sýslur	28.	51. 16. maí Ub. l. um gjaldheimtur og reikningsskil	53.
21. 24. marz Verðlagsskrá fyrir Barðastrandar og Stranda sýslur	30.	52. 18. maí A.l. um rikisskuldab., er upp má segja	55.
22. 24. marz Verðlagsskrá fyrir Ísafjarðarsýslu og Ísafjarðarkaupstað	31.	53. 23. maí B. l. um toll af tóbaki, sem ritað er á tollseðil, en ekki á farmskrá	55.
23. 28. febr. B. r. um lán úr viðlagasjóðnum	33.	54. 23. maí B. l. um borgun fyrir rannsókn á brenniv.	56.
24. 28. febr. B. r. um skilning á launalögunum	34.	55. 23. maí B. l. um tíu-ára-bygging sýslu-mannsljensjarðar	56.
25. 4. marz B. l. um hluta suðuramts af fje til eflingar landbúnaði	38.	56. 23. maí B. l. um endurgjaldskröfu fyrir húsa-gjörð á umbodsjörð	57.
26. 24. marz B. l. um gufuskipisferðir kringum landið	38.	57. 23. maí A.l. um minnispening	57.
27. 25. marz B. l. um fjárveitingarvald amtsráðs	39.	58. 23. maí B. l. um sama	58.
28. 25. marz B. l. um styrk úr heiðursmerkjasjóði	39.	59. 26. maí A.l. um samskot í Danmörku og Noregi handa Íslendingum	58.
29. 25. marz B. l. um styrktarmæli á brennivíni	39.	60. 26. maí B. l. um bókaþöf til stiðtsbókasafns	59.
30. 4. apríl B. l. um jarðakaup handa prestakalli	40.	61. 26. maí B. l. um skipting á Torfastaða-hreppi í 2 hreppa	59.
31. 4. apríl B. l. um endurskoðun reikninga	40.	62. 10. júní B. l. um ábyrgð fyrir eldsvoða	60.

Skammstafanir: „B. l.“ = Brjef landshöfðingja. „A. l.“ = Auglýsing landshöfðingja. „Ub. l.“ = Um burðarbrjef landshöfðingja. „B. r.“ = Brjef ráðgjafa.

	Bls.		Bls.
63. 13. júní B. I. um endurgjald á tolli af brenniv.	61.	98. 5. septemb. B. I. um burðareyri undir ó-	
64. 14. júní B. I. um stjórn læknaþjóðsins	61.	gilta peninga	91.
65. 14. júní B. I. um styrk handa stúdentum		99. 6. septemb. B. I. um rannsókn á veikindum	
við háskólann í Khöfn	61.	á skepnum í Múlasýslum	91.
66. 14. júní B. I. um skurð á rekaðvali	62.	100. 9. septemb. B. I. um undanþágur undan fjár-	
67. 14. júní Ferðaaætlun strandsiglingaskipsins	62.	rekstrar-banni	91.
68. 14. júní A. I. um vikt á böggulsendingum		101. 12. septemb. B. r. um lán handa kirkju	92.
með póstskipinu	65.	102. 22. septemb. B. r. um verðlag á lækniþlyfjum,	
69. 19. júní B. I. um styrk til að koma á fót		er vinandi er í	93.
kalkbrennslu	65.	103. 12. septemb. B. r. um toll af brennivíni	
70. 23. júní Brjef biskups um kirkjuroekni	65.	með 8½° styrkleika	93.
71. 27. júní B. I. um bæjargj. af byggðri tómthúslóð	66.	104. 26. september B. r. um að toll af tóbaki	
72. 27. júní B. I. um framferslu sveitarómaga	67.	skuli taka, þar sem það er flutt í land	93.
73. 28. júní B. I. um optírlit með útlutningum		105. 26. september B. r. um kornlán handa sýslu-	
á fólki og skýrslur um þá	67.	nefnd	94.
74. 30. júní B. I. um lestagjald af salti til fiskverk.	69.	106. 30. september B. I. um lóðarnám frá prests-	
75. 30. júní B. r. um að taka ölfangatoll þar		setri, undir verzlunarhús	95.
sem skip fyrst sýnir skilríki sín	70.	107. 2. október B. I. um lækniþjónustu í Vest-	
76. 1. júlí B. I. um styrk handa yfirsetukonum	71.	ur-Skaptafells. Rangárv. og Árnessýslum	95.
77. 6. júlí B. I. um að koma heyrnar- og mál-		108. 12. október Skýrsla amtmanns um árangur	
leysingjum til kennslu á Íslandi	71.	af fjárkláða-ráðstöfunum	96.
78. 10. júlí A. I. um í hvaða fangelsi afbrota-		109. 12. okt. Umburðarb. I. um skýringar í toll-	
menn skuli taka út hegningu	72.	skrám viðvíkjandi ölföngum og tóbaki	97.
79. 10. júlí Erindisbr. handa lögreglustj. um fang-		110. 16. október B. I. um styrk til eflingar	
elsisstjórn þá, er þeim ber að hafa á hendi	73.	landbúnaðarins í vesturamntinu	98.
80. 10. júlí B. I. um fangahús og fangareglur	75.	111. 18. október B. I. um styrk til að læra	
81. 23. maí B. r. um kærur út af brotum út-		meðferð á mjólk	98.
lendra fiskimanna	81.	112. 20. okt. B. I. um styrk til dómasafns	98.
82. 26. maí B. r. um fiskiveiðar Færeyinga á		113. 10. júní B. r. um toll af vörum, er sýnd	
Austfjörðum	81.	voru skilríki fyrir í Reykjavík	100.
83. 3. júlí B. r. um breytingu á kirkjusóknar-		114. 23. ágúst B. r. um toll af vörum, er flytj-	
skipun	83.	ast með pósgufuskipinu	101.
84. 6. júlí B. r. um birtingu lagafrumvarpa	84.	115. 26. september Umboðsskrá konungs handa	
85. 6. júlí B. r. um Thorkillii-barnaskólasjóð	84.	lögreglustjóranum í fjárkláðamálinu	101.
86. 19. júlí B. I. um endurbætur á fjallvegum í		116. 26. október. Reglugjörð um brunamál í Reykja-	
suðuramti	86.	vik	102.
87. 19. júlí B. I. um sama í vesturamti	86.	117. 9. nóvber A. I. um hverjir vegir skuli vera	
88. 20. júlí B. I. um dýralækni	86.	fjallvegir	105.
89. 24. júlí B. I. um hluta vesturamtsins af fje-		118. 15. nóvemb. Ub. I. um samning tollreikninga	
til jarðabóta	86.	og skilríki þau, er þeim eiga að fylgja	106.
90. 29. júlí B. I. um leyfisbrjef til hjónaskilnaðar	87.	119. 27. novemb. B. I. um rit um bráðap. í sauðfje	107.
91. 5. ágúst B. I. um húsmennskuleyfi	87.	120. 21. nóvbr. A. I. um breytingar á póstleiðum	107.
92. 2. septbr. B. I. um innheimtingu á gjöldum		121. Ferðaaætlun pósgufuskipanna	108.
af útlendum fiskiskipum	88.	122. 30. nóvbr. Ferðaaætlun landpóstanna	108.
93. 3. júlí B. I. um burðareyri til brezkra og		123. 10. október B. r. um klausturgjöld til prest-	
frakkneskra nýlenda	89.	anna á Akureyri og Grimsey	113.
94. 5. júlí B. r. um fjárveiting til sjúkrahússins		124. 7. nóvbr. B. r. um prentun á nefndarálitum	113.
á Akureyri	89.	125. 9. nóvbr. B. I. um vegabætur á Grimstúngu-	
95. 20. júlí B. r. um vikt á rjótóbaki á dönsk-		heiði og Mývatnsöræfum	113.
um tollskrár	89.	126. 9. nóvbr. B. I. um vegabót á Kaldadal	114.
96. 24. júlí B. r. um húsagjörð á umboðsjörð		127. 14. nóvbr. B. I. um póstsendingar til milli-	
eptir bruna	90.	stöðva póstskipisins	114.
97. 11. ágúst B. r. um samskotasjóð Jóns Eiríks-		128. nóvbr. B. I. um endurgreiðslu á tolli	115.
sonar	90.	129. 14. nóvbr. B. I. um breytingu á dýrleika jarðar	115.

130. B. l. um skiptingu á Bjarnaneshreppi í 2 hreppa	115.	Thorkillii-barnaskólasjóður	119.
131. 14. nóvbr. B. l. um skaðabætur fyrir glataða póstsendingu	116.	Sjóðir, sem eru undir stjórn biskups	121.
132. 20. nóvbr. B. l. um búskap hegningarhússins	117.	Sjóðir, sem eru undir stjórn amtsráðanna í suður- og vesturumdæmunum	123.
133. B. l. um styrk til að kenna hraðritun	117.	Sjóðir í norður- og austurumdæminu 1874	128.
134. 30. nóvbr. A. l. um almennar baðanir sauð-fjárins á kláðasvæðinu	117.	AMTSRÁÐSSKÝRSLUR.	
160. 4. nóvbr. B. r. um kennslutíðmann við prestask.	137.	Fundir amtsráðsins í suðurumdæminu 8.—10. júní og 29. ágúst	75, 98.
161. 25. nóvbr. B. l. um alþingiskosningu í Skaga-fjarðarsýslu	137.	Fundur amtsráðsins í vesturumdæminu 21.—23. júní	77.
162. 19. desembr. B. l. um linun í afgjaldi á þjóðjörðum og þóknun fyrir jarðabætur	137.	EMBÆTTISMENN SKIPADIR OG SETT-IR	48, 64, 80, 88, 112, 119.
163. 20. desembr. B. l. um uppbótarfje handa fátækum prestaköllum	138.	ÓVEITT EMBÆTTI	48, 64, 80, 88, 112, 120.
REIKNINGAR.		HEIÐURSMERKI OG HEIÐURSGJAFIR	64, 120.
Styrktarsjóður Kristjáns konungs hins níunda í minningu þúsundára-hátíðar Íslands	118.	LEYFISBRJEF, KONUNGLEG	64, 80.
		PRESTVÍGLUR	119.
		LEIÐRJETTINGAR	64, 104.

NAFNAREGISTUR OG ORÐA.

Akureyri 89, 113.	Danmörk og Danir 38, 41, 58.	Grafningshr. 42.
Alptamýri, pk. 138.	Davíð Guðmundsson pr. 64.	Grimsey pk. 4, 113.
Alþingiskosning 137.	Dómasafn 23, 98.	Gröf, umbodsjörð 90.
Amtsráð 39, 75, 77, 98.	Dýralæknir 86, 91.	Guðmundur Einarsson pr. 107.
Anna Melsteð 44.	Dýrleiki jarða 115.	Guðmundur Guðm.s. frá Mýrum 87.
Árgerði hjáleiga 57.	Eggert Briem pr. 48.	Guðmundur Helgason pr. 120.
Asar pk. 4, 48.	Eggert Briem sýslum. 80, 112.	Guðmundur Jónsson pr. 112.
Benidikt Kristjánsson pr. 64.	Egill Egilsson borgari 65.	Guðmundur Pálsson málafl.m. 48.
Benidikt Sveinsson sýslum. 64.	Einar Guðjohnsen læknir 88.	Gufuskipsferðir 38, 62, 65, 108, 114.
Bergstaðir pk. 4.	Einar Vernharðsson pr. 88.	Guttormur Vigfússon pr. 48.
Bernarpóstsamþykkt 6, 89.	Einar Þórðarson prentari 98.	Hallæri 94.
Biskupstungnahr. 2.	Einholt, pk. 138.	Hálsasveit 67.
Bjarnaneshr. 115.	Eldsvoða-ábyrgð 60.	Háskólinn 43, 61.
Bjarni Thorsteinss.fyrv. amtm. 48.	Englendingar 41, 89.	Hegningarhússtjórn 117.
Björn Gíslason frá Brúarhrauni 23.	Esjukalk 65.	Heiðursmerki 39, 64.
Björn Jónsson ritstj. í Rvík 80.	Fangelsisstjórn 72, 73; 75, 117.	Helgastaðir pk. 80.
Blönduóss verzlunarstaður 95.	Ferða-áætlanir 62, 108.	Helgi Magnúss. b. á Birtingah. 120.
Bogi Pjetursson læknir 80, 88.	Fiskiveiðar 69, 81, 88.	Hestsþing pk. 64.
Bráðabirgðalög 49.	Fjárkláði 5, 23, 27, 49, 96, 101, 117.	Hjaltabakki, pk. 95, 138.
Bráðapestarrit 107.	Fjarrekstrarbann 27, 91.	Hjónaskilnaðarleyfi 87.
Brauðauppbót 4, 138.	Flatey, pk. 138.	Hjörleifur Einarsson pr. 64.
Brennivínstollur sjá Vinfangatollr.	Fljótshlíðarþing pk. 4, 138.	Hraðritun 117.
Brunamál 60, 90, 102.	Frakkar 81, 89.	Hreppskipting, 59, 115.
Brynjúlfur Gunnarsson pr. 120.	Framfersla sveitarómaga 2, 42, 67.	Hrepphólar, pk. 138.
Brynjúlfur Jónsson pr. í Reynisþingum 48, 120.	Færeyjar 66, 81.	Húnavatnssýsla 80.
Búnaðarfjölög 38, 98.	Gísli Hjálmars. b. á Æsust. 115.	Húsagjörð á umbodsjörð 57, 115.
Bæjarfulltrúakosning 23.	Gjaldheimtur 1, 53.	Húsavík, pk. 120.
Daniel Halldórsson pr. 39, 113.	Goðdalir pk. 64.	Húsmennskuleyfi 87.
		Hvammur í Laxárdal pk. 4.
		Hvanneyri í Siglufirði pk. 4.

- Indriði Gíslason** b. á Hvoli 23.
 Innanbæjar búsysla 44, 98.
 Ísafjarðarkaupstaður 23.
Jakob Guðmundss. pr. 78, 86, 120.
 Jafnaðarsjóðir 50.
 Janus Jónsson pr. 88, 120.
 Jarðamat 115.
 Jón Blöndal verzlunarstjóri 137.
 Jón Árnason frá Skútum 53.
 Jóns Eiríkssonar samskotasjóð. 90.
 Jón Halldórsson pr. 119.
 Jón J. Hjaltalín landlæknir 47.
 Jón Jónsson landritari 5, 23, 26, 48, 101.
 Jón Jónsson pr. Bjarnanesi 64, 120.
 Jón Sigurðsson alpm. Gautl. 40.
 Jónas Bjarnarson pr. 88, 120.
 Jónas Jónasson læknir 47.
 Júlíus Halldórsson læknir 88.
Kálfatjarnarkirkja 92.
 Kalkbrennsla 65.
 Kári Konráðsson b. Hraunfirði 23.
 Kaupmannahöfn 43, 61, 67.
 Keldnaþing pk. 138.
 Kirkja og kirkjusókn 44, 83, 92.
 Kirkjubólþing, pk. 138.
 Kirkjurækni 65.
 Klyppstaðir pk. 4.
 Knappstaðir pk. 4.
 Knudtson & Sön kaupm. 100, 101.
 Kolviðarhóls-sæluhús 86.
 Konungsúrskurðir 39, 50, 51, 57, 59, 85, 101.
 Kvíabekkur pk. 4.
Lagafrumvörp 49, 84, 86, 113.
 Lán 33, 40, 44, 92, 94.
 Landbúnaðarfélagið danska 38.
 Landsskuld, sjá Uppgjöf.
 Launalög 34.
 Lausn frá embættum 47.
 Lestagjald 69.
 Ljensjörð sýslumanns 56.
 Ljósmeður 71.
 Lóðarnám 95.
 Lóðartollur 66.
 Lundur, pk. 138.
 Læknaefni 43.
 Læknasjóður 50, 61.
 Læknisþjónusta 95.
Magnús Gíslason, settur sýslum. 1.
 Magnús Jónsson kaupm. 89.
 Magnús Jónsson pr. 47, 64.
 Magnús Jósefsson pr. 120.
 Magnús Stephensen yfirdómari 48.
 Málleysingar 71.
 Meðallandsþing pk. 48.
 Melrakkaey 81.
 Melstaður pk. 88.
 Minnispeningar 57, 58.
 Mjólkurmeðferð 44, 98.
 Múlasýslur 41, 58, 98.
 Mývatnsþing pk. 4, 40, 138.
 Nefndarálit 113.
 Noregur 52, 58, 87.
Oddgeir Guðmundsen pr. 120.
 Oddný Ólafsd. dannebr.m.ekkja 39.
 Oddur Gíslason pr. 120.
 Ólafur Bjarnarson pr. 120.
 Ólafur Ólafsson pr. 120.
 Ólafur Sigvaldason læknir 88.
 Páll Blöndal læknir 88.
 Páll Jónsson frá Þverá 52.
 Páll Ólafsson pr. 64.
 Páll Ólafsson umboðsm. 64.
 Páll Pálsson pr. 72.
 Páll Sigurðsson pr. 95.
 Páll Sivertsen pr. 112.
 Peningar 91.
 Pjetur Guðmundsson pr. 113.
 Pjetur Jónsson pr. 112.
 Pjetur Pjetursson biskup 64.
 Pjetur Pjetursson frá Sólheim. 52.
 Póstgjald 65, 89.
 Póstmálasamþykkt 6, 89.
 Póstsending skaðabætur 51, 116.
 Prentsmíðja 64, 80.
 Prestaekkjur 3.
 Prestaskóli 137.
 Prestsþjónusta í óveittu brauði 45.
 Presthólar pk. 4.
Randrup lyfsali 93.
 Reikningsendurskoðun 40.
 Reikningsskil 53, 106.
 Rekahvalur 62.
 Reykjavík 52, 59, 60, 66, 87, 102.
 Reynisþing pk. 4.
 Ríkisskuldabréf 55.
 Rípur pk. 4.
Sandakirkju bygging 44.
 Sandfell pk. 4, 138.
 Siemsen kaupm. 61, 93.
 Sigurður Erlendss. frá Útskálum 43.
 Sigurður Gunnarsson pr. 48.
 Sigurður Ólafss. læknir 64, 88, 95.
 Sjúkrahús 89.
 Smith kaupm. 89, 94.
 Snorri Jónsson dýralæknir 86, 91.
 Sófonías Halldórsson pr. 88, 120.
 Staður í Aðalvík pk. 4, 138.
 — í Grindavík pk. 4.
 — í Grunnavík pk. 88.
 — á Snæfjallaströnd, pk. 138.
 — í Súgandafirði pk. 4, 138.
 Steingrímur Jónsson pr. 120.
 Stefán Bjarnarson sýslum. 62.
 Stefán Halldórsson pr. 120.
 Stefán Jónss. pr. Bergstöð. 48, 120.
 Stefán Jónss. pr. Þóroddstöð. 120.
 Stefán Sigfússon pr. 120.
 Stefán Thordersen pr. 112.
 Stíptsbókasafn 59.
 Stóruvellir, pk. 120, 138.
 Stúdentar, sjá Hásk. og Prestask.
 Stöð pk. 4.
 Svalbarð pk. 4.
 Sveinn Eiríksson pr. 120.
 Sveinn Sveinsson búfræð. 38, 98.
 Sveitarstjórnarlöggjöf 45, 50.
 Tegner læknir 119.
 Teigarhorn hjáleiga 50.
 Þorkillii-barnaskólasjóður 84, 119.
 Tóbakstollur 52, 53, 70, 89, 93, 97.
 Tómas Hallgrímsson læknakenn. 64.
 Tómas Hallgrímsson pr. 120.
 Torfastaðahreppur 59.
 Tröllatunga pk. 4.
 Uppbót á brauðum 4, 138.
 Uppgjafaprestar 3.
 Uppgjöf á þjóðjarðarlandsskuld 2, 41, 137.
 Útlutningur á fólki 67.
 Verðlagsskrár 14, 28, 39.
 Verðlaun 23, 43, 86, 120.
 Vestmanna-eyjar 41, 56.
 Viðlagasjóður 33.
 Villingaholtshreppur 2.
 Vinfangatollur 39, 43, 44, 52, 56, 61, 70, 93, 97.
 Vogsósar pk. 4.
 Yfirsetukonur 71.
 Yztiklettur jörð 56.
 Zimsen faktor 70.
Þingeyrahreppur í Ísafjarðars. 44.
 Þingeyrakirkjusókn 83.
 Þinglestur 1, 52.
 Þingvallahreppur 42.
 Þjóðjarðir 2, 41, 57, 90, 113, 137.
 Þórður Guðmundsen læknir 88.
 Þorkell Bjarnason pr. 48.
 Þorleifur Jónsson stud. 117, 137.
 Þorvaldur Bjarnarson pr. 48.
 Þorvarður Kjerúlf læknir 88.
 Þorsteinn Þórarinnsson pr. 64.
 Þórunn Halldórsdóttir 98.
 Þönglabakki pk. 4.
Æðarvarp 81.
 Æsustaðir, jörð 115.
 Ölfangatollur sjá Vinfangatollur.
 Ölveshreppur 42.
 Öskufólkið 41, 58.

Stjórnarbrjef og auglýsingar.

Brjef landshöfðingja til amtsráðs norður- og austurumdæmisins¹ um fjallvegi. — Með því að svo er fyrir mælt í 2. grein laganna um vegina á Íslandi frá 15. oktbr. f. á., að landshöfðingi ákveði eptir tillögum hlutaðeigandi amtsráðs, hverjir vegir skuli vera fjallvegir, skal jeg þjónustusamlega mælast til þess, að hið heiðraða amtsráð sendi mjer sem fyrst, í síðasta lagi innan 1. ágústs þ. á., tillögur sínar um þetta mál, að því leyti norður- og austurumdæmið á í hlut.

10.
jan.

Af því að lögin öðlast eigi gildi fyrr en áðurnefndan dag, mun varla geta orðið umtalsmál að verja nú þegar á þessu ári nokkru að mun af þeim 15000 krónum, sem veittar eru í fjárlögnum fyrir árin 1876 og 1877, til vegabóta á fjallvegum. Þó virðist mega byrja slíkar vegabætur á þessu ári eða fara að reyna að bæta úr göllum þeim, sem mest riður á að eyða, og verð jeg því að biðja amtsráðið að senda mjer einnig tillögur sínar um vegabætur þær, er haganlegt virðist að undirbúa eða vinna að, sumpart á þessu ári, sumpart á árinu 1877, og býst jeg við, að hið heiðraða amtsráð í tillögum sínum skýri mjer frá, hvernig vegabæturnar að áliti þess verði unnar á sem haganlegastan hátt, og hver kostnaðurinn við þær muni verða.

Þar eð svo er fyrir mælt í 3. gr. vegalaganna, að veita skuli annaðhvort ár í fjárlögnum fje það, sem með þarf til vegabóta á fjallvegum, mun eigi vanþörf á að gjöra nú þegar ætlun fyrir fleiri ár um þessar vegabætur, og mælist jeg til þess, að hið heiðraða amtsráð ihugi og sendi mjer tillögur sínar um, hvernig tilgangi löggjafans með þessum lögum, sem er að koma á góðum vegum, hjer á landi, verði, þegar á allt er litið, haganlegast komið fram, að því er snertir fjallvegina í norður- og austurumdæminu, hve langur tími muni ganga til þess, í hvaða röð eigi að taka nefnda fjallvegi fyrir til endurbótar og hve miklu fje óskilegt sje að varið yrði til þeirra á hverju ári.

Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um að þinglýsaskuliskipunarbrjefum gjaldheimtumanna. — Hæstirjettur hefir í dómi, upp kveðnum 1. septbr. f. á., í máli milli rikissjóðsins og skuldaheimtumannanna í búi Magnúsar Gíslasonar, álitid, að þinglesin skuld með fasteignarveði eigi að ganga fyrir fjárkröfum landssjóðs út af gjaldheimtum, ef skipunarbrjef hlutaðeigandi gjaldheimtumanns hefir eigi verið lesið á þingi því, er viðkomandi fasteign liggur undir.

2
15.
jan.

Fyrir því skal jeg samkvæmt fyrirmælum ráðgjafa konungs í brjefi frá 15. nóvbr. f. á. þjónustusamlega skora á yður, herra amtmaður, að leggja fyrir alla gjaldheimtumenn í umdæmi yðar, hvort sem þeir hafa verið settir um stundarsakir eða skipaðir fyrir fullt og allt, að láta þinglýsa skipunarbrjefum sínum eða löggildingum, ekki að eins þar sem þeir eiga lögheimili, heldur einnig í þeim þinghám, er þeir kynni að eiga fasteignir í.

1) Sama dag var ritað amtsráðunum í suður- og vesturumdæmunum á sömu leið.

2) Sama dag var ritað amtmanunum yfir suður- og vesturumdæminu á sömu leið.

Hinn 21. febr. 1876,

3
15.
jan.

Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vestur-umdæminu um sveitarstyrk handa þurfamanni. — Með brjefi frá 10. apríl 1874 úrskurðuð þjer, herra amtmaður, að Biskupstungnahreppi sem framfærsluhreppi Magnúsar Ögmundssonar bæri að endurgjalda Villingaholtshreppi styrk þann, er hinn síðarnefndi hreppur hefði veitt nefndum þurfamanni, að frádregnum 20 rd., og meðtók jeg, eptir að Biskupstungnahreppur hafði áfrýað þessum úrskurði, með brjefi yðar frá 29. nóvbr. f. á ýmsar skýringar um málið, sem jeg hafði beiðzt.

Magnús sá, er hjer á í hlut, er fæddur í Biskupstungnahreppi og flutti sig vorið 1861 þaðan í Villingaholtshrepp; þar hefir hann síðan dvalið, og var honum veturinn 1870—71 veittur styrkur úr sveitarsjóði í þessum hreppi; en Biskupstungnahreppur hefir fyrst og fremst getið þess, að styrkur þessi muni hafa verið boðinn Magnúsi að eins til að varna því, að hann áynni sjer sveit í Villingaholtshreppi með 10 ára dvöl sinni þar, og því næst farið því fram, að engin heimild hafi verið til þess að veita honum hinn nefnda fátækrastryk, þar sem hann hafi átt, þá er hann þáði styrkinn, skepnur, búshöld og sjenáðar- og geymsluhús, er hljóti að hafa verið um 300 rdla virði.

Hvað nú fyrst snertir spurninguna um það, hvort Villingaholtshreppur hafi boðið Magnúsi eða troðið upp á hann styrki þeim, sem honum var veittur á hinum síðasta vetri af 10 ára dvöl hans í hreppnum, þá hefir ekkert komið fram þessu til styrkingar við rjettarpróf, sem átt hefir verið um þetta atriði; en það virðist þvert á móti nægilega sannað, að hann hafi sjálfur beiðzt styrksins. Úrslit málsins eru því komin undir því, hvort heimild hafi verið til að taka þessa beiðni til greina, þótt beiðandi hafi átt nokkrar eigur, er hefði mátt farga. Þess ber þá vel að gæta, að þurfalíngur sá, sem hjer er um að ræða, var búandi, og átti fyrir mörgum ómögum að sjá, en þegar svo er ástatt, getur ekkert verið því til fyrirstöðu, að fátækrastryrnin, ef hún hyggur, að sá, sem kominn er í bjargarprot, muni geta rjett við síðar, veiti honum svo mikla hjálp, að hann flosni ekki upp frá búi sínu, og verði með hyski sínu sveit sinni því þyngri ómagi. Ekkert hefir nú komið fram um, að eignir optnefnds þurfalíngs hafi, í samanburði við skuldalið það, er honum bar fram að færa, verið meiri, en hann gat minnst komist af með, ef hann hefði átt að halda áfram búi sínu, og það virðist því ekki vera ástæða til að halda, að önnur ráð hafi verið til að bæta úr bjargarprotum þeim, er hann var kominn í, en að veita honum styrk þann, er hann fekk.

Samkvæmt því, sem nú hefir sagt verið, skal yður, herra amtmaður, tjáð, til leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutadeigöndum, að úrskurður sá, er þjer hafði lagt á málið, skal óraskaður standa.

4
17.
jan.

Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vestur-umdæminu um uppgjöf á þjóðjarðarlandsskuld. — Með þóknanlegu brjefi frá 5. jan. þ. á. hafði þjer, herra amtmaður, sent mjer brjef umboðsmanns Kirkjubæjar og Þykkvabæjarklausturs með fylgiskjöllum, þar sem þess er farið á leit, að ábúanda umboðsjarðarinnar Hraunbæjar í Álptaveri, Jóni Jónssyni, verði gefin upp landsskuld fyrir yfirstandandi fardagaár, í notum þess, að hann síðastliðið vor mokaði af túni ábýlisjarðar sinnar sandi, er á það hafði fokið. Hafði þjer getið þess, að þjer á embættisferð yðar 1874 hafði skodað jörð þessa, og að hún þá virtist vel setin, en að auðsjeð væri, að land hennar hefði á síðari árum gengið allmikið af sjer. Þjer leggið því það til, að hin umrædda uppgjöf verði veitt, og nemur hún, eptir því, sem þjer skýrið frá, 50 álnum, að hálfu goldnum í tólg, en

að hálfu með 8 sk. fyrir hverja alin, eða í peningum alls 12 kr. 54 e., en sandmöksturinn hefir verið metinn 54 dagsverk.

Fyrir þessa sök skal yður tjáð til leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigöndum, að jeg eptir málavöxtum fellst á þessa tillögu yðar.

4
17.
jan.

Brjef landshöfðingja til biskups um útbýtingu á styrktarfje handa uppgjafaprestum og prestaekkjum. — Með þessu brjefi skipti landshöfðingi, eptir að hann hafði meðtekið tillögur biskups, þeim 2000 krónum, er með 13. gr. A. b, 3. fjárlaganna frá 15. oktbr. f. á. hafa verið veittar prestaekkjum og börnum þeirra, og til styrktar fátökum uppgjafaprestum og prestaekkjum á ári því, er nú stendur yfir, svo sem nú skal greina:

5
17.
jan.

A. Uppgjafaprestum.

1. Sira Guðmundi Torfasyni frá Torfastöðum í Biskupstungum 100kr.
2. — Þorleifi Jónssyni frá Hvammi í Hvammssveit 40 —

B. Prestaekkjum.

- 1. Kristínu Gunnarsdóttur frá Desjarmýri 52 —
- 2. Sigríði Jónsdóttur frá Skinnastöðum 60 —
- 3. Guðlaugu Gottormsdóttur frá Skeggjastöðum 20 —
- 4. Björgu Magnúsdóttur frá Dvergasteini 30 —
- 5. Þorbjörgu Jónsdóttur frá Kolfreyjustað 52 —
- 6. Helgu Guðmundsdóttur frá Eydölum 20 —
- 7. Margrjetu Magnúsdóttur frá Skorrastað 58 —
- 8. Sigríði Benidiktsdóttur frá Einholti 52 —
- 9. Guðrúnu Ingvarsdóttur frá Eyvindahólum 44 —
- 10. Guðnýju Jónsdóttur frá Kálfholti 60 —
- 11. Guðrúnu Þorvaldsdóttur frá Reynivöllum 38 —
- 12. Elínu Ögmundsdóttur frá Vogsósum 80 —
13. Steinunni ekkju sira Jóns Melsteðs á Klausturhólum . . . 20 —
- 14. Ingibjörgu ekkju sira Gísla Thórarensens á Stokkseyri . . 28 —
- 15. Guðrúnu Jónsdóttur frá Mosfelli 40 —
- 16. Kristínu Eiríksdóttur frá Efriholtapíngum 40 —
- 17. Kristínu Jónsdóttur frá Þykkvabæjarklaustri 82 —
- 18. Margrjetu Narfadóttur frá Glæsibæ 85 —
- ✕ 19. Kristjónu ekkju sira Einars Sæmundssonar í Stafholti . . . 54 —
- ✕ 20. Þórunni Asgrímsdóttur frá Helgafelli 32 —
- 21. Helgu Pálsdóttur frá Reynivöllum 53 —
- 22. Solveigu Markúsdóttur frá Stokkseyri 28 —
- 23. Helgu Magnúsdóttir frá Glæsibæ 40 —
- 24. Guðlaugu Eiríksdóttur frá Reynivöllum 44 —
- ✕ 25. Helgu Guðmundsdóttur frá Borg 85 —
- 26. Sigríði Ingimundardóttur frá Otrardal 34 —
- 27. Helgu Arnfinnsdóttur frá Breiðabólstað í Vesturhópi . . 44 —
- 28. Elínu Einarsdóttur frá Þingeyraklaustri 87 —
- 29. Guðrúnu Pálsdóttur frá Gufudal 36 —

Hín

5
17.
jan.

30. Sigríði Oddsdóttur frá Dýrafjarðarþingum	60 kr.
31. Matthildi Ásgeirsdóttur frá Rafnseyri	68 —
32. Maren Nielsdóttur frá Höskuldsstöðum	58 —
33. Elísabetu Jónsdóttur frá Melstað	40 —
34. Steinunni Jónsdóttur frá Höskuldsstöðum	72 —
35. Sigurbjörgu Jónsdóttur frá Undirfelli	20 —
36. Helgu Eiríksdóttur frá Garði í Þingeyjarsýslu	20 —
37. Málfríði Jónsdóttur frá Upsum	44 —
38. Guðrúnu Sigurðardóttur frá Tjörn	20 —
39. Guðrúnu Jónasdóttur frá Höfða	28 —
40. Guðrúnu ekkju sira Gísla Brynjúlfssonar á Hólum	32 —
	2000 —

6
17.
jan.

Bréf landshöfðingja til biskups um uppbót á fátækum brauðum. — Samkvæmt tillögum biskups var fje því, sem veitt hefir verið í 13. gr. A, b, 1. fjárlaganna fyrir árin 1876 og 1877 til hinna fátækustu brauða varið þannig:

A. Þessi fjárstyrkur var lagður neðannefndum prestaköllum fyrir árið 1876:

Klyppstað í Norðurmúla prófastsdæmi (prestur: Finnur Þorsteinsson)	24 kr.
Stöð í Suðurmúla prófastsdæmi (pr.: Guttormur Guttormsson)	22 —
Sandfelli í Austur-Skaptafells prófastsdæmi (pr.: Björn Stefánsson)	46 —
Ásum í Vestur-Skaptafells prófastsdæmi (lausum)	16 —
Fljótshlíðarþingum í Rangárvalla prófastsdæmi (pr.: Hannes Stephensen)	20 —
Vogsósum í Árness prófastsdæmi (lausum)	20 —
Stað í Grindavík í Gullbringu- og Kjósar prófastsdæmi (pr.: Kristján E. Þórarinnsson)	20 —
Stað í Ségundaflrði í Vestur-Ísafjarðar prófastsdæmi (lausum)	20 —
Stað í Aðalvík í Norður-Ísafjarðar prófastsdæmi (lausum)	18 —
Tröllatungu í Stranda prófastsdæmi (pr.: Halldór Jónsson)	30 —
Knappstöðum í Skagafjarðar prófastsdæmi (pr.: Páll Tómasson)	20 —
Hvammi í Skagafjarðar prófastsdæmi (pr.: Ísleifur Einarsson)	32 —
Ríp í Skagafjarðar prófastsdæmi (pr.: Ólafur Bjarnarson)	20 —
Hvanneyri í Eyjafjarðar prófastsdæmi (pr.: Tómas Björnsson)	20 —
Grimsey í Eyjafjarðar prófastsdæmi (pr.: Pjetur Guðmundsson)	22 —
Þönglabakka í Suður-Þingeyjar prófastsdæmi (pr.: Jón Reykjalin)	20 —
Mývatnsþingum í Suður-Þingeyjar prófastsdæmi (pr.: Jón Þorsteinsson)	20 —
Svalbarði í Norður-Þingeyjar prófastsdæmi (lausu)	20 —
Presthólum í Norður-Þingeyjar prófastsdæmi (lausum)	20 —

B. Einn fremur voru eptirfarandi brauð, sem öll eru prestslaus, bætt árlega upp eins og nú skal greina:

Staður í Ségundaflrði með 300 kr.	
Staður í Aðalvík	300 —
Kvíabekkur	200 —
Presthólar	200 —
Svalbarð	200 —
Reynisþing	200 —
Bergstaðir	200 —

með því skilyrði að þau verði veitt fyrir 31. ágúst þ. á. og að sá, sem hlýtur eitthvað af þeim, taki þar samsumars við prestsþjónustu.

Þegar eitthvert af braudum þeim, sem tilgreind eru undir B, er veitt samkvæmt hinum tilteknu skilmálum, fellur *pro rata temporis* styrkur sá, sem lagður er hinu sama braudi undir A, burt; en komi skilyrðin ekki fram með tilliti til eins eða fleiri af braudum þessum, skal uppbót þeirri, sem veitt hefir verið undir B fyrir ár það, sem nú stendur yfir, skipt eftir 31. ágúst þ. á. meðal hinna fátækustu brauða.

Bréf landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um dómsvald hins skipaða lögreglustjóra í fjárkláðamálinu. — Með þóknanlegu bræfi frá í gær hafið þjer, herra amtmáður, sent mjer erindi *secrétaires* Jóns Jónssonar, er settur hefir verið lögreglustjóri í fjárkláðamálinu, um að annaðhvort verði löggildingar þær, er voru gefnar út handa honum 9. septbr. og 13. oktbr. f. á. til að gegna með eigin ábyrgð störfum þeim viðvikjandi uppræting fjárkláðans, sem hlutaðeigandi sýslumenn annars ættu að hafa á hendi, *authentice* nákvæmar ákveðnar og skýrðar, þannig, að þær heimili sjer dómsvald í öllum opinberum málum viðvikjandi ráðstöfunum til upprætingar fjárkláðans, eða að sjer verði útveguð ný löggilding þessa innihalds. Hefir hann skilið hinar nefndu löggildingar þannig, að þær heimili sjer og skyldi sig til að framkvæma ekki að eins hin umboðslegu störf, er sýslumenn annars hefðu átt að hafa á hendi, en einnig hin nauðsynlegu lögregludómarastörf, ef ástæða virtist vera til að höfða opinbert lögreglumál gegn einstökum fjáreigöndum fyrir hirðuleysi um skipanir yfirvaldsins, en hinn konunglegi íslenzki landsyfirjettur hefir í dómi, sem upp kveðinn var 17. þ. m., álitid, að löggildingar þessar næðu ekki yfir slíkt dómsvald.

Fyrir þessa sök skal jeg þjónustusamlega tjá yður til leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigöndum, að það er hvorttveggja að þjer, herra amtmáður, virðist hingað til að hafa skilið nefndar löggildingar á sama hátt og *secrétair* Jón Jónsson, enda er enginn vafi á, að landshöfðinginn hefir ætlað, með löggildingum þeim, sem nefndar voru, að veita hinum setta embættismanni vald til að gegna dómarastörfum í málum þeim, á tímabili því og í þinghám þeim, er löggildingarnar ná yfir. Það er hægt að sjá, að eins og umboðs- og dómsvöldin í lögreglumálum jafnan samkvæmt lögum þeim, er nú gilda, hafa verið sameinuð hjá hinum sama eimbættismanni, þar sem lögreglustjórinn dæmir á lögregluþingum, og optast ekki hefir önnur ráð til að framkvæma hinar umboðslegu skipanir sínar, en að stefna hlutaðeiganda fyrir lögregluþing, þannig hefði það eftir því, sem á stendur í fjárkláðamálinu, verið mjög ísjárvert, að greina dómsvaldið frá lögreglustjórninni í málum þeim, er hjer ræðir um. Eins og herra amtmanninum mun kunnugt, hafa kærur þær, sem hingað til hafa komið fram yfir ráðstöfunum valdstjórnarinnar til upprætingar fjárkláðans, meðal annars gengið út á það, að eigi hafi verið með nægum strangleika vakað yfir, að hirðuleysi um fyrirskipanir yfirvaldsins í þessu tilliti yrði refsað, og hefir þetta átt sjer stað, þótt lögreglustjórar þeir, sem ekki hefir verið hlýtt, hafi sjálfir verið dómarar á þingum þeim, þar sem ætti að lögsækja hlutaðeigendur; en það er hægt að sjá, að það hefði einungis verið til þess að auka örðugleika þá, er lögreglustjórnin hjer hefir átt við að stríða, að aðgreina hið dæmandi lögregluvald frá framkvæmdar- og umboðsvaldinu. Það gat því, þegar það var álitid nauðsynlegt að setja sjerstakan embættismann til að standa um nokkurn tíma fyrir öllum framkvæmdum á vissu svæði til upprætingar fjárkláðans, ekki verið ætlun landshöfðingja að aðgreina hið dæmandi lögreglu-

6
17.
jan.

7
20.
jan.

7.
20.
jan.

vald frá hinu framkvæmandi, eða láta hinn setta embættismann vera undan þeginu nokkrum af þeim skyldum, er samkvæmt löggjöfinni og rjettarvenjunni hjer á landi fylgja lögreglustjóraembættum, enda verður ekki sjeð, að orð löggildinganna gefi tilefni til að halda þetta, þar sem sagt er undantekningarlaust, að hinn setti embættismaður eigi að gegna störfum þeim viðvikjandi upprætingu fjárkláðans, sem hlutaðeigandi sýslumenn annars ættu að hafa á hendi, og störf þessi vafalaust meðal annars eru innifalin í því, að höfða og dæma opinber lögreglumál gegn þeim, sem verða sekir í hirðuleysi um framkvæmd á ráðstöfunum þeim, sem skipaðar verða.

Það er loksins hvorttveggja, að jeg samkvæmt brjefum herra amtmannsins frá 7. sept. og 11. oktbr. f. á. varð að halda, að sýslumenn í hjeruðum þeim, sem spurning er um, væru því meðmæltir að verða með öllu undanþegnir störfum viðvikjandi fjárkláðanum, enda gátu löggildingarnar ekki breytt í neinu varnarþingum sýslubúa, því með þeim hefir ekki verið skipað neitt *commissorium*, sem gæti heimilað að fara með málin eptir öðrum reglum eða á öðrum þingum, en þeim sem almennt gilda. Lögreglustjórinn hefir samkvæmt þeim að eins vald til að dæma mál þau, sem hann er settur lögreglustjóri í, á reglulegum lögregluþingum lögsagnarumdæma þeirra, sem spurning er um.

Skyldi eptir þessar *authentisku* skýringar enn geta verið nokkur vafi um, hvað langt löggildingar þær ná, sem veittar hafa verið *secretair* Jóni Jónssyni 9. septbr. og 13. okt. f. á. til að gegna þeim störfum viðvikjandi upprætingu fjárkláðans, sem hlutaðeigandi sýslumenn annars ættu að hafa á hendi, veitist honum hjer með löggilding til sem dómara að fara með og dæma á reglulegum lögregluþingum öll þau opinber lögreglumál, sem á tímabili því og í þinghám þeim, er löggildingarnar geta um, kynnu að verða höfðuð út af ráðstöfunum yfirvaldsins til upprætingar fjárkláðans.

Auglýsing

um

stadfestingu á póstmálasamþykkt þeirri, er gjörð var á allsherjarfundi í Bern 9. okt. 1874¹.

Hinn 13. d. marzmán. 1875 hefir Hans Hátign Konunginum allramildlegast þóknast að stadfesta eptirfarandi samning, er fulltrúar ríkja þeirra, er hlut áttu í póstmálafundinum í Bern, hafa ritað undir.

S a m n i n g u r

um

allsherjar-póstmálasamband

milli

Þýskalands, Austurrikis og Ungverjaland, Belgíu, Danmerkur, Egiptalands, Spánar, Bandaríkjana í Vesturheimi, Frakklands, Bretlands hins mikla, Grikklands, Ítalíu, Luxemborgar, Noregs, Hollands, Portúgals, Rúmeníu, Rússlands, Serbíu, Svíþjóðar, Svisslands og Tyrkjaveldis.

Undirritaðir fulltrúar stjórnandanna í framannefndum löndum hafa fallist á eptir

1) Um sambandsburðargjald það, sem ákveðið er fyrir Danmörk og Ísland, sjá brjef landshöfðingja frá 23. júní 1875 (Stjórnartíð. B. 50. bls. bls. 43.—44.

farandi samþykkt, er þeir hafa komið sjer saman um, að áskilinni staðfestingu (hlut-
aðeigandi stjórnaða).

8
14.
febr.

1. grein.

Lönd þau, er að samningi þessum standa, skulu vera eitt póstumdæmi, (stofnað) til þess að skiptast á póstsendingum milli pósthúsa þeirra, og skal fjelag það heita allsherjar-
póst m á l a s a m b a n d (*Union générale des postes*).

2. grein.

Fyrirmæli þessa samnings skulu ná yfir sendibrjef, spjaldbrjef, bækur, blöð og annað prentað mál, sýnishorn af varningi og snið og viðskiptaskjöl, úr einu landi í annað í sambandinu. Þau skulu og eiga við, er framantaldir hlutir eru sendir milli pósthúsa í löndum innan sambandsins og löndum utan sambandsins, ef sendingin fer að minnsta kosti um lönd tveggja ríkja þeirra, er að samningi þessum standa.

3. grein.

Hinn almenni burðareyrir sambandsins á að vera 25 sentímur¹ (*centimes*) undir einfalt sendibrjef, er fullborgað sje undir fyrir fram.

Þó er, meðan breytingin er að komast í kring, hverju landi áskilin heimild til að taka hærri eða lægri burðareyri en þetta, ef svo þykir henta sökum peningareiknings þar eða af öðrum rökum, þó ekki meira en 32 sentímur, og ekki minna en 20 sentímur.

Einfalt er hvert það brjef talið, er ekki vegur meira en 15 grömm² (*grammes*). Burðareyri undir þyngri brjef skal vera einfalt burðargjald fyrir hver 15 grömm eða þaðan af minna.

Burðareyrir brjefa, sem ekki er fullborgað undir fyrirfram, skal vera tvöfaldur á við burðareyri fullborgaðra brjefa í því landi, er brjefið á að fara til.

Spjaldbrjef skal jafnan fullborga undir fyrirfram. Burðareyrir þeirra á að vera helmingur á við burðareyri brjefa, er fullborgað er undir fyrirfram, þó þannig, að gjöra má brot að heilum.

Hve nær sem póstsendingar eru fluttar sjóveg meira en 300 sæmilur (*milles marins*), innan endimarka sambandsins, má bæta aukagjaldi ofan á hinn reglulega burðareyri; en ekki má aukagjald þetta fara fram úr helmingi hins almenna burðareyris sambandsins undir brjef, sem fullborgað er undir fyrir fram.

4. grein.

Hinn almenni burðareyrir undir viðskiptaskjöl, sýnishorn af varningi og snið, blöð, heptar eða bundnar bækur, bæklinga, söngnótur, nafnseðla, skrár (letraðar), boðsbrjef, auglýsingar og annað prentað mál ýmiss konar, eða stungið eða steinletrað eða riðhandarletrað, svo og ljósmyndir, skal vera 7 sentímur fyrir hverja einfalda póstsending.

Þó er hverju landi áskilin heimild til, meðan breytingin er að komast í kring, að taka hærri eða lægri burðareyri en þetta, ef svo þykir henta sakir peningareiknings þar eða af öðrum rökum, þó ekki meira en 11 sentímur, og ekki minna en 5 sentímur.

Einföld póstsending er hver sú sending talin, er ekki er þyngri en 50 grömm. Burðareyrir nndir þyngri sendingar skal vera einfalt burðargjald fyrir hver 50 grömm eða þaðan af minna.

Hvenær sem þessar póstsendingar eru sendar sjóveg meira en 300 sæmilur innan

1) S e n t í m a er $\frac{1}{100}$ úr franka, en franki er nál. 70 aurnum í vorum peningum og, verður því sentíma = $\frac{7}{10}$ eyris.

2) G r a m m er $\frac{1}{500}$ úr pundi $\frac{1}{250}$ úr mörk, eða $\frac{1}{5}$ úr kvint.

3) M i l l e m a r i n er 5910.2 fet eða tæpur fjórðungur laudmílu eða $\frac{1}{20}$ úr þingmannaleið.

8 endimarka sambandsins, má bæta aukagjaldi ofan á hinn reglulega burðareyri; þó má
 14. aukagjald þetta ekki fara fram úr helming hins almenna sambandsburðareyris fyrir þess
 febr. konar hluti.

Ekki má nein sending af frammanfendum hlutum vera þyngri en 250 grömm, ef það eru sýnishorn af varningi eða snið, en 1000 grömm af öllu hinu.

Nú er ófullnægt lögum þeim, tilskipunum og fyrirsmælum, er tiltaka skildaga fyrir birtingu og útbýtingu einhverra þeirra hluta, er nefndir eru í þessari grein, og skal stjórn hvers lands í sambandinu þá heimilt að láta slíka hluti óflutta og þeim óútbýtt um sína landareign.

5. grein.

Hluti þá, er nefndir eru í 2. grein, má senda með fyrirgreiðslubón.

Sjerhverja sending með fyrirgreiðslubón (ábyrgðarsending) skal fullborga undir fyrir fram.

Burðareyri undir sendingar með fyrirgreiðslubón er hinn sami og undir sendingar, sem engin fyrirgreiðslubón stendur á.

Borgunin undir fyrirgreiðslubónina og fyrir viðtökuskírteini má ekki fara fram úr þeirri borgun, er tekin er við póstaðgreiðslu innanlands þar, sem sendingin er upp runnin.

Nú glatast póstsending, sem fyrirgreiðslubón er rituð á, með öðrum hætti en af völdum náttúrunnar eða þess konar, og skal þá greiða þeim, er sent hefir, eða, ef sá óskar þess, þeim, er sendingin á að fara til, 50 franka í skaðabætur. Eje þetta greiðir sú pósthjórn, er land það liggur undir, er hluturinn hefir glatazt í, eða sem ræður fyrir sjóvegspóstferð þeirri, er það hefir að borið á, það er að skilja: pósthjórnin þar, er menn vita síðast til hlutarins, nema svo sje, að pósthjórn sú hafi að landslögum enga ábyrgð á, þótt póstsendingar innanlands, sem fyrirgreiðslubón stendur á, glatatist.

Skaðabætur þessar skulu greiðast svo fljótt, sem auðið er, og eigi síðar en að ári liðnu frá þeim degi, er þeirra er krafist.

Fyrnt er yfir hverja skaðabótakröfu, ef hún er eigi hafin á 1 árs fresti, frá því er pósthjórninni var fengin sendingin með fyrirgreiðslubóninni á.

6. grein.

Ekki verður borgað undir sendingar fyrir fram öðruvísi en með pósthmerkjum eða pósthmerkja-umslögum, þeim er gilda þar, sem sendingin er upp runnin.

Blöð og annað prentað mál, sem óbörgað er undir fyrir fram eða ekki fullborgað, verður látið óflutt. Sje óbörgað eða ekki fullborgað fyrir fram undir aðrar pósthsendingar, skal reikna sama burðareyri fyrir þær og sendibrjef, sem ekki er borgað undir fyrir fram, þó að frá dregnu gildi pósthmerkja-umslaga þeirra eða pósthmerkja, er höfð hafa verið á sendingunni.

7. grein.

Ekki verður tekið neitt aukaburðargjald fyrir enduraðgreiðslu pósthsendinga innan endimarka sambandsins.

Því að eins, að svo beri undir, að innlend pósthsending úr einu sambandslandinu eigi sakir enduraðgreiðslu að komast í hendur einhvers annars lands í sambandinu, bætir pósthjórnin þar, sem sendingin á að lenda, við burðareyri sínum innanlands.

8. grein.

Embættisbrjef um pósthmálefni eru undanþegin burðargjaldi. Að þessu einu frá teknu er ekki veitt nein undanþága frá burðargjaldi nje linun í því.

9. grein.

Sjerhver stjórn heldur fje því óskerðu, er hún hefir heimt samkvæmt framanrituðum greinum, 3., 4., 5., 6. og 7. gr. Fyrir því á engin póststjórnin í sambandinu neinn viðskiptareikning út af því við nokkra aðra póststjórn innan endimarka þess.

8
14. febr.

Á brjef og aðrar póstsendingar verður eigi lagður neinn annar burðareyrir eða gjald frá þeim, sem brjefið er frá eða það er til, en gjöld þau, sem til tekin eru í framanrituðum greinum, hvorki í því landi, sem brjefið er upp runnið, nje þar sem það á að lenda.

10. grein.

Full heimild er til að senda póstsendingar yfir hvert ríki innan endimarka sambandsins.

Fyrir því skal með öllu frjálst að skiptast á póstsendingum, svo að hverri póststjórn innan endimarka sambandsins er heimilt að senda annari póstsendingar, er flytjast eiga yfir um lönd þau, er á milli liggja, hvort heldur er í læstum póstsekkjum, eða í ólæstum umbúðum, eptir því sem best þykir henta og póststjórnunum er haganlegast.

Læsta póstsekk og ólæstar póstsendingar skal jafnan senda hina greiðustu leið, er póststjórnirnar eiga kost á.

Sjeu fleiri leiðir jafngreiðar, getur póststjórn sú, er afgreiðir sendinguna, kosið um, hverja leiðina helzt skuli koma henni.

Í læstum póstsekkjum skal senda brjef og aðrar póstsendingar, ef þær eru svo margar, að valdi mikilli verkatöf á pósthúsi því, er sendingarnar skal endurafgreiða, að því er hlutaðeigandi póststjórn skýrir frá.

Pósthús það, er afgreiðir brjef eða sendingu, sem á að fara yfir um annað land, skal greiða póststjórn þess lands í þóknun 2 franka fyrir hvert kílógramm¹ brjefa og 25 sentímur fyrir hvert kílógramm póstsendinga þeirra, er nefndar eru í 4. grein, að frátöldum umbúðum (póststjórnarinnar), hvort sem sent er í læstum póstsekkjum eða í ólæstum umbúðum.

Þóknun þessa má færa upp í 4 franka fyrir brjef, og 50 sentímur fyrir sendingar þær, sem nefndar eru í 4. grein, ef leiðin yfir land það, er sendingin á að komast yfir um, er meira en 750 kílómetrar², og það liggur undir eina og sömu póststjórn.

Þó er svo um samið, að hvervetna þar, sem nú er ekkert tekið fyrir flutning póstsendinga yfir um eitthvert land, eða þóknunin fyrir hann er minni, skal standa við sama um það eptirleiðis.

Nú er póstsendingum komið sjóveg yfir um landhelgi einhvers ríkis meira en 300 sæmilur, innan endimarka sambandsins, og skal þá póststjórn sú, er komið hefir á þeirri sjóvegspóstferð, eiga heimtingu á endurgjaldi fyrir kostnaðinn af þeim flutningi.

Þeir, sem í sambandinu eru, skuldbinda sig til að láta þennan kostnað verða svo lítinn, sem unnt er. Þóknunin, er póststjórn sú, er annast sjóvegsflutninginn, má krefjast hjá póststjórn þeirri, er sendingunni kemur af stað, má ekki fara fram úr 6 frönkum og 50 sentímum fyrir hvert kílógramm brjefa, og 50 sentímum fyrir hvert kílógramm sendinga þeirra, er til greindar eru í 4. grein, að fráðregnum umbúðum (póststjórnarinnar).

Aldrei má kostnaður þessi fara fram úr því, sem nú er greitt í þóknun (í sama skyni). Fyrir því skal ekki greiða neina þóknun fyrir flutninga sjóvegspóstleiðir þær, er nú er ekki goldið neitt fyrir.

Til þess að til taka þyngd póstsendinga þeirra, er fara eiga yfir um eitthvert

1) Kílógramm (þ. e. 1000 grömm) er 2 pund eða 4 merkur.

2) Kílómeter (þ. e. 1000 metrar) er 3186 fet eða rúmlega $\frac{1}{3}$ úr mílu, $\frac{1}{40}$ úr þingmannaleið, hver meter hjer um bil $3\frac{1}{3}$ fet.

Hinn 6. marz 1876,

8 land, hvort heldur þær eru í læstum pósthöskkjum eða í ólæstum umbúðum, skal semja skýrsla um slíkar sendingar um hvern hálfan mánuð, á þeim tímum, er til mun tekið eftir samkomulagi. Við þessar skýrslur skal síðan miða reikninga þá, er pósthjórnlrnar gjöra hver annari, þangað til gjörð er endurskoðun.

Hver pósthjórnl getur krafzt endurskoðunar:

1. Þegar töluverð breyting verður á leið þeirri, er pósthendingarnar eiga að fara.
2. Þegar ár er liðið frá því, er áður nefndar skýrslur hafa síðast verið samdar.

Fyrirmæli þessarar greinar ná ekki til Indlandspóstferða, og eigi til pósthflutninga yfir um Bandaríkin í Vesturheimi, á járnbrautinni milli New York og San Francisco. Um þessa pósthflutninga skulu hlutaðeigandi pósthjórnlr semja sjer í lagi eftir sem áður.

11. grein.

Viðskiptum sambandslandanna og landa utan sambandsins ráða samningar þeir, er lönd þessi þegar hafa gjört eða gjöra sín á milli hvert út af fyrir sig.

Burðargjald það, er taka skal fyrir pósthflutning út fyrir endimörk sambandsins, verður til tekið í þessum samningum; skal þá bæta því við burðareyri sambandsins.

Samkvæmt því, sem fyrir er mælt í 9. grein, skal skipta sambandsburðargjaldinu svo sem nú skal greina:

1. Pósthjórnl sú í sambandinu, er kemur pósthendingu af stað, sem fullborgað er undir fyrir fram, og fara á til einhvers lands utan endimarka sambandsins, heldur öllum sambandsburðareyrinum fyrir þá pósthendingu.

2. Pósthjórnl sú í sambandinu, er tekur við pósthendingum frá löndum utan endimarka sambandsins, sem ekki hefir verið fullborgað undir fyrir fram, heldur öllum sambandsburðareyrinum fyrir þá pósthendingu.

3. Pósthjórnl sú í sambandinu, er skiptist á lokuðum pósthöskkjum við lönd utan endimarka sambandsins, heldur öllum sambandsburðareyrinum fyrir sendingar frá löndum utan sambandsins, sem fullborgað er undir fyrir fram, svo og fyrir sendingar til landa utan sambandsins, sem ekki hefir verið fullborgað undir fyrir fram.

Þar sem svo stendur á, sem getur um í 1., 2. og 3. töluð, á pósthjórnl sú, er sendir pósthöskkina eða tekur við þeim, enga heimtingu á neinni þóknun fyrir flutning yfir um pósthumdæmi hennar. Áð öðrum kosti greiðist kostnaðurinn af slíkum flutningi eftir fyriræmum 10. greinar.

12. grein.

Um það, hvernig koma skuli brjefum með tilgreindu fjárvirði í, svo og pósthávísunum, skulu sambandslöndin semja nánara hvort við annað sjer í lagi eða þá mörg saman.

13. grein.

Pósthjórnlrnar í löndum þeim, sem eru í sambandinu, mega eftir samkomulagi sín á milli setja í reglugjörð allar hinar nánari reglur, sem á þarf að halda til þess að framgengt verði fyriræmum samnings þessa. Er svo um samið, að fyriræmum þeirrar reglugjörðar megi jafnan breyta, eftir því, sem pósthjórnlrnar í sambandinu koma sjer saman um.

Pósthjórnlrnar geta samið sín á milli eftir þörfum um það, sem ekki snertir sambandið í heild þess, svo sem um landamerki milli þeirra, um landamærageira með lækkuðum burðareyri, með hvaða skilyrðum skiptast megi á pósthávísunum og brjefum með tilteknu fjárvirði í, o. s. frv.

14. grein.

Fyriræmum þessa samnings fylgir engin breyting á pósthmáallögum hvers ríkis innanlands, og ekkert hapt á rjett þeirra, sem að samningum standa, til að halda við

samningum og gjöra samninga til þess að bæta sem mest pósthviðskipti sín á milli, svo og til að halda við smærri fjelögum í því skyni, eða stofna slík fjelög.

8
14. febr.

15. grein.

Stofna skal eina aðalskrifstofu, er nefnist Þjóðviðskiptaskrifstofa hins almenna póstmálasambands (*Bureau international de l'Union générale des postes*) og liggja skal undir yfirumsjón þeirrar póstmálastjórnar, er allsherjarfundurinn setur til þess; kostnaðinn til hennar greiða allar pósthviðskiptastjórnir ríkja þeirra, er að samningnum standa.

Ætlunarverk skrifstofu þessarar skal vera að safna öllum skýrslum, er snerta pósthviðskipti þjóða á milli, birta þær og útbýta þeim; að kveða upp álit um þrætumál, ef hlutaðeigandi málspartar óska þess; að undirbúa meðferð bænarskjala um breytingar á reglugjörðinni um, hvernig framkvæma skuli fyrirmæli samnings þessa; að kunngjöra breytingar þær, er á hefir verið fallizt; að greiða fyrir pósthreikingaviðskiptum þjóða á milli, einkum þeim, sem getið er í 10. grein hjer að framan; og, yfir höfuð að tala, að taka að sjer þær rannsóknir og þau störf, er henni kynni að verða á hendur falin fyrir póstmálasambandið.

16. grein.

Nú ber svo við, að tvo eða fleiri meðal þeirra, sem í sambandinu eru, greinir á um þýðingu samnings þessa, og skal þá skorið úr þrætunni með gerð; í gerð þá skal hver af pósthviðskiptastjórnnum þeim, er hlut eiga að máli, kjósa einhverja aðra stjórn í sambandinu, sem ekki er við málið riðin.

Gerðinni skal upp lokið eptir atkvæðafjölda.

Nú eru atkvæði jöfn, og skulu þá gerðarmenn kjósa aðra stjórn, er einnig sje óviðriðin málið, til að skera úr ágreiningnum.

17. grein.

Löndum þeim «fyrir handan haf», sem ekki eru enn komin í sambandið, skal gefinn kostur á að ganga í það, með þessum skilmálum.

1. Þau skulu bera sig fram við þá pósthviðskiptastjórn, er ræður yfir þjóðviðskiptaskrifstofu sambandsins.

2. Þau skulu ganga undir það, sem fyrir er mælt í sambandssamþykktinni, þó að áskildu nánara samkomulagi að því er snertir kostnað af sjóvegsflutningum.

3. Ekki geta þau komizt í sambandið, nema að undangengnu samkomulagi milli pósthviðskiptastjórnna þeirra, sem hafa gjört við þau pósthviðskiptastjórnir, eða eiga bein viðskipti við þau.

4. Til þess að koma á þessu samkomulagi, skal forustu-pósthviðskiptastjórnin, ef til þess kemur, kveðja til fundar með hlutaðeigandi pósthviðskiptastjórnnum og pósthviðskiptastjórn þeirri, er komast vill í sambandið.

5. Þegar samkomulagi er á komið, lætur forustu-pósthviðskiptastjórnin alla, sem í allsherjar-póstmálasambandinu eru, vita það.

6. Komi engin mótmæli fram á sex vikna fresti frá dagsetningu þessarar tilkynningar, skal svo virt, sem inngangan í sambandið sje fullkomnuð, og skal forustu-pósthviðskiptastjórnin senda pósthviðskiptastjórn þeirri, er í fjelagið gengur, tilkynningu um það. Að pósthviðskiptastjórnin sje algengin í sambandið, skal staðfest með stjórnarskjali milli ríkisstjórnar forustu-pósthviðskiptastjórnarinnar og ríkisstjórnarinnar yfir pósthviðskiptastjórn þeirri, er í sambandið gengur.

18. grein.

Þriðja hvert ár að minnsta kosti skulu fulltrúar frá löndum þeim, er að samning þessum standa, eiga fund með sjer til þess að fullkomna skipulag það, er á hefir kom-

S izt með fjelaginu, að koma á endurbótum þeim, er þörf þykir á, og að ræða með sjer
14. febr. málefni fjelagsins.

Hvert land á eitt atkvæði.

Hvert land má hafa einn eða fleiri fulltrúa fyrir sig, og eins nota fulltrúa ein-
hvers annars lands. Þó er svo um samið, að ekki megi fulltrúi neins lands taka að sjer
að vera fyrir fleiri en tvö lönd, að því landi meðtöldu, er hann er fulltrúi fyrir.

Næsti fundur á að verða í París 1877.

Þó skal halda þennan fund fyr, ef að minnsta kosti þriðjungur þeirra, sem í sam-
bandinu eru, óskar þess.

19. grein.

Samningur þessi öðlast gildi 1. júlí 1875.

Hann er gjörður fyrir þriggja ára tímabil frá þeim degi. Að þeim tíma liðnum
skal svo virt, sem hann skuli standa upp frá því um ótítekinn tíma, en þá er hverjum
þeirra, er að samningnum standa, heimilt að ganga úr sambandinu, ef hann hefir látið vita
það ári á undan.

20. grein.

Frá þeim degi, er samningur þessi öðlast gildi, eru öll fyrirmæli sjerstakra samn-
inga, er gjörðir hafa verið milli ýmsra landa og póststjórna, úr lögum numin, að svo miklu
leyti sem þau koma ekki heim við það, sem fyrir er mælt í þessum samningi, og að óskerðu
því, sem segir í 14. grein.

Samning þennan skal staðfesta svo fljótt sem unnt er, ekki síðar en þrem mánuð-
um fyrir þann dag, er hann á að öðlast gildi. Staðfestingarskjölunum skal skiptast á í Bern.

Þessu til sönnunar hafa fulltrúar stjórnandanna í framantöldum löndum ritað undir
samninginn í Bern 9. okt. 1874.

POUR L'ALLEMAGNE: POUR L'AUTRICHE: POUR LA HONGRIE:
STEPHAN GÜNTHER. LE BARON DE KOLBENSTEINER. PILHAL. M. GERVAY. P. HIEM.

POUR LA BELGIQUE: POUR LE DANEMARK: POUR L'EGYPTE:
FASSIAUX. VINCENT. J. GIFE. FENGER. MUZZI-BEY.

POUR L'ESPAGNE: POUR LES ETATS-UNIS D'AMERIQUE:
ANGEL MANSI. EMILIO-C. DE NAVASQÜES. JOSEPH H. BLACKFAN.

POUR LA FRANCE: POUR LA GRANDE-BRETAGNE: POUR LA GRÈCE:
W. J. PAGE. A. MANSOLAS. A. H. BÉTANT.

POUR L'ITALIE: POUR LE LUXEMBOURG: POUR LA NORVÈGE:
TANTESIO. V. DE ROEBE. C. OPPEN.

POUR LES PAYS-BAS: POUR LE PORTUGAL:
HOFSTEDE. B. SWEERTS DE LANDAS-WYBORGH. EDUARDO LESSA.

POUR LA ROUMANIE: POUR LA RUSSIE:
GEORGE F. LAHOVARI. BARON VELHO. GEORGES POGGENPOHL.

POUR LA SERBIE: POUR LA SUEDE:
MLADEN Z. RADOJKOVITCH. W. ROOS.

POUR LA SUISSE: POUR LA TURQUIE:
EUGÈNE BOREL. NAEFF. DR. J. HEER. YANCO MACRIDI.

Fundarlokaskrá.

Undirskrifaðir fulltrúar stjórnandanna í löndum þeim, sem í dag hafa ritað undir samning um allsherjar-póstmálasamband, hafa komið sjer saman um það, sem nú skal greina: 14. febr.

Fari svo, að Frakkastjórn, er hefir áskilið sjer, að fundarbókin megi standa opin handa sjer, og sem fyrir því er talin með þeim, er að samningnum standa, þótt hún hafi ekki gengið að honum enn, taki það ráð að rita ekki undir hann, skal samningur þessi samt sem áður vera fullnaðarsamþykkt, og honum fylgja skuidbinding á hendur öllum þeim, er að honum standa, og fulltrúar hafa í dag ritað undir hann fyrir.

Þessu til sönnunar hafa frammannefndir fulltrúar ritað þessa fundarlokaskrá, er skal hafa sama afl og sama gildi, og þótt fyrir mæli þau, er hún hefir að geyma, hefðu sett verið í sjálfan samninginn, og hafa þeir ritað undir eitt exemplar af henni, sem geyma skal í skjalasafni sambandsstjórnarinnar í Sviss, og senda hverjum þeim, er að samningnum standa, eptirrit af henni.

Bern, 9. okt. 1874.

(Undirskriptirnar).

Fundarskrá sú, er rituð var þá er skipzt var á staðfestingarskjölunum, var þannig hljóðandi:

Eptir að fresturinn til að skiptast á staðfestingarskjölunum hefir verið lengdur, eptir samkomulagi allra hlutaðeigenda, eru undirritaðir fulltrúar stjórnandanna í löndum þeim, er 9. okt. 1874 hafa í Bern gjört samning um allsherjar-póstmálasamband, komnir saman í dag í Bern til þess að skiptast á staðfestingarskránum að nefndum samningi.

Fulltrúi hinnar frakknesku stjórnar, d'Harcourt greifi, ljet upp kveðið, að Frakkland gangi að samningnum, ef þjóðþingið gjaldi jákvæði við því, og með þessum skilyrðum og varnögglum:

1. Þessi samþykkt getur ekki öðlazzt gildi að því er Frakkland snertir fyr en 1. janúar 1876.
2. Þóknun þá, er greiða skal fyrir yfirflutning póstsendinga landveg, skal miða við vegalengd þá, er í raun og veru hefir farin verið (með póstsendinguna).
3. Ekki má breyta gjöldum þeim, sem til eru tekin í samningnum 9. oktbr. 1874, nema með samhljóða atkvæðum sambandslanda þeirra, er fulltrúa áttu á fundinum. Samkvæmt umbodi því, er undirrituðum fulltrúum hefir verið til þess fengið sjer í lagi, og þeir hafa tjáð hver öðrum frá, hafa þeir lýst yfir því, hver í nafni sinnar stjórnar, að þeir samþykki skilyrði þau og varnagla, sem getið er að framan við 1. og 3. tölulið.

Skilyrði það, er getið er við 2. tölulið, er einnig samþykkt, orðað svo sem nú skal greina, eptir því sem Rússastjórn hefir stungið upp á, og d'Harcourt greifi hefir hallazzt að:

2. Þóknun þá, er greiða skal fyrir yfirflutning póstsendinga landveg, skal miða við vegalengd þá, er í raun og veru hefir farin verið, en hafa gjaldið jafnhátt og til var tekið í samningnum um stofnun allsherjar póstmálasambandsins.

Að afloknum þessum forspjöllum var samningur sá, sem gjörður var í Bern 9. okt. 1874, fullkomnaður með undirskript hins frakkneska fulltrúa, og frumrit af honum,

8 með undirskript allra hlutaðeiganda, fengið á sama fundi fulltrúum sjerhvers af þeim 22 14. febr. löndum, er í sambandinu eru.

Þá var tekið til að skoða staðfestingarskjölin. Reyndust staðfestingarskjölin fyrir öll þau lönd, er látið höfðu fulltrúa sína rita undir samninginn í Bern 9. okt. 1874, en það voru Þýzkaland, Austurriki og Ungverjaland, Belgía, Danmörk, Egiptaland, Spánn, Bandaríkin í Vesturheimi, Bretland hið mikla, Grikkland, Ítalía, Luxemburg, Holland, Portúgal, Rúmenía, Rússland, Serbía, Svíþjóð og Noregur, Sviss, og Tyrkjaveldi, í góðu lagi og eins og þau áttu að vera, og munu þau verða geymd í skjalasafni hins svissneska sambands, eptir því sem allir hinir háu ríkisstjórnendur, er samninginn hafa gjört, hafa komið sjer saman um.

Að því er snertir staðfestingarskjal Frakklands, er eigi verður afhent fyr en fengið er jákvæði þjóðþingsins við samningnum, hefir svo verið um samið eptir almennu samkomulagi, að hið svissneska sambandsráð veiti skjali þessu viðtöku, og mun það láta aðra hlutaðeigendur að samningnum vita, er því er skilað.

Þessu til staðfestingar hafa undirskrifaðir samið þessa fundarskrá og ritað nöfn sín undir hana.

Ritað í Bern, 3. maí 1875, í 21 exemplari, og skal eitt þeirra geymast í skjalasafni hinnar svissnesku sambandsstjórnar og fylgja staðfestingarskránum.

(Undirskriptirnar).

Og er þetta hjer með gjört heyrum kunnugt, samkvæmt auglýsingu innanríkisstjórnarinnar frá 17. júní f. á.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 14. febrúar 1876.

Hilmar Finsen

Jón Jónsson.

9
10. febr.

Verðlagsskrá sem gildir í

Austur- og Vestur-Skaptafellssýslu, frá miðju maímánaðar 1876 til sama tíma 1877.

		í peningum.		Hundrað á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
A. Friður peningur:						
1.	1 ^{cr} 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðar loka, í fardögum á	77	40	77	40	65
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum hver á	9	16	54	96	46
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti —	10	54	63	24	53
4.	— 8 — tvævetrir —	7	85	62	80	52
5.	— 12 — veturgamlir —	5	95	71	40	60
6.	— 8 ær geldar —	7	64	61	12	51
7.	— 10 — mylkar —	5	59	55	90	47
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra í fardögum —	56	72	56	72	47
9.	— 1 ¹ / ₃ hryssu, á sama aldri hver —	41	3	54	71	46
B. Ull, smjör og tólg:						
10.	1 ^{cr} 120 % af hvítri ullu, vel þveginni pundið á	"	90	108	"	90
11.	— 120 - - mislitri ullu, vel þveginni —	"	62	74	40	62

		í peningum.		Hundrað á		Alin.	9 10. febr.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.	
12.	1 c 120 z af smjöri, vel verkuðu . . . pundið á	"	52	62	40	52	
13.	— 120 - - tólg, vel verkaðri . . . — -	"	31	37	20	31	
<i>C. Tóvara af ullu:</i>							
14.	1 c 30 z hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði . . . pundið á	"	"	"	"	"	
15.	— 60 pör eingirnissokka . . . parið -	"	"	"	"	"	
16.	— 30 — tvíbandsgjaldsokka . . . — -	1	"	30	"	25	
17.	— 180 — sjóvetlinga . . . — -	"	18	32	40	27	
18.	— 20 eingirnispéisur . . . hver -	1	"	20	"	17	
19.	— 15 tvíbands gjaldpéisur . . . — -	1	50	22	50	19	
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls, álnar breiðs, 1 alin -	1	10	132	"	110	
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar, - - -	"	92	110	40	92	
<i>D. Fiskur:</i>							
22.	1 c 6 vættir af saltfiski, vel verkuðum, vættin á	"	"	"	"	"	
23.	— 6 — - harðfiski, — — — — -	10	21	61	26	51	
24.	— 6 — - þyrsklingi, — — — — -	7	63	45	78	38	
25.	— 6 — - hákarli, hertum . . . — -	10	"	60	"	50	
26.	— 6 — - ýsu, hertri . . . — -	10	"	60	"	50	
<i>E. Lýsi:</i>							
27.	1 c 1 tunna (120 pt.) hvalslýsis . . . 8 pottar á	3	19	47	85	40	
28.	— 1 — — - hákarlslýsis . . . — -	2	94	44	10	37	
29.	— 1 — — - selslýsis . . . — -	3	49	52	35	44	
30.	— 1 — — - þorskalýsis . . . — -	2	38	35	70	30	
<i>F. Skinnavara:</i>							
31.	1 c 4 fjórðungar nautsinn . . . 10 pund á	11	22	44	88	37	
32.	— 6 — — kýrskinn . . . — -	8	77	52	62	44	
33.	— 6 — — hross-sinn . . . — -	6	83	40	98	34	
34.	— 8 — — sauðskinn, af tvævetrum og eldri . . . — -	5	51	44	8	37	
35.	— 12 — — sauðskinn, af veturgömlum og ám . . . — -	4	1	48	12	41	
36.	— 6 — — selsinn . . . — -	6	92	41	52	35	
37.	— 240 lambsinn (vorlamba), einlit . . . hvert -	"	12	28	80	24	
<i>G. Ýmislegt:</i>							
38.	1 c 6 z af æðardún, vel hreinsuðum pundið á	17	50	105	"	88	
39.	— 40 - - — óhreinsuðum . . . — -	"	"	"	"	"	
40.	— 120 - - fuglafiðri . . . 10 pund -	5	82	69	84	58	
41.	— 40 - - fjallagrösum . . . — -	"	"	"	"	"	
42.	5 álnir 1 dagsverk um heyannir	1	96	47	4	39	
43.	5 — 1 lambsfóður	2	41	57	84	48	

9

10. febr.

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fýrtöldum landaurum verður:

	Hundrað á		Alin.
	Kr.	Aur.	Aur.
Eptir A. eða í fríðu	62	3	52
— B. — - ullu, smjöri og tólg	70	50	59
— C. — - ullar tóvöru	57	88	48
— D. — - fiski	56	76	47
— E. — - lýsi	45	"	38
— F. — - skinnna-vöru	43	"	36
En meðalverð allra landaura samantalið,	335	17	280
og skipt með 6, sýnir:			
meðalverð allra meðalverða	55	86	47

Reykjavík, 10. dag febrúarmánaðar 1876.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

10

29. febr.

Verðlagsskrá

sem gildir í

Borgarfjarðar, Gullbringu og Kjósar, Árness, Rangárvalla og Vestmannaeyjasýslu, og í Reykjavíkurbæ, frá miðju maímánaðar 1876 til sama tíma 1877.

		í peningum.		Hundrað á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
A. Fríður peningur:						
1.	1 c 1 Kyr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðar loka, í fardögum	94	32	94	32	79
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum hver à	10	57	63	42	53
3.	— 6 sauðir 3 til 5 vetra, á hausti	14	49	86	94	72
4.	— 8 — tvævetrir	11	37	90	96	76
5.	— 12 — veturgamlir	8	25	99	"	83
6.	— 8 ær geldar	10	40	83	20	69
7.	— 10 — mylkar	6	94	69	40	58
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum à	73	18	73	18	61
9.	— 1 $\frac{1}{3}$ hryssu á sama aldri hver à	55	84	74	45	62
B. Ull, smjör og tólg:						
10.	1 c 120 z af hvítri ullu, vel þveginni pundið à	"	98	117	60	98
11.	— 120 - af mislitri ullu, vel þveginni — -	"	69	82	80	69
12.	— 120 - af smjöri, vel verkuðu	"	67	80	40	67
13.	— 120 - af tólg, vel bræddri	"	37	44	40	37
C. Tóvara af ullu:						
14.	1 c 30 z hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið à	"	"	"	"	"
15.	— 60 þör eingirnissokka parið à	"	62	37	20	31
16.	— 30 — tvíbands gjaldsokka	1	45	43	50	36
17.	— 180 — sjóvetlinga	"	29	52	20	44
18.	— 20 eingirnipeysur hver à	2	98	59	60	50
19.	— 15 tvíbands gjaldpeysur	4	25	63	75	53
20.	— 120 álnir gjaldvöðar vaðmáls, álnar breiðs 1 alin -	1	32	158	40	132
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar - - -	1	2	122	40	102

						í peningum.		Hundrað á		Alin.	10 29. febr.
						Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.	
D. Fiskur:											
22.	1	6	vættir af saltfiski, vel verkuðum	vættin á		10	51	63	6	53	
23.	—	6	— - harðfiski, — — —	— -		12	46	74	76	62	
24.	—	6	— - þyrsklingi, — — —	— -		10	97	65	82	55	
25.	—	6	— - hákarli, hertum . . .	— -		10	17	61	2	51	
26.	—	6	— - ýsu, hertri	— -		10	20	61	20	51	
E. Lýsi:											
27.	1	1	tunna (120 pt.) hvallýsis . . .	8 pottar á		2	33	34	95	29	
28.	—	1	— — — hákarlsýsis . . . — —	— -		2	84	42	60	36	
29.	—	1	— — — selsýsis . . . — — —	— -		3	28	49	20	41	
30.	—	1	— — — þorskalýsis . . . — — —	— -		2	61	39	15	33	
F. Skinnavara:											
31.	1	4	fjórðungar nautskinn . . .	10 pund á		14	87	59	48	50	
32.	—	6	— — — kýrskinn . . . — — —	— -		12	5	72	30	60	
33.	—	6	— — — hross-skinns . . . — — —	— -		10	22	61	32	51	
34.	—	8	— — — sauðskinn, af tvævetrum og eldri . . . — — —	— -		7	55	60	40	50	
35.	—	12	— — — sauðskinn, af veturgömlum og ám . . . — — —	— -		5	41	64	92	54	
36.	—	6	— — — selskinns . . . — — —	— -		10	11	60	66	51	
37.	—	240	— lambskinn (vorlamba), einlit . . .	hvert -		"	25	60	"	50	
G. Ýmislegt:											
38.	1	6	æ af æðardún, vel hreinsuðum .	pundið á		16	76	100	56	84	
39.	—	40	— — — óhreinsuðum . . . — —	— -		4	33	173	20	144	
40.	—	120	— — — fuglaflíðri	10 pund -		8	21	98	52	82	
41.	—	40	— — — fjallagrösum	— — —		3	"	12	"	10	
42.	5	álmir	1 dagsverk um heyannir			2	31	55	44	46	
43.	5	—	1 lambsfóður			3	42	82	8	68	

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrirtöldum landaurum verður:

<i>Eptir A. eða í friðu</i>	81	65	68
— <i>B. — - ullu, smjöri og tólg</i>	81	30	68
— <i>C. — - í ullar tóvöru</i>	76	72	64
— <i>D. — - fiski</i>	65	17	54
— <i>E. — - Lýsi</i>	41	48	35
— <i>F. — - skínna-vöru</i>	62	73	52

En meðalverð allra landaura samantalið, 409 5 341

og skipt með 6, sýnir: **meðalverð allra meðalverða . . . 68 18 57**

Reykjavík, 29. febrúarm. 1876.

Bergur Thorberg.

Pjetur Pjetursson.

Hinn 22. marz 1876.

11
16. febr.

Verðlagsskrá,
sem gildir
í Húnavatns og Skagafjarðarsýslum
frá miðju maímánaðar 1876 til jafnlengdar 1877.

		Krónumynt.		Hundrað.		Alin.	
		krón.	aur.	krón.	aur.	kr.	aur.
<i>A. Friður peningur:</i>							
1.	1 œ 1 kýr, í fardögum, ekki yngri en þrjvetur og ekki eldri en 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvemberloka	106	63	106	63	"	89
2.	— 6 ær, í fardögum, ekki yngri en tvævetrar og ekki eldri en 6 vetra, loðnar og lembdar, hver á	13	3	78	18	"	65
3.	— 6 sauðir, á hausti, þrjvetrir, eða 4 vetra, eða 5 vetra hver á	16	52 $\frac{1}{2}$	99	15	"	82 $\frac{1}{2}$
4.	— 8 sauðir, á hausti, tvævetrir	13	3	104	24	"	87
5.	— 12 sauðir, á hausti, veturgamlir	9	36	112	32	"	93 $\frac{1}{2}$
6.	— 8 ær, á hausti, geldar	12	52	100	16	"	83 $\frac{1}{2}$
7.	— 10 ær, á hausti, mylkar	8	37	83	70	"	70
8.	— 1 áburðarhestur, í fardögum, taminn, ekki yngri en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra	82	14 $\frac{1}{2}$	82	14 $\frac{1}{2}$	"	68 $\frac{1}{2}$
9.	90 álnir, 1 hryssa, jafngömul	69	52	92	69 $\frac{1}{2}$	"	77
<i>B. Ull, smjör og tólg:</i>							
10.	1 œ 120 œ af hvítri ullu, vel þveginni 1 pund á	1	1	121	20	1	1
11.	— 120 - af mislitri ullu, vel þveginni - - -	"	75	90	"	"	75
12.	— 120 - af súru smjöri, vel verkuðu - - -	"	58	69	60	"	58
13.	— 120 - af tólg, vel bræddri	"	34 $\frac{1}{2}$	41	40	"	34 $\frac{1}{2}$
<i>C. Tóvara af ullu:</i>							
14.	1 œ 30 œ hespugarns, og sjeu 3, 4, 5, eða 6 hespur í pundi, haldi hver 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði 1 pund á	"	"	"	"	"	"
15.	— 60 þör eingirnissokka 1 par á	"	61	36	60	"	30 $\frac{1}{2}$
16.	— 30 — tvíbands gjaldsokka	"	79	23	70	"	20
17.	— 120 — tvípumlaðra sjóvetlinga	"	24	28	80	"	24
18.	— 20 eingirnispesyr hver á	2	51	50	20	"	42
19.	— 15 tvíbands gjaldpeysur	3	77 $\frac{1}{2}$	56	62 $\frac{1}{2}$	"	47
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls, álnar breiðs 1 alin -	1	31 $\frac{1}{2}$	157	80	1	31 $\frac{1}{2}$
21.	— 120 — gjaldvoðar einskeptu, sem er 1 alin eða 5 kvartil á breidd 1 alin á	"	88	105	60	"	88
<i>D. Fiskur:</i>							
22.	1 œ 6 vættir af saltfiski 1 vætt á	9	91	59	46	"	49 $\frac{1}{2}$
23.	— 6 — - hörðum fiski	11	89	71	34	"	59 $\frac{1}{2}$
24.	— 6 — - smáfiski	11	50 $\frac{1}{2}$	69	3	"	57 $\frac{1}{2}$
25.	— 6 — - ýsu	11	38	68	28	"	57
26.	— 6 — - hákarli hertum	9	35	56	10	"	47
<i>E. Lýsi:</i>							
27.	1 œ 1 tunna hvallýsis 8 pottar á	"	"	"	"	"	"
28.	— 1 — hákallýsis	3	56 $\frac{1}{2}$	53	47 $\frac{1}{2}$	"	44 $\frac{1}{2}$
29.	— 1 — selslýsis	3	41 $\frac{1}{2}$	51	22 $\frac{1}{2}$	"	42 $\frac{1}{2}$
30.	— 1 — þorskalýsis	3	17	47	55	"	39 $\frac{1}{2}$

				Krónumynt.		Hundrað.		Alin.		16. febr.
				krón.	aur.	krón.	aur.	kr.	aur.	
F. Skinnavara:										
31.	1	4	fjórðungar nautskinn	14	13 ¹ / ₂	56	54	»	47	
32.	—	6	— kýrskinn	11	86	71	16	»	59 ¹ / ₂	
33.	—	6	— hrossskinn	9	84	59	4	»	49	
34.	—	8	— sauðskinn, af tvævetr.							
			sauðum og eldri	6	70	53	60	»	44 ¹ / ₂	
35.	—	12	— sauðskinn, af ám og							
			veturgömlum sauðum	4	91	58	92	»	49	
36.	—	6	— selskinn	11	30	67	80	»	56 ¹ / ₂	
37.	—	240	lambskinn (vorlamba) einlit	»	25	60	»	»	50	
G. Ýmislegt:										
38.	1	6	pund af æðardúni, vel hreinsuðum	17	76	106	56	»	89	
39.	—	40	— — óhreinsuðum	4	»	160	»	1	33 ¹ / ₂	
40.	—	120	— — fuglaððri	9	87 ¹ / ₂	118	50	»	99	
41.	—	480	— — fjallagrösum	1	62	77	76	»	65	
42.	5	álnir,	1 dagsverk um heyannir	2	24	»	»	»	45	
43.	—	—	1 lambsfóður	4	20	»	»	»	84	

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A.	æða í fríðu	95	47	»	79 ¹ / ₂
— B.	— í ullu, smjöri og tólg	80	55	»	67
— C.	— í tóvöru af ullu	65	62	»	54 ¹ / ₂
— D.	— í fiski	64	84	»	54
— E.	— í lýsi	50	75	»	42 ¹ / ₂
— F.	— í skinnavöru	61	1	»	51
En meðalverð allra landaura saman talin og skipt með 6 sýna:		418	24	3	48 ¹ / ₂
meðalverð allra meðalverða		69	70¹/₂	»	58

Akureyri, 16. dag febrúarmánaðar 1876.

Í umboði herra biskupsins

Christiansson.

Daniel Halldórsson.

Verðlagskrá,

sem gildir í

Eyjafjarðar og Þingeyjarsýslum og í Akureyrarkaupstað frá miðju maímánaðar 1876 til jafnlengdar 1877.

12

16. febr.

				Krónumynt.		Hundrað.		Alin.	
				krón.	aur.	krón.	aur.	kr.	aur.
A. Fríður peningur:									
1.	1	1	kýr, í fard., ekki yngri en 3vetur og ekki eldri en 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvemberloka	98	21 ¹ / ₂	98	21 ¹ / ₂	»	82
2.	—	6	ær, í fardögum, ekki yngri en tvævetrar og ekki eldri en 6 vetra, loðnar og lembdar hver á	13	34	80	4	»	66 ¹ / ₂
3.	—	6	sauðir, áhausti, 3 vetrir eða 4 vetra eða 5 vetra	16	62 ¹ / ₂	99	75	»	83
4.	—	8	— tvævetrir	13	16	105	28	»	87 ¹ / ₂
5.	—	12	— veturgamlir	9	2	108	24	»	90
6.	—	8	ær geldar	12	57	100	56	»	84
7.	—	10	— mylkar	7	92 ¹ / ₂	79	25	»	66
8.	—	1	áburðarhestur, í fardögum, tamin, ekki yngri en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra	82	80	28	80	»	69
9.	90	álnir,	1 hryssu, jafngömul	72	38	96	50 ¹ / ₂	»	80 ¹ / ₂

12

16. febr.

B. Ull, smjör og tólg:

10.	1 ♂ 120 ₧ af hvítri ullu, vel þveginni	1 pund à
11.	— 120 - - mislitri ullu, vel þveginni	- - -
12.	1 ♂ 120 ₧ af súru smjöri, vel verkuðu	- - à
13.	— 120 - - tólg, vel bræddri	. . - - -

C. Tóvara af ullu:

14.	1 ♂ 30 ₧ hespugarns, og sjeu 3, 4, 5, eða 6 hespur í pundi, haldi hver 11 skreppur, en hverskreppa 44 þræði	1 pund à
15.	— 60 þör eingirnissokka	1 par -
16.	— 30 — tvíbandsgjaldsokka	— -
17.	— 120 — tvíþumlaða sjóvetlinga	— -
18.	— 20 eingirnispeysur	hver -
19.	— 15 tvíbands gjaldpeysur	— -
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls, álnar breiðs, 1 alin -	
21.	— 120 — gjaldvoðar-einskeptu, sem er alin eða 5 kv. á breidd	- - -

D. Fiskur:

22.	1 ♂ 6 vættir af saltfiski	1 vætt à
23.	— 6 — - hörðum fiski	— -
24.	— 6 — - smáfiski	— -
25.	— 6 — - ýsu	— -
26.	— 6 — - hákarli, hertum	— -

E. Lýsi:

27.	1 ♂ 1 tunna hvallýsis	8 pottar à
28.	— 1 — hákarlýsis	- - -
29.	— 1 — selslýsis	- - -
30.	— 1 — þorskalýsis	- - -

F. Skinnavara:

31.	1 ♂ 4 fjórðungar nautskinn	1 fjórð. à
32.	— 6 — kýrskinn	— -
33.	— 6 — hross-skinns	— -
34.	— 8 — sauðskinn, af tvævetr. sauðum og eldri	— -
35.	— 12 — sauðskinn, af ám og veturgömlum sauðum	— -
36.	— 6 — selskinns	— -
37.	— 240 lambskinn (vorlamba), einlit	hvert -

G. Ýmislegt:

38.	1 ♂ 6 ₧ af æðardún, vel hreinsuðum	1 pund à
39.	— 40 - - — óhreinsuðum	- - -
40.	— 120 - - fuglaflðri	1 fjórð -
41.	— 480 - - fjallagrösum	- - -
42.	5 álnir 1 dagsverk um heyannir	
43.	5 — 1 lambsfóður	

Krónumynt.		Hundrað.		Alin.	
krón.	aur.	krón.	aur.	kr.	aur.
1	6	127	20	1	6
»	74 ¹ / ₂	89	40	»	74 ¹ / ₂
»	54 ¹ / ₂	65	40	»	54 ¹ / ₂
»	32 ¹ / ₂	39	»	»	32 ¹ / ₂
»	»	»	»	»	»
»	59	35	40	»	29 ¹ / ₂
»	73	21	90	»	18
»	26 ¹ / ₂	31	80	»	26 ¹ / ₂
2	»	40	»	»	33 ¹ / ₂
3	23	48	45	»	40 ¹ / ₂
1	7 ¹ / ₂	129	»	1	7 ¹ / ₂
»	77	92	40	»	77
11	59 ¹ / ₂	69	57	»	58
10	69	64	14	»	53 ¹ / ₂
10	12	60	72	»	50 ¹ / ₂
8	94 ¹ / ₂	53	67	»	44 ¹ / ₂
7	81 ¹ / ₂	46	89	»	39
2	82	42	30	»	35
3	8 ¹ / ₂	46	27 ¹ / ₂	»	38 ¹ / ₂
3	7	46	5	»	38 ¹ / ₂
2	49	37	35	»	31
14	94 ¹ / ₂	59	78	»	50
12	97	77	82	»	65
10	38 ¹ / ₂	62	31	»	52
7	7	56	56	»	47
4	92	59	4	»	49
11	77	70	62	»	59
»	28	67	20	»	56
18	19	109	14	»	91
»	»	»	»	»	»
7	58	90	96	»	76
1	46	70	8	»	58 ¹ / ₂
2	5	»	»	»	41
4	3	»	»	»	80 ¹ / ₂

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrrnefndum landaurum verður:

	Hundrað,		Alin,		12 febr.
	krón.	aur.	kr.	aur.	
Eptir A. eða í fríðu	94	51 ¹ / ₂	"	79	
— B. — ullu, smjöri og tólg	80	25	"	67	
— C. — tóvöru af ullu	56	99 ¹ / ₂	"	47 ¹ / ₂	
— D. — fiski	59	"	"	49	
— E. — lýsi	42	99 ¹ / ₂	"	36	
— F. — skinnæ-vöru	64	76	"	54	
En meðalverð allra landaura samantalið,	398	51 ¹ / ₂	3	32 ¹ / ₂	
og skipt með 6, sýnir:					
meðalverð allra meðalverða	66	42	"	55¹/₂	

Akureyri, 16. dag febrúarmánaðar 1876.

Í umboði herra biskupsins,

Christiansson.

Daníel Halldórsson.

Verðlagsskrá

sem gildir

í Norðurmúla og Suðurmúlasýslum

frá miðju maímánaðar 1876 til jafnlangdar 1877.

13
16. febr.

		Krónumynt,		Hundrað,		Alin,	
		krón.	aur.	krón.	aur.	kr.	aur.
A. Fríður peningur:							
1.	1 œ 1 kýr, í fardögum, ekki yngri en þrjvetur og ekki eldri en 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvemberloka	77	59	77	59	"	64 $\frac{1}{2}$
2.	— 6 ær, í fardögum, ekki yngri en tvævetrar og ekki eldri en 6 vetra, loðnar og lembdar, hver á	12	90	77	40	"	64 $\frac{1}{2}$
3.	— 6 sauðir, á hausti, þrjvetrir, eða 4 vetra, eða 5 vetra hver á	15	67	94	2	"	78 $\frac{1}{2}$
4.	— 8 sauðir, á hausti, tvævetrir — -	12	55	100	40	"	83 $\frac{1}{2}$
5.	— 12 sauðir, á hausti, veturgamlir — -	9	22	110	64	"	92
6.	— 8 ær, á hausti, geldar — -	12	19	97	52	"	81 $\frac{1}{2}$
7.	— 10 ær, á hausti, mylkar — -	8	26	82	60	"	69
8.	— 1 áburðarhestur, í fardögum, taminn, ekki yngri en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra	75	77 $\frac{1}{2}$	75	77 $\frac{1}{2}$	"	63
9.	90 álnir, 1 hryssa, jafngömul	64	23	85	64	"	71 $\frac{1}{2}$
B. Ull, smjör og tólg:							
10.	1 œ 120 æ af hvítri ullu, vel þveginni 1 pund á	1	5	126	"	1	5
11.	— 120 - af mislitri ullu, vel þveginni - - -	"	76	91	20	"	76
12.	— 120 - af súru smjöri, vel verkuðu - - -	"	60 $\frac{1}{2}$	72	60	"	60 $\frac{1}{2}$
13.	— 120 - af tólg, vel bræddri — - -	"	33	39	60	"	33
C. Tóvara af ullu:							
14.	1 œ 30 æ hespugarns, og sju 3, 4, 5, eða 6 hespur í pundi, haldi hver 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði 1 pund á	"	"	"	"	"	"
15.	— 60 þör eingirnissokka 1 par á	"	55	33	"	"	27 $\frac{1}{2}$
16.	— 30 — tvíbands gjaldsokka — - -	"	83	24	90	"	21
17.	— 120 — tvíþumlaðra sjóvetlinga — - -	"	27	32	40	"	27
18.	— 20 eingirnispeysur hver á	2	16 $\frac{1}{2}$	43	30	"	36
19.	— 15 tvíbands gjaldpeysur — - -	3	50	52	50	"	44

Hinn 25. marz 1876.

13

16. febr.

		Krónumynt.		Hundrað.		Alín.	
		krón.	aur.	krón.	aur.	kr.	aur.
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls, álnar breiðs 1 alín -	1	42 ¹ / ₂	171	"	1	12 ¹ / ₂
21.	— 120 — gjaldvoðar einskeptu, sem er 1 alín						
	eða 5 kvartil á breidd . . . 1 alín á	1	36 ¹ / ₂	163	80	1	36 ¹ / ₂

D. Fiskur:

22.	1 œ 6 vættir af saltfiski 1 vætt á	10	16	60	96	"	51
23.	— 6 — - hörðum fiski - — -	12	23	73	38	"	61
24.	— 6 — - smáfiski - — -	10	83 ¹ / ₂	65	1	"	54
25.	— 6 — - ýsu - — -	8	84	53	4	"	14
26.	— 6 — - hákarli hertum - — -	7	94 ¹ / ₂	47	67	"	39 ¹ / ₂

E. Lýsi:

27.	1 œ 1 tunna hvallýsis 8 pottar á	3	33	49	95	"	41 ¹ / ₂
28.	— 1 — hákallslýsis - — -	3	3	45	45	"	38
29.	— 1 — selslýsis - — -	2	81 ¹ / ₂	42	22 ¹ / ₂	"	35
30.	— 1 — þorskalýsis - — -	2	56	38	40	"	32

F. Skinnavara:

31.	1 œ 4 fjórðungar nautskinn 1 fjórð. á	13	13	52	52	"	44
32.	— 6 — kýrskinn - — -	11	6	66	36	"	55 ¹ / ₂
33.	— 6 — hrossskinn - — -	8	95	53	70	"	45
34.	— 8 — sauðskinn, af tvævetr.						
	sauðum og eldri - — -	6	23	49	84	"	41 ¹ / ₂
35.	— 12 — sauðskinn, af ám og						
	veturgömlum sauðum - — -	4	59	55	8	"	46
36.	— 6 — selskinn - — -	9	2 ¹ / ₂	54	15	"	45
37.	— 240 lambskinn (vorlamba) einlit - — -	"	23	55	20	"	46

G. Ýmislegt:

38.	1 œ 6 pund af æðardúni, vel hreinsuðum 1 pund -	18	46	110	76	"	92 ¹ / ₂
39.	— 40 — - - - - - öhreinsuðum - — -	"	"	"	"	"	"
40.	— 120 — - fuglaflöri 1 fjórð. á	8	14	97	68	"	81 ¹ / ₂
41.	— 480 — - fjallagrösum - — -	1	25	60	"	"	50
42.	5 álnir, 1 dagsverk um heyannir	2	25 ¹ / ₂	"	"	"	45
43.	- - 1 lambsfóður	3	96	"	"	"	79

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alín í nefndum landaurum verður:

Eptir A.	eða í friðu	89	6 ¹ / ₂	"	74
— B.	— í ullu, smjöri og tólg	82	35	"	68 ¹ / ₂
— C.	— í tóvöru af ullu	74	41 ¹ / ₂	"	62
— D.	— í fiski	60	1	"	50
— E.	— í lýsi	44	1 ¹ / ₂	"	36 ¹ / ₂
— F.	— í skinnavöru	55	26 ¹ / ₂	"	46

En meðalverð allra landaura saman talin

405 11 3 37

og skipt með 6 sýna:

meðalverð allra meðalverða

67 52 " 56

Akureyri, 16. dag febrúarmánaðar 1876.

Í umboði herra biskupsins

Christiansson.

Daníel Halldórsson.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu, um bæjarfulltrúakosningu.* — Verzlunarþjónn í Ísafjardarkaupstað, sem var til húsa hjá hlutaðeigandi verzlunarstjóra, og hafði hjá honum fæði og þjónustu, hafði verið kosinn bæjarfulltrúi, og var kosning þessi álitin gild samkvæmt 3.—4. gr. reglugjörðar frá 26. jan. 1866, með því að hinn kosni bæjarfulltrúi gæti ei talizt öðrum háður sem hjú, þó hann væri verzlunarþjónn. **14**
15. febr.

— *Brjef landshöfðingja til landsyfirdómsins, um dómasafn.* — Í brjefi 22. þ. m. hefir hinn heiðraði landsyfjrrjettur út af beiðni secretairs J. Jónssonar, sem hingað hefir verið send, um styrk af landssjóði til að halda áfram dómasafni því, er hann hefir gefið út fyrir árin 1873 og 1874, látið það álit í ljósi, að það að visu sje mjög æskilegt, að helztu dómar, sem landsyfjrrjetturinn upp kveður, og hæstarjettardómar í íslenskum málum verði almenningi kunnir, en að engin sjerleg þörf þó virðist á að gefa út þvílíkt dómasafn út af fyrir sig, þar allir slíkir dómar sjeu teknir í blöðin, og því næst getið þess, að skyldi slíkt dómasafn álitast nauðsynlegt eða æskilegt, og styrkur til að gefa það út verða veittur af landssjóði, eigi það bezt við, að yfirdómurinn annist sjálfur um að gefa út þvílíkt safn. **15**
18. febr.

Út af þessu leiði jeg ekki hjá mjer þjónustusamlega að gefa það til vitundar, að jeg, eins og hinn heiðraði rjettur, álit það mjög æskilegt, að umgetnir dómar verði almenningi kunnir, en að mjer virðist ekki viðkunnalegur birtingarháttur sá, sem hefir að undanfögnu átt sjer stað, sumpart í blaðinu «Þjóðólfi», sumpart í «Ísafold», þar sem að eins útdráttur er gefinn af flestum dómunum, og þar að auki er engin vissa, hvorki fyrir að útdrættirnir sjeu rjettir, nje að allir dómar verði á þenna hátt auglýstir, og getur slíkur birtingarháttur ekki tekið fyrir það, að sjerstakt dómasafn sje æskilegt. Jeg er þess vegna fús á að leggja til af fje því, sem veitt er með fjárlögum frá 15. okt. f. á. 15. gr., hæfilegan styrk til að gefa út sjerstakt dómasafn, og með því að jeg er hinum heiðraða yfjrrjetti samdóma um, að það væri æskilegt, að þvílíkt safn yrði út gefið að tilhlutun rjettarins sjálfs, eða einhvers af dómurum hans, og jeg dirfist að skilja nefnt brjef af 22. f. m. sem tilboð um þetta, skal jeg biðja mjer þóknanlegrar uppástungu um, hversu mikill styrkur sá ætti að vera, sem með virðist þurfa til að gefa út þetta dómasafn.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu, um verðlaun fyrir jarðabætur.* — Samkvæmt tillögum amtmanns var þeim **16**
2. marz. 148 kr., sem samkvæmt dómsmálastjórnarbrjefi frá 26. febrúar 1870 og 6. gr. E. 8 fjárhagsáætlunarinnar fyrir árið 1875 voru ætlaðar til eflingar garðaræktinni í vesturumdæminu, út bytt í verðlaun til neðannefndra manna, sem sýnt hafa dugnað í landbúnaði, einkum í þúfnasljettun og túngarðahleðslu

bóndans Indriða Gíslasonar á Hvoli í Dalasýslu 50 kr.

— Kára Konráðssonar í Hraunfirði í Helgafellssveit í Snæfellsnessýslu 48 —

hreppstjóra Björns Gíslasonar á Brúarhrauni 50 —

— *Skýrsla amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu, um árangurinn af ráðstöfunum til útrýmingar fjárláðanum.* — Síðan jeg í brjefi dag- **17**
16. marz

17 16. marz. settu 18. okt. f. á. skýrði herra landshöfðingjanum frá heilbrigðisástandi sauðfjárlins á hinu kláðagrunaða svæði í suðuramtinu, eptir að fjárrjettir voru nýlega afstaðnar, hefir hvervetna verið höfð stöðug aðgæzla á fjenu, skoðanir á því fram farið allajafna með hálfsmánaðarfresti, og baðanir verið fyrirskipaðar samkvæmt auglýsingu herra landshöfðingjans frá 30. ágúst f. á. Hreppnum var skipt í svo kallaðar baðsveitir, baðstjórar skipaðir yfir þær til að sjá um baðanir og skoðanir undir yfirumsjón hreppstjóra og lögreglustjóra, en í sumum hreppnum voru skipaðir sjerstakir hreppstjórar í fjárkláðamálinu, þar sem það eptir kringumstöðunum þótti nauðsynlegt.

Jeg skal því næst fyrst leyfa mjer að skýra frá ástandinu í Gullbringu- og Kjósarsýslu, og í þeim hluta Árnessýslu, sem hefir verið kláðagrunaður. Eins og getið er um í skýrslu minni frá 18 okt. f. á. gjörðu fjáreigendur í 4 syðstu hreppnum í Gullbringusýslu, Grindavíkurhreppi, Hafnahreppi, Rosmhvalaneshreppi og Vatnsleysustrandarhreppi, samþykkt um að skera allt fje sitt fyrir nýár, og hefir samkvæmt þeirri samþykkt öllu sauðfje verið eytt í þessum hreppum.

Í öðrum hreppum á hinu hjer umrödda svæði hefir enginn almennur niðurskurður fram farið, en þó hafa fjáreigendurnir sumstaðar nokkuð fækkað fje sínu til þess að geta betur birt um það fje, er þeir settu á vetur, ef kláði kynni, að koma upp í því, og hefir hinn setti lögreglustjóri í fjárkláðamálinu stutt að þessu með því að fram fylgja því, sem fyrir skipað er í 2. grein fyrrnefndrar auglýsingar um aðvörun til fjáreigandanna um að hafa hús og hey handa fjenaði sínum.

Við skoðanir þær, sem fram hafa farið, hefir kláðans orðið vart á allmörgum stöðum, en yfir höfuð í mjög fáum kindum á hverjum stað, og skal jeg nú leyfa mjer að skýra frá ástandinu eins og það hefir sýnt sig í hverjum einstökum hreppi, samkvæmt skýrslum hins setta lögreglustjóra í fjárkláðamálinu, dags. 12. nóvbr. f. á., 18. janúar þ. á., 21. f. m. og 6. þ. m.

Í *Álptaneshreppi* höfðu farið fram 6 skoðanir og 2 almenn böð, annað um mánaðamót október og nóvembermánaða, hitt í miðjum desember. Á undan fyrra baðinu fannst kláði á 3 bæjum í 6 kindum alls, og á undan síðara baðinu í einni, og voru allar þessar kindur skornar. Eptir síðara baðið fannst enginn kláði í hreppnum, og hefir hans ekki orðið vart þar síðan.

Í *Seltjarnarneshreppi* hefir eitt almennt bað framfarið; þar hefir fundizt kláði eða kláðavottur í 3 kindum, sinni á hverjum bæ; kindur þessar hafa verrið skornar, og tvíbaðað allt fje á þessum bæjum. Síðan hefir ekki orðið kláðavart í hreppnum.

Í *Reykjavík* fram fór eitt bað; þar fannst ekki kláði fyrir baðið, og hefir eigi fundizt þar síðan.

Í *Mosfellssveit* var baðað tvisvar á sömu tímum og í *Álptaneshreppi*. Á undan fyrra baðinu vissu menn þar ekki af kláða, en eptir þetta bað fannst kláði á einu lambi, sem var skorið, og allar kindur, sem það hafði gengið saman við, tvíbaðaðar. Eptir síðara baðið fannst grunur um kláða í einni kind; þótti það óvíst, hvort þetta væri kláði; en til tryggingar var fyrirskipað nýtt bað á kindum þeim, er hún var með. Síðan hefir þar ekki orðið kláðavart.

Í *Kjalarneshreppi* fór fram eitt almennt bað um október og nóvembermánaðamót. Fyrir baðið fannst kláði í 5 kindum, og eptir baðið við skoðun síðast í nóvember og í byrjun desembermánaðar fannst á 5 bæjum 21 kind með kláðavotti; kindur þessar voru teknar frá til lækningameðferðar, og nýtt almennt bað fyrir skipað yfir öll þau hverfi, þar sem kláðinn hafði gjört vart við sig. Síðan hefir þar ekki orðið kláðavart; þó hefir hinn

setti lögreglustjóri í skýrslu sinni frá 6. marz skýrt frá, að hann þá hafi verið nýbúinn að fá skýrslu um, að vottur hafi fundizt í einni kind, en að það hafi þótt óvíst, hvort það hafi verið lifandi kláði. 17
16. marz.

Í *Kjósarhreppi* fram fór almennt það um sama leyti og í *Kjalarneshreppi*. Fyrir baðið fannst kláði á 7 bæjum í 17 kindum alls, sem allar voru skornar; en við fyrstu skoðun eptir baðið fannst kláði á 3 bæjum í 15 kindum alls, og við aðra skoðun þar á eptir á 4 bæjum í 30 kindum alls; voru tvær af þeim skornar, en hinar teknar til lækninga, og var allt það fje, sem gengið hafði saman við kindur þessar, síðan tvíbaðað. Við næstu skoðun þar á eptir varð ekki kláðavart; en við nýja skoðun, er fram fór um árslokin, varð vart við kláða á tveim bæjum í sinni kindinni á hverjum bænum; var fjeð á þeim bæjum síðan baðað. Við skoðun um miðjan janúarmánuð fannst kláði í einni kind; var hún tekin til lækninga, og allt fjeð, er hún hafði gengið saman við, baðað. Í miðjum janúarmánuði ferðaðist dýralæknirinn eptir ósk lögreglustjórans til *Kjósarhrepps* og nokkurra annara hreppa, til að grennslast eptir um ástandið þar sem ísbyggilegast þótti, og skýrði hann amtinu frá 31. s. m. að ætla mætti, að kláðavottur sá, sem þar hafi fundizt, væri allæknaður. En í skýrslu sinni 6. marz getur hinn setti lögreglustjóri þess, að hann þá hafi verið nýbúinn að fá vitneskju um, að kláði hafi á ný fundizt á einum bæ í hreppnum.

Í *Pingvallasveit* fór almenn böðun fram í nóvembermánuði. Á undan baðinu hafði fundizt ein kind með kláða, en eptir baðið tvær kindur sín á hverjum bæ, og var síðan fjeð á þessum bæjum baðað á ný. Síðan hefir fjárkláðinn ekki gjört vart við sig í þessum hreppi.

Í *Grafningshreppi* varð ekki kláðavart fyrstu vikurnar eptir rjettir, en samt var allt fje þar tvisvar baðað á tímabilinu frá 18. okt. til 5. nóvember. Við aðra og þriðju skoðun eptir böðin kom fram kláðavottur á 6 bæjum í alls 7 kindum, og hefir allt fjeð á þeim bæjum síðan verið tvíbaðað frá 6. til 20. desembermánaðar. Við næstu skoðun, er fram fór þar eptir, fannst enginn kláði í hreppnum, en við skoðun er fram fór 17—23. janúar fannst þar 1 kind með kláða og hefir allt fjeð á þeim bæ síðan verið tvíbaðað.

Í *Grímsneshreppi* fannst í rjettunum kláði á 4 kindum, og við almenna skoðun í hreppnum 4.—12. okt. ennfreður í 3 kindum. Við skoðun síðast í sama mánuði fundust ennfreður 7 kindur með kláða á 3 bæjum. Allar þær kindur, sem kláðinn hafði komið fram í, voru skornar og fjeð allt tvíbaðað á 4 bæjum þar sem kláðavart hafði orðið; þar að auki fram fór almenn böðun á öllu fje í hreppnum í byrjun nóvembermánaðar. Við 3 eptirfylgjandi skoðanir varð kláðavart á 9 bæjum, alls í 11 kindum; voru kláðakindurnar skornar, en fjárhópar þeir, er þær fundust í, tvíbaðaðir. Þar eptir hafði síðast í desembermánuði fundizt kláði á einum bæ í hreppnum, og eptir nýár vottur í tveim kindum, sinni á hverjum bæ. Var fjeð á þessum bæjum tvíbaðað. Síðan hafði 19. febr. kláðablettur fundist í tveim lömbum á einum bæ, og var allt fje þar þareptir baðað einusinni, og átti að baða það í annað sinn um það leyti hin síðasta skýrsla lögreglustjórans var send amtinu.

Í *Ölveshreppi* fannst kláði eptir rjettir í 7 kindum á 3 bæjum. Um október og nóvembermánaða mót var allt fjeð í hreppnum baðað. Við tvær eptirfylgjandi skoðanir fannst enginn kláði í hreppnum, en þó var til tryggingar ný almenn böðun framkvæmd. Við tvær næstu skoðanir fannst enn enginn kláði í hreppnum, en við skoðun í fyrra hluta janúarmánaðar fannst blettur í einni kind á stærð við fingurgóm, og kom mönnum saman um, að það væri kláði, kindin var skorin og allt fje á bænum og annað fje, er hún hafði haft samgöngur við, baðað.

1867

17
16. marz.

Í *Selvogshreppi* hafa 2 almenu böð fram farið um október og nóvembermánaðamót, og hefur eigi þar orðið vart við kláða við skoðanir þær, sem síðan hafa fram farið.

Því næst skal jeg leyfa mjer að skýra frá því, sem kunnugt er um ástandið í Borgarfjarðarsýslu:

Eptir skýrslu hlutaðeigandi sýslumanns hafði eigi orðið vart við fjárkláða í sýslu þessari í rjetunum í haust, en um sama leyti fannst þó kláði í einum eða tveim gemlingum í Lundareykjadal, sem voru skornir. Aptur var allt fje í sýslunni talið heilbriggt við skoðanir, er fram fóru í byrjun nóvembermánaðar. Síðan hefir þó fundizt kláði á bæjunum Neðrahrepp og Grund í Skorradalshreppi og á Varmalæk. Á hinum tveim fyrstnefndu bæjum fannst kláðinn í einni kind á hverjum bæ, og voru þær skornar, en fjeð á Grund baðað, og eptir skýrslu frá landshöfðingjasekretera Jóni Jónssyni, sem var sendur til Borgarfjarðarsýslu í síðari hluta desembermánaðar til að aðstoða lögreglustjórann við ráðstafanir og framkvæmdir í fjárkláðamálinu, var búið að gjöra ráðstafanir til að baða fjeð í Neðrahreppi. Um meðferðina á fjenu á Varmalæk hef jeg ekki enn fengið skýrslu frá lögreglustjóranum, en mjer hefur borizt fregn um, að það hafi verið skorið.

Eins og herra landshöfðingjanum er kunnugt, hafa Borgsróðingar viljað fá sig undanþegna frá að baða fje sitt í vetur eins og fyrirskipað var í optnefndri auglýsingu 30. ágúst f. á., og hefi jeg við annað tækifæri skýrt yður hávelborni herra frá, að eptir að jeg hafði tilkynnt þeim brjef yðar frá 6. desember f. á., þar sem þeim er neitað um slíka undanþágu, fór hlutaðeigandi sýslumaður þess enn á ný á leit í brjefi frá 15. jan. þ. á. eptir ósk nokkurra hreppa, að hver sá hreppur í sýslunni, sem vildi skuldbinda sig til að skera endurgjaldslaust af hálfu hins opinbera allt hið kláðasjúka fje sitt, mætti verða laus við að baða eður reyna lækningar. En þar eð það virtist auðsætt, að þetta böð væri mjög þýðingarlítið, og þar eð síðan í haust hafði orðið vart við fjárkláða í sýslunni, þótti mjer ekki einu sinni ástæða til að bera þessa ítrekuðu beiðni hlutaðeiganda upp fyrir herra landshöfðingjanum, heldur endurnýjaði í brjefi dags. 3. f. m. hinar áður gjörðu fyrirskipanir um almenna böðun fjárins í allri Borgarfjarðarsýslu, eins og í öðrum hjeruðum á hinu kláðagrunaða svæði, og tók jeg í þessu tilliti sjerstaklega fram, að á þeim stöðum, þar sem kláðavart hefði orðið síðan í haust, bæri að framkvæma baðanir undir eins og því yrði við komið á öllu fje, sem nokkur líkindi væru til að hefði haft samgöngur við hið sjúka fje, og hið sjúka að takast til reglulegrar lækningameðferðar, að því leyti það eigi hafi verið skorið, og að framkvæma skyldi eitt bað á öllu öðru fje í sýslunni, en með tilliti til þess mætti um tímann, þá er baða skyldi, haga sjer meira eptir hentugleikum fjáreigandanna, þó svo, að baðinu væri lokið fyrir næstkomandi sumarmál. Síðan hefi jeg ekki meðtekið skýrslu um, hvað gjörzt hefir í Borgarfjarðarsýslu; en það sem gjörir svo mikla erfiðleika með að koma máli þessu í viðunandi horf í nefndri sýslu, er hið mikla vantraust, sem sýslubúar sýnast hafa á lækningum og böðunum, og það álit þeirra, að það sje nægileg trygging gegn útbreiðslu fjárkláðans að skera hina einstöku fjárhópa, sem kláðinn kemur upp í. Ítarlegri skýrslu um ástandið í Borgarfjarðarsýslu sje jeg mjer ekki fært að gefa að sinni, en jeg vonast eptir að geta gefið slíka skýrslu sem allrafyrst, eptir að hinn setti lögreglustjóri í fjárkláðamálinu á svæðinu fyrir sunnan Botnsvoga, landshöfðingjasekreteri Jón Jónsson, sem með brjefi herra landshöfðingjans frá 4. þ. m. einnig var skipaður til sem settur sýslumaður í Borgarfjarðarsýslu fyrst um sinn að gegna öllum lögreglustjóra- og dómarastörfum í málum viðvikjandi upprætingu fjárkláðans í tjeðri sýslu, — er kominn heim úr ferð þeirri, sem hann hefir tekizt á hendur þangað til að gjöra hinar nauðsynlegu ráðstafanir í máli þessu.

Að síðustu skal jeg geta þess, að eftir þeim skýrslum, sem amtið hefir meðtekið frá Árnessýslu og Rangárvallasýslu í suðuramtinu og Mýrasýslu, Dalasýslu og Strandasýslu í vesturamtinu, hefir ekki orðið vart við fjárkláða fyrir utan hið kláðagrunaða svæði, og skal þess sjerstaklega getið, að jeg að vísu hefi álitíð, að austurtakmörk þessa svæðis ættu að álitast að vera vatnalínan Ölfusá, Hvítá og Brúará, og að þar sem talað er um svæðið milli Hvítánnu í auglýsingunni frá 30. ágúst f. á., þá sje þar með haft fyrir augum svæðið milli þessarar línu að austan og Hvítár í Borgarfirði að vestan. En samt sem áður hefir hinn setti lögreglustjóri í fjárkláðamálinu sjerstaklega kynnt sjer ástandið í Biskups-tungnahreppi, sem er fyrir austan Brúará, og hefir hann skýrt mjer frá, að þar hafi enginn kláði fundizt. Frá Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu hefi jeg enn ekki meðtekið skýrslur um hinar fyrirskipuðu skoðanir, en engin líkindi eru til, að fjárkláðinn hafi útbreiðzt þangað fra suðurumdæminu.

— *Brjef landshöfðingja til beggja amtmanna, um fjárrekstrabann.* — 18
Samkvæmt tillögum amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu í brjefi frá 16. þ. m., 18. marz.
skal með þessu brjefi bannið í auglýsingu landshöfðingja frá 30 ágúst f. á. gegn fjárrekstrum og fjárflutningum úr sveitum á svæði því milli Hvítánnu, sem grunur er á um fjárkláða, í önnur hjeruð, og úr öðrum hjeruðum inn á þetta svæði, lengt um óákveðinn tíma, þannig að vesturtakmörk hins nefnda svæðis verði Hvítá í Borgarfirði, en austurtakmörk þess Ölfusá, Hvítá og Brúará.

Þetta er tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir öllum hlutaðeigendum.

— *Skýrsla amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um fjárkláðann í Borgarfirði.* — 19
Í framhaldi af brjefi amtsins dags. 16. þ. m., innihaldandi skýrslu 22. marz.
um heilbrigðisástand sauðfjárins á hinu kláðagrunaða svæði í suðuramtinu, skal jeg eftir þeim skýrslum, er jeg nú hefi í höndum, leyfa mjer að gefa eftirfylgjandi ítarlegri skýrslu um ástandið í Borgarfjarðarsýslu.

Eins og segir í fyrrnefndri skýrslu hafði orðið vart við kláða á Neðrahrepp og Grund í Skorradalshreppi og á Varmalæk í Andakýlshreppi. En þar að auki hefir eftir nýárið komið fram kláði á þessum bæjum í Flókadal í Reykholtisdalshreppi: Hæli, Brennistöðum, Hrísum, Steðja og Brúsholti. Á Neðrahrepp og Grund hefir sjeð verið tekið til lækning-medferðar og ætlast nú að vera heilbrigt, en á hinum bæjunum var allt sjeð skorið á þorr-anum. Enn fremur voru menn hræddir um, að kláðavottur hefði fyrir mánuði síðan fundizt í einum lambhrút á Skarði í Lundareykjadalshreppi og var hann skorinn og 39 gemlingar, er hann hafði gengið saman við; en þó fannst engin kláðabóla í gærunum af þeim þegar þær voru rakaðar, og þykir því tvísýnt, hvort hjer hafi verið sótt næmur kláði. Loks hefir fyrir hálfum mánuði síðan fundizt kláði í sauðum á Indriðastöðum í Skorradalshreppi; voru þeir skornir, en ráðstafanir gjörðar til að baða annað sje á bœnum.

Eftir skýrslum þeim, sem amtið hefir meðtekið frá sýslumanninum í Mýra og Borgarfjarðarsýslu, og frá hinum setta lögreglustjóra, hefir enn engin almenn böðun sauðfjárins fram farið í sýslunni. Hinn setti lögreglustjóri skýrir frá, að hann hafi lagt fyrir fjáreigendur að hlýðnast án frekari undandrátta skipunum herra landshöfðingjans og amtsins í þessu efni, og hefðu flestir bændur tjáð sig fúsa til að baða þegar ærnar væru

19
22. marz.

búnar að bera, og fjeð væri komið úr ullo, en hefðu talið mörg vandkvæði á böðun fyrir þann tíma, en einstakir fjáreigendur hefðu jafnvel mælt á móti slíku baði, og eigi viljað heyra nefndar aðrar ráðstafanir gegn fjárkláðanum en niðurskurð. Þessa fjáreigendur ljét lögreglustjórinn vita, að engin undanfærsla frá því boði mundi duga, og lagði fyrir hreppstjóra að sjá um, að nægileg baðmeðöl væru til í tækan tíma fyrir baðið. Með því miklir erfiðleikar eru á því að framkvæma baðanir með valdi í heilli sýslu eður miklum hluta heillar sýslu, og þar sem ástæður þær, sem hafi verið til færðar fyrir því að fresta baðinu, að álit hins setta lögreglustjóra ekki eru þýðingarlausar, þá hefir hann lagt það til, að það verði látið sitja við það að framkvæma vorbaðið, en að helztu bændur í hverjum hreppi þá verði látnir sæta sektum fyrir óhlýðni þeirra, og hafi sýslumaðurinn í Borgarfjarðarsýslu byrjað málssókn gegn nokkrum bændum í Reykholtisdalshreppi.

Þar eð jeg nú eptir kringumstæðunum verð að álita að þessar tillögur lögreglustjórans sjeu á góðum rökum byggðar, skal jeg með tilliti til þess, að herra landshöfðinginn hefir fyrirskipað, að eitt bað skuli fram fara á þessum vetri, skjóta því til yðar hávelborni herra, hvort ekki megi fallast á, að baðinu í Borgarfjarðarsýslu sje frestað svo sem nú var sagt. Jeg skal með tilliti til þessa leyfa mjer að geta þess, að það sem yfir höfuð gjörir það nokkuð vallt, að ætla upp á áreiðanlegt bað svo seint á tíma, er það, að svo hætt er við, að sauðir kunni að sleppa á fjall óbaðaðir, en hjer ber þess að gæta, að fjórir efstu hrepparnir í Borgarfjarsýslu, þar sem baðið einkanlega er áriðandi, hafa fargað sauðum sínum, og þetta gjörir miklum mun hægra fyrir með baðið, og heimagæzla fjárins, sem líklega verður nauðsynlegt að fyrirskipa næsta sumar að minnsta kosti í efri hluta sýslunnar, verður miklu hægri fyrir þessa sök.

Að síðustu skal þess getið, að stöðugum fjárskoðunum verður áfram haldið um alla Borgarfjarðarsýslu með hálfis mánaðar millibili.

Verðlagsskrá,

sem gildir í

Mýra-, Snæfellsnes- og Hnappadals- og Dalasýslu
frá miðju maímánaðar 1876 til sama tíma 1877.

20
24. marz.

A. Fríður peningur:		í peningum,		Hundrað á,		Alín.
		krón.	aur.	krón.	aur.	aur.
1.	1 σ 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum. . .	98	46	98	46	82
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum hver á	12	81	76	86	64
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti, . . . —	18	23	109	38	91
4.	— 8 — tvævetrir — — . . . —	14	42	115	36	96
5.	— 12 — veturgamlir — — . . . —	10	49	125	88	105
6.	— 8 ær geldar — — . . . —	12	98	103	84	87
7.	— 10 — mylkar — — . . . —	8	64	86	40	72
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum á	74	45	74	45	62
9.	— 1½ hryssu, á sama aldri —	59	68	79	57	66

B. Ull, smjör og tólg:

10.	1 c 120 z af hvítri ullu, vel þveginni	pundið à
11.	— 120 - - mislitri ullu, vel þveginni	— -
12.	1 c 120 - af smjöri, vel verkuðu . .	— à
13.	— 120 - - tólg, vel bræddri . .	— -

C. Tóvara af ullu:

14.	1 c 30 z hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði	pundið à
15.	— 60 þör eingirnissokka	parið -
16.	— 30 — tvíbands gjaldsokka	— -
17.	— 180 — sjóvetlinga	— -
18.	— 20 eingirniseysur	hver -
19.	— 15 tvíbands gjaldpeysur	— -
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls, álnar breiðs, 1 alin -	— -
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðr- ar	— -

D. Fiskur:

22.	1 c 6 vættir af saltfiski, vel verkuðum .	vættin à
23.	— 6 — - harðfiski —	— -
24.	— 6 — - þyrsklingi —	— -
25.	— 6 — - hákarli, hertum	— -
26.	— 6 — - ýsu	— -

E. Lýsi:

27.	1 c 1 tunna (120 pt.) hvallýsis	8 pottar à
28.	— 1 — — - hákarlslýsis	— -
29.	— 1 — — - selslýsis	— -
30.	— 1 — — - þorskalýsis	— -

F. Skinnavara:

31.	1 c 4 fjórðungar nautskinn	10 pund à
32.	— 6 — — kýrskinn	— -
33.	— 6 — — hross-skinns	— -
34.	— 8 — — sauðskinn, af tvævetrum og eldri	— -
35.	— 12 — — sauðskinn, af veturgömlum og ám	— -
36.	— 6 — — selskinns	— -
37.	— 240 lambskinn (vorlamba), einlit	hvert -

G. Ýmislegt:

38.	1 c 6 z af æðardún, vel hreinsuðum	pundið à
39.	— 40 - - — óhreinsuðum	— -
40.	— 120 - - fuglaflíðri	10 pund -
41.	— 40 - - fjallagrösum	— -
42.	5 álnir 1 dagsverk um heyannir	— -
43.	5 — 1 lambsfóður	— -

í peningum		Hundrað.		Alin.	20
krón.	aur.	krón.	aur.	aur.	24. marz.
"	99	118	80	99	
"	73	87	60	73	
"	62	74	40	62	
"	37	44	40	37	
1	46	"	"	"	
"	57	34	20	29	
1	12	33	60	28	
"	18	32	40	27	
3	28	65	60	55	
5	34	80	10	67	
1	45	174	"	145	
1	6	127	20	106	
10	72	64	32	54	
13	95	83	70	70	
11	71	70	26	59	
10	48	62	88	52	
10	73	64	38	54	
"	"	"	"	"	
3	9	46	35	39	
3	43	51	45	43	
2	78	41	70	35	
16	39	65	56	55	
13	56	81	36	68	
11	34	68	4	57	
8	25	66	"	55	
5	86	70	32	59	
11	26	67	56	56	
"	23	55	20	46	
18	2	108	12	90	
4	"	160	"	133	
7	31	87	72	73	
1	94	7	76	6	
2	63	63	12	53	
4	41	105	84	88	

Hinn 28. marz 1876.

20 Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrirtöldum landa-
24. marz. um verður:

	í peningum,		Alin
	krón.	aur.	
Eptir A. eða í fríðu	96	69	81
— B. — - ullu, smjöri og tólg	81	30	68
— C. — - ullar tóvöru	78	16	65
— D. — - fiski	69	11	58
— E. — - lýsi	46	50	39
— F. — - skinnna-vöru	67	72	56

En meðalverð allra landaura samantalið, 439 48 367
og skipt með 6, sýnir:

meðalverð allra meðalverða 73 25 61

Reykjavík, 24. dag marzmán. 1876.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

21
24. marz.

Verðlagsskrá

sem gildir í

Barðastrandar og Strandasýslum

frá miðju maímánaðar 1876 til sama tíma 1877.

		í peningum.		Hundrað á,		Alin,
		krón.	aur.	krón.	aur.	aur.
A. Fríður peningur:						
1.	1 c 1 kýr, 3 til 6 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum á	98	77	98	77	82
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum hver á	13	65	81	90	68
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti ,	17	75	106	50	89
4.	— 8 — tvævetrir — -	13	78	110	24	92
5.	— 12 — veturgamlir , , — -	10	40	124	80	104
6.	— 8 ær, geldar — -	13	65	109	20	91
7.	— 10 — mylkar — -	9	20	92	"	77
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum á	70	27	70	27	59
9.	— 1 ¹ / ₃ hryssu, á sama aldri hver á	56	94	75	92	63
B. Ull, smjör og tólg:						
10.	1 c 120 z af hvítri ullu, vel þveginni pundið á	"	99	118	80	99
11.	— 120 - af mislitri ullu, vel þveginni — -	"	71	85	20	71
12.	— 120 - af smjöri, vel verkuðu — -	"	64	76	80	64
13.	— 120 - af tólg, vel bræddri — -	"	46	55	20	46
C. Tóvara af ullu:						
14.	1 c 30 z hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á	"	"	"	"	"
15.	— 60 þör eingirnissokka parið á	"	59	35	40	30
16.	— 30 — tvíbands gjaldsokka — -	"	85	25	50	21
17.	— 180 — sjóvetlinga — -	"	22	39	60	33
18.	— 20 eingirnispesur hver á	2	56	51	20	43
19.	— 15 tvíbands gjaldpesur — -	4	67	70	5	58
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls, álnar breiðs 1 alin -	1	45	174	"	145
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar - - -	1	34	160	80	134
D. Fiskur:						
22.	1 c 6 vættir af saltfiski, vel verkuðum vættin á	11	12	66	72	56
23.	— 6 — - harðfiski, — — — — — -	12	57	75	42	63
24.	— 6 — - þyrsklingi, — — — — — -	10	47	62	82	52
25.	— 6 — - hákarli hertum — -	10	51	63	6	53
26.	— 6 — - ýsu, hertri — -	9	90	59	40	50

E. Lýsi:

27.	1 c 1 tunna (120 pt.) hvallýsis . . .	8 pottar á
28.	— 1 — — hákallslýsis . . .	— — —
29.	— 1 — — selslýsis . . .	— — —
30.	— 1 — — þorskalýsis . . .	— — —

F. Skinnavara:

31.	1 c 4 fjórðungar nautskinn . . .	10 pund á
32.	— 6 — — kýrskinn . . .	— — —
33.	— 6 — — hrossskinn . . .	— — —
34.	— 8 — — sauðskinn, af tvævetrum og eldri . . .	— — —
35.	— 12 — — sauðskinn, af veturgömlum og ám . . .	— — —
36.	— 6 — — selskinn . . .	— — —
37.	— 240 lambskinn (vorlamba) einlit . . .	— — —

G. Ýmislegt:

38.	1 c 6 pund af æðardúni, vel hreinsuðum pundið á	
39.	— 40 — — — óhreinsuðum — —	
40.	— 120 — — fuglaðri . . .	10 pund —
41.	— 40 — — fjallagrös . . .	— — —
42.	5 álnir, 1 dagsverk um heyannir . . .	
43.	5 — 1 lambsfóður . . .	

í peningum,		Hundrað á,		Alin.
krón.	aur.	krón.	aur.	aur.
2	45	36	75	31
2	88	43	20	36
2	79	41	85	35
2	29	34	35	29
13	51	54	4	45
11	53	69	18	58
10	8	60	48	50
7	66	61	28	51
6	41	76	92	64
10	55	63	30	53
2	22	52	80	44
17	76	106	56	89
3	75	150	»	125
7	62	91	44	76
2	7	8	28	7
2	7	49	68	41
4	69	112	56	94

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrirtöldum landaaurum verður:

Eptir A. eða í fríðu . . .	96	62	81
— B. — í ullu, smjöri og tólg . . .	84	»	70
— C. — í ullar tóvöru . . .	79	51	66
— D. — í fiski . . .	65	48	55
— E. — í lýsi . . .	39	4	33
— F. — í skinnavöru . . .	62	57	52

En meðalverð allra landaura saman talin . . .

og skipt með 6 sýna:

meðalverð allra meðalverða . . .

427	22	357
71	20	59

Reykjavík 24. d. marzmán. 1876.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

Verðlagsskrá,

sem gildir í

Ísafjardarsýslu og Ísafjardarkaupstað
frá miðju mátmánaðar 1876 til sama tíma 1877.

A. Fríður peningur:

1.	1 c 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . .	
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum . . .	hver á
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti, . . .	— —
4.	— 8 — tvævetrir . . .	— —
5.	— 12 — veturgamlir . . .	— —
6.	— 8 ær geldar . . .	— —
7.	— 10 — mylkar . . .	— —
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum . . .	á
9.	— 1 ¹ / ₂ hryssu, á sama aldri . . .	—

í peningum,		Hundrað á,		Alin.
krón.	aur.	krón.	aur.	aur.
114	1	114	1	95
14	83	88	98	74
19	26	115	56	96
15	93	127	44	106
11	36	136	32	114
14	78	118	24	99
9	40	94	»	78
76	66	76	66	64
58	92	78	56	65

22
24. marz.

		í peningum.		Hundrað á.		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
B. Ull, smjör og tólg:						
10.	1 hndr., 120 pund af hvitri ullu, vel þveginni	pundið á	95	114	95	
11.	— 120 — - mislitri — — — — —	— — —	66	79	20	66
12.	— 120 — - smjöri, vel verkuðu . — —	— — —	75	90	75	
13.	— 120 — - af tólg, vel bræddri — —	— — —	54	64	80	54
C. Tóvara af ullu:						
14.	1 c 30 ½ hespugarns, 3 til 6 hespur ípundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði	pundið á	64	—	—	—
15.	— 60 þör eingirnissokka	parið á	54	32	40	27
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka	— — —	21	36	30	30
17.	— 180 — sjóvettlinga	— — —	26	46	80	39
18.	— 20 eingirnispesur	hver —	3	56	20	59
19.	— 15 tvíbands gjaldpesur	— — —	7	13	106	95
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls álnar breiðs 1 alin —	— — —	1	38	165	60
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar — — —	— — —	1	2	122	40
D. Fiskur:						
22.	1 c 6 vættir af saltfiski, vel verkuðum	vættin á	11	26	67	56
23.	— 6 — - harðfiski, — — — — —	— — —	13	56	81	36
24.	— 6 — - þyrsklingi, — — — — —	— — —	11	27	67	62
25.	— 6 — - hákarli, hertum	— — —	11	4	66	24
26.	— 6 — - ýsu, hertri	— — —	10	82	64	92
E. Lýsi:						
27.	1 c 1 tunna (120 pt.) hvallýsis	8 pottar á	2	70	40	50
28.	— 1 — — - hákarlslýsis	— — —	3	17	47	55
29.	— 1 — — - selslýsis	— — —	2	55	38	25
30.	— 1 — — - þorskalýsis	— — —	2	77	41	55
F. Skinnavara:						
31.	1 c 4 fjórðungar nautskinnns	10 pund á	13	77	55	8
32.	— 6 — — — kýrskinnns	— — —	12	37	74	22
33.	— 6 — — — hross-skinns	— — —	10	53	63	18
34.	— 8 — — — sauðskinnns, af tvævetrum og eldri	— — —	9	60	76	80
35.	— 12 — — — sauðskinnns, af veturgömlum og ám	— — —	7	86	94	32
36.	— 6 — — — selskinns	— — —	11	65	69	90
37.	— 240 lambskinn (vorlamba), einlit	hvert —	—	16	38	40
G. Ýmislegt:						
38.	1 c 6 ½ af æðardún, vel hreinsuðum	pundið á	17	93	107	58
39.	— 40 — — — óhreinsuðum	— — —	2	53	101	20
40.	— 120 — — fuglaflöri	10 pund —	6	87	82	44
41.	— 40 — — fjallagrösom	— — —	2	22	8	88
42.	5 álnir 1 dagsverk um heyannir	— — —	2	57	61	68
43.	5 — 1 lambsfóður	— — —	4	51	108	24

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrirtöldum landaaurum verður:

Eptir A. eða í friðu	105	53	88
— B. — - ullu, smjöri og tólg	87	—	73
— C. — - í ullar tóvöru	83	9	69
— D. — - fiski	69	54	58
— E. — - lýsi	41	96	35
— F. — - skinna-vöru	67	41	56

En meðalverð allra landaura samantalið, 454 53 379
og skipt með 6, sýnir:

meðalverð allra meðalverða 75 76 63

Reykjavík, 24. d. marzm. 1876.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

— *Bræf* konungsráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um lán úr viðlagasjóðinum. — Út af tilmælum, er upp höfðu verið borin á alþingi því, er átt var síðastliðið ár, hafið þjer, herra landshöfðingi, í þóknanlegu bræfi frá 16. nóvbr. f. á. lagt það til, að yður yrði veitt vald til að lána út með skilyrðum þeim, er þjer nákvæmar til takið, fje það, er árlega sje borgað upp í það, sem viðlagasjóðurinn á í láni, sem sje bæði það, sem hinn fyrrverandi íslenski dómsmálasjóður og læknasjóðurinn hafi átt hjá einstökum mönnum að upphæð um 18000—50,000 kr., og í annan stað það, sem sveitarfélögum hafi verið lánað til að koma upp fangahúsum og í aðrar þarfir, en það mun vera um 77000 kr., og ætlið þjer á, að upp í þessi sveitalán eingöngu sje borgað um 5000kr. á ári; hafið þjer tekið fram, að æskilegt sje bæði, að fje það, er þannig verði golið upp í lán, verði sem fljótast látið fara að ávaxtast í landssjóðnum aptur, og eins að einstakir menn geti fengið lán til að koma fram ýmsum fyrirtækjum, einkum í landbúnaði; en slík lán sje örðugt að fá vegna peningaeklu þeirrar, er nú sje á Íslandi.

Út af þessu skal ráðgjafinn þjónustusamlega tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar, að það er hvorttveggja að fjárreiður upp í þær af fyrrnefndum skuldum, er risið hafa af lánum til sveitastjórna eru í fjárlögunum, sjá 4. gr., nr. 2, taldar öldungis eins og aðrar tekjur landssjóðsins, sem ætlast er til að fari til útgjalda landsins og afgangur sá verði af, er ráð er fyrir gjört, en eru ekki taldar sem sjóðir út af fyrir sig, er verja skyldi vöxtunum af fyrst og fremst og beinlínis til að auðga viðlagasjóðinn, enda mun nokkuð hœpið, að landssjóðurinn megi árum saman missa um 5000 krónur á ári til þess, sem hjer er farið fram á, er litíð er á breytingar þær, sem þegar er búið að koma á tekjur landsins (með lögum um, að alþingistollurinn skuli vera úr lögum numin), og sömu-leiðis á gjöld þess (lög um laun íslenskra embættismanna m. m.), og eins á þær breytingar, er síðar kunna að verða gjörðar. Enn er það, að jafnan verður að telja nokkuð ísjárvert að hafa að tiltölu allmikinn hluta af fje landssjóðsins í lánum, sem ekki er auðnád. Fyrir því hefir ráðgjafinn ekki getað fallið á, að því, sem borgað verður upp í nefnd sveitalán, verði varið á tjeðan hátt. En vegna þess, sem þjer segið um, hve örðugt sje að fá lán á Íslandi, og af því að þar vantar lánsstofnanir, hefir aptur á móti þótt tiltækilegt, að leyfa að það fje, sem búið er áður að lána einstökum mönnum, semsje eigur hins fyrrverandi dómsmálasjóðs og læknasjóðsins sje eptirleiðis fyrst um sinn haft til að hjálpa um lán á Íslandi, þannig, að það, sem vegna uppsagnar eða af öðrum ástæðum er borgað af þessu fje upp í innstæðuna, megi lána aptur einstökum mönnum gegn veði.

Ráðgjafinn fær því með þessu bræfi herra landshöfðingjanum umboð til að veita slík lán einstökum mönnum með þessum skilmálum:

að fyrir lánsfjenu sjeu veðsettar jarðir með fyrsta forgöngurjetti, en lánið aldrei látið nema meiru en hálfvirði veðsins, metnu samkvæmt fyrrmælum 8. greinar í tilskipuninni um ómagafje, frá 18. febrúar 1847.

að af láninu sjeu greiddir 4 af hundraði í vöxtu.

að segja megi upp láninu með missirisfyrirvara.

að það sje þegar í stað fallið í gjalddaga, ef vextir eru greiddir í rjettan tíma, eða ef jörðin spillist — og ber því að virða jörðina þriðja hvert ár, og sýna yður virðingargjörðina — eða ef ógreidd eru látn gjöld af jörðinni í almenningsþarfir eða önnur vanskil verða.

og að skuldunautur, ef til málssóknar kemur, greiði allan málskostnað, landssjóðnum að skaðlausu.

Hinn 28. apríl 1876.

23
28. febr.

En er kemur til máls um lán handa sveitarfjelögum, verður rjettast að ætla ráðgjafanum að skera úr, hvort veita megi slík lán, sem ekki er farandi fram á, nema eitt-hvað sjerlegt mæli með því; því að þess konar lán er vanalega ætlast til að standi svo æðimörgum árum skipti og að borga megi í smám skömmtum; verður innstæðan þá föst um langan tíma.

24
28. febr.

— *Brjef* konungsráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um skilning á launalögnum 15. okt. 1875, m. m. — Í þóknanlegu brjefi 30. nóv. f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, til stuðnings skilningi þeim, er þjer leggið í 3. lið 7. greinar í lögnum 15. okt. f. á. um laun íslenzkra embættismanna, vísað til umræðanna á alþingi um þetta mál, og virðist yður þær bera með sjer, að alþingi hafi skilið nefnda reglu á sömu leið og þjer, þannig, að þá er lögin öðluðust gildi, skyldi hverjum embættismanni fyrir sig í sjálfs vald sett, hvort hann vildi heldur þiggja laun sín eptirleiðis samkvæmt launareglum þeim, er staðið hafa að undanförmu, eða eptir lögnum, Teljið þjer þá hafa verið tilætlun alþingis með reglu þeirri, er hjer er umtalsefni, að lögin gjörði launahagi embættismanna þeirra, er nú eru í embættum, hvorki betri nje lakari en þeirra, er í embættin kæmu eptir að lögin öðluðust gildi. Þar sem alþingi hefir í 14. grein nefndra laga lækkað þóknun þá fyrir skrifstofuhald, er lögð hefir verið amtmönnunum að undanförmu, hafið þjer enn fremur haldið, að ráða mætti á umræðunum, að alþingi hafi ætlazt til, að þessi lækkun kæmi ekki fram við amtmenn þá, sem nú eru, samkvæmt því sem fyrir er mælt í 1. lið 7. greinar í lögnum; en sjálfur eruð þjer á þeirri skoðun, að þessari reglu verði ekki beitt að því, er snertir skrifstofufjeð. Jafnframt þessu hafið þjer með brjefi 2. desember f. á. sent hingað böenarskjal frá amtmanninum yfir suður- og vestur-umdæminu um, að skrifstofufje það, er honum hefir lagt verið að undanförmu, verði einnig ávísað honum eptir 1. janúar þ. á., þrátt fyrir það, þótt lögin hafi þokað því niður.

Út af þessu skal yður hjer með þjónustusamlega tjáð, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigöndum, að þótt svo væri, að í umræðum alþingis hefði brugðið fyrir orði, þar sem lögð er í 3. lið 7. greinar sú tilætlun, er áður er á vikið, verður ráðgjafinn þó að vera á því, að orðin í lögnum þýðist eigi slíkan skilning á reglu þeirri, er hjer ræðir um. Ráðgjafinn hlýtur því enn sem fyr að vera fastur á þeirri útskýringu, er hann ljet uppi í brjefi 8. nóvbr. f. á., og hyggur hana eina komið geta heim við orð og ummæli laganna. Eptir því á að greiða laun embættismanna um fjárhagstímabilið 1876 og 1877 samkvæmt yfirliti því (til leiðbeiningar) við fjárgreiðslur, er snerta 10.—13. grein fjárlaganna, er fylgir þessu brjefi, og kemur í stað bráðabirgðaryfirlits þess, er sent var með framannefndu brjefi ráðgjafans.

En er kemur til lækunar þeirrar á skrifstofufje amtmannanna, er gjörð hefir verið með 14. grein laganna, verður ráðgjafinn að vera yður samdóma um, að 1. lið 7. greinar verði eigi komið þar við, á þá leið, að lækkunin komi eigi fram við amtmennina, sem nú eru. En með því að sjá má á umræðum þingsins, að sú hefir verið tilætlun þess, hikas ráðgjafinn sjer ekki við að láta greiða amtmönnunum um fjárhagstíma þann, er nú er að liða, sama skrifstofufje, og þeim var áður lagt, í þeirri von, að þingið veiti fje það, er til þess þarf, með viðbæti við fjárlögin um árin 1876 og 1877; og um fjárhagstímabilin þar á eptir mun verða farið fram á, að fje þetta verði veitt í fjárlögnum.

Útaf fyrirspurn yðar í brjefi 1. desbr. f. á. um það, hvort eigi skuli eptirleiðis greiða úr landssjóði styrk þann, er lagður er settum læknum með allrahæztum úrskurði 10. maí

1867,¹ og hvort læknaþessir eigi þá ekki eptir 4. grein launalaganna heimtingu á að fá **24**
 embættislaun þau, sem ætluð eru hinum nýstofnuðu læknaembættum í lögum 15. okt. f. á., 28. febr.
 skal eigi undan fellt að geta þess nú um leið, að með því að læknaþjóðurinn samkvæmt
 áður nefndu brjefi ráðgjafans 8. nóvbr. f. á. verður enn látinn halda sjer sem sjóður út af
 fyrir sig um fjárhagstímabilið 1876 og 1877, skal um þann tíma greiða nefndar launa-
 þóknar af eignum sjóðsins, og að hluteigandi læknaþ geti ekki farið fram á það, sem
 þjer bendið á, með því að 4. grein launalaganna verður eigi beitt við þá, sem eru settir
 samkvæmt reglum þeim, er stóðu, áður en launalögin öðluðust gildi.

	1876		1877		Sam- tals.
	8.—13. grein í launalög- unum.	Viðbót fyrir sjálf- an hann eptir 1. og 3. lið í 7. gr. launal.	8.—13. grein í launa- lögum.	Viðbót fyrir sjálf- an hann eptir 1. og 3. lið 7. gr. launal.	
10. grein A í fjárlögunum.					
Amtmaðurinn yfir suður- og vesturumdæminu (Embættisaldur hans er talinn frá 10. ágúst 1866, 31. desbr. 1875 hafði hann í laun 5100 kr. og hefði eptir hinum eldri reglum fengið 6200 kr. 1. sept. 1876).	6000.00	66.66	6000.00	200.00	12266.66
Amtmaðurinn yfir norður- og austurumdæminu	6000.00		6000.00		12000.00
Landfógetinn á Íslandi (veitt embættið 18. febr. 1861, hafði 31. desbr. 1875 4300 kr., átti að fá 4700 kr. 1. marz 1876).	4000.00	633.33	4000.00	700.00	9333.33
Ritarinn við landshöfðingjaembættið, eins og í fjárlagafrumvarpinu					3750.00
					37350.00
10. grein B 1.					
Forstjóri í landsyfrrjettinum (veitt embættið 31. marz 1856; 31. desbr. 1875: 5632 kr., 1. apr. 1876: 6032 kr.).	5800.00	174.00	5800.00	232.00	12006.00
1. meðdómandi (veitt embættið 16. maí 1850, 31. desbr. 1875: 4432 kr.).	4000.00	432.00	4000.00	432.00	8864.00
2. meðdómandi (veitt emb. 13. apr. 1871).	4000.00		4000.00		8000.00
Bæjarfógetinn í Reykjavík, bæjarfógetinn á Akureyri, bæjarfógetinn á Ísafirði, sýslumaðurinn á Vestmannaeyjum og 2 lögregluþjónar í Reykjavík, eins og í fjárlagafrumvarpinu					5488.00
					34358.00
12. grein 1.					
Póstmeistarinn í Reykjavík	1700.00		1700.00		3400.00
Póstafgreiðslumenn og brjefhirdingarmenn, eins og í fjárlagafrumvarpinu					3600.00
					1700.00

1) Sjá auglýsingu dómsmálastjórnarinnar frá 31. s.m. í „Tíðindum um stjórnmálafni“, II bls. 432.

24
28. febr.

	1876		1877		Sam- tals.
	8.—13. grein í launalög- unum.	Viðbót fyrir sjálf- an hann eptir 1. og 3. lið í 7. gr. launal.	8.—13. grein í launa- lögnum.	Viðbót fyrir sjálf- an hann eptir 1. og 3. lið 7. gr. launal.	
13. grein A a.					
Biskupinn yfir Íslandi (veitt emb. 1. apr. 1866; 31. des. 1875: 6832 kr.; 1. apr. 1876: 7232 kr.)	7000.00	174.00	7000.00	232.00	14406.00
Dómkirkjupresturinn, eins og í fjárlagafrum- varpinu					16006.00

[illegible]

	1876		1877		Sam- tals.
	Laun eptir lög- um um stofnun lækna- skóla í Reykja- vík, um aðra skip- un á læk- ahjeruð- um m. fl. 3. grein.	Launa- viðbót fyrir sjálf- an hann eptir 1.lið 7. gr. í launal.	Laun eptir lög- um um stofnun lækna- skóla í Reykja- vík um aðra skip- un á læk- ahjeruð- um m. fl. 3. grein.	Launa- viðbót fyrirsjálf- an hann eptir 1.lið 7. gr. í launal.	
11. grein 1.					
Landlæknirinn á Íslandi, einnig forstöðu- maður læknaskólans í Reykjavík (skipaður 21. febr. 1876).	4588.66		4800.00		9388.66
Læknirinn í 1. læknishjæraði (skip. 21. febr. 1876).	1583.33		1900.00		3483.33
— í eystra hjæraði suðuramtsins (31. desbr. 1875: 1468 kr, + embættisjörð).	1500.00		1500.00		3000.00
— á Vestmannaeyjum (31. desbr. 1875: 1996 kr.).	1500.00	496.00	1500.00	496.00	3992.00
— í syðra hjæraði vesturamtsins (31. desbr. 1875: 1986 kr.).	1900.00	86.00	1900.00	86.00	3972.00
— í nyrðra hjæraði vesturamtsins (31. desbr. 1875: 2216 kr.).	1900.00	316.00	1900.00	316.00	4432.00
— í Eyjafjarðar- og Þingeyjarsýslum (31. desbr. 1875: 1928 kr.).	1900.00	28.00	1900.00	28.00	3856.00
— í eystra hjæraði norður- og austur- amtsins (31. deshr. 1875: 1464 kr. + embættisjörð).	1900.00		1900.00		3800.00
Yfirsetukonurnar, eptir fjárlagafrumvarpinu					896.00
					36819.99

*Skrifstofufje m. m.***10. grein A 2.**

Handa amtmanninum í suður- og vesturumdæminu um árið	1600 kr.
— — — — — í norður- og austurumdæminu	1200 —
— landfógetanum	1000 —
Þóknun handa þessum embættismanni vegna mistalningar á póstávísunum, eptir fjárlagafrumvarpinu	200 —
	4000 —

12. grein 2.

Handa póstmeistarannum um árið	600 —
Dagpeningar handa honum á ferðum m. m.	200 —

12. grein 4.

Þóknun handa sama embættismanni vegna mistalningar á póstávísunum m. m.	200 —
	1000 —

24

28. febr. Handa biskupinum 1000 —

254. marz. — *Brief landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um styrk*

handa búnaðarfjelagi. — Búnaðarfjélag suðuramtsins hefir 7. f. m. sent hing-
að beiðni um, að það megi fá til umráða 850 kr. af þeim 2400 kr., sem með 10. grein
fjárhagslaganna fyrir 1876—77 frá 15. okt. f. á. eru veittar fyrir yfirstandandi ár til efl-
ingar landbúnaði, og ætlast fjelagið til að verja hinni umbeðnu upphæð, sem hjer segir:

1. Til launa handa búfræðingi Sveini Sveinssyni auk þeirra 200 kr., sem hið kgl. danska
landbústjórnarfjélag hefir hingað til veitt, og búizt er við að enn verði veittar 600 kr.
 2. Til eflingar vatnsveitingum 200 —
 3. Til ýmsra útgjalda, er af þessum báðum ráðstöfunum leiða 50 —
- þess utan hefir fjelagið beðið um, að sjer yrði veittar 200 kr. af þeim 10,000 krónum,
sem veittar eru í 15. gr. fjárlaganna, til að kaupa fyrir mjólkuráhöld og 300 kr. til að
undirbúa nautgripasýningu með verðlaunum. Eptir að jeg nú í brjefi frá 1. þ. m. hef
meðtekið ummæli herra amtmannsins um beiðni þessa, skal jeg til þóknanlegrar birtingar
fyrir tjeðu fjelagi tjá yður það, er hjer greinir:

Þar eð það, sem hið kgl. danska landbúnaðarfjélag hefir skotið til launa búfræðings
Sveins Sveinssonar, að undanförmu hefir verið veitt með því skilyrði, að hlutaðeigandi amt
hjer á landi sjálft legði fram jafnmikið fje, og þar eð það virðist eiga vel við í sjálfu
sjer, að þess konar styrkur af landssjóði sje því skilyrði bundinn, að þeir sem næstir
standa til hagsmuna af honum, leggi sjálfir altjend nokkuð fje til haps, hefi jeg af fje því,
sem ætlað er í 10. gr. fjárhagslaganna til eflingar landbúnaði veitt fyrst um sinn

1. sem tillag til launa Sveins búfræðings Sveinssonar fyrir yfirstandandi ár 400 kr.
 2. til eflingar vatnsveitingum í suðuramtinu 200 —
 3. til að útvega mjólkuráhöld 200 —
- alls 800 —

og ávísað þessari upphæð úr jarðabókarsjóðnum til búnaðarfjelags suðuramtsins, og bið jeg
því fengna hjálagða ávísun.

Hvort ástæða væri til að greiða tillag nokkurt af landssjóði til að koma fram
gripasýningum verður undir því komið, hvernig menn hugsa sjer slíkri sýningu fyrir kom-
ið, og í annan stað, hvort þeir leggja nokkurt fje fram, sem næstir standa til að hafa hag
af henni, en um þessi atriði hefir hin fyrirbyggjandi beiðni engar skýringar að færa.

Að svo miklu leyti, sem suðuramtinu gæti hlotnast ítarlegri hlutdeild en ofan-
nefndar 800 kr., í þeim 2400 kr., sem 10 gr. fjárlaganna veitir til eflingar landbúnaðinum,
má um það vænta nánari úrlausnar einhverntíma á árinu.

2624. marz — *Brjef landshöfðingja til beggja amtmanna um gufuskiptferðir*

kring um landið. — Innanríkisstjórnin hefir í brjefi frá 29. f. m. skýrt mjer frá
að nú líti út fyrir að póstgufuskiptferðirnar milli Kaupmannahafnar og Íslands þegar að
sumri verði auknar svo, að gufuskiptið «Diana» fari eptirleiðis 3 ferðir á ári milli Kaup-
mannahafnar og strandanna á Íslandi; en gufuskipt eitt er hið sameinaða gufuskiptfjélag
í Kaupmannahöfn á, taki að sjer sjö árlegu ferðirnar milli Kaupmannahafnar og Reykja-
víkur, sem «Diana» hingað til hefir farið.

Með því að það er nú samt óvíst, hvenær búast má við, að viðgjörð þeirri á gufuskipinu «Diönu», sem byrjað er á, verði lokið, mun örðugt að ákveða ferðaáætlun fyrir ár það, er yfir stendur; en rjettast þykir að láta «Diönu» koma í hverri ferð við á Seyðisfirði, Raufarhöfn, Akureyri, Ísafirði og í Stykkishólmi og á Skagaströnd í 1. og 2. ferðinni frá Kaupmannahöfn og á 1. ferðinni aptur í leið sinni frá Reykjavík. Ef skipið verður til búið milli 20. maí og 1. júní, mun það geta snúið aptur frá Reykjavík seint í júnímánuði; en verði það ekki búið fyr en síðar, er tvísýnt, hvort það getur farið nema 2 ferðir fram og aptur þetta ár.

Samkvæmt þessu verð jeg eptir tilmælum innanríkisstjórnarinnar að skora á herra amtmanninn, að gjöra það kunnugt almenningi í hjeruðum þeim, er ferðanna munu helzt geta notið, á þann hátt, sem yður virðist bezt fallið, að líkindi sjeu til að «Diana» muni í sumar sigla upp fyrr nefndar hafnir.

Sömuleiðis skal jeg þjónustusamlega biðja herra amtmanninn að hlutast til um, að á hverjum komustað í amti því, sem yður er trúað fyrir, verði fyrir hæfilegur maður til að afgreiða skipið á fyrstu ferð þess, og þangað til skipstjórinn, premier-lautenant Wandel, getur samið um skipun á föstum afgreiðslumanni og komið með tillögur um það.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um fjárveitingarvald amtsráðs.* — Amtmaðurinn hafði sent landshöfðingja bönarbrjef frá prófasti sira Daniel Halldórssyni um, að honum yrði veitt hin venjulega þóknun 28 kr. fyrir ómak við samningu verðlagsskránna fyrir árið 1876—77, og var amtmanni svarað, að fjárveiting þessi væri, eptir að sveitastjórnartilskipunin frá 4. maí 1872 hefði öðlzt gildi, ekki komin undir samþykki landshöfðingja. 26
24. marz.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um styrk úr heiðursmerkjasjóði.* — Hin konunglega danska heiðursmerkjastjórn hefir skýrt mjer frá, að hans hátign konunginum hafi 24. f. m. þóknast allramildlegast að fallast á, að greiddur verði ekkju fyrverandi hreppstjóra Ólafs Jónssonar Oddnýju Ólafsdóttur á Sveinsstöðum í Húnavatnssýslu 50 kr. styrkur um árið úr heiðursmerkjasjóði, og skuli telja styrk þenna frá 1. janúar þ. á. 27
25. marz.

Þetta skal þjónustusamlega tjáð herra amtmanninum til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, og skal því við bætt, að landfógetanum hefir verið ritað um að greiða hlutaðeiganda gegn tilhtýðilegri kvittun og lifsskirteini, ofan nefndan styrk með 25 kr. við lok hvers missiris, í fyrsta sinn 30. júní þ. á.

— *Brjef landshöfðingja til allra lögreglustjóra um styrktarmæli á brennivíni.* — Með skírskotun til laga þeirra um breytingu á tilskipun um gjald af brennivíni og öðrum áfengum drykkjum frá 26. degi febrúarmán. 1872, sem voru staðfest 11. f. m., og prentuð eru í stjórnartíðindum fyrir þetta ár A nr. 10, er yður herra sýslumaður, hjer með sendur styrktarmælir, sem hafa má við rannsóknir þær, er getur um í 2. gr. nefndra laga. Fyrirsögn um, hvernig nota skuli mæli þenna, fylgir honum. 28
25. marz.

— *Brjef landshöfðingja til allra lögreglustjóra um styrktarmæli á brennivíni.* — Með skírskotun til laga þeirra um breytingu á tilskipun um gjald af brennivíni og öðrum áfengum drykkjum frá 26. degi febrúarmán. 1872, sem voru staðfest 11. f. m., og prentuð eru í stjórnartíðindum fyrir þetta ár A nr. 10, er yður herra sýslumaður, hjer með sendur styrktarmælir, sem hafa má við rannsóknir þær, er getur um í 2. gr. nefndra laga. Fyrirsögn um, hvernig nota skuli mæli þenna, fylgir honum. 29
25. marz.

30 — *Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um jarðarkaup handa presta-*
 4. apríl. kalli. — Ráðgjafinn fyrir Ísland hefir 21. febrúar þ. á. ritað mjer á þessa leið:

Með þóknanlegu brjefi frá 16. sept. f. á. hefir herra landshöfðinginn ásamt um-mælum stiptsyfirvaldanna sent hingað beiðni Jóns alþingismanns Sigurðssonar á Gaut-löndum, sem umboðsmanns nefndar nokkurrar í Mývatns-þingum, og fer beiðnin fram á, að lán megi verða veitt af viðlagasjóði landsins, eða einhverjum öðrum opinberum sjóði til að kaupa jörðina Skútustaði í Skútustaðahreppi eða einhvern hluta hennar fyrir prestssetur eptirleidis handa prestakallinu; er svo áætlað, að verð jarðarinnar muni verða 4800 krónur, auk þess, sem eigendur jarðarinnar eiga í skuld fyrir endurbyggingu Skútu-staðar kirkju, og stiptsyfirvöldin telja í fardögum 1874 hafa verið hjer um bil 1360 krónur. Lætur beiðandi enn fremur í ljósi, að um getin nefnd hafi bundizt því heitryrði, að nefndarmenn einn fyrir alla og allir fyrir einn skyldi ábyrgjast lán til að kaupa fyrir $\frac{3}{4}$ nefndrar jarðar og í því skyni setja fulltryggilegt veð, að því leyti tjeðir $\frac{3}{4}$ jarðarinnar ekki þöettu veita fulla tryggingu fyrir láninu. Út af þessu hefir herra landshöfðinginn lagt það til *sumpart*, að jörðin Skútustaðir, eða sá hluti hennar, sem fá má keyptan, megi verða útveguð til prestsseturs í Mývatns-þingum, og að prestakallinu í þessu tilefni og til borgunar skuld þeirri, er á Skútustaða kirkju hvílir, af viðlagasjóðnum megi verða veitt lán, sem ávaxtað og endurborgað verði með 6% í 28 samfleytt ár, móti fyrstu for-gönguvedstryggingu í hinni keyptu jörð sjálfri og nægu veði í annari fasteign, *sumpart* að yður megi veitast heimild til að gjöra út um þetta.

Út af þessu skal yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og auglýsingar fram á leið hjer með þjónustusamlega tjáð, að ráðgjafinn, eptir því sem þjer hafið skýrt frá málavöxtum, leyfir, að umgetin jörð eða partur af henni, og kirkja sú, er þar stendur, megi verða útveguð sem beneficium handa Mývatns-þingum, og að til þessa megi verða veitt presta-kallinu lán af landssjóði með kjörum þeim, er þjer hafið stungið upp á, þó ekki hærra en að 4800 kr., ef jörðin fæst öll til kaups, og að því skapi fyrir part af henni, að við-bætttri ef til þess kemur, þeirri upphæð, sem til þess þarf að eignast kirkjuna, eins og yður er falið á vald að gjöra þær ráðstafanir, er þörf gjörist í þessu efni.

Þetta er stiptsyfirvöldunum hjer með þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leið-beiningar og birtingar fyrir hlutaðeigöndum, að því viðbættu, að ætla má á, að afsláttur nokkur fáiast á kirkjuskuldinni fyrir þá vexti, sem kaupanda missist af andvirði hennar fyrir þá sök, að eptir hlutarins eðli hljóta mörg ár að liða, áður en kaupandi fær hana endurgoldna af tekjum kirkjunnar.

31 — *Brjef landshöfðingja til landfógeta¹ um endurskoðun reikninga.* —
 4. apríl. Með því að fjárhagslögin frá 15. oktr. f. á. hafa veitt nauðsynlega þóknun til að endur-

skoða hjer á landi reikninga þá alla frá Íslandi, sem að undanförmu hafa legið undir endurskoðun erlendis, á þá leið, að hr. landfógetanum er gegn 1200 kr. árlegri þóknun æll-að að endurskoða alla þessa einstöku reikninga, hefir ráðgjafinn fyrir Ísland í brjefi 22. febr. þ. á. mælt svo fyrir, að endurskoðun íslenzkra reikninga þegar fyrir árið 1874 skuli taka frá 1. reikningarannsóknardeild og færa hingað, og hefir hann skipað mjer að gjöra ráðstöfun til, að tekið verði sem fyrst til þessarar endurskoðunar. Samkvæmt þessu hefir rannsóknardeildin sent mjer reikninga þá fyrir 1874, sem nefndir eru í hjá lagðri skrá með tilheyrandi fylgiskjölum og þá eldri reikninga fyrir fyrri ár, sem getið er á lista, sem

¹) S. d. var ritað Magnúsi yfirdómara Stephensen um endurskoðun jarðabókarsjóðsreikninga.

einnig er hjer innan í, en með fram tjáð mjer, að með næsta póstkípi sje von á enn fleiri skjölum, sem endurskoðunina snerta, en að þau skjöl, sem deildin ekki má án vera til að ljúka við endurskoðun á fyrri ára reikningum, verði send á eptir, þegar því verki sje lokið. 31
4. apríl.

Um leið og jeg sendi herra landfógetanum reikninga þá ásamt fylgiskjölum, sem tald-ir eru á nefndum skráum fyrir 1874, svo og eldri skjöl, skal jeg þjónustusamlega biðja yður að taka sem fyrst til endurskoðunar á þessum reikningum, og halda henni áfram með þeirri atorku, sem kringumstæðurnar leyfa, með því jeg verð að telja einkar-æskilegt að venju þeirri, sem hingað til hefir viðgengizt, að endurskoðunin hefir jafnan verið ári eða meiru á eptir reikningunum, verði sem bráðast breytt á þá leið, að reikningarnir verði teknir til endurskoðunar, jafnótt og þeir koma frá hlutaðeigandi reikningssemjöldum.

Skylduð þjer við endurskoðun reikninganna fyrir 1874 þurfa skýringa úr þeim eldri reikningum, er fyrst um sinn verða hjá deildinni, og þeim athugasemdum og úrskurðum, er við þá hafa verið gjörðir, verður herra landfógetinn að snúa sjer hingað áleiðis til deildarinnar.

Jafnframt og endurskoðun meðfylgjandi reikninga er lokið, verður að senda athugasemdirnar landshöfðingja, sem annast um, að þeim verði svarað af hlutaðeigandi reikningssemjöldum, eins og um annað nauðsynlegt, er hjer að lýtur.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um hjálp Dana og Englendinga við öskufólkið í Múlasýslum.* — Ráðgjafinn fyrir Ísland hefir 23. febrúar þ. á. ritað mjer á þessa leið: 32
5. apríl.

Út af skýrslu þeirri frá 30. nóvbr. f. á., sem þjer, herra landshöfðingi, hafð sent hingað um ástandið í sveitum þeim, er orðið hafa fyrir skaða af eldgosum síðastliðið ár, skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar, að skýrsla þessi hefir verið allraþegnlegast borin undir hans háttign konunginn, og að eptirrit af ágripi af henni hefir verið sent nefnd þeirri, er hjer hefir gengizt fyrir að safna gjöfum handa nauðstöddum Íslendingum, og hefir þar að auki samkvæmt því, sem hefir verið farið fram á í brjefi sýslunefndarinnar í Suður-Múlasýslu, sem fylgdi brjefi yðar, verið skorað á utanríkisstjórnina að flytja lord mayor Lundúna þakki þær, er sýslunefndin hefir látið í ljósi fyrir hin- ar miklu gjafir, sem sendar hafa verið hinum nauðstöddu sveitum í Múlasýslum frá nefnd þeirri, er myndast hafði í Lundúnum undir forsæti lord mayors (borgarstjórans).

Þetta er hjer með tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtbirtingar fyrir hlutaðeigöndum.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um land- skuldaruppgjöf.* — Eptir að jeg hafði sent ráðgjafanum fyrir Ísland bóнарbrjef það, er jeg meðtók með brjefi herra amtmannsins frá 1. septbr. f. á. um að veitt verði hrepps- nefndinni á Vestmannaeyjum uppgjöf á 60 fiska landskuld af tómthúsinu Hólshúsi, sem notað hefir verið fyrir fátækrahús, en nú er í ráði að byggja upp, ef hin umbeðna uppgjöf verður veitt, hefir ráðgjafinn í brjefi frá 29. febrúar þ. á. tjáð mjer, að hann sjái sjer ekki fært að veita það, sem beðið hefir verið um, en að tillaga um það muni verða tekin inn í frumvarpið til fjárlaga fyrir 1878—79.

Þetta er hjer með þjónustusamlega tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar.

Hinn 6. maí 1876.

34
6. apríl.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um endurgjald fyrir sveitarstyrk.* — Eptir að hafa meðtekið álit yðar, herra amtmáður, um kæruskjal hreppsnefndarinnar í Ölveshreppi út af úrskurði yðar frá 6. septbr. f. á. viðvíkjandi skyldu Grafningshrepps og Þingvallasveitar til að endurgjalda fyrstnefndum hreppi styrk þann, er þar hafði verið lagður bóndanum Guðmundi Guðmundssyni á Saurhæ úr fátækra sjóði, hefi jeg skorið úr ágreiningi þeim, sem risið hefir á milli nefndra hreppa, og skal yður því þjónustusamlega tjáð til leiðbendingar og birtingar fyrir hlutaðöndum það, er hjer segir:

Purfalingur sá, sem hjer á í hlut, fluttist inn í Ölveshrepp vorid 1861. Veturinn 1870—71 fór hann þess á leit við hreppstjórnina þar, að fá lán úr sveitarsjóði, og eptir að heimilisástandur hans höfðu verið rannsakaðar, var hann látinn fá í sveitarstyrk:

- 1, 6 rd. til að borga með áfallið slægnakaup,
- 2, 4 kapla af heyi handa kúm sínum,
- 3, matbjörg, að upphæð 60 fiska, og í peningum 1 rd.

Hreppstjórnin í Ölveshreppi krafðist síðan í brjefi til Grafningshrepps frá 22. maí 1871 endurgjalds á þessu láni, með samtals 13 rd. 64 sk. og 60 fiskum; en Grafningshreppur neitaði að greiða þetta endurgjald, og bar fyrir sig, sumpart að láninu hefði verið troðið upp á Guðmund til að varna því, að hann áynni sjer framfærslusveit í Ölveshreppi með 10 ára dvöl þar, og að hann einskis sveitarstyrks hefði þurft, sumpart að lánid hefði verið þess eðlis, að eigi hefði verið heimild til að veita það af sveitarfje, og hafid þjer, herra amtmáður, með nefndum úrskurði yðar fallizt á þessa sköðun, eptir að Þingvallahreppur og Grafningshreppur í sameiningu höfðu áfrýjað til yðar úrskurði sýslumannsins í Árnessýslu á málinu, en hann skyldar Grafningshrepp til að endurgjalda Ölveshreppi alla hina tilgreindu upphæð.

Hvað nú fyrst snertir þá spurningu, hvort þurfamaður sá, sem hjer á í hlut, hafi beðizt styrksins sjálfur eða honum hafi verið troðið upp á hann, þá hefir í rjettarprofi, sem haldið hefir verið um þetta atriði, eigi komið neitt fram því til sönnunar, sem Grafningshreppur hefir borið fram um það; en það virðist hinsvegar nægilega sannað, að purfalingurinn hafi sjálfur beðizt styrksins, og getur það atriði útaf fyrir sig, að styrkurinn hefir verið veittur hinn síðasta vetur af 10 ára dvöl þurfamannsins í hreppnum, eigi verið nægileg ástæða til að halda, að fátækra stjórni Ölveshrepps hafi beitt brögðum þeim, sem dróttað hefir verið að henni, og virðist heldur eigi ástæða til að bera hreppi þessum á brýn, að hann hafi veitt styrkinn að óþörfu, þar sem ekkert hefir komið fram á móti því, að Ölveshreppstjórn hafi fundið heimili þurfamannsins bjargþrota við aðsjón þá, sem gerð var hjá honum, og getur hjer ekki komið til greina, að bóndi í Grafningshreppi útvegaði þurfamanninum kornbjörg um sama leyti og aðsjón Ölveshrepps á heimilisástandi hans fór fram, því það sjezt ekki, að Ölveshreppur hafi vitað af þessari hjálp, en þurfalingurinn sjálfur hefir borið, að hann hafi ekki vitað betur, en að styrkur þessi hafi verið lagður sjer af sveitarstjórn Grafningshrepps.

Það kemur þá til álita, hvort styrkur sá, sem hjer ræðir um, hafi verið reglulegur sveitarstyrkur, eða þá lán, er eigi getur fengizt endurgoldið úr fátækra sjóði, og verð jeg að vera herra amtmanninum samdóma um, að engin heimild hafi verið fyrir hreppstjórn Ölveshrepps til að greiða úr fátækra sjóði þá 6 rd., sem getur um við 1. tölul. að framan. Upphæð þessi var áfallin skuld; en það liggur í augum uppi, að framfærslustyrkur má ekki koma fram í öðru en að útvega matbjörg þá, sem þurfamanninn vantar, og að borgun eldri skulda þurfamannsins er fátækra stjórninni alveg óviðkomandi; þar á móti verður

ekkert sjóð því til fyrirstöðu, að hjálpa þurfamaðni um hey á kostnað sveitarsjóðs, ef slíkur styrkur er nauðsynlegur til að varna því, að hann felli skepnur þær, sem hann má ekki án vera sjer og ómögum sínum til framsferis, sjer í lagi kýr, og eins verður varla hæft neitt á móti því, að matbjörg sú, sem getur um við 3. tölu, hefir verið lögð þurfamanninum af sveitarfje.

34
6. apríl.

Með því að eigi hefir verið breift neinum mótmælum gegn upphæð endurgjalds þess, sem Ölveshreppur hefir krafizt fyrir matbjörg þessa og heyhjálp, og þar sem Guðmundur Guðmundsson, áður en hann fluttist í Ölveshrepp, var búinn að ávinna sjer sveitfesti í hinum sameinada þingvalla- og Grafningshreppi með 14 ára dvöl í Gráfningi, geta nefndir hreppar í sameiningu samkvæmt dómsmálastjórnarbræfi frá 2. nóvbr. 1861 eigi komizt hjá því, að endurgjalda Ölveshreppi 7 rd. 64 sk. eða 15 kr. 33 aura og 60 fiska af upphæð þeirri, sem ágreiningurinn hefir risið út af, og skal jeg þjónustusamlega mælast til þess, að þjer, herra amtmáður, hlutizt til um, að svo verði gjört.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um verðlaun fyrir björgun úr lífsháska. — Með þessu bræfi var amtmanninum tilkynnt, að ráðgjafinn, samkvæmt tillögum landshöfðingja, hefði veitt Sigurði vinnumanni Erlendssyni á Útskálum 40 króna verðlaun, fyrir að hafa tvisvar lagt líf sitt í söluarnar til að bjarga alls 5 mönnum, sem borizt hafði á á sjó, og fyrir að hafa gjört tilraun til að bjarga mönnum af sexæringi, er fórst.

35
7. apríl.

— Brjef landshöfðingja til bæjarfógetans í Reykjavík um toll af strönduðu víni. — Í bræfi frá í dag hafði þjer, herra bæjarfógeti, skýrt mjer frá, að frakkneski fiskiskip hafi fyrir skemmstu strandað á Suðurnesjum, og með því að nokkuð af því, sem bjargað hafi verið frá því, muni vera rauðavin og brennivín eða konjak, sem muni ganga illa út, og, ef toll skuli heimta af því, alls ekki, leitað úrlausnar minnar um það, hvort heimta skuli toll af rauðavini því, sem bjargað er af skipinu, og ef svo er, af hverjum skuli heimta hann. — Fyrir þessa sök skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og eptirbreytni, að það leiðir beinlínis af 1. grein tilskip. frá 26. febr. 1872, að þjer verðið að sjá um, að gjald samkvæmt þessari tilskipun verði greitt af öllu víni, er í land verður flutt af hinu strandaða skipi, sem fyrst eptir að það er komið í land, og að toll þenna, eins og önnur útgjöld, er leiða af björguninni, þer að greiða af aðalandvirði hinna strönduðu fjármuna.

36
8. apríl.

— Brjef landshöfðingja til stiptyfirvaldanna um styrk við háskólann í Khöfn handa læknaefnum. — Kirkju og kennslustjórn ríkisins hefir 19. janúar þ. á. skýrt ráðgjafanum fyrir Ísland frá, að hún sama dag í bræfi til háskólaráðsins (consistorium) hafi fallizt á:

37
10. apríl.

1. að styrkur sá, er veita má af stúdentasjóðnum (communitet) læknaefnum, er menntazt hafa á Íslandi, verði eptirleiðis greiddur þeim beinlínis úr þessum sjóði, í mánaðar-skömmtum, frá þeim degi, er þau sanna, að þau hafi byrjað á námi því, sem styrkurinn er ætlaður til.

37. 10. apríl. 2. að styrkurinn sje veittur til þess, að þau taki þátt í æfingum í sjúkra-medferð (clinisk cursus) á fæðingastofnuninni, og til þess, að þau kynni sjer sjúkrahús og lyfjabúðir þar í staðnum, og stendur á sama, á hverju af þessu fyrst er byrjað.

3. að upphæð mánaðarstyrksins sje ákveðin til 50 kr., sem greiðist fyrirfram hinn, 1. dag í hverjum mánuði og ekki nema fyrir 1 mánuð í senn.

4. að styrkurinn, ef nægilegt sje er veitt til þess og ákvörðun sjárveitingarinnar leyfir það, venjulega veitist af háskólaráðinu fyrir 8 mánuði, en geti þó fengizt fyrir lengri tíma, eptir tillögum umsjónarmanns og með ofannefndu skilyrði.

5. að háskólaráðið setji umsjónarmann (ephorus), sem liti eptir, að læknaefnin noti dvöl sína í Kaupmannahöfn eins og til er ætlast, og að öðru leyti aðstodi þau með ráðum og leiðbeiningu, beiðist, að fenginni vissu fyrir að hlutaðeigendur einatt gæti þess, sem til er ætlast af þeim, útborgunar mánaðarstyrksins handa þeim frá gjaldkera háskólans, og sendi háskólaráðinu tillögur sínar, þegar svo stendur á, að styrksins er beiðt um lengri tíma en hina venjulegu 8 mánuði og hann er orðinn þess visari, að nægilegt sje sje fyrir hendi.

Jafnframt því að tjá stiðtsýsfrvöldunum hið framanritaða til þóknarlegrar leiðbeiningar og birtingar, skal jeg geta þess, að læknaefni, er fara hjeðan til Kaupmannahafnar til að leita sjer hinnar lögboðnu kennslu á fæðingarstofnuninni, muni samkvæmt fyrir-mælum ráðgjafans eptirleiðis að eins fá ávísað hjer af styrki þeim, sem ákveðinn er með konungsúrskurði frá 21. oktbr. 1871, 150 kr. til að standast kostnaðinn við þessa ferð, en að þau eigi von á að fá áþekkan ferðastyrk útborgaðan í Kaupmannahöfn, er þau að loknu námi fara heim aptur.

38. 11. apríl. — Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Suður-Múlasýslu um eptirlit með framtali til vinfangagjalds. Út af því að sýslumaðurinn hafði getið um það, að lausakaupmaður, er beiðt hafði endurborgunar á tolli fyrir vinföng, er leikið höfðu hiður á ferðinni hingað til landsins, hefði látið rita á tollsedilinn óvenjulega mikið af víni, sem ætlað handa skipverjunum, var brýnt fyrir sýslumanni, að honum væri skylt að hafa sterkt eptirlit á, að gjaldfrelsið fyrir vin það, sem haft er meðferðis er handa skipverjunum sjálfum, verði eigi misbrúkað til að draga vinföng, sem ætluð eru til góðgjörða handa viðskiptamönnum kaupmanna við lausakaup („spandage“), handa fiskimönnum, ef skipið er gjört út til fiskiveiða, eða handa öðrum mönnum, sem eigi verða taldir með skipverjum, undan gjaldi því, er hvíllir á öllum þeim vinföngum, er flutt eru til landsins til þess að eyðast þar eða á skipum kring um strendur þess.

39. 15. apríl. — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um til-sögn í innanbæjarbúsýslu. Amtmanninum var tjáð, að Önnu Pálsdóttur Melsted hefði verið veittur áþekkur styrkur og í fyrra til þess eptir nánari samkomulagi við búnaðarfjelag suðuramtsins að veita þeim, er þess kynnu að óska, tilsógn í mjólkurstörfum og annari innanbæjarbúsýslu.

40. 18. apríl. — Brjef landshöfðingja til biskups um lán til að byggja upp kirkju. — Í erindi, sem jeg meðtók með þóknalegu brjefi herra biskupsins frá 11. þ. m. og um-

1) Sjá auglýsingu 31. s. m. í Tíðindum um stjórnarmálefni Íslands III 129.

mælum hlutaðeiganda prófasts, hefir hreppsnefndin í Þingeyrarhreppi í Ísafjarðarsýslu skýrt frá því, að hún samkvæmt áskorun prófastsins hafi, þá er presturinn á Söndum í Dýrafirði fluttist að öðru prestakalli, tekist á hendur að annast um endurbyggingu kirkjunnar á Söndum, og hefir hún því farið þess á leit, að nefndri kirkju verði veitt 800 króna lán, er endur borgist af hinum árlegu tekjum kirkjunnar.

Fyrir því skal yður tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar að jeg samþykki, að kirkjan á Söndum taki hið nefnda lán, þannig, að það endurborgist á hinum næstu 16 árum með 50 krónum í hvert skipti og ávaxtist með 4 af hverju hundraði þess, er eptir stendur ár hvert, uns það er að fullu endurgoldið, hvorttveggja af sjóði kirkjunnar, og að því leyti sem hann kynni ekki að hrökkva til, þá af tekjum prestakallsins.

— *Brjef landshöfðingja til stiðtsyfyrvaldanna um þjónustu í óveittu prestsem bætti.* — Út af því, að prestur, er um nokkur undanfarin ár hafði þjónað prestlausu náubábraudi, hafði afsalað sjer þessari þjónustu, var stiðtsyfyrvaldunum tjáð til leiðbeiningar og ráðstafanar, að það bæði samkvæmt löggjöfinni og rjettarvenjunni er skylda hins næsta prests við óveitt prestakall að þjóna því, eptir nákvæmari fyrirskipun hlutaðeigandi hjeraðsprófasts og gegn endurgjaldi af tekjum embættisins.

— *Brjef landshöfðingja til beggja amtmanna um skýringu á 19. grein sveitarstjórnartilskipunarinnar.* Eptir að alþingi í fyrra hafði vísað til landshöfðingja 2 bænarskrám frá sýslufundi á Þorbergsstöðum í Dalasýslu, og frá hreppsnefndarfundi í Viðvík í Vindhælishreppi í Húnavatnsýslu, um breytingu eða skýringu á 19. grein í sveitastjórnartilskipuninni frá 4. maí 1872, leitaði jeg álita hlutaðeigandi amtmanna um þessar bænarskrár. Hefi jeg síðan meðtekið álit þeirra í þóknanlegum brjefum dagsettum 17. nóvbr. f. á. og 22. febr. þ. á., og skal því þjónustusamlega tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar það, er nú segir:

Að svo miklu leyti sem í nefndum bænarskrám hefir verið farið fram á, að lagaákvörðunum þeim, er hjer er um að ræða, verði breytt, hefir alþingi skorið úr þeim, með því að vísa þeim til landshöfðingja, því það liggur í augum uppi, að slík breyting getur ekki komist á nema með nýju lagabóði, og er jeg alþingi samdóma um, að hún sje hvorki nauðsynleg nje hentug. Eptir því, sem hagar til hjer á landi, verður sem sje að telja það hentugt, að láta reikningsár hreppanna eptirleidis eins og hingað til ná frá fardögum til fardaga, en þá er einnig nauðsynlegt, ef reikningar hreppsins eiga að vera í lagi, og hreppsbúar hafa þann fljóta aðgang til að kynna sjer ástand hreppsins og stjórnhreppsnefndarinnar á málum hans, sem sveitarstjórnartilskipunin gjörir ráð fyrir, að hreppsnefndin fyrir fardaga semji áætlun um tekjur og gjöld hreppsins.

Miður nauðsynlegt mætti virðast, að semja, um leið og áætlunin er lögð fram, niðurgjöfnunarskrá um upphæð þá, sem ætlað er að á muni vanta að fátækraftund og aðrar tekjur hreppsins hrökkvi fyrir útgjöldum, og mætti jafnvel segja, að eigi væri hægt að semja slíka skrá, áður en upphæð fátækraftundarinnar væri kunn. En við þetta er athugandi, að hreppsnefndinni er fullkomlega leyfilegt, að haga áætluninni svo, að hreppurinn eigi á hverju ári nokkuð afgangs tekjunum, er leggja megi í viðlagasjóð fyrir hreppinn og geyma annaðhvort í peningum hjá gjaldkera nefndarinnar, í sparisjóði eða á öðrum stað, þar sem hægt er að ná fjenu, ef á því þarf að halda. Sveitarstjórnartilskipunin virðist jafnvel, með því að gefa hreppsbúum gjaldfrest á sveitargjöldum til 31.

42
24. apríl.

desbr. ár hvert, beinlínis gjöra ráð fyrir, að til sjeu í sjóði hreppsins við lok hvers reikningsárs eptirstöðvar, sem nota megi í byrjun næsta reikningsárs. Það hlýtur nú að vera hægt fyrir hreppsnefndina þegar við byrjun fardagaársins, að gízka á, hvort upphæð fátækraftundar og annara tekna hreppsins mun verða svo mikil, að nauðsynlegt sje að jafna allri þeirri upphæð niður á hreppinn, sem nefndin hefir heimild til að leggja á hann samkvæmt 4. tölul. 26. gr. sveitastjórnartilskipunarinnar, eða hve miklu sje óhætt að sleppa af þessari upphæð, og annað þarf hún ekki að vita til að semja niðurföfnunina, með því að eins og sagt var, ekkert er því til fyrirstöðu, að leggja á nokkuð sveitargjald framyfir útgjöld hreppsins, en skyldi hreppsnefndin jafna of litlu gjaldi á hreppsþúa, getur hún samkvæmt 1. tölul. nýnefndrar greinar síðar á árinu fengið leyfi sýslunefndarinnar til, að hækka upphæðir þær, sem eru á niðurföfnunarskránni. Þar að auki skal þess getið, að hreppsnefndin hefir vald til að taka lán, er ekki nemi meiru eða sje fyrir lengri tíma, en að það verði endurborgað fyrir lok næsta reikningsárs, og getur síðan fengið leyfi sýslunefndarinnar til að endurnýja slíkt lán (sbr. 7. lið 27. gr. sveitarstjórnartilskip.).

Það er misskilningur, þegar sú skoðun hefir komið fram, að sveitargjald það, sem komið hefir í stað aukaútsvarsins, eigi að byggjast á framtali hreppsþúa til títundar. Því skal samkvæmt 19. gr. sveitastjórnartilskipunarinnar jafnað niður eptir efnum og ástandi hreppsþúa. Sjálfsagt verður hreppsnefndin meðal annars að taka tillit til þess, sem henni er kunnugt af tíundarframtalinu frá árinu á undan um eign hlutaðeiganda gjaldþegns í tíundarbæru sje, en þar að auki ber henni að ihuga aðrar eigur gjaldþegnsins og efnahag hans og ástæður hið síðastliðna ár, þegar á allt er litið.

Það mun mjög sjaldan bera til, að það sje ekki kunnugt svo sem mánuði fyrir fardaga, hverjir nýir búendur komi linn í hreppinn það ár, eða hverjir flytjist, burt og hvernig ástæður þeirra sjeu, og þess vegna mun það ekki geta gjört neinn töluverðan skakka frá hinu rjetta, þó hreppsnefndin byggji á því, sem menn vita í þessu tilliti, þegar niðurföfnunin á fram að fara; en skyldi samt einhverjum hafa verið sleppt eða sveitargjaldið eigi lagt á hann að rjettri tiltölu við aðra menn í hreppnum, hefir sjerhver hreppsþóndi í 3 vikur eptir fardaga rjett til að senda hreppsnefndinni kvartanir sínar um þetta, er hreppsnefndin á að gjöra út um á næsta fundi sínum (í síðasta lagi á haustfundi þeim, er henni ber að eiga, sjá 12. gr. sveitarstjórnartilsk.); og virðist ekkert því til fyrirstöðu, að hreppsnefndin á þessum fundi sjálfkrafa, og þó engin beiðni hafi komið fram um það, bæti við á niðurföfnunarskrána mönnum, sem síðan niðurföfnunin var gjörð hafa flutt inn í hreppinn, eða afmái af skránni nöfn þeirra manna, sem hafa flutt úr hreppnum um fardaga. Ef gjaldþegn skyldi flytja sig úr hreppnum nokkrum tíma eptir fardaga má heimta inn hjá honum, þar sem hann hefir tekið sjer bólfestu, sveitargjald það, er jafnað var á hann í hreppi þeim, er hann fluttist úr.

Það var áður sagt, að hreppsnefndin ætti, er hún jafnaði niður sveitargjaldi, að líta á efnahag gjaldþegnsins eptir því, sem henni væri kunnugt um ástæður hans hið síðastliðna ár. Þar á móti er það vitaskuld, að hreppsnefndin hvorki getur nje á að taka tillit til ástæðna gjaldþegnsins á fardagaári því, er jafnað er niður fyrir. Versni eða batni efnahagur hans á því ári, verður eigi heldur hið niðurfjafnaða sveitargjald sært niður eða upp á því ári; en breyting sú, sem orðið hefir á efnum hlutaðeiganda, kemur til greina við hina næstu niðurföfnun.

Þar sem bænarskráin úr Dalasýslu hefir beðizt útskýringar á því, hversu yfirgripsmikil þýðing orðsins «hreppsþúar» í 19. gr. sveitarstjórnartilskipunarinnar sje, skal þess getið, að allir íbúar hreppsins skulu, eins og tekið er fram í ástæðunum fyrir þess-

ari grein, að svo miklu leyti sem þeir annars eru færir um, að greiða nokkurt gjald, taka þátt í sveitargjöldum, og verður í þessu tilliti eins og sagt er í 10. gr. reglugjörðar frá 8. jan. 1834 ekki haft tillit til þess, hvort þeir eru embættismenn, verzlunarmenn, böndur, húsmenn eða aðrir; en skyldi nokkur, sem jafnað hefir verið á sveitargjaldi, álita sig undanþeginn slíku gjaldi, er honum frjálst að leita um það úrskurðar dómstólanna.

— *Brief landshöfðingja til biskups um lausn frá embættum.* — Ráðgjafinn fyrir Ísland hefir í bræfi frá 25. febrúar þ. á. tjáð mjer að sira Magnús Jónsson, prestur að Skorrastað hafi samkvæmt þegnlegustum tillögum ráðgjafans, er gjörðar voru, eptir að hann hefði meðtekið bræf mitt frá 16. okth. f. á., mildilegast verið skipaður sóknarprestur Grenjadarstaðarprestakalls í Þingeyjarsýslu, og í annan stað ritað mjer á þessa leið:

Þar sem skýrt er frá í nefndu bræfi hr. landshöfðingjans, að um lausn presta á Íslandi frá embætti hafi hingað til farið á þann veg, að prestur sá, er lausnar óskaði, að eins hafi skýrt stiptsýfirvöldunum frá því, og um leið sent þeim tillögur hlutaðeigandi prófasta og tveggja presta um eptirlaun sín með beiðni um samþykki stiptsýfirvaldanna, verður ráðgjafinn að álita alla þessa aðferð svo óútlýðilega, að tilefni sje til að fyrirskipa aðrar hentari reglur til að koma lagi á þetta mál, en til þess mun ekki nauðsynlegt að gjöra lagabreytingu. Ráðgjafinn skal því til þóknanlegrar leiðbeiningar og hirtingar þjónustusamlega tjá, að í þessu efni verður eptirleiðis að fara að á þann veg, að þegar prestur á Íslandi óskar lausnar frá embætti, verður hann að senda um það reglulega og rökum studda beiðni, er annaðhvort sje rituð til hans hátignar konungsins, ef hlutaðeigandi hefir konunglega veitingu, ellegar, ef það er ekki, til landshöfðingja, og ber honum þá jafnframt að senda tillögur hlutaðeigandi prófasts og tveggja presta um skilmálana fyrir eptirlaunum sínum. Þegar ástæða virðist til að fallast á það, er prestur hefir beðið um, skal landshöfðingi veita honum reglulega lausn frá embætti, ef úrlausn málsins liggur undir hann, en annars verður að senda ráðgjafa beiðnina með ummælum landshöfðingja um, hvort eptirlaunakjör þau, sem upp á er stungið, sjeu aðgengileg eða ekki.

Og læt jeg ekki hjá liða hjer með þjónustusamlega að tjá hr. biskupinum þetta til þóknanlegrar leiðbeiningar og anglýsingar fyrir hlutaðeigöndum.

EMBÆTTISMENN SKIPADIR OG SETTIR M.M.

Hinn 21. dag febrúarmán. þ. á., hefir hans hátign konungurinn allramildilegast skipað settan hjeradslækni Jónas Jónsson til að vera hjeradslækni í Reykjavíkursókn, Kjósarsýslu og Garðaprestakalli í Gullbringusýslu.

S. d. var presturinn sira Magnús Jónsson á Skorrastað í Suður-Múlasýslu allramildilegast skipaður til að vera prestur Grenjadarstaðar og þverár safnaða í Þingeyjarprófastsdæmi.

S. d. var landlæknir, jústizráð. dr. með Jón Jónsson Hjaltalín, ridd. af dbrg og dbrgsm. allramildilegast skipaður til að veita jafnframt landlæknisembættinu, er hann nú hefir, læknaskólanum í Reykjavík forstöðu, og var honum veitt lausn frá hjeradslæknisembættinu í syðra hluta suðurumdæmisins, er honum hefir verið falið.

S. d. var allramildilegast veitt amtmönnum á Íslandi lögtign í 2. flokki nr. 12 lögtignunartilskipunarinnar, og forstöðumanni menntunarstofnunarinnar handa prestaefnum á Íslandi lögtign í 4. flokki nr. 5. í sömu tilskip.

Hinn 24. dag nóvembermán. f. á. var hans hátign konunginum allraþegnlegast tjáð, að fyrrver-

andi amtmaður yfir vesturumdæmi Íslands, Bjarni Thorsteinson, hefði afsalað sjer konferenz ráðsnafrbót þeirri, er honum hefði verið veitt; og hefir hann því samkvæmt 3. gr. tilskipunar frá 17. septbr. 1870' hætt hinn síðasta dag sama mánaðar að greiða skatt af þessari nafnbót.

Hinn 13. dag febrúarmánaðar þ. á. setti ráðgjafi konungs samkvæmt konungsráðsúrskurði frá 19. marz 1858' exam. juris. Guðmund Pálsson til þess fyrst um sinn að hafa málaflutningsstörf á hendi við yfirdóm landsins.

Hinn 21. dag marzmánaðar setti landshöfðingi prófast sira Sigurð Gunnarsson á Hallormsstað til þess um 3 ár frá næstkomandi fardögum að þjóna þingmála prestakalli í Suður-Múla prófastsdæmi.

S. d. var prestur sira Eggert Ólafsson Briem á Höskuldsstöðum settur til að þjóna um 3 ár frá næstkomandi fardögum Hofs og Spákonufells prestakalli í Húnavatnsprófastsdæmi.

28. s. m. var kandidat Stefán Magnús Jónsson skipaður til að vera prestur Bergstaða og Bólstaðarhlíðarsafnaða í Húnavatnsprófastsdæmi.

S. d. var aðstoðarprestur að Saurbæ í Eyjafirði sira Guttormur Vigfússon skipaður til að vera prestur Svalbarðssafnaða í Norður-Þingeyjarprófastsdæmi.

S. d. var presturinn í Meðallandsþingum sira Brynjólfur Jónsson skipaður til að vera prestur Reynis- og Höfðabrekku safnaða í Vestur- Skaptafellsprófastsdæmi.

Hinn 4. dag aprilmánaðar setti landshöfðingi Magnús yfirdómara Stephensen til að endurskoða hina árlegu jarðabókarsjóðsreikninga, gegn 400 kr. þóknun þeirri, sem veitt er með fjárlögnum.

12. s. m. var biskupi fallið á hendur, að endurnýja um 2 ár eða til fardaga 1878 löggilding prestanna sira Þorvaldar Bjarnarsonar á Reynivöllum og sira Þorkels Bjarnasonar á Mosfelli til að þjóna Kjalarnesprestakalli í Gullbringu- og Kjósarprófastsdæmi.

15. s. m. setti landshöfðingi samkvæmt tilmælum amtmannsins yfir suður og vesturumdæminu Jón ritara Jónsson til fyrst um sinn sem lögreglustjóra með dóms- og framkvæmdarvaldi á svæðinu milli Hvítanna í Borgarfirði og Árnessýslu að gegna öllum þeim störfum til upproctingar fjárkláðans, sem sýslumennirnir í Borgarfjarðar- Kjósar- Gullbringu- og Árnessýslum og bæjarfógetinn í Reykjavík annars ættu að hafa á hendi.

ÓVEITT EMBÆTTI.

Meðallandsþing í Vestur-Skaptafellsprófastsdæmi, metið 469.75 kr., auglýst 29. marz.

Ásar og Búland í sama prófastsd., metið 269.75 kr., auglýst s. d.

Undirfell í Húnavatnsprófastsdæmi, metið 893.57 kr., auglýst 3. apríl.

Samkvæmt bræfi ráðgjafans fyrir Ísland frá 19. f. m. auglýsast þessi læknaembætti til veitingar:

2. læknishjæraf: Gullbringusýsla, að undanskildu Garðaprestakalli.
3. — Borgarfjarðar- og Mýrasýsla.
5. — Barðastrandarsýsla, að undanskilinni Flateyjarsókn, Garpsdals- og Staðarprestaköllum.
7. — Strandasýsla og Garpsdals og Staðarprestaköll í Barðastrandarsýslu.
8. — Húnavatnssýsla vestan Blöndu.
9. — Húnavatnssýsla austan Blöndu og Skagafjarðarsýsla, að frá skildum Fells, Barðs- og Knappstaðaprestaköllum.
10. — Þau 3 prestaköll í Skagafjarðarsýslu, er nú voru nefnd, og Hvanneyrar, Kvíabekkjar- og Miðgarðaprestaköll í Eyjafjarðarsýslu.
12. — Þingeyjarsýsla, að undanskilinni Svalbarðssókn í Eyjafirði, Laufáss, Höfða, Háls, Svalbarðs í Þistilfirði og Sauðaness prestaköllum.
13. — Svalbarðs, Sauðaness, Skeggjastaða- og Hofs prestaköll í Þingeyjar- og Norðurmúla- sýslum.
14. — Norðurmúlasýsla, að fráskildum Skeggjastaða- og Hofs prestaköllum, og úr Suðurmúlasýslu Vallaness- og Hallormsstaðar prestaköll.
16. — Hofs prestakall í Suðurmúlasýslu og öll Austurskaptafellssýsla.
17. — Vesturskaptafellssýsla.
18. — Rangárvallasýsla.

Hverju af þessum embættum fylgja 1500 króna árslaun, og ber að senda ráðgjafanum fyrir Ísland bónarbrjef um þau fyrir 8. ágúst þ. á.

1) Tilskipun þessi mun, eins og önnur tilskipun fyrir ríkið frá 2. apríl s. á., og lög 26. marz s. á., aldrei hafa verið þýdd á íslenzku nje þinglesin hjer á landi.

2) Sjá brjef dómsmálastjórn. 23. s. m. í Tíðindum um stjórnmálafni, I, bls. 210.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um fjárkláðann. — í **44**
 þóknanlegum brjefum 18. og 23. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, gefið skýrslu um 19. apríl.
 heilbrigðisástand sauðfjárins í þeim hjeruðum suðurumdæmsins, er fjárkláði hefir komið fram í í vetur. Á skýrslu þessari má sjá, að samkvæmt fyrirmælum þeim, er þjer gjörðuð árið sem leið, hafa fyrir árslokin farið fram 1 eða 2 baðanir á öllu fje í Gullbringusýslu — að undanteknum 4 syðstu hreppunum, þar sem lækningar á kláðasjúku fje eru vandkvæðum bundnar sökum þess, hvernig þar hagar til, og fjäreigendur hafa því af frjálsum vilja slátrað öllum kindum sínum —, og enn fremur í Kjósarsýslu, Reykjavíkur kaupstað og í Árnessýslu vestan Ölvesár, Hvítár og Brúarár; og að haldið hefir verið uppi hálfsmán- aðarskoðunum á fjenu. Eptir siðustu baðanir hefir ekki orðið kláðavart nema í 6 kindum alls, og hefir fjeð á þeim bæjum, er kláðakindur þessar fundust, verið baðað síðan; sömu- leiðis er haldið áfram hinum fyrirskipuðu skoðunum; og hafið þjer, herra landshöfðingi, von um, að kláðasýkioni muni gjöreytt í nefndum hjeruðum áður en fje er sleppt á fjall. En að því er snertir Borgarfjarðarsýslu, þá varð engri böðun komið við þar í haust er leið vegna baðlyfjaleysis, og er kostur var á að baða þar síðar, fórn böendur fram á, að böðuninni væri frestað þangað til eptir sauðburð, og fje væri komið úr ullu, bæði vegna þess, að böðunin var haldin skaðleg fyrir lambfullar ær, og vegna þess, að baðið mundi síður vinna á kláðanum, meðan fjeð væri í alullu; hafið þjer því fremur þótt mega veita þá böen, sem enginn kláðavottur finnst í suðurhluta sýslunnar, en í norðurhlutanum hafa menn skorið niður alla sauði, og ekki haldið eptir öðru en ám og gemlingum, sem hægt er að halda við lækningar og heimagæzlu í sumar. En í vor og sumar á að hafa almenna böðun um alla sýsluna, og hinar fyrirskipuðu skoðanir að fara fram á hverjum hálfsmán- aðarfresti; er því að yðar dómi naumast ástæða til að óttast, að eigi muni takast að út- rýma kláðanum algjörlega úr þessari sýslu líka.

Þótt þjer, herra landshöfðingi, sjeuð þannig vongóðir um, að kláðinn muni verða upprættur í öllu suðurumdæminu með þeim ráðstöfunum, sem gjörðar hafa verið og gjörðar munu verða í vor og í sumar, hefir yður þó, ef svo kynni að fara, að einhverjar leifar yrðu eptir af sýkinni í haust, er fje kemur af fjalli, virzt óskilegt, samkvæmt því sem amtmaðurinn yfir suður og vesturumdæminu hefir lagt til við yður, að gjörðir væru með bráðabirgðalögum þeir viðaukar við og þær breytingar á tilskipununum frá 5. jan. 1866 og 4. marz 1871, er reynslan hefir sýnt, einkum í vetur sem leið, að eru nauðsynlegar og mundu koma að góðu haldi; mætti þá og taka til greina reglur þær, er frumvarp það til upprætingar fjárkláðans hafði að geyma, er alþingi samþykkti árið sem leið. Hafið þjer sent hingað frumvarp til slíkra bráðabirgðalaga, þar sem sektir þær, sem til eru teknar í tilskipun 5. jan. 1866, eru hækkaðar, og settar nokkrar aðrar reglur miður merkilegar, en aðalefnið er, að skipa bótalausan niðurskurð í hegningarsykni fyrir óhlýðni við fyrir- mæli valdstjórnarinnar til að vinna bug á sýkinni og fyrir mótlþróa í því að haga sjer eptir viðvörun hennar um hús og hey; leggið þjer það til, að ráðgjafinn komi því til leið- ar, að sett verði bráðabirgðalög þess efnis, er nú var getið. Með brjefi 22. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, auk þess sent hingað bænarskjal, þar sem þess er farið á leit, eptir álykton á fundi íbúanna í Eyjafjarðar og Þingeyarsýslum, að sett verði bráðabirgða- lög um vörð til að varna útbreiðslu hins sunnlenzka fjárkláða, samkvæmt frumvarpi, er skjalinu fylgdi; en þetta ráð teljið þjer úr, af því að það sje ónógt, með því að slíkur vörður verði eigi eptir því sem til hagar haldinn svo, að nægileg trygging verði að hon- um og af því að það sje ónauðsynlegt, bæði vegna þess, að sýkin virðist sem stendur ekki hagar sjer svo, að ástæða sje til, að setja svo yfirgripsmikinn vörð, sem frumvarpið fer

Hinn 6. júní 1876.

44 fram á, og vegna þess, að í tilskipun 4. marz 1871 virðist fölgja nægileg heimild til að
19. apríl. setja þá smærri verði, sem ástæða kynni að vera til.

Út af þessu skal hjer með þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að með því að eigi verður sagt, eptir því sem þjer, herra landshöfðingi, skýrið frá, að reynslan hafi sýnt, að eigi megi ráða við kláðann með þeim ráðum, sem heimild er fyrir í lögum þeim, er nú standa, og með því að það er eigi nægileg ástæða til að láta slík bráðabirgðalög út ganga, sem þjer hafið stungið upp á, herra landshöfðingi, að svo getur farið, að sýkin verði magnaðri að vetri, — en um bráðabirgðalög skal þess getið, að það eitt er ekki nóg til að rjettlæta jafnóvenjulega brúkun á konungsvaldinu, að aðrar reglur, en nú standa, kynnu að vera vel til fallnar, — þá geta ráðgjafanum ekki fundizt ástæður þær, er þjer, herra landshöfðingi, lýsið, svo vaxnar, að rjett sje að fara að láta út ganga bráðabirgðalög samkvæmt 11. grein stjórnarskrárinnar, og áráðir hann því eigi að hera upp (fyrir konungi) allraþegnlegasta uppástungu í þessu efni. Ráðgjafinn verður og að vera yður samdóma um, að ekki er ástæða til að fallast á beiðni þá um bráðabirgðalög um vörð, er samþykkt var á fundi Eýfirðinga og þingeyinga, og áður er getið.

45 — *Brjef landshöfðingja til bæjarfógeta um fullnaðarúrskurð á sveitarmáli.*
21. apríl. — Með þóknanlegu brjefi yðar, herra bæjarfógeti, frá 20. novbr. f. á. með tók jeg erindi til ráðgjafans fyrir Ísland, þar sem þjer, af því að jeg hafði breytt ákvörðun bæjarstjórnarinnar í Reykjavík, samþykktri af amtinu samkvæmt opnu brjefi frá 29. maí 1839 3. gr. A, um skaðabætur fyrir lóðarspildu, er tekin hafði verið af eiganda til að breikka með eitt af aðalstrætum kaupstaðarins — spyrjið fyrir hönd bæjarstjórnarinnar, hvort tjeð opið brjef hafi ekki inni að halda þau fyrirmæli, er fara eigi eptir, þá er meta skal endurgjald fyrir lóðarnám til endurbóta á strætum bæjarins m. m., og sömul, hvort þóknun þeirri, sem ákveðin er samkvæmt nefndu lagaboði, verði breytt af æðri yfirvöldum. Eptir að jeg hafði sent ráðgjafanum þetta erindi, hefir hann í brjefi frá 26. febr. þ. á. tjáð mjer, að sjer finnist ekki ástæða til að svara fyrirspurn bæjarstjórnarinnar af því, að hún snerti sveitarmálefni, er landshöfðingi leggur fullnaðarúrskurð á (sjá augl. frá 22. febr. 1872 12. gr. sbr. m. 20. gr.) og af því að eigi hefir komið fram nein umkvörtun um úrskurð landshöfðingja.

Þetta er til kynnt herra bæjarfógetanum til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar.

46 — *Brjef landshöfðingja til beggja amtmanna um gjald úr amtssjóð-*
21. apríl. *um til lækna sjóðs.* — Samkvæmt allraþegnlegustum tillögum ráðgjafans fyrir Ísland hefir hans hátign konunginum 21. febrúar þ. á. þóknast að fallast á, að skylda sú, er hvílir á amtsjafnaðarsjóðunum á Íslandi samkvæmt konungsúrskurði frá 10. maí 1867 2. gr. samanb. konungsúrskurði frá 12. ágúst 1848, að greiða lækna sjóðnum, með skilyrði því, sem þar er tiltekið, 400 kr. árlega úr hverjum sjóði, skuli falla niður frá 1. janúar 1876.

Þetta er hjer með þjónustusamlega tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar.

47 — *Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um sölu á prestseturshjá-*
21. apríl.

leigu. — Samkvæmt allraþegnlegustum tillögum ráðgjafans fyrir Ísland hefir hans há- **47**
tign konunginum 21. febrúar þ. á. allramildlegast þóknast að fallast á, að hjáleiga hins **21. apríl.**
forna prestseturs að Hálsi við Hamarsfjörð, Teigarhorn í Geithellnahreppi í Suður-Múla-
sýslu, er nú heyrir til Hofsprestakalli í Álptafirði, verði seld verzlunarstjóra, kammerasse-
sor Weywadt í Berufirði fyrir 1600 krónur í 4% arðberandi konunglegum skuldabréfum,
er verði eign prestakallsins, og með því móti að goldin verði eptir hina seldu hjáleigu
tíund og önnur almenn gjöld, er á bændaeignum liggja.

Þetta er tjáð stiptsyfirvöldunum til þóknanlegrar leiðbeiningar, birtingar og frekari
ráðstöfunar.

— *Brjef landshöfðingja til póstmeistarans í Reykjavík um skaðabætur* **48**
fyrir skemmdir á póstsendingu. — Jeg hefi meðtekið frá **28. apríl.**
herra póstmeistarann þóknanlegar skýringar og ítarlegar upplýsingar þær, er þörf þótti
á að útvega vegna skaðabótakröfu þeirrar, sem hafin hafði verið útaf því, að 28. júlí
f. á. hafði peningasending frá biskupsstofunni verið látin inn á póststofuna, sem átti að
komast með vestanpóstinum til prófastsins í Barðastrandarsýslu, og var sögð 313 kr.
94 aur., en ekki heimtað að hún væri talin á póststofunni, — en eptir skýrslu þess, sem
sendingin var til, hafði vantað á peningana 56 kr., þá er sendingin barst honum í hend-
ur —, og skal nú hjer með til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari auglýsingar þjón-
ustusamlega tjáð það, er hjer segir:

Það er upplýst í málinu, að um peningasending þessa hafi verið búið svo sem fyrir
er mælt í augl. 3. maí 1872, og að umbúðir hennar hafi verið nokkuð skaddaðar þegar
hún kom á póststöðvarnar í Bø í Barðastrandarsýslu, þó eigi meira en svo, að bæði
póstafgreiðandi og 2 vitni, sem voru við, þegar póstskrinurnar voru opnaðar, álitu það ó-
hugsandi, að neitt af því, sem í pokanum var, hefði getað smogið út, þar sem hann var
skemmdur, með því að margir þræðir, sem lágu langsetis eptir pokanum, voru heilir.
Umboðsmaður þess, er sendingin var til, var annar hinna viðstöddu votta, þegar póst-
skrinunum var lokið upp, og nefndi það að vísu lauslega, hvort ekki ætti að opna pok-
ann og telja í honum, en hjelt því ekki fast fram, eptir að pokinn var rannsakaður að
nýju og reyndist að vikt 2 pnd. 40 kvnt., en það stóð heima við það, sem hann átti að
vega eptir póstsendingaskránni frá Reykjavík. Pokinn var þá afhentur umboðsmanni
móttökumanns gegn kvittun hans í kvittunarbók póstafræðslunnar.

Með því að eptir þessu má álíta sannað, að umgetin peningasending hafi verið jafnþung
þegar hún var látin á póststofuna og þegar henni var skilað þeim, sem hún átti að fara
til, og þaræð skemmdir þær, er umbúðirnar höfðu orðið fyrir, eptir nákvæma rannsókn,
sem umboðsmaður meðtakanda tók sjálfur þátt í, voru álitnar svo lagaðar, að pening-
arnir ekki hefðu getað farizt gegnum þær, og þaræð umboðsmaður meðtakanda, eptir að
hann hafði tekið þátt í nýnefndri rannsóku, hefir tekið á móti og kvittað fyrir sendinguna,
er ekki undir rekstri málsins fram komin nein sönnun fyrir eða líkindi til, að það sem í
peningabögglinum var, hafi raskast neitt, meðan hún var í vörzlum póststjórnarinnar, en
þetta er eptir 13. gr. tilsk. um póstmál á Íslandi 26. febr. 1872 skilyrði fyrir endur-
gjaldsskyldu póstsjóðsins.

Samkvæmt því, sem nú hefir sagt verið, verður því endurgjaldskrafa sú, sem hafin er
í þessu máli, ekki tekin til greina.

Út af því, sem komið hefir fram í þessu máli, skal jeg biðja herra póstmeistarann
að mæla svo fyrir við alla póstafræiðendur, að þegar póstsendingar hafa orðið fyrir þeim

48 skemmdum, að innihald þeirra hafi getað raskazt í vörzlum pósthjórnarinnar og því getur
 26. apríl. orðið umtalsmál um endurgjaldsskyldu pósthjóðsins, skuli þeir ekki aðeins gæta vandlega að, hvernig póstsendingin er útlitandi, og staðhæfa með sjónarvottum, hvað mikið um-
 búðir og innsigli eru skóðduð, heldur einnig skora á þann, sem tekur við sendingunni, áður honum er afhent hún gegn kvittun hans, að opna hana og staðhæfa í viðarvist póstaðgreiðanda, hvað hún hefir að geyma.

49 — *Brjef landshöfðingja til bæjarfógetans í Reykjavík um tollheimtu af*
 26. apríl. ölföngum og tóbaki. — Út af þóknanlegri fyrirspurn herra bæj-
 arfógetans, dagsettri í dag, um ýms atriði, er snerta tollheimtu af ölföngum og
 tóbaki, þar sem lögin 11. febr. þ. á. eru þinglesin hjer í Reykjavík, en ekki í Gull-
 bringu- og Kjósar-lögsagnarumdæmi, skal yður hjer með þjónustusamlega tjáð það, er
 hjer segir:

Þar eð brennivínstollinn ber eptir tilsk. 26. febr. 1872 að greiða af öllum farminum
 þar, sem sýna skal lögreglustjóra skipskjölin, þó að ekki eigi að asferma skipið þar, verð-
 ur svarið við þeirri spurningu, hvar og eptir hvaða lagareglu tollinn skuli heimta, að því
 er mjer virðist komið undir því, hvar skipið er skylt fyrst að sýna skjöl sín, en er
 þar á móti ekki bundið við það, þótt það, til þess að komast hjá hærri tollgjaldi, fyrst hafi leitað
 á aðra höfn en þá, þar sem það átti fyrst að sýna skilríki fyrir sjer. Af þessu leiðir að
 skip, sem flytur vörur einungis til Reykjavíkur, getur ekki komizt hjá að greiða brenni-
 vínstollinn eptir lögunum 11. febr. þ. á., eptir að þau hafa öðlazzt gildi í Reykjavík, með
 því móti að skjótast inn í Hafnarfjörð eða Keflavík og gjöra grein fyrir sjer á þessum
 stöðum til málamynda. Sama máli er að minni hyggju að gegna um þau skip, sem að
 sönnu hafa farm bæði til Reykjavíkur og til verzlunarstaða í Gullbringu og Kjósarsýslu,
 en hafa ekki islenzk sjóleiðarbrjef þegar þau koma; því slik skip eru eptir lögum 15. ap-
 ril 1854 skyld að leysa sjóleiðarbrjef í Reykjavík og sýna þar skjöl sín, áður en þeim
 verði leyft að gjöra grein fyrir sjer í lögsagnarumdæmi Gullbringusýslu, og hefir tilgang-
 urinn með ofannefndri ákvörðun í tilsk. 26. febrúar 1872 að öllum líkindum verið sá, að
 tryggja innheimtu tollsins með því að skylda skipið til að greiða hann því lögregluyfir-
 valdi eða þeim tollheimtuembættismanni hjer á landi, er skipsskjölin ber fyrst að sýna.

Þar eð lögin 11. febrúar þ. á. um innflutningsgjald á tóbaki hafa ekki neina ákvörð-
 un í þessa átt um greiðslu á þessum tolli, án tillits til hvort tollskyldum vörum er skipað
 upp þar á staðnum eða ekki, er jeg á sama máli og herra bæjarfógetinn um það, að tó-
 bakstollinn eigi að heimta á þeim stað, sem tóbakið er flutt til, sbr. einnig augl. 16. fe-
 brúar þ. á. nr. 1.

50 — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austur-umdæminu*
 9. maí. um styrk handa námspiltum í Noregi. — Eptir að
 hafa meðtekið skýringar herra amtmannsins í þóknanlegu brjefi frá 18. f. m. hefi
 jeg af hluta þeim, er norður- og austurumdæminu ber af sje því sem lagt er til jarðabóta
 með 10. gr. C. nr. 5 fjárlaganna, veitt Páli Jónassyni frá Þverá í Þingeyjarsýslu, en nú læri-
 sveini á búnaðarskólanum að Steini í Noregi, 200 króna styrk til að halda áfram námi sínu
 í tjeðum skóla, og Pjetri Pjeturssyni á Sólheimum í Svinavatnshreppi jafnmikinn styrk
 til að sigla til Noregs og nema þar jarðyrkjufræði í sama eða öðrum áþekktum skóla. Ávisun
 á þessa upphæð, alls 400 kr., fylgir þessu brjefi, og eruð þjer, herra amtmáður, þjónustu-
 samlega beðnir að hlutast til um, að hinar veittu upphæðir verði greiddar hlutaðeigöndum,

að fenginni vissu fyrir að þeim verði varið á tjeðan hátt. Skyldi herra amtmaðurinn á sínum tíma vilja mæla fram með, að veittur verði hlutaðeigöndum áþekkur styrkur í sama tilgangi fyrir fjárhagsárið 1877, verða að fylgja tillögum yðar um það vottorð um hegðun og framfarir hlutaðeiganda í skólanum. Um það sem enn fremur getur blotnast norður- og austurumdæminu af fjárveitingu þeirri, er hjer er um að ræða, býst jeg við síðar að fá þóknanlegar tillögur yðar.

Að því er snertir beiðni þá frá prestinum að Möðruvallaklaustri, sira Davíð Guðmunds- syni, er fylgdi upphaflegu nefndu brjefi herra amtmannsins, um að yngismanni Jóni Árna- syni á Skútum verði veittur styrkur til siglingar af fje því, er þingið hefir lagt til vísinda- legra og verklegra starfa, og að námi hans verði að öðru leyti hagað svo, að til sem mestra nota megj verða, skal yður, herra amtmaður, tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birting- ar, að bendingar þær, sem beiðni þessi hefir inni að halda, um gáfur nefnds Jóns Árna- sonar og tilgang ferðar þeirrar, er hann ráðgjörir, eru svo óákveðnar, að jeg' að svo stöddu sje mjer ekki fært að veita styrk þann, er um hefir verið beiðt; en jeg skal skjóta því til yðar, herra amtmaður, hvort nægileg ástæða muni vera til síðar að mæla fram með að hann fái styrk af fje því, sem ætlað er norður og austurumdæminu af upphæð þeirri, sem veitt er með 10. gr. C. 5., og verður þá að vera gjört út um það, hvar og hvernig hann eigi að leita sjer menntunar þeirrar, er hann vantar, og ætti þar að auki hann sjálfur eða þeir, sem vilja hjálpa honum til þess, að hafa útvegað honum fje það, sem hann mun með þurfa til ferðarinnar, auk styrks þess úr landssjóði, er beiðt hefir verið um.

Umburðarbrjef

til bæjarfógeta, sýslumanna og umboðsmanna um

gjaldheimtur og reikningsskil.

51
16. maí.

— Með því að sumir reikningshaldarar hafa ekki breytt nákvæmlega eptir fyrirmælum reglugjörðarinnar frá 13. febrúar 1873 um opiuber reikningsskil og gjald- heimtur hefir mjer fundizt ástæða til að leggja ríkt á um að gæta fyrirmæla nefndrar reglugjörðar í heild sinni og auk þess sjerstaklega skipa fyrir eins og hjer segir:

1. Semja skal reikningana með tilheyrandi skilagreinum fyrir lok febrúarmánaðar árs hvers, í tvennu lagi, og senda þá með fylgiskjölum hlutaðeigandi amtmannt áleiðis til landshöfðingja með fyrstu póstferð þar á eptir (2. gr. reglugj.). Ef póstur samkvæmt ferðaáætluninni gengur um hjerað reikningshaldara í ofanverðum febrúarmánuði, vona jeg, að hann muni gjöra það, sem í hans valdi stendur, til þess þegar með þeim pósti að senda reikninginn fyrir hið næst undanfarandi ár áleiðis til landshöfðingja.

2. Eins og heimta skal samkvæmt 3. gr. reglugjörðarinnar saman gjöld þau, er reikningshaldara er trúað fyrir, undir eins og gjalddagi þeirra er kominn, og, ef þess þarf við, gjöra ráðstafanir til, að þau verði tekin lögtaki, þannig ber samkvæmt 4. gr. reglu- gjörðarinnar að greiða þau í landssjóð jafnóðum, og þau eru heimt saman, og skal jafn- aðarlega senda þau með fyrstu póstferð eptir að þau eru greidd reikningshaldara. Má því engan veginn fresta að greiða landssjóðnum það, sem innheimt hefir verið, þangað til reikningarnir eru samdir, og er hægt að sjá, að ákvörðun sú, sem er í 6. gr. reglu- gjörðarinnar, um að reikningssemjandi skuli undantekningarlaust standa skil á því, sem eptir stendur af tekjum landssjóðsins, um leið og reikningurinn er sendur, að eins snert- ir gjöld þau, er eigi hafa verið greidd í rjettan gjalddaga samkvæmt 3. gr. reglugjörðar- innar, og reikningssemjandi hefir ekki síðan getað náð inn.

Sam allra fyrst, og ekki síðar en innan 4 vikna eptir rjettan gjalddaga, ber reikn-

51 16. maí. ingshaldara að semja skrá fyrir hvern hrepp yfir gjöld þau til landssjóðsins, sem ólokin eru, og skal hann þegar senda amtmanni allar þessar skrár, með beiðni um, að hann riti á þær lögtaksskipun. Undireins og reikningssemjandi hefir fengið skrárnar aptur með þessari áritun, ritar hann á þær, hverjir goldið hafa eptir að skrárnar voru samdar, og skal hann þar eptir tafarlaust senda þær hlutaðeigandi hreppstjórum til meðferðar samkvæmt 2. og 3. gr. opins brjefs frá 2. apríl 1811.

Jeg vona að með þessari aðferð og þegar gjaldheimtendur þar að auki ekki láta neitt sitt eptir liggja til að ná gjöldunum inn með góðu og brýna fyrir gjaldþegnum, að þeir megi eptirleiðis ekki eiga von á neinni líðun á gjöldum sínum til landssjóðs, muni verða hægt að sjá um, að öll þau gjöld til landssjóðs, er greiða ber á manntalsþingum eða í fardögum, verði lokin áður en 24 vikur eru af sumri; og ber hverjum reikningshaldara þá að senda beinlínis hingað vottorð um þetta og skilagrein fyrir, hvernig hann hafi greitt af hendi hin borguðu gjöld, og þar að auki, ef þörf gjörist, nákvæma skrá, samda samkvæmt hjálagðri fyrirmynd, um öll þau gjöld, er þá kynnu enn að vera ógreidd, með nákvæmri skýrslu fyrir sjerhvern gjaldþegn um það, sem gjört hefir verið til að ná inn skuldinni.

3. Af því, sem að framan er sagt um, að gjöldin beri að greiða í landssjóð jafnóðum og þau eru heimt saman, leiðir, að senda skal jarðabókarsjóðnum alla þá reiðu peninga, er greiddir eru í gjöld til landssjóðs. Að því leyti að gjöldin þar á móti eru greidd með innskriptum í einhverja verzlun, eða í landaorðum, sem reikningshaldari þarf að leggja inn í verzlun, má greiða gjöldin í landssjóð með ávísun handa ráðgjafanum fyrir Ísland til verzlunarhúss í Kaupmannahöfn, sem að almannarómi er áreiðanlegt. Slíkar ávísanir eiga, ef unnt er, að vera stýlaðar til borgunar undir eins og þær eru sýndar («ved Sigt»), og einkum skal í sjerhverri ávísun, sem gjaldheimtumaður tekur við í stað reiðu peninga svo sem upp í toll af vínföngum og tóbaki eða í lestagjald (sbr. brjef landshöfðingja frá 12. novbr. f. á. prentað í Stjórnartíðindum B, 1875, 83), lofað borgun undir eins og hún er sýnd. Aðeins sem undantekning og sjer í lagi, ef ávísunin kemur ekki í stað upphæðar, sem annaðhvort sá, er ritaði hana, hefði sjálfur verið skyldur að greiða í reiðum peningum, ellegar gjaldheimtumaðurinn hefir meðtekið í reiðum peningum, má stýla ávísunina til borgunar «eptir sýningu» («after Sigt»), en þó með svo stuttum fyrirvara, eptir að ávísunin er sýnd, sem unnt er.

Allar þær ávísanir, sem ritaðar eru til að greiða gjöld í landssjóð, ber hlutaðeiganda reikningshaldara eptirleiðis að senda landshöfðingja áleiðis til ráðgjafans fyrir Ísland. Skal senda þær í «N.B.»-brjefum, með fyrstu póstferð, eptir að þær eru ritaðar, og á þeim að fylgja greinileg skýrsla samkvæmt 5. gr. reglugjörðarinnar um gjöld þau, er reikningssemjandi ætlar að greiða með þeim.

Landshöfðinginn yfir Íslandi. Reykjavík 16. maí 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

Skýrsla

um óborguð landsgjöld í

sýslu (umboði) haustið 18

Nöfn og heim- ili gjaldþegna	Hvaða gjald.	Hvað skuldin er mikil.		Rjettur gjaldddagi.	Hvenær lögtafs- skipunar hefir verið beðizt.	Hvenær lögtafs- skipunin er dag- sett.	Hvenær lögtafs- skipunin hefir verið send hrepptj.	Hvenær lögtaf hefir farið fram.	Hvenær uppbót á hinum lög- teknu munum hefir verið auglýst.	Hvenær uppbótið hefir fram farið.
		Kr.	Aur.							

Auglýsing

52

18. maí.

um ríkisskuldabréf, er upp má segja.

Með því að ýmsir almennir sjóðir og stofnanir hjer á landi eiga talsvert fje inni í ríkissjóðnum samkvæmt skuldabréfum, er upp má segja, og sem goldnir eru af ýmist 4% 3¹/₂% eður 3% í árlega vöxtu, skal öllum hlutaðeigöndum hjer með bent á, að slík skuldabréf munu, ef þess er farið á leit við fjárhagsstjórn ríkisins, verða borguð úr ríkissjóði með fullri upphæð þeirri, er þau hljóða upp á, og má þá aptur fyrir hana kaupa 4% konungleg skuldabréf með vaxtaklippingum, fyrir hið lægra söluverð, sem vera mun á þeim.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 18. maí 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

— *Brief landshöfðingja til bæjarfógetans í Reykjavík um tóbakstoll.* — Með ⁵³23. maí.
brjefi frá 6. þ. m. hafið þjer, herra bæjarfógeti, skýrt mjer frá, að samkvæmt tollseðli skipsins Valdemars hafi verið flutt hingað 59 pnd. af tóbaki framyfir það, sem viðtakendur tóbaks þessa vilja kannast við, að þeir hafi meðtekið, og hafið þjer spurt, hvernig þjer í þessu efni skulið haga yður.

Fyrir því skal yður tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar, að þar sem vöruskrá sú, eða tollseðill, sem hvert kaupskip á að hafa meðferðis, er samkvæmt 3. gr. laganna frá 11. febr. þ. á. aðalskjalið, sem fara á eptir, þegar spurning er um, hvað mikið tóbakið sje, sem inn er flutt, en skýrsla viðtakendanna aðeins getur gefið vissu fyrir, að eigi hafi verið flutt meira tóbak inn, enn það sem tilgreint er á vöruskránni, og með því að kaupmaður sá, sem inn hefir flutt tóbak það, er hjer ræðir um, mun, þá er tóbakið var flutt frá Danmörku hafa átt kost á að fá lagfært það, sem kynni að hafa verið misritað á tollseðlinum og sem tolluppbót sú, er hann mun hafa fengið við útflutninginn, mun hafa verið reiknuð eptir, verður að greiða toll hjer á landi af hinni sömu upphæð, nema því að eins, að viðtakandi geti sannað, að tóbak það, sem vantar, hafi verið flutt úr skipinu eða glatazt á leiðinni, áður en skipið tók land hjer.

54
23. maí.

— *Brjef landshöfðingja til bæjarfógetans í Reykjavík um borgun fyrir rannsókn á vínföngum.* — Með brjefi herra amtmannsins frá 20. f. m. meðtók jeg erindi bæjarfógetans í Reykjavík, þar sem hann beiðist leiðbeiningar minnar um, hverja borgun hann megí reikna sjer fyrir rannsókn þá, sem gjört er ráð fyrir í 2. gr. flögum 11. febr. þ. á. um breyting á tilskipun um gjald á brennivíni og öðrum áfengum drykkjum frá 26. febr. 1872, að tollgreiðandi láti fram fara á sinn kostnað til þess í sumum tilfellum að komast hjá að borga hæzta gjald af innfluttum vínföngum. Hafið þjer látið í ljósi það álit, að slíka rannsókn mætti álíta skoðunargjörð, er lögreglustjóri gæti kvatt menn til að framkvæma, og bæri honum þá borgun fyrir hana samkvæmt 6. gr. aukatekjureglugjörðarinnar frá 10. septbr. 1830. Þar á móti ætlið þjer. að lögreglustjóra beri ekki nein sjerstök borgun fyrir slíka athöfn, hafi hann framkvæmt rannsóknina sjálfur, eða látið hinn löggilta umbodsmann sinn gjöra það, og að eigi verði umtalsmál um neinn kostnað við slíka gjörð nema því að eins að lögreglustjóri þurfi að takast ferð á hendur vegna hennar, og bæri honum þá ferðakostnaður og dagpeningar samkvæmt 15. gr. aukatekjureglugjörðarinnar.

Fyrir þessa sök skal yður tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að jeg verði að vera á því, að fyrir slíkar rannsóknir, og þær, er hjer er um að ræða, eigi að greiða borgun samkvæmt 22. gr. aukatekjureglugjörðarinnar.

55
23. maí.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um tíu ára byggingu sýslumannsljensjardarinnar Yztakletts.* — Í erindi, sem jeg meðtók með þóknanlegu brjefi yðar, herra amtmaður, frá 9. þ. m., hefir ábúandinn á ljensjörð sýslumannsins á Vestmannaeyjum, Yztakletti, farið þess á leit, að bygging sú, er hann hefir fengið fyrir jörð þessari um embættistíð sýslumanns þess, sem nú er, mætti verða fastákveðin fyrir 10 ára tíma, og til færir hann þá ástæðu fyrir beiðni þessari, að hann myndi fremur sjá sjer hag að leggja nokkuð að mun í kostnað til að endurbæta eyju þessa, ef hann hefði vissu fyrir að fá að halda henni nokkur ár, heldur en ef hann ætti á hættu að verða að sleppa henni innan skamms tíma, ef sýslumannaskipti yrðu, og hafið bæði þjer, herra amtmaður, og sýslumaðurinn mælt fram með, að þetta verði veitt, af tilgreindri ástæðu, og með því að hið umsamda eptirgjald 350 kr. á ári sje 40 kr. meira en áður hafi verið goldið eptir jörðina, sem metin er tæp 29 hndr. að dýrleika.

Fyrir því skal yður tjáð, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að jeg samþykki, að nefnd embættisjörð skuli byggð beiðandanum um 10 ár, eða til fardaga 1886, hvort sem sýslumannaskipti verða á þeim tíma eða ekki, þó þannig, að tekið verði fram í byggingarbrjefinu, að hann fyrirgjóri þessum ábúðarrjetti, ekki að eins ef hann greiðir ekki hið ákveðna eptirgjald í rjettan gjalddaga, heldur og ef hann skemmir á einhveru hátt jörðina, eða fer illa með hana, svo sem með því að láta hana vanta áburð, að viðhafa óreglulega veiðiáðferð, fuglatekju, eða sjárbeit o. s.frv. Skal afhenda honum jörðina með nákvæmri skoðunargjörð á ástandi því, sem hún nú er í, og síðan hafa nákvæmt eptirlit með meðferð ábúanda á henni, og ber að ákveða í byggingarbrjefinu, að ábúandi skuli sœta fullnaðarúrskurði amtsins eða landshöfðingja um það, hvort skemmdir hafi orðið á jörðunni af hans völdum, eða hvort meðferð hans á henni að öðru leyti hafi verið þannig varið, að honum beri að missa ábúðina innan nefnds tímabils.

Um það, hvort bygging þessi kemst á, býst jeg við að fá á sinnm tíma skýrslu frá yður.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um endurgjaldskröfu leiguliða fyrir húsagjörð.* — Með þóknanlegu brjefi herra amtmannsins frá 21. f. m. meðtók jeg bónarbrjef, þar sem bóndinn Sigurður Jónsson, nú á Hálasi, fer því á flot, að sjer verði veitt 100 króna þóknun fyrir það, að hafa stækkað húsin á hjáleigunni Ángerði við Möðruvallaklaustursjörðina Boggversstaði. 56
23. maí.

Á brjefi yðar og fylgiskjölum þess, sjer í lagi áliti hlutaðeigandi umboðsmanns, sjest, að hin nefndu hús, sem beiðandinn skildi eptir á Ángerði, þegar hann fluttist þaðan fyrir fáum árum síðan, eru alveg óþörf á hjáleigunni, með því næg húsakynni eru sögð á heimajörðunni Boggversstöðum, en hún er byggð bónda þeim, er nú er á henni, æflangt með hjáleigunni Ángerði, og hefir hann skorast undan að hafa ábyrgð á húsum þeim, er hjer er um að ræða. Þar eð nú ekkert hefir komið fram því til sönnunar, sem beiðandinn segir, um að umboðsstjórnin hafi hvatt sig til að byggja hin nefndu hús, getur hann hvorki haft rjettar- nje sanngirniskröfu til annars en samkvæmt 3. kap. landsleigubálks Jónsbókar að færa burt hús þau, er hann hefir gjört fram yfir það, sem áskilið var, er hann tók við jörðunni, og verður því beiðni hans um þóknun af umboðssjóðnum ekki tekin til greina.

Þetta er tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeiganda.

Auglýsing

um minnispening.

Hans hátign konungurinn hefir samkvæmt allraþegnlegustum tillögum hermálastjórnarinnar með úrskurðum frá 10. júní 23. septbr. og 16. desbr. f. á. mælt svo fyrir:

„Gjöra skal minnispening handa þeim, er á árunum 1848—50 og 1864 hafa annaðhvort í hernum eða á flotanum barizt fyrir fósturjörðina, þannig, að slá skal pening með brjóstmynd hins hásæla konungs Friðriks hins sjöunda handa þeim, er þátt hafa tekið í stríðinu 1848—50, pening með brjóstmynd Christians konungs hins níunda handa þeim, er hafa tekið þátt í stríðinu 1864, og pening með brjóstmyndum bæði Christians konungs hins níunda og hins hásæla konungs Friðriks hins sjöunda handa þeim, er hafa verið í hvorutveggja stríðinu.“

Peninginn skal veita sjerhverjum þeim, er á einhverju af árunum 1848, 1849 og 1850 eða 1864 hefir verið í herþjónustu í einhverri herdeild (Institution), meðan hún var vígbúin, eða sem hefir verið kvaddur á skip, er hefir verið buið út vegna ófriðarins, þó með því skilyrði, að hlutaðeigandi hafi ekki sætt hegningarvinnu eða með dómi hafi fundizt sekur í einhverju því, er skerðir mannorð hans í augum almennings.

Peninginn skal bera í rauðu bandi með hvítum röndum.

Peninginn skal bera vinstramegin á brjóstinu, og þannig, að á þeim, er sæmdir hafa verið riddarakrossi dannebrogssorðunnar, heiðursmerki dannebrogsmanna eða öðru dönsku heiðursmerki, sje hann hafður til vinstri handar við þessi merki, en hægramegin við útlend sæmdarmerki, ef einhverjir skyldu hafa þau.

Bönd þau, er fylgja peningnum, má ekki bera nema, þegar hann er áfastur þeim.

Landherliðar skulu bera peninginn, þá er þeir eru í viðhafnarbúningi, og er þeir gegna herþjónustu í friði (Garnisonstjeneste), í viðhafnarfylkingum (Parader) og við hersýningar (Revuer). Sjóliðar skulu bera hann við viðhafnarbúning og við öll þau hernaðarstörf, er foringjarnir samkvæmt konungsúrskurði frá 8. septbr. 1871 skulu bera sverð.

Hinn 16. júní 1876.

57

23. maí.

Við lát blutaðeiganda eignast erfingjar hans peninginn.

Jafnframt því að birta konungsúrskurð þenna hefir hermála- og flotastjórn ríkisins í febr. þ. á. samið reglur, er þeir skulu breyta eptir, er nú eru ekki í landhernum eða í sjóliðinu, en álita sig hafa rjett til minnispenings þess, er gerður hefir verið samkvæmt fyrrnefndum konungsúrskurði, og óska að fá hann.

Samkvæmt reglum þessum og brífi ráðgjafans fyrir Ísland frá 23. febr. þ. á. skal hjer með kunngjört almenningi, að þeir menn hjer á landi, er þykjast hafa rjett til að fá minnispeninginn, og óska þess, verði að senda blutaðeigandi sýslumanni áleiðis til landshöfðingja beiðni um það, stýlaða til hermálaráðgjafans eða flotastjórnarráðgjafans. Beiðni þessi þarf, að því er þá snertir, er verið hafa fastir foringjar eða embættismenn í miðdeild fyrirliðasveitar (Mellemstaben), að innihalda tilkynning um, að þeir óski minnispeningsins, í hvaða herdeild þeir hafi verið og hvar þeir eigi heima. — Öllum öðrum ber að skýra nákvæmlega frá, hvað þeir heita fullu nafni, hvaða ófriðarar þeir hafa verið í hernaði í landhernum eða í sjóliðinu, í hvaða aðaldeild (Institution) og sveitarflokki (Compagni, Escadron, Batteri) eða á hvaða skipi þeir hafi verið, hvaða «númer» þeir höfðu í flokknum eða á skipinu, hvort þeir sjeu danskir þegnar, og hvar þeir eigi heima. Beiðnin er álitin jafnframt yfirlýsing hlutaðeiganda um, að þeir hafi hvorki sætt hegningarvinnu nje verið með dómi fundnir sekir í nokkru því, er skert geti mannorð þeirra í augum almennings.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík, 23. maí 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

58

23. maí.

— *Bríef landshöfðingja til beggja amtmannanna* um minnispening. — Jafnframt því að vísa til konungsúrskurðar þess, sem birtur hefir verið með anglýsingu 1. febrúar þ. á. frá hermála- og flotaráðgjafanum, og prentaður undir töluliði 17 í lagatíðindum fyrir 1876, um minnispening handa þeim, er annaðhvort í landhernum eða á flotanum hafa tekið þátt í stríðunum 1848–50 og 1864, og til auglýsingar, er jeg hefi gefið út um þetta, og sem prentuð mun verða í stjórnartíðindunum — sendi jeg yður, herra amtmaður, hjer með nokkur exemplör af auglýsingu hermálastjórnarinnar frá 1. febr. þ. á. um reglur þær, er þeir skulu breyta eptir, sem álita sig hafa rjett til og óska að meðtaka nefndan minnispening, og mælist jeg til, að þjer útbýtið exemplörum þessum milli sýslumanna þeirra, er undir yður eru skipaðir, og skorði á þá að sjá um, að konungsúrskurðurinn verði birtur þeim mönnum í lögsagnarumdæmum þeirra, er kynnu að eiga tilkall til minnispeningsins, og að þeim eptir atvikum verði leiðbeint til að semja beiðni þá til hermálastjórnarinnar, er þeir kynnu að óska að senda.

59

26. maí.

Auglýsing

um

samskot í Danmörku og Noregi handa Íslendingum.

Samkvæmt skýrslu nefndar þeirrar, er myndast hafði í Kaupmannahöfn til að safna gjöfum handa Íslendingum, er höfðu orðið fyrir skaða af jarðeldi, er þessum gjafasamskotum nú lokið, og nema þau eptir reikningi þeim, er gjörður var 31. desbr. f. á. alls

26,508 kr. 70 a.

flyt 26,508 — 70 —

flóttir 26,508 kr. 40 a. 59
 en hjer við bætast vextir af fje þvi, er tilbráðabirgða hefir verið
 komið á leigu 544 — 83 —
 alls 27,053 — 53 —

Nefndir þær, er myndast höfðu í Noregi, hafa safnað þessum sam-
 skotum:

1. Nefndin í Kristjánú, bæði frá Kristjánú og flestum öðrum kaup-
 stöðum og sveitum í Noregi 10,630 kr. 40 a. 12 b.
 2. Nefndin á Kristjánssandi (þar af safnað í 2
 kirkjum, Tvedt-prestakalls 470 kr.) 1081 — 92 —
 3. Nefndin í Mandal 123 — 12 —
 4. Nefndin í Grebstad-sveit 44 — 80 —
- samtals 11,880 — 12 —

Af samskotum þeim, er Kaupmannahafnarnefndin hafði staðið fyrir, hefir þegar í fyrra
 verið úthlutað 10000 kr. til að afstýra þá á svipinn hungursneyð í Múlasýslum. Þvi, sem
 eptir er, mun nefndin úthluta, þegar nákvæmari skýrslur eru komnar um skaðann og á-
 kveðnar tillögur um, hvernig verja skuli eptirstöðvunum. Einnig mun samskotunum frá
 Noregi, er send hafa verið landshöfðingja sumpart frá ráðgjafanum fyrir Ísland, sumpart
 beinlínis, og komið hefir verið til bráðabirgða á vexti í sparisjóðinn í Reykjavík, verða
 skipt, þegar slíkar skýringar og tillögur eru komnar frá hlutaðeigandi sýslunefndum.
 Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 26. maí 1876.

Hilmar Finsen.

Jon Jónsson.

— Brjef landshöfðingja til stiptysrvaldanna um bókagjöf. — Yfirdróttsetian
 (Overhofmarskallatet) hefir tjáð ráðgjafanum fyrir Ísland, að hans hátign konungurinn, allra-
 mildilegast hafi ákveðið, að gefa skuli stiptysbókasafninu í Reykjavík 38 bindi af bókum, er
 hið konunglega handbókasafn á í tvennu lagi.

Jafnframt þvi að tjá stiptysrvaldanum þetta til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstaf-
 anar, skal þess getið, að bækur þessar munu hafa verið afhentar Kaupmannahafnardeild
 hins íslenska bókmenntafjelags, er lofað hefir að koma þeim hingað.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um
 skiptingu Torfastadahrepps. Með þóknanlegu brjefi herra amtmannsins frá
 29. febr. þ. á. meðtók jeg bónarbrjef hreppsnefndarinnar í Torfastadahreppi um skiptingu
 þessa hrepps í 2 hluta, ytri og fremri Torfastadahrepp, þannig, að takmörk þessara hreppa
 verði að austanverðu Miðfjarðarár við Urriðaa, en að vestanverðu við Huppahlidará, að eptir-
 irleidis verði í ytri Torfastadahreppi 484,5 fasteignarhundruð samkvæmt hinnu nýju jarða-
 bók, er liggja undir 26 jörðum, með 36 búendum, en í fremri Torfastadahreppi 481,2
 fasteignarhundruð, undir 27 jörðum, með, sem stendur, 37 búendum, og að öllum eigu-
 um hreppsins og skuldbindingum þeim, er hvila á honum, verði skipt jafnt milli beggja
 hinna nýju hreppa, þó þannig, að báðir hrepparnir fyrst um sinn söeki manntalsþing sam-
 an í þinghús það, er nú er á Svadbæli, og að hrepparnir eigi sameiginlega afreitti og

61 fjallskil, og skipti jafnt milli sín tekjunum af óskilafje. Þessi beiðni, sem hefir verið sam-
26. maí. þykkt af hreppsnefndinni með 7 atkvæðum gegn 2, og með atkvæðafjölda hefir fengið með-
mæli sýslunefndarinnar í Húnavatnssýslu, hafið þjer herra amtmaðurinn þareptir með með-
mælum yðar lagt undir úrskurð landshöfðingja, samkvæmt 23. gr. sveitarstjórnartilskipun-
arinnar frá 4. maí 1872.

Samkvæmt þessu skal því úrskurðað svo sem nú segir:

1. Torfastaðahreppi í Húnavatnssýslu má skipta í 2 hreppa, er nefnist ytri og fremri Torfastaðahreppur; skulu takmörk þeirra vera að austanverðu Miðfjarðarár við Urriðaá en að vestanverðu við Hoppahlíðará.

2. Öllum eigum hins núverandi Torfastaðahrepps, öllum ómögum hans og öllum skuld-
bindingum, skal skipt jafnt á milli ytri og fremri Torfastaðahrepps, þó þannig, að þinghúsið á Svarðbæli fyrst um sinn verði sameiginleg eign hreppanna, báðum til afnota eptir nánara samkomulagi. Þegar fremri Torfastaðahreppur ætlar að byggja sjer sjálfur þinghús, skal ytri Torfastaðahreppur greiða honum helminginn af andvirði hins eldra þinghúss, og verður það þá eign ytri hreppsins eins; einnig skulu báðir hreppar hafa sameiginlegar afrettir og fjallskil, eins og hingað til hefir verið, og skulu þeir skipta jafnt með sjer tekjum fátækra-
sjóðsins af óskilafje.

3. Skiptingin skal fara fram, undir eins og amtmaður hefir ákveðið tölu hreppsnefndarmanna í hvorum hreppi, samkvæmt 2. grein tilsk. 4. maí 1872, og hreppsnefndir þessar þar eptir hafa verið kosnar.

4. Skipta skal jafnt milli fremri og ytri Torfastaðahrepps, öllum ómögum þeim, sem hafa, þá er skiptingin fer fram, áunnið sjer framfærslurjett í hñum núverandi Torfastaðahreppi, og eins skal fara með þá, sem ekki enn þurfa fátækrastryks, en eiga framfærslurjett í hreppnum, eins og hann nú er, eða sem, ef skiptingin hefði ekki farið fram, hefðu áunnið sjer slíkan framfærslurjett, t. a. m. með því, að hafa dvalið hinn lögboðna tíma í hreppnum, áður en honum var skipt, með því að dvelja nokkurn part hins lögboðna tíma í hreppnum óskiptum, og þar eptir samfleytt það sem eptir stendur í öðrum hvorum nýju hreppanna, eða loksins af því, að þeir eru fæddir í hreppnum áður en skiptingin fer fram. En það leiðir af sjálfu sjer, að þeir missa þenna rjett, ef þeir, áður en þeir verða þurfsandi sveitarstryks, hafa unnið sjer framfærslurjett, annaðhvort í öðrumhvorum nýju hreppanna eða annarsstaðar.

5. Gjöra skal út um skipting þessa og allt hvað snertir fjelagsskap hinna nýju hreppa á sameiginlegum fundi beggja hreppsnefnda.

Þetta er hjér með tjáð herra amtmanninum til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstafanar.

62 — Brjef landshöfðingja til bæjarfógetans í Reykjavík um ábyrgð fyrir elds-
10. júní. voða. — Eptir að ráðgjafinn fyrir Ísland hafði með meðmælum sínum sent dómsmála-
stjórninni erindi það, er jeg meðtók með brjefi yðar, herra bæjarfógeti, frá 3. desbr. f. á., þar sem bæjarstjórnin fer fram á, að hið almenna brunabótafjelag fyrir sveitarbygg-
ingar í Danmörku taki að sjer frá 1. oktbr. þ. á. ábyrgð á þeim þriðjungu andvirðis húsa í Reykjavík, sem bærinn sjálfur má ábyrgjast, samkvæmt tilsk. 14. febr. 1874 um ábyrgð fyrir eldsvoða í Reykjavík kaupstað, hefir aðalstjórn nefnds fjelags skýrt frá, að hún, eptir að málið hafi verið rætt í forstöðunefnd fjelagsins, álíti sig ekki hafa heimild til að láta fjelagið taka hina umræddu ábyrgð á sig.

Þetta er þjónustusamlega tjáð herra bæjarfógetanum til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar.

— *Brjef landshöfðingja til bæjarfógetans í Reykjavík um endurgjald á brennivinstolli.* — Eptir að jeg hafði sent ráðgjafanum fyrir Ísland rannsóknargjörðir herra bæjarfógetans frá 29. nóvbr. og 1. desbr. f. á, um leka á 374 pottum brennivins úr 7 árum, er kaupmaður E. Siemsen í Reykjavík hafði meðtekið með póstskipinu í síðustu ferð þess í fyrra — hefir ráðgjafinn 13. f. m. samþykkt, að nefndum kaupmanni verði endurgoldinn tollur sá, sem hann hefir greitt fyrir tjeð brennivín, með 62 kr. 33 aur.

Þetta er hjer með tjáð yður, herra bæjarfógeti, til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstöfunar.

— *Brjef landshöfðingja til stiðtsyfirvaldanna um stjórn lækna sjóðsins.* — Ráðgjafinn fyrir Ísland hefir 26. f. m. samkvæmt tillögum mínum samþykkt, að stjórn á eigum hins íslenska lækna sjóðs leggist undir landshöfðingja, að tekjurnar af spítalagjaldi því, er sjóðnum ber og af jörðum hans verði af hlutaðeigandi gjaldheimtumönnnum greiddar beinlínis í jarðabókarsjóðinn — en reikningana skal senda landshöfðingja til að afhenda hlutaðeigandi endurskoðunarmanni, og að gjöld þau, er hvila á sjóðnum, greiðist beinlínis úr jarðabókarsjóðnum samkvæmt nánari skipun landshöfðingja; og öðlast breytingar þessar gildi 1. júlí þ. á.

Jafnframt því að tilkynna þetta til þóknanlegrar leiðbeiningar, skal jeg þjónustusamlega mælast til þess, að stiðtsyfirvöldin hlutist til um, að fjármunir lækna sjóðsins verði afhentir mjer næstkomandi 1. júlí með reikningslegu yfirliti yfir tekjur og gjöld sjóðsins frá því að síðasti ársreikningur var gjörður, og tjái öllum gjaldheimtumönnnum nauðsynlegar fyrirskipanir um að senda eptirleiðis landshöfðingja reikninga sína og að greiða gjöldin beinlínis í jarðabókarsjóðinn. Loksins vona jeg, að öllum skuldunautum sjóðsins verði tilkynnt, að þeir eigi eptirleiðis að greiða í jarðabókarsjóðinn bæði vexti og borgun upp í höfuðstól.

— *Brjef landshöfðingja til stiðtsyfirvaldanna um styrk handa stúdentum við háskólann í Kaupmannahöfn.* Eptir að ráðgjafinn fyrir kirkju og kennslumál ríkisins og ráðgjafinn fyrir Ísland höfðu skrifast á um það, var meðal athugasemdanna við 1. útgjaldagrein «kommunitetsins» í frumvarpinu til fjárlaga fyrir 1876—77 gjörð tillaga um, að leyft verði að verja þeim 800 kr., er veittar eru stúdentum, sem hafa forgangsrjett til styrks, en eru umfram hina vanalegu tölu, (sbr. 2. gr. reglugjörðar 11. febr. 1848), þannig, að upphæð þessi yrði höfð í ölmusur, einnig handa íslenskum stúdentum, er 1. töluliður 4. gr. reglugjörðarinnar yrði eigi heimfærður til, en samt væri sjerstök ástæða til að veita slíkan styrk, (og getur nefndur greinarliður að eins um stúdenta þá, sem koma til háskólans, undir eins og þeir hafa leyst af hendi burtfararpróf við hinn lærða skóla Reykjavíkur). Þetta mun eptir því, er ráðgjafinn fyrir kirkju og kennslustjórnina hefir skýrt frá, nú geta átt sjer stað, þar sem ekki hefir verið fundið neitt að þessum athugasemdum, þá er fjárlögin voru rædd á ríkisþinginu.

Jafnframt því þjónustusamlega að tilkynna þetta samkvæmt brjeði ráðgjafans fyrir Ísland frá 27. f. m. til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, skal jeg mælast til þess, að stiðtsyfirvöldin leggi fyrir forstöðumann hins lærða skóla í Reykjavík, að tjá á hverju ári lærisveinum þeim, er leyst hafa af hendi burtfararpróf, að, eins og bent var á, forgangsrjettur sá, sem veittur er hinum íslensku stúdentum með 1. lið 4. gr. reglugjörðarinnar

65 14. júní. frá 11. febr. 1848 til að fá «kommunitet» og «regenz», samkvæmt orðum hinnar nefndu ákvörðunar er bundinn við það skilyrði, að stúdentarnir komi til háskólans undir eins og þeir hafi lokið burtfararprófi skólans, og að «kommunitets» og «regenz»-ölmusum þeim, er losna 1. septembermán., er úthlutað í ofanverðum septembermánuði, þannig, að þeir stúdentar, er vilja vera vissir um, að tekið verði tillit til beiðni þeirra um að fá ölmusu frá 1. sept., verði að vera komnir á háskólann og hafa látið innskrifa sig þar innan 15. septbr., og ber þeim þegar að tilkynna það prófastinum á «regenz»-garði.

66 14. júní. — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður og vesturumdæminu um skurð á rekahvali m. m. — Ráðgjafinn fyrir Ísland hefir 27. f. mán. ritað mjer sem fylgir:

«Í þóknanlegu brjefi frá 17. febr. þ. á. hefir herra landshöfðinginn skýrt frá, að í janúarmánuði f. á. hafi rekið hval á jörð, er liggur undir Barðastranda og Álptafjarðarumbod, og á umboðið að eins $\frac{2}{3}$ rekans á henni en 3 kirkjur $\frac{1}{3}$, og að sýslumaðurinn í Ísafjarðarsýslu Stefán Bjarnarson, er einnig er umboðsmaður nefnds umboðs, hafi eigi látið samkvæmt rekabálki Jónsbókar og gamalli rjettarvenju skurðarmenn og þá, er hjeldu vörð á fjörunni, fá hlut af hvalnum þar á staðnum, en þar á móti gjört þá ákvörðun, að hvalinn, að svo miklu leyti hann tilfjelli umboðssjóðnum, skyldi selja á uppboði, og að skurðarmenn skyldu fá vinnu sína endurgoldna samkvæmt nánari reikningi, en af því hafi leitt, þar sem hluti umboðssjóðsins á uppboðinu að eins hafi verið seldur fyrir 134 kr. 66 aur. en útgjöldin hafi numið 255 kr. 97 aur., að komið hafi fram reikningshalli að upphæð 121 kr. 31 eyr. Herra landshöfðinginn hefir um þetta látið það álit í ljósi, að halli þessi hvað sem öðru líði, geti eigi fallið á umboðssjóðinn. og að kostnaðurinn við skurð m. m. á hinum umrædda hval því yrði ekki greiddur hlutaðeigðum samkvæmt reikningum þeirra nema að svo miklu leyti uppboðsandvirðið brykki til, og spyrjið þjer jafnframt, hvort ekki sje ástæða til, þar sem að uppboðsandvirðið verði að skoðast sem hið sanna andvirði hvalsins, að láta skurðarmenn að eins fá helming uppboðsandvirðisins, eins og þeir hefðu fengið helming hvalsins, ef honum hefði verið skipt á fjörunni, en láta hinn helminginn renna í umboðssjóðinn. Samkvæmt þessu hafið þjer lagt málið undir úrskurð ráðgjafans.

Fyrir þessa sök skal þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að með því að í þessu máli liggur fyrir samningur, sem sýslumaður Stefán Bjarnarson hefir gjört fyrir hönd umboðsins við hlutaðeigandi skurðarmenn um að breyta útaf ákvörðun laganna um borgun þessara manna, getur ráðgjafinn ekki sjeð, að þeim verði neitað um að fá borgað úr umboðssjóðnum það, sem þeir kynnu að eiga fyrir skurð m. m. samkvæmt reikningum sínum, að svo miklu leyti sem þeir (reikningarnir) verði ekki settir niður með úrskurði amtsins, þrátt fyrir það, að hjer með yrði farið fram yfir uppboðsandvirðið, en að ráðgjafanum að öðruleyti geti ekki annað en mislíkað, hvernig Stefán sýslumaður Bjarnarson hefir farið með þetta mál, og þar við orsakað tjón fyrir landssjóðinn».

Þetta er tjáð yður herra amtmaður til þóknanlegrar leiðbeiningar.

Fylgiskjöl brjefs yðar frá 13. janúar þ. á. endursendast.

67

Ferðaáætlun

hins konunglega póstgufuskips milli Kaupmannabafnar, Færeyja og Íslands 1876.
Frá Kaupmannahöfn til Íslands.

Skipið fer frá Kaupmannahöfn.	Það leggur í fyrsta lagi á stað frá								A að koma til Reykjavíkur
	Granton.	Þórshöfn. á Færeyj.	Seyðis- firði.	Raufar- höfn.	Akureyri.	Skaga- strönd.	Ísafirði.	Stykkis- hólmi.	
11. júní.	15. júní	18. júní	21. júní	23. júní	25. júní	26. júní	28. júní	29. júní	30. júní.
11. ágúst.	15. ágúst	18. ágúst	21. ágúst	23. ágúst	25. ágúst	26. ágúst	28. ágúst	29. ágúst	30. ágúst

Frá Íslandi til Kaupmannahafnar.

67

Skipið fer frá Reykjavík.	Það leggur í fyrsta lagi á stað frá								Á að koma til Kaupmanna- hafnar.
	Stykkis- hólmi.	Ísafirði.	Skaga- strönd.	Akureyri.	Raufar- höfn.	Seyðis- firði.	Þórshöfn. á Færeyj.	Granton.	
11. júlí. 10. septbr.	12. júlí 11. septbr.	14. júlí 13. septbr.	15. júlí 16. septbr.	17. júlí 18. septbr.	18. júlí 19. septbr.	20. júlí 21. septbr.	22. júlí 24. septbr.	25. júlí 29. septbr.	30. júlí 29. septbr.

Fardagar skipsins frá Kaupmannahöfn og frá Reykjavík eru fast ákveðnir. Fyrir millistöðvarnar eru til teknir dagar þeir, er skipið í fyrsta lagi má halda áfram ferð sinni frá þeim; en ferðamenn verða að vera undir það búnir, að skipið leggi síðar á stað frá þessum stöðvum. Viðstaðan á millistöðvunum verður sem stytzt, við Skagaströnd og á Raufarhöfn þó minnst 3 klukkustundir, við Stykkishólmi í 6 stundir, á Seyðisfirði, Akureyri og Ísafirði 12 stundir.

Farargjaldið er:	Í 1. lypt- ingu. kr.	Í 2. lypt- ingu. kr.	Á þilfar- inu. kr.	Fram og aptur í sömu ferð. kr.
milli Íslands og Kaupmannahafnar	90	72	—	160
— Reykjavíkur og Stykkishólms	9	6	4	—
— — — Ísafjarðar	18	12	8	—
— — — Akureyrar eður Skagastrandar	27	18	12	—
— — — Seyðisfjarðar eða Raufarhafnar	36	24	16	—
— — — Færeyja	54	36	—	90
— — — Grantons	72	54	—	117
— Stykkishólms og Ísafjarðar	9	6	4	—
— — — Akureyrar eður Skagastrandar	18	12	8	—
— — — Raufarhafnar	27	18	12	—
— — — Seyðisfjarðar	36	24	16	—
— Ísafjarðar og Akureyrar eður Skagastrandar	9	6	4	—
— — — Raufarhafnar	18	12	8	—
— — — Seyðisfjarðar	27	18	12	—
— Skagastrandar og Akureyrar	9	6	4	—
— — — Raufarhafnar	18	12	8	—
— — — Seyðisfjarðar	27	18	12	—
— Akureyrar og Raufarhafnar	9	6	4	—
— — — Seyðisfjarðar	18	12	8	—
— Raufarhafnar og Seyðisfjarðar	9	6	4	—
— Granton og annara íslenskra hafna en Reykjavíkur	63	50	—	99
— Færeyja og Seyðisfjarðar	24	18	—	36

Milli Færeyja og annara íslenskra hafna en Seyðisfjarðar og Reykjavíkur greiðist sama gjald og milli Færeyja og Seyðisfjarðar, að viðbættum farareyrinum frá Seyðisfirði eða þangað, þó ekki meira en gjaldið milli Færeyja og Reykjavíkur, eða 54 kr. og s. frv.

1. Ef tekið er við mönnum eða þeim skotið á land einhverstaðar á ströndum Íslands milli hinna tilgreindu farstöðva, reiknist farargjaldið eins og þeir hefðu gengið á skipið á stöðvum þeim, er það kom síðast frá, eða farið af því á þeirri höfn, er það á að koma við á næst á eptir.

2. Fyrir börn yngri en 2 ára greiðist ekkert farargjald. Fyrir börn milli 2 og 12 ára greiðist hálft farargjald.

3. Hver fullorðinn farþegi má hafa með sjer ókeypis svo mikinn flutning, að nemi 100 pundum, en börn 50 pund. Hafi farþegi meira flutning meðferðis, ber honum að greiða 10 aura fyrir hver 10 pund, sem um fram eru, milli hafna á Íslandi, en 66 aura, ef ferðinni er lengra heitið.

Fyrir fæði (án vins og ölfanga) greiðast í 1. lyptingu, meðan ferðin varir, 4 kr. 66 aurar um sólarhring fyrir hvern mann fullorðinn, en 2 kr. 66 aurar um sólarhring fyrir barn, í annari lyptingu 2 kr. fyrir hvern fullorðinn, 1 kr. 33 aurar fyrir barn.

EMBÆTTISMENN SKIPAÐIR OG SETTIR.

Hinn 13. dag maímán. var fyrrum meðdómandi og dómsmálaritari í hinum konunglega íslenska yfirretti Benidikt Sveinsson skipaður sýslumaður í Þingeyjarsýslu frá 6. júní þ. á.

Sama dag var allramildilegast leyft, að sóknarprestur að Skorrastað í Suðurmúla prófastsdæmi, sira Magnús Jónsson, er 21. febrúar þ. á. var allramildilegast skipaður prestur Grenjaðarstaðar- og Þveráar-safnaða í Þingeyjar-prófastsdæmi, mætti sitja kyrr í embætti sínu, eins og þessi skipun hefði ekki átt sjer stað.

Sama dag var sóknarprestur að Helgastöðum í Þingeyjar-prófastsdæmi sira Benedikt Kristjánsson allramildilegast skipaður til að vera prestur Grenjaðarstaða og Þveráarsafnaða í sömu sýslu.

24. s. m. var hjeradslæknir í eystra læknishjæði suðurumdæmisins Tómas Hallgrímsson skipaður frá 1. október þ. á. kennari við læknaskóla þann, er samkvæmt lögum frá 11. febrúar þ. á. skal stofna í Reykjavík.

Hinn 1. dag maímán. skipaði landshöfðingi prest að Bjarnanesi í Austur-Skaptafellssýslu sira Jón Jónsson til að vera frá fardögum þ. á. umboðsmann yfir jörðum Bjarnanesumboðs.

15. s. m. var sóknarpresturinn að Goðdölum í Skagafirði, sira Hjörleifur Einarsson, skipaður prestur Undirfells- og Grimstungnasafnaða í Húnavatns prófastsdæmi.

16. s. m. var kandidat Sigurður Ólafsson settur hjeradslæknir í Vestur-Skaptafellssýslu með skyldu til jafnframt að gegna störfum hjeradslæknis í Austur-Skaptafellssýslu.

Hinn 7. dag júnímánaðar var prestinum í Hestsþingaprestakalli sira Páli Ólafssyni samkvæmt beiðni hans veitt lausn frá þessu embætti án eptirlauna.

Hinn 28. dag aprilmánaðar setti biskup prest að Bjarnanesi sira Jón Jónsson til að vera prófast í Austur-Skaptafells prófastsdæmi.

Hinn 8. dag maímán. var prestur að Möðruvallaklaustri, sira Davíð Guðmundsson, settur prófastur í Eyjafjarðar-prófastsdæmi.

S. d. var prestur að Berufirði, sira Þorsteinn Þórarinnsson, settur prófastur í Suðurmúla prófastsdæmi.

HEIÐURSMERKI.

Hinn 8. dag maímán. var allramildilegast leyft biskupi dr. theol. Pjetri Pjeturssyni kommand. af dannebr. og dannebrogsm. að bera á mannfundum heiðursmerki það, sem kommandör af 2. flokki orðu Ólafs helga, er honum hefir verið veitt af hans hátign Noregskonungi og Svíþjóðar.

KONUNGLEGT LEYFISBRJEF

til að stofna og nota prentsmíðju í Eskifirði var 27. dag maímánaðar gefið út handa umboðsmanni Skriðuklaustursjarða Páli Ólafssyni.

ÓVEITT EMBÆTTI.

Goðdala og Ábæjar prestakall í Skagafjarðarprófastsdæmi, metið 647 kr., auglýst 18. maí.

Hestsþingaprestakall í Borgarfjarðar prófastsdæmi, metið 703,25 kr., auglýst 9. júní. Prestsekkja er í brauðinu.

Samkvæmt brjefi ráðgjafans fyrir Ísland frá 27. maí auglýsist 19. læknishjæð, sem er Árnæssýsla, og fylgja embætti þessu 1500 króna árslaun. Ber að senda ráðgjafanum fyrir Ísland bónarbrjef um það fyrir 8. ágúst þ. á.

— LEIÐRJETTINGAR í stjórnartíðindum B 1876:

Bls. 33 l. 7 „18000—50,000 kr.“ les: 18000 og um 50000 kr., l. 22 „numin“ les: numinn, l. 40 „eru greiddir“, les: eru ekki greiddir.

— 36, l. 13 „16006“ les: 1600.⁰⁰
16006.⁰⁰

— 44, l. 22, „Suður Múlasýslu“ les: Norður Múlasýslu.

— 52, l. 8. „26. apríl“ les: 28. apríl.

— 56, l. 1. „bæjarfógetans í Reykjavík“ les: amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu.

Auglýsing

um póstmál.

68
14. júní.

Samkvæmt auglýsingu innanríkisstjórnarinnar frá 24. f. m. hefir ákvörðun þeirri, er 5. gr. augl. 26. septbr. 1872 um sambandið milli hinna almennu dönsku og hinna sjer staklegu íslenzku póstmála hefir inni að halda, um að böggulsendingar milli Danmerkur og hafna þeirra á Íslandi, er hið konunglega póstgufuskip kemur á, megi ekki vega meir en 5 pund, verið breytt þannig, að þyngd sendinga þessara má nema allt að 10 pundum.

Þetta er hjer með birt almenningi.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 14. júní 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

— *Brjef landshöfðingja til Egils borgara Egilssonar í Reykjavík um styrk til að koma á fót kalkbrennslu.* — Eptir að jeg út af hingað sendri beiðni yðar, dags. 21. marz þ. á., um að yður yrði veittur styrkur úr landssjóði til að koma upp kalkbrennslu hjer við bæinn til þess að vinna kalkgrjót úr Esjunni, hafði veitt yður 400 kr. styrk af þeim hluta fjár þess, er til er tekið í 15. gr. fjárlaganna fyrir 1876—77, sem jeg hefi umráð yfir, lagði jeg það til við ráðgjafann fyrir Ísland, að þjer yrðuð látinn fá í þessu skyni viðlíka styrk af hans hluta af fje því, er veitt er í nefndri grein.

Út af þessu hefir ráðgjafinn í brjefi dags. 23. f. m. tjáð mjer, að hann verði að vera þeirrar skoðunar, að ef yfir höfuð ástæða skyldi vera til fyrir stjórnina að styðja fyrirtæki einstakra manna, önnur eins og þetta, eigi þó að minnsta kosti ekki að veita styrkinn að gjöf handa hlutaðeiganda, sem ræðst í fyrirtækið, með því að engin trygging er fyrir því, að eigi fari svo, að allt fyrirtækið, sem styrkurinn á að efla, hætti innan skamms. Ráðgjafinn hefir því eigi þótzt geta veitt neinn styrk í þessu skyni af sínum hluta í 15. gr. fjárlaganna, en af því að það að minni hyggju sje mjög æskilegt, að farið yrði að vinna áminnsta kalksteinsnámu, segist ráðherrann aptur á móti ekki vera mótfallinn því, að jeg láti yður fá 400 kr. lán úr viðlagasjóði, gegn tryggilegu veði, annaðhvort í fyrirtækinu, ef það getur talizt hafa í sjer fóligna nægilega tryggingu, eða, ef það er ekki, á einhvern annan hátt, og skal greiða í vöxtu 4 af hundradi um árið, og að 5 árum liðnum fara að borga upp í höfuðstólinn 100 kr. á ári, og er lánið, eða það, sem eptir er af því, fallið í gjalddaga, jafnskjótt sem fyrirtækið hættir, eða vextir eða borgun upp í það er látin ógreidd á hinum tilteknu tímum.

Þetta er yður hjer með tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar.

— *Brjef biskups til landshöfðingja um kirkjurækni.* — Hjer með leyfi jeg mjer virðingarfullt að senda yður, hávelborni herra, hjálagt eptirrit eptir umburðarbrjefi, er jeg 6. júlí 1867 sendi öllum hjeradspróföstum landsins, um kirkjurækni, með þeirri jafnvirðingarfullu ósk, að það mætti verða prentað í stjórnartíðindunum, svo framarlega sem það ekki riður í bága við þær reglur, sem iintak þeirra er bundið við, og skal jeg í þessu skyni leyfa mjer að geta þess, hvað mjer gengur helst til að fara þessu á flot.

Þótt slík áminningar- og uppörfunarbrjef, eins og það, sem hjer ræðir um, kunni með Guðs hjálp að hafa nokkurn árangur fyrst í stað, eru þau þó þess eðlis, að það

Hinn 20. júlí 1876.

70 verður að ítreka þau við og við, eigi þau að geta borið varanlegan ávöxt, með því líka
19. júní. prestaskipti verða í brauðunum hvað eptir annað, og eins kemst breyting á söfnuðina. Mjer hefir því þótt þörf á að ányja áminnst brjef, og jeg held, að það yrði almenningi enn hofgfastara, ef það væri birt á prenti, einkum í Stjórnartíðindunum, sem eru í svo margra höndum um allt land.

Um burðarbrjef

biskups til allra hjeradsprófasta á landinu, 6. júlí 1867.

Það heyrast almenn umkvörtun yfir því, að kirkjurækni hjer á landi hafi á síðari árum farið hnignandi, svo að menn víða hvar vanræki kirkjugöngu hvern helgan dag eptir annan, án þess vegalengd, veðráttla, vatnsföll eða aðrar kringumstæður banni þeim að sækja kirkju sína. Þótt það sje nú auðvitað, að hin ytri háttsemi er eigi ætíð óbrigðull vottur um hjartalagid og hið innra hugarfár, er þó hitt allt að einu vist, að kirkjugangan er hið bezta meðal til að við halda kirkjulegu fjelagslífi, og að hirðuleysi í þessu efni leiðir með tímanum af sjer deyfð og dofinleik í trúarefnum, deysir áhuga á og virðingu fyrir hinni opinberu guðsþjónustu, og hefir skaðleg áhrif á hið kristilega trúarlíf.

Sakir þessa sinn jeg mig knúðan til að biðja yður, herra prófastur, að brýna fyrir prestunum í yðar prófastsdæmi, að þeir jafnframt því að leiða söfnuðum sínum nytsemi kirkjunnar fyrir sjónir, áminni þá í kærleika, en alvarlega um, að sækja kostgæfilega helgar tíðir, eins og jeg líka vona, að prestarnir sjálfir láti aldrei messur úr falla að nauðsynjalausu, eða án sjerlegra orsaka, heldur gegni rækilega skyldu sinni í þessu efni, og að þjer bæði á vísitáðnum yðar og endrarnær grennslizt eptir og hafið vakandi auga á því, hvernig kirkjurækni hvers safnaðar í prófastsdæminu er varið, og leitizt með áminningum og uppörfunum við að glæða hvervetna hið kristilega trúarlíf*.

71 — *Brjef landshöfðingja til bæjarstjórnarinnar í Reykjavík um bæjargjald*
27. júní. af byggðri tómthúsalóð. — Nokkrir ábúendur á Selslóð við Reykjavík höfðu beiðzt undanþágu frá gjaldi því af byggðri lóð, sem jafnað hafði verið á þá fyrir árið 1876. Þessarar beiðni synjar landshöfðingi, af því að 1. grein í opnu brjefi 26. sept. 1860 bindi eigi tómthústollinn þeim skilmála, að tómthús standi á kaupstaðarlóð, heldur þeim, að það sje í lögsagnarumdæmi kaupstaðarins. — Beiðendur höfðu borið fyrir sig, að tómthús þeirra lægju fyrir utan hina eiginlegu kaupstaðarlóð. Bæjarstjórnin, er landshöfðingi krafði álits um málið, hafði skýrt svo frá, að engin undanþága hafi nokkuratíma átt sjer stað undan bæjargjaldi af byggðri lóð fyrir utan takmörk hinnar eiginlegu kaupstaðarlóðar, en hins vegar opt undan gjaldi af óbyggðri tómthúsalóð á því svæði. — En ef, segir landshöfðingi, sjerstaklegar ástæður kynnu að virðast heimila stöku tómthúsum undanþágu undan nefndu gjaldi, þer slíkt undir úrslit dómstólanna, eins og sjálfsagt er.

*) Þar sem mjög sjaldan er messað, eins og því miður á sjer stað í hinum prestslausu brauðum, hefi jeg ráðið til þess, að meðhjálpur og aðrir góðir menn gengjust fyrir því, að fólk á helgum dögum kæmi þó saman á kirkjustöðunum, að sálmar væru sungnir í kirkjunum og að meðhjálpurinn læsi þrjedikun í kórðyrum, eins og tíðkanlegt mun vera á Færeyjum, þar sem líkt stendur á, og prestar hafa mörgum kirkjum að þjóna. Væri þessari reglu fylgt, yrði það til að við halda kirkjullífinu í þessum söfnuðum, eins og það kynni líka víða að geta lagað sálmasönginn og vanið unga menn á söng; einnig gætu menn á slíkum fundum rett ýmisleg fjelags- og sveitamál.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um framfæri sveitarómaga.* — Í brjefi þessu segir landshöfð. frá, að hann hafi ritað ráðgjafanum fyrir Ísland og beðið hann að leitast fyrir um, hvort Stefán gullsmíður Jónsson, sem ágreiningur var risinn um hvar ætti sveit, yrði eigi viðurkenndur sveitlægur í Kaupmannahöfn, þar sem hann hafði dvalið meir en 3 ár samfleytt fyrir 1840. Hafi ráðgjafinn skrifað sjer aptur og tjái bæjarstjórnina í Khöfn fúsa á að kannast við sveitfesti Stefáns þar, svo framarlega sem hann hafi eigi unnið sjer sveit að nýju hjer á landi; en því hafði amtmaður neitað með úrskurði 20. nóv. 1874 og dæmt hann á fæðingarhrepp hans, Hálsasveit í Borgarf. Óski bæjarstjórnin í Khöfn að fá að vita, hvort Stefán geti eigi verið kyrr þar, sem hann sje tekinn til framfærslu, og hvað mikla meðgjöf þurfi með honum. Um þessi atriði biður landsh. amtmann að láta sig fá vitneskju, og, sje Stefán nú dæmnn, sem hann hafi heyrt, þá að senda sjer reikning fyrir framfærslu hans allt til dandærgurs.

72
27. júní.

— *Brjef landshöfðingja til allra lögreglustjóra í norður- og austurumdæminu og til lögreglustjórnanna í Strandasýslu, Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu og í Reykjavík um útflutninga á fólki.* — Með því ráð má gjöra fyrir, að útflutningsskip komi í sumar á hafnirnar í umdæmi yðar, herra lögreglustjóri, verð jeg þjónustusamlega að brýna fyrir yður, að kynna yður sem bezt útflutningsslögin frá 14. jan. þ. á., og fara nákvæmlega eptir fyrirmælum þessara laga; og skal sjerstaklega tekið fram það, er nú segir:

73
28. júní.

1. Skoðunargjörð þá, sem getið er um í 7. gr. laganna, skuluð þjer sjálfir vera við, ef unnt er. Ber yður með 2 tilkvöddum mönnum að skoða nákvæmlega skipið í viðuryst skipstjóra og útflutningastjóra. Eigið þjer að mæla samkvæmt 10. grein laganna rúm það, er ætlað er farþegunum, og sjá um, að því sje skipt eins og þar er mælt fyrir, og að rekkjurnar, er ætlaðar eru útförum, sjeu eins og segir í 12. gr. laganna. Um það sem sagt er í 11. gr. um að nógu mikið lopt eigi að vera í farþegarúminu, skal jeg taka fram, að rúm þetta á að vera að minnsta kosti $5\frac{3}{4}$ fet á hæð, eða þá flatarrúm það, sem ætlað er hverjum farþega samkvæmt 10. gr. laganna, að því skapi meira, og verður þar að auki að sjá um, að búið sje svo um loptsmugur m. m., að nægilegur loptstraumur geti verið undir þiljum, þótt hlerar og gluggar sjeu hafðir aptur. Um skoðunargjörð þessa ber yður að semja skýrslu samkvæmt hjálagðri fyrirmynd **a**.

2. Áður en þjer veitið leyfi það, sem getur um í 7. gr. laganna, til að taka útfara á skip, ber yður að sjá um, að útflutningastjóri hafi sent yður skrá yfir alla þá farþega, er ætlazt er til að fluttir verði frá höfn þeirri, er skipið er komið á; skal skrá þessi sam-in samkvæmt hjálagðri fyrirmynd **b**, og henni fylgja yfirlit yfir alla útfarana, eins og er á fyrirmyndinni. Þar að auki er sjálfsagt, að útflutningastjóri á að vera búinn að senda yður samrit þau af samningunum, er getur um í 13. gr. laganna, og að þeir verða að hafa verið svo úr garði gjörðir, að þjer hafið ekki haft neitt að athuga við lögmæti þeirra.

Rjett áður en skipið á að leggja á stað, ber yður að fara um borð í það, kalla fyrir yður alla farþega og rannsaka útfaraskrána, og skuluð þjer þá um leið rannsaka, hvort farþegar hafi fengið samninga þá, er þjer hafið samrit af, og, ef útflutningastjóri á að sjá þeim fyrir fæði, að nægilegar vistir sjeu á skipinu. Skyldi nokkur farþegi þá finna ástæðu til að bera sig upp við yður um viðskipti sín við útflutningastjóra eða skipstjóra, ber yður að rannsaka þegar í stað slíkar kvartanir, og veita útfaranum aðstoð yðar eptir atvikum. Loksins skal tekið fram, að ef enginn af skipstjórnarmönnum kann íslenzku,

Yfirlit

73
28. júní.

	Giptir		Ógiptir		Börn 1—12 ára		Brjóst- mylk- ingar; tala.	Follorðnir alls
	karl- menn; tala.	kvenn- menn; tala.	karl- menn; tala.	kvenn- menn; tala.	Svein- börn; tala.	Mey- börn; tala.		
Farþegar í lypt- ingu eða á efri miðþiljum								
Farþegar á nedri miðþiljum								
Samtals								

(Stað og dag)

(Nafn skipstjóra)

(Nafn útflutningastjóra)

Skrá þessa, sem (talan) farþegar eru á, hefi jeg rannsakað í dag umborð í of-
anefndu skipi, og er í henni nákvæm skýrsla um alla þá útfara, sem gengið hafa á
skip hjer á höfninni.

Þessir útfarar hafa hætt við að fara og ber því að afmá þá af skránni:

(Stað og dag)

(Nafn lögreglustjóra)

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um
lestagjald. — Ráðgjafinn fyrir Ísland hefir 27. f. m. ritað mjer á þessa leið: «Þjer
hafið, herra landshöfðingi, sent hingað brjef frá sýslumanninum í Norðurmúlasýslu í norð-
ur- og austurumdæmi Íslands, þar sem spurt er um, hvort greiða beri gjald fyrir sjó-
leiðarbrjef handa jakt, sem á heima í Stavanger í Noregi, og færði í haust, er leið, norsku
fiskiveiðafjelagi, sem á sjer heikistöðu á Seyðisfirði, 200 tunnur af salti, nokkuð af tómum
tunnum og nokkur matföng, og var það allt ætlað til útvegsins, eptir því sem fiskifjlagið
hefir skýrt frá, en eigi til verzlunar; en heimleiðis fór skipið aptur ekki með annað en
seglfestu. Og jafnframt hafið þjer, herra landshöfðingi, í þóknanlegu brjefi frá 19. febr.
þ. á. látið það álit í ljósi, að í þessu tilfelli beri að greiða leiðarbrjefsgjald, með því að
engin vissa sje til um það, að áminnstir hlutir hafi eigi verið látnir ganga kaupum og
sölum, og hafið lagt það til, að hlutaðeigandi sýslumanni verði boðið að láta greiða leiðarbrjefs-
gjaldið í hinn íslenska landssjóð.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birt-
ingar, að sje svo, að ekki hafi verið verzlað með hinar aðfluttu vörur á Íslandi, á ekki að
heimta neitt lestagjald af tjeðu skipi, úr því það hefir ekki flutt neinar vörur úr landi apt-
ur, heldur hefir farið með tóma seglfestu, sbr. 5. gr. í tilsk. 12. febr. 1872 um fiskiveið-
ar útlendra við Ísland m. fl., og athugasemdirnar við þessa grein í frumvarpi því til á-
minnstrar tilskipunar, er lagt var fyrir alþingi 1871.»

Þetta er hjer með tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birt-
ingar fyrir hlutaðeigöndum.

74
30. júní.

75
30. júní.

— *Brjef landshöfðingja til bæjarfógetans í Reykjavík um brennivínsgjald og tóbakstoll.* — Ráðgjafinn hefir 26. f. m. ritað mjer á þessa leið:

«Með þóknanlegu brjefi dags. 25. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hing- að bænarskjal, þar sem Zimsen, verzlunarstjóri í Hafnarfirði, fer þess á leit, að brenni- vínsgjaldi því fyrir áfenga drykki, aðflutta með skipinu Draxholm, er kom til Reykjavíkur 15. f. m., sem af honum hefir verið heimtað samkvæmt lögnum frá 11. febr. þ. á., er þá voru þegar búin að fá þar gildi, verði skilað sjer aptur, að svo miklu leyti sem það fer fram úr því, sem hann væri skyldur að greiða samkvæmt tilsk. 26. febr. 1872, með því að áminnst skip hafi verið ætlað til Hafnarfjarðar, þar sem ekki var búið að þinglýsa lögnum frá 11. febr. þ. á. og nýnefnd tilsk. 26. febr. 1872 var því enn í gildi að öllu leyti, og það hafi ekki heldur farið að afferma fyr en þangað var komið, þótt það kæmi fyrst við í Reykjavík og keypti sjer þar sjóleiðarbrjef. Í brjefi dags. 3. þ. m. hafið þjer auk þess skýrt frá, að bæjarfógetinn í Reykjavík og sýslumaðurinn í Gullbringu- og Kjós- arsýslu hafi ritað yður fyrirspurn um það, hvernig fara skuli að út af því, að áminnst lög frá 11. febr. þ. á. og lög með sömu dagsetningu um gjald á tóbaki sjeu gild í Reykjavík, en ekki búin að fá gildi annarstaðar á landinu, af því að þar sje ekki búið að þinglýsa þeim, og var sú fyrirspurn sprottin út af því, að skipið Waldemar, sem var með vörur, þar á meðal áfenga drykki, bæði til Reykjavíkur og til Hafnarfjarðar, sneri við á leiðinni inn til Reykjavíkur og hjelt til Hafnarfjarðar, að líkindum eptir vísbendingu um mun þann, er væri á lögnum um brennivínsgjaldið í Reykjavík og í Hafnarfirði, sýndi þar skjöl sín, keypti sjer sjóleiðarbrjef í Reykjavík og fór síðan að afferma; segizt þjer þá hafa kennt þessum embættismanni þá reglu, að skip, sem kemur með vörur, sem eingöngu eiga að fara til Reykjavíkur, geti ekki skotið sjer undan að greiða toll af brennivíni eptir lögum þeim, er gilda í Reykjavík, með því að koma áður við á einhverri höfn í áminnstri sýslu og láta fyrir síða sakir (*pro forma*) taka þar við skjólum sínum, og að sama regla hljóti samkvæmt 2. grein í tilsk. 26. febr. 1872 að eiga við um þau skip, er að vísu hafa farm bæði til Reykjavíkur og til einhverra hafna í sýslunni, en hafa ekki sjóleiðarbrjef með sjer, með því að slík skip verði að kaupa sjer sjóleiðarbrjef í Reykjavík, áður en þeim er leyft að afferma, og þá verði þau að sýna skjöl sín bæjarfógetanum þar. En að því er aptur á móti snertir aðflutningsgjaldið á tóbaki, hafið þjer haldið, að sá tollur verði eigi tekinn annarstaðar en þar sem tóbakið er flutt að landi, af því að lögin frá 11. febr. hafa ekki neina reglu á borð við þá í 2. gr. í tilsk. 26. febr. 1872 um að greiða gjaldið fyrir allan farminn í einu, — þó því að eins, svo sem vitaskuld er, að lögin sjeu búin að öðlast gildi þar. En til þess að bæta úr því, að sín eru lögin á hverjum staðnum, en sá munur er risinn af innihaldi brennivínsgjaldslaganna ásamt reglum um þinglestur þeirra, hafið þjer lagt það til, að áminnst fyrirmæli um greiðslu brennivínsgjaldsins yrðu þýdd á þann veg, að gjaldið greiðist að vísu að fullu þar, sem skipið sýnir skjöl sín, en að stærð gjaldsins sje reiknuð eptir lögnum þar, sem vörurnar eiga að fara í land.

Út af þessu skal þjónustusamlega tjáð það, er nú skal greina, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar.

Samkvæmt 8. grein í lögum frá 15. apríl 1854 á hvert skip að sýna skjöl sín og láta rannsaka þau og rita á þau (þ. e. «indklarere») þar, sem það kemur fyrst, og að því leyti stendur ekki á neinu, hvort skipið hefir með sjer íslenskt sjóleiðarbrjef eða ekki; skipið má að eins ekki fara að verzla neitt fyrr en það er búið að kaupa sjer slíkt sjó- leiðarbrjef, og er afhending þess hvorki á Íslandi nje hjer bundin því skilyrði, að skjöl þau, sem getið er um í 8. grein áminnstrar tilskipunar, sjeu sýnd og rannsökuð. Þá verð-

ur og eigi, að því er ráðgjafanum virðist, neitt skipt sjer af því, er skipið sýnir skilríki sín, þótt nokkuð af farminum eigi að fara á aðra höfn en skipið hefir fyrst leitað inn á, með því að í 2. grein í tilskip. 26. febr. 1872 er svo fyrir mælt með berum orðum, að þótt ekkert sje affermt á þeim stað, sem skipið sýnir fyrst skjöl sín, og allur farmurinn eigi að fara á aðra eða aðrar hafnir, eigi að greiða lögreglustjóranum þar gjaldið af öllum áfengum drykkjum, sem skipið hefir meðferðis, áður en skipaskjölunum er skilað aftur. Eftir þessum reglum á þá að greiða af skipinu Draxholm, sem hefir sýnt skjöl sín fyrst í Reykjavík, gjald samkvæmt lögum frá 11. febr. þ. á. af öllu því, sem það hafði meðferðis af áfengum drykkjum, eins og þjer, herra landshöfðingi, hafið sagt, þótt nokkuð af því ætti að fara til Hafnarfjarðar; en aptur á móti verður hitt skipið, Waldemar, sem sýndi skjöl sín fyrst í Hafnarfirði, að komast hjá hinu hækkaða gjaldi eftir tjeðum lögum, af þeim vörum líka, sem ætlaðar eru til Reykjavíkur, því að gjaldið á hvernig sem á stendur að taka eftir þeim reglum, sem gilda þar, sem skipið sýnir fyrst skilríki sín.

Að því er snertir spurninguna um, hvernig heimta eigi tóbakstollinn, verður ráðgjafinn að fallast á álit herra landshöfðingjans.

Þetta leiði jeg eigi hjá mjer að gefa yður, herra bæjarfógeti, til þóknanlegrar vitundar.

— *Brjef landshöfðingja til beggja amtmanna og landfógetans um að*

76
1. júlí.

5	ljósmæðrum í	Skaptafellssýslu,
7	—	- Rangárvallasýslu,
11	—	- Árnessýslu,
12	—	- Gullbringu- og Kjósarsýslu,
5	—	- Borgarfjarðarsýslu,
1	—	- Mýrasýslu,
2	—	- Snæfellsnessýslu,
1	—	- Dalasýslu,
1	—	- Barðastrandarsýslu,
4	—	- Ísafjarðarsýslu,
1	—	- Strandasýslu,
3	—	- Húnavatnssýslu,
2	—	- Skagafjarðarsýslu,
13	—	- Eyjafjarðarsýslu,
5	—	- Þingeyjarsýslu,
3	—	- Norður- og Suðurmúlasýslum,

alls 76 ljósmæðrum sje samkvæmt tillögum landlæknisins veittur 2 kr. 63 aura styrkur hverri, af þeim 200 kr., sem konungsbrjef frá 20. júní 1766, 3. gr. skipar, að útluta skuli árlega til allra ljósmæðra hjer á landi.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um* **77**
kennslu heyrnar- og málleysingja. Ráðgjafinn fyrir Ísland hafði eftir **6. júlí.**
tillögum landshöfðingja fengið samþykki kirkju- og kennslustjórnarinnar til þess, að stúlkubarninu Rebekku Sigurlínu Stefánsdóttur yrði veitt viðtaka í heyrnar- og málleysingjastofnunina í Khöfn, þótt hún væri kominn langt yfir inntökualdurinn, «ef það sje fast sótt»; en jafnframt hafði kirkju- og kennslustjórnin skýrt frá, að tjeð stofnun hafi vakið athygli á því,

77 að stólkunni sjálfri mundi hentara, að henni væri komið fyrir hjá Páli presti Pálssyni, því
6. júlí. að hjá honum nemi hún íslensku, en það geti hún ekki í Khöfn, og þar eigi hún auk þess við allt önnur kjör að búa og aðra umgengni en hún á hjér að venjast.

Þetta biður landshöfðingi amtmann að láta hlutaðeigendur vita, og brýna jafnframt rækilega fyrir þeim bendingu heyrnar- og málleysingjastofnunarinnar, «sem vissulega er á góðum rökum byggð», — áður en af ráðið sje að láta stólkuna fara ntan.

Auglýsing

78 um, í hvaða fangelsi afbrotamenn eigi að taka út hegningu sína.
10. júlí.

Eptir að búið er að koma upp fangelsum þeim í vestur-, norður- og austurum-
dæmunum og á Vestmannaeyjum, sem mælt var fyrir um í tilsk. 4. marz 1871, og eptir
að ákveðið hefir verið í tilskipunum frá 11. febr. og 24. maí þ. á., að taka skuli út heg-
ningu í þessum fangelsum frá 1. degi ágústm. þ. á., skulu samkv. 2. gr. tilsk. 4. marz
1871 hjer með gjörðar þessar ákvarðanir um það, úr hverjum þinghám skuli setja dæmda
afbrotamenn í hvert einstakt fangelsi:

- Í fangelsið á Stykkishólmi skal setja afbrotamenn úr Mýra-, Hnappadals-, Snæfellsness-
og Dalasýslu, úr Flateyjarhreppi í Barðastrandarsýslu og úr Broddanes- og Bæj-
arhreppum í Strandasýslu,
- — á Ísafrði: úr öðrum hreppum Strandasýslu og Barðastrandarsýslu og úr Ísa-
fjarðarkaupstað og Ísafjardarsýslu,
- — á Akureyri: úr Húnavatns, Skagafjarðar- og Eyjafjarðarsýslum og úr Akureyr-
arkaupstað,
- — Húsavík: úr Þingeyjarsýslu,
- — í Eskiúfrði: úr Norður- og Suðurmúlasýslum,
- — á Vestmannaeyjum: afbrotamenn úr þessari þinghá.

Þegar til þess kemur að beita þessum ákvörðunum, verður að fara eptir því, hvar
afbrotamaðurinn er, þá er hegninguna skal á hann leggja; og sje svo, að af sjerstakleg-
um ástæðum þyki kostnaðarminna að flytja fanga til annars fangahúss, en þess, sem hjer
er til tekið, er það leyfilegt, með samþykki hlutaðeigandi amtmanns, og má lögreglustjóri
sá, er stjórnar fangelsi, ekki neita að taka við neinum afbrotamanni, sem honum er send-
ur til að láta hann taka út hegningu, ef honum fylgja dómsgjörðir og önnur nægileg skil-
ríki fyrir, að hann hafi unnið til hinnar tilteknu hegningar og að háýfirvöldin hafi skipað
fullnustugjörð hennar.

Fangelsin skulu þar að auki vera varðhaldsfangelsi fyrir þinghár þær, er þau eru í.

Samkvæmt brjefi ráðgjafans fyrir Ísland frá 26. febr. þ. á. hefi jeg í dag gefið
út erindisbrjef handa lögreglustjórum þeim, er samkvæmt 7. gr. tilsk. 4. marz 1871 skulu
með yfirtilsjón amtmanns stjórna fangelsunum, og skulu reglur þær, er settar voru 24.
júní 1874 fyrir fanga í fangelsi því, sem sameinað er hegningarhúsinu í Reykjavík, og
prentaðar eru í Stjórnartíðindum 1874 B bls. 9, fyrst um sinn gilda fyrir alla fanga í
fangelsum þeim, er nefnd eru í þessari auglýsingu.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 10. júlí 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

Erindisbrjef**79**

10. júlí.

handa lögreglustjórum, um fangelsisstjórn þá, er þeim ber að hafa á hendi samkvæmt 7. gr. tilsk. 4. marz 1871.

1.

Lögreglustjóri í umdæmi því, er fangelsi hefir verið byggt í samkvæmt 2. gr. tilsk. 4. marz 1871, skal hafa á hendi stjórn á fangelsinu, með yfirumsjón amtmanns. Hann á að sjá um og hafa ábyrgð á gæzlu og viðurværi fanganna. Honum ber að annast um, að fangahúsinu og þeim byggingum, er til þess heyra, sje haldið vel við. Sömuleiðis á hann að sjá um, að áhöldum þeim, er fylgja húsinu, sje haldið við; og skulu í hverjum fangaklefa vera þessi áhöld eða húsgögn:

- a, rúmstæði eða hengirúm með meldýnu eða hálmýnu til að hvilast á og rekkjuvoðum og ábreiðum handa hverjum fanga, sem klesinn er ætlaður fyrir; og skal vera svo um búð, að læsa megi á daginn rúminu eða taka niður hengirúmið;
 - b, borð, sem neglt sje eða múrað við gólf eða vegginn;
 - c, setpallur, er einnig sje fastur við gólf eða vegg nálægt borðinu;
 - d, hylla, sömuleiðis fest við vegginn, og 2 snagar undir henni;
 - e, þessar bækur: nýja testamentið, sálmabók og bænakver;
 - f, þvottaskál með tilheyrandi vatnskrukku;
 - g, hrákadallur, tjargaður í botninum;
 - h, hægðakerald, með vel felldu loki yfir, svo lágt, að fanginn geti ekki náð upp í klefagluggann með því að stíga upp á það;
 - i, hárgreiða;
 - k, strengur, festur við bjöllu fyrir utan fangaklefann eða húsið, þannig að fanginn geti hringt bjölluinni, ef hann þarf aðstoðar við á öðrum tímum en þeim, er hans er vitjað;
 - l, loksins verða að vera við hvert fangahús nægilega margar rekkjuvoðir, þurkur, nærskyrturnar, nærbuxur, nærpils, hálsklútar og sokkar; þar að auki ber að hafa fáeina stóla og borð handa þeim föngum, er lögreglustjórinn álitur að ljá megi slík húsgögn.
- Loksins ber að hafa spennitreyju eða spennifjötur til að leggja á óstýriláta fanga.
- Lögreglustjóri ber á hverju ári að senda yfirstjórn fangelsisins nákvæma skýrslu um ástand fangahússins og sömuleiðis áhaldaskrá, og kemur hann þá um leið með tilögur um það, sem gjöra þarf á næsta ári eða kaupa til að halda fangahúsinu og áhöldum þess í góðu standi, og með áætlun um þar af leiðandi kostnað.

2.

Það skal komið undir ákvörðun amtsráðsins, hvort skípa skuli á kostnað jafnaðarsjóðs fangavörð við fangahúsið; en þyki það ekki nauðsynlegt, skal lögreglustjóri skyldur til að kaupa fyrir sanngjarna borgun mann til að hafa eptirlit með föngunum, þegar nokkur fangi er í húsinu, og til að útvega þeim mat, og skal amtsráðið ákveða fyrir hvert fangahús, hve mikla borgun reikna megi fyrir þetta um hvern sólarhring.

Lögreglustjóri ákveður, hve nær á hverju kvöldi búa skuli um rúm fanganna, og hve nær læsa skuli rúmstæðunum eða taka hengirúmin niður á morgnana. Hann ákveður og, hve opt færa skuli föngum mat, og hvaða mat þeir skuli hafa, er sitja við venjulegt fangaviðurværi. Má hann ekki leyfa, að fangi sje látinn fá vín eða tóbak, nema læknir telji það nauðsynlegt, og ekki mega fangar heldur hafa kaffi eða annað sælgæti; en góðan mat óbreyttan ber að gefa þeim, og skammta svo, að hvorki sje hætt við, að þeir lifði sult nje fái tækifæri til að jeta of mikið. Sje fangi, sem situr í einföldu fangelsi, svo efnaður, að hann geti útvegað

Hinn 26. júlí 1876.

79 sjer sjálfur mat, má lögreglustjórinn leyfa honum að borða slíkan mat, en ekki má þó
10. júl. leyfa fanga að kaupa sjer vín eða tóbak, nema sjerstaklega standi á.

Lögreglustjóri hefir ábyrgð á því, að þeir menn, sem hann setur til að hafa eptirlit með föngum, sjeu áreiðanlegir höfsemdar og reglumenn. Þegar því verður komið við, skal hafa konur til að færa kvenmenn, sem teknir eru fastir, úr fótunum og rannsaka þá, og hafa hið daglega eptirlit með þeim.

3.

Lögreglustjóri hefir ábyrgð á, að fangelsishegningu sje fullnægt, samkvæmt fyrirmælum laganna, sjer í lagi 18.—27. gr. hegningarlaganna. Skal hann skipa föngum í hina einstöku klefa þannig, að fangi, sem dæmdur hefir verið á vatns- og brauðsviðurværi eða á venjulegt fangaviðurværi, fái ekki að vera í sama klefa og fangar, er settir eru í einfalt fangelsi. Verði því komið við, á hann jafnan að láta hvern fanga hafa klefa sjer, og skal hann einkum gjöra það, þegar ástæða er til að ímynda sjer, að fangar með því að bera sig saman geti taðið rannsókn á sakamálum eða spillt sönnunum þeim og sakargögnum, sem þegar eru fram komin í slíku máli. Þá ber honum og að forðast að láta þá fanga vera saman, sem geta spillt hvor af öðrum að siðferði.

4.

Nú raskar fangi ró þeirri og reglu, sem á að vera í fangelsinu, með söng, skarkala eða hávaða, með því að klifra upp í glugga, knýja á hurð, hringja að óþörfu fangahússbjöllunni eða á annan hátt, og ber lögreglustjóra þá að yfirheyra fangann undir eins og hann hefir fengið vitneskju um slíkt, og sömuleiðis aðra, er um það geta borið, og getur lögreglustjóri, ef yfirsjónin er ekki svo mikil eða svæsin, að hún eigi að sæta opinberri kærnu, refsað fanganum með því að svipta hann vinnuáhöldum, ljósi á kvöldin, eða þeim rjetti að fá fæði sitt aukið; en reynist það ómögulegt að yfirbuga þrjózku fanga með öðru móti, má lögreglustjóri færa hann í spennitreyju eða leggja á hann spennifjötra, og láta hann vera í þeim allt að 24 stundum í senn.

5.

Lögreglustjóri skal sjá um, að rituð sje við fangahúsið dagbók, og ber að hafa í henni dálka fyrir nöfn fanga þeirra, sem settir eru í fangahúsið, og fōðurnafn þeirra, aldur, lífsstöðu, nákvæma lýsingu á útliti þeirra, fæðingarstað þeirra, dag þann og klukkustund, er þeir hafa verið látnir inn, og dag og klukkustund, er þeim hefir verið sleppt. Þess skal og getið í bók þessari, fyrir hverjar sakir fanginn hefir verið látinn í fangahúsið, og hvaða dómi hann hefir verið látinn sæta. Ber lögreglustjóra að senda amtmanni áleiðis til landshöfðingja eptirrit eptir þessari bók innan janúarmánaðarloka ár hvert.

6.

Að öðru leyti ber lögreglustjóra að sjá um, að breytt verði nákvæmlega eptir fanga-reglum þeim, er út voru gefnar fyrir Reykjavíkur fangelsi 24. júní 1874, og í dag hafa verið staðfestar til bráðabirgða fyrir önnur fangelsi landsins.

Eins og sóknarprestinum í því prestakalli, sem fangelsið er í, er skylt að aðstoða lögreglustjóran í öllu því, sem snertir hið siðferðislega ástand fanganna, þannig skal hlutaðeigandi hjeraðslæknir skyldur að vitja fanganna, svo opt sem lögreglustjóri óskar þess, og ber lögreglustjóra að fara eptir tillögum læknis um viðurværi fanga og um meðferð á þeim, ef þeir skyldu verða sjúkir, að svo miklu leyti sem því verður við komið.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 10. júlí 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

- Brjef landshöfðingja til beggja amtmanna um fangahús og fangareglur. 80
10. júlí.
- Með brjefi þessu var send amtmönnum auglýsing landshöfðingja frá sama degi um fangahús og þeim vísað á erindisbrjef það, er prentað er hjer næst á undan. Þar að auki voru þeir beðnir að segja álit sitt um það, hvort óskilegt væri með tilliti til ástæðanna í hinum einstöku fangelsum að breyta í nokkru fangareglum þeim fyrir fangelsið í Reykjavík, er staðfestar höfðu verið til fyrst um sion til að hafa gildi einnig fyrir hin fangelsi landsins.

Fundaskýrslur amtsráðanna.

A.

Fundur amtráðsins í suðurumdæminu 8.—10. júním. 1876.

Amtsráðið var haldið í Reykjavík undir forsæti amtmannsins í suðuramtinu, og mættu á fundinum hinir kosnu fulltrúar: Dr. phil. Grímur Thomsen á Bessastöðum og prófastur Jón Jónsson á Mosfelli.

Þessi málefni komu til umræðu á fundinum:

1. Viðvíkjandi sýslureikningunum, sem ekki höfðu komið til amtmannsins í tækan tíma, og ekki orðu í þetta skipti endurskoðaðir, var það ákveðið, að brýna fyrir sýslumönnum, að senda reikninga þessa árlega svo snemma til amtmanns, að hann hefði meðtekið þá í lok maímánaðar. Því var hreift í amtsráðinu, hvort nauðsynlegt væri, að sýslunefndirnar ættu fund með sjer til að yfirfara sýslureikningana, eptir að þeir hafa verið endurskoðaðir, áður en þeir eru sendir til amtsráðsins, og var það álit ráðsins, að þetta væri því að eins nauðsynlegt, að sýslumaðurinn eigi fjellist á þær athugasemdir, sem endurskoðunarmaðurinn hefði gjört.
2. Útaf beiðni frá fundi að Herriðarhóli 30. marz þ. á. um, að amtsráðið veitti fje til varðar meðfram Brúará til að varna útbreiðslu fjárkláðans, komst ráðið að þeirri niðurstöðu, að það ekki sæi sjer fært að veita fje til þessa varðar, með sjerstöku tilliti til tilsk. 4. marz 1871 5. gr.
3. Landshöfðingi hafði leitað álits ráðsins um, hverjir vegir í suðuramtinu skuli vera fjallvegir eptir lögum 15. okt. f. á. m. m. Ráðið áleit að þessir vegir ættu að vera fjallvegir:

A. Vegir milli landsfjórðunga:

1. Sprengisandsvegur,
2. Vatnahjallavegur, og
3. Kjalvegur.

B. Vegir milli sýslna:

1. Fjallabaks eða Goðalandsvegur,
2. Grindaskarðavegur,
3. Lágaskarðsvegur,
4. Hellisheiðarvegur,
5. Mosfellsheiðarvegur,
6. Oksvegur,
7. Kaldadalsvegur, sem aptur stendur í sambandi við Stórasand og Gríms-tungnaheiði.

Af vegum þessum álitast Hellisheiðar- og Kaldadalsvegirnir eiga að vera í fyrirúmi fyrir öllum öðrum; vildi ráðið jafnframt mæla fram með því, að fyrirtæki nefndar þeirrar,

sem gengizt hefir fyrir að safna fje til byggingar sæluhúss á Kolviðarhóli á Hellisheiðarveginum, verði styrkt af fje því, sem ætlað er til fjallveganna. Með tilliti til þess, hvernig vegabæturnar yrðu framkvæmdar, áleit ráðið, að hentugast mundi að bjóða þær upp á undirboðsþingi, og mundi sú tilhögun meðal annars hafa þann kost, að með því mætti útvega atvinnu mönnum úr hinum bágstaddari hreppum í suðuramtinu. Það var tekið fram, að nauðsynlegt væri, að brúkanleg sæluhús og fjárborgir verði byggð á einum eða fleiri áfangastöðum eptir því, sem þurfa þykir; að hinar eiginlegu vegabætur þurfi að vera svo vandaðar, sem kostur er á, en að það verði að vera komið undir álit góðs verkstjóra að hve miklu leyti vegurinn skuli vera upphækkaður, eða að eins ruddur eða mól- og sandborinn; að fjárveiting, sem ekki væri hærri en sú, er veitt var 1875 fyrir tveggja ára tímabil, mundi fyrir eptirkomandi tíð verða ónóg til að koma fjallvegum í viðunandi horf nema með mjög löngum tíma; að það sje nauðsynlegt, til að ná tilgangi laganna, að endurbótum á þeim vegum, sem fyrir eru teknir, sje stöðugt áfram haldið, þangað til hver vegur fyrir sig er kominn í viðunandi ástand, en að því fje, sem til vegabóta er ætlað, sje ekki dreift til aðgjörðar á mörgum vegum í einu. Þegar búið væri að endurbæta Hellisheiðarveg og Kaldadalsveg áleit ráðið, að hinir vegirnir ættu að takast til aðgjörða í þessari röð: Mosfellsheiði, Vatnahjallavegur, Kjalvegur, Fjallabaksvegur, Lágaskarðsvegur, Sprengisandsvegur, Okvegur og Grindaskarðavegur.

3. Sýslunefndin í Gullbringu- og Kjósarsýslu hafði farið þess á leit, að amtsráðið mælti fram með því og veitti samþykki sitt til þess, að lán fengizt úr landssjóði til að afstýra yfirvofandi hallæri í Álptaness- og Vatnsleysustrandarrhreppum, 10,000 kr. handa hinum fyrri og 7000 kr. handa hinum síðari, alls 17000 kr. En þar eð málið ekki virtist vera þannig undirbúið, sem vera bæri, ályktaði amtsráðið að vísa því aptur til sýslunefndarinnar til nýrrar hugleiðingar samkvæmt sveitastjórnarlaganna 39. gr. nr. 5.
4. Það var ákveðið, að áætlunarfyrirmynd sú fyrir reikningum sýslunefndanna, sem amtmadur samkvæmt 40. gr. sveitastjórnarlaganna til bráðabyrgða hefir búið til, skuli framvegis gilda.
5. Amtsráðið kynnti sjer ástand þeirra tveggja sjóða, sem undir það heyra, leiguliðasjóðsins og búnaðarskólasjóðs suðuramtsins, en geymdi sjer endurskoðunina til næsta fundar (á komanda hausti), og boðaði forseti, að hann á þeim fundi mundi leggja fram áætlun um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðsins 1877.
6. Þar eð ekki voru komin álitsskjöl frá öllum sýslunefndum, en frá sumum ófullkomín, viðvíkjandi stofnun amtsfátækra sjóðs, var ályktað, að forseti að nýju skyldi skora á hlutaðeigandi sýslunefndir, að senda amtsráðinu tilhlýðilegar athugasemdir um málið.
7. Amtsráðið yfirfór útskriftir af gjörðabókum sýslunefndanna, og fann ástæðu til að gjöra nokkrar athugasemdir, sem sumar þeirra gáfu tilefni til: að sýslureikningunum ávallt á að fylgja skrá um eigur sýslunnar og skuldir, eður neitandi skýrteini um þetta, og að sýslunefndunum ber að ganga eptir hinu sama, að því leyti hreppana snertir; að eptirrit af sýslureikningi á að sendast hreppsnefndunum fyrir lok maímánaðar ár hvert; að þörf sje á að vekja athygli sýslunefndanna á skyldu þeirra að hafa eptirlit með bólusetningum; að þörf sje á að brýna fyrir sýslunefndunum í nokkrum sýslum ákvörðunina í 19. gr. sveitastjórnarlaganna um fyrirmynd fyrir áætlunum hreppsnefndanna, og fyrir einni sýslunefnd ákvarðanirnar í 38. og 39. gr.; að sýslunefndunum beri að halda hreppsnefndunum til að senda sýslunefndunum eptirrit af áætlunum um tekjur og útgjöld hreppanna, samkvæmt 19. gr. sveitarstjórnarlaganna.
8. Samkvæmt tillögum sýslunefndarinnar í Rangárvallasýslu samþykkti amtsráðið sölu á

1 hndr. 40 al. að fornu mati í jörðinni Haga í Holtum, sem er eign Holtamanna-brepps fyrir 80 krónur.

9. Amtsráðið fjellst á, að sýslunefndin í Rangárvallasýslu mætti í hvert skipti greiða 5 krónur fyrir fundarstað handa nefndinni.
10. Það var ákveðið, að skora á sýslunefndirnar, að koma fram með tillögur sínar samkvæmt 1. grein í yfirsetukvennalögum 27. desember f. á., viðvíkjandi því, hversu mörg yfirsetukvennaumdæmi skuli vera í hverri sýslu, og hversu stór ummáls.
11. Eptir að forseti hafði skýrt frá, að hann í síðastliðnum októbermánuði hefði veitt sýslunefndinni á Vestmannaeyjum heimild til að taka 1000 kr. lán úr landssjóði til að afstýra yfirvofandi hallæri í sýslunni á þá í hönd farandi vetri, lagði amsráðið samþykki sitt á þessa ráðstöfun, þó það að öðru leyti álit þess konar ráðstafanir mjög varúðarverðar.
12. Í tilefni af beiðni hins setta lögreglustjóra í fjárkláðamálinu um að fá til umráða, ef á þyrfti að halda, 2000 kr. til að koma fram böðum þeim á sauðfje, sem fyrirskipuð hafa verið í efri hluta Borgarfjarðarsýslu, bar forseti undir ákvörðun amtsráðsins, hvort greiða mætti fje þetta til bráðabirgða úr jafnaðarsjóði (sem þó eigi gæti átt sjer stað nema með því að sjóðurinn tæki lán) móti væntanlegu endurgjaldi síðar af fjáreigendum; en ráðið ályktaði að hlifa jafnaðarsjóðnum við þessari útgjaldagrein.

Reykjavík, 12. dag júlím. 1876.

Bergur Thorberg.

B.

Fundur amtsráðsins í vesturumdæminu 21.—23. júní 1876.

Fundurinn var haldinn í Stykkishólmi undir forsæti amtmannsins í vesturamtinu, og mættu á fundinum hinir kosnu aðalfulltrúar, prófastur Guðmundur Einarsson og sýslumaður Sigurður Sverrisson.

Forseti skýrði frá, að hann ekki hefði sjeð sjer fært að halda fund þenna fyrri, bæði sökum þess að hann hefði orðið að halda amtsráðsfund í suðuramtinu í fyrri hluta mánaðarins, og vegna ýmislegs annars embættisannríkis.

Á fundinum komu til umræðu þau málefni er nú skal greina:

1. Samkvæmt fyrirmælum landshöfðingja átti ráðið að skýra frá álitinu um, hverjir vegir í vesturamtinu skuli teljast fjallvegir eptir lögum 15. okt. f. á. og um ýmislegt viðvíkjandi fjallvegunum. Það var álit ráðsins, að þessir vegir ættu að teljast fjallvegir:
 - a, Rauðamelsheiði, sem liggur úr utanverðum Hörðudal suður í Hnappadalssýslu;
 - b, Brattabrekka úr Sökkólfsdal í Dalasýslu suður í Norðurárdal í Mýrasýslu;
 - c, Holtavörðunheiði, úr Norðurárdal í Mýrasýslu norður í Hrútafjörð í Strandasýslu;
 - d, Haukadalsskarð milli Haukadals í Dalasýslu og Hrútafjarðar í Strandasýslu;
 - e, Laxárdalsheiði milli Laxárdals í Dalasýslu og Hrútafjarðar í Strandasýslu;
 - f, Snartatunguheiði milli Gilsfjarðar og Bitrufjarðar;
 - g, Steingrímsfjarðarheiði milli Steingrímsfjarðar í Strandasýslu og Langadalsstrandar í Ísafjardarsýslu;
 - h, Þorskafjarðarheiði milli Þorskafjarðar í Barðastrandarsýslu og Ísafjardar;
 - i, Vegurinn frá Kalmannstungu norður á fjöll (framhald af Kaldadalsveginum).

Með tilliti til þess, hverjar vegabætur bæri að framkvæma á þessu ári og árið

1877, var það álit ráðsins, að öllu því fje, sem fengist gæti til fjallveganna í vesturamntinu á þessu ári, bæri að verja til vegarins yfir Holtavörðuheidi, og að næsta ár yrði varið til þessa fjallvegars svo miklum hluta af hinu umrædda fje, sem með nokkru móti mætti missast frá nauðsynlegustu endurbótum á öðrum fjallvegum til að halda þeim færum. Var það tekið fram, að fjallvegur þessi væri mjög fjölfarinn en í mjög slæmu ástandi; það skipti því miklu, að hann sem allra fyrst yrði endurbættur, ekki einungis fyrir íbúa vesturamtsins, heldur einnig, og það jafnvel öllu fremur, fyrir íbúa hinna landsfjórðunganna, þar sem hann mikinn hluta ársins er aðalvegur og á vetrum hinn eini vegur milli suðurlands og norðurlands. Þar eð ráðinu þótti ekki líklegt, að aðrir samningar mundu geta komið á, áleit það að tiltækilegast mundi að fá vegabæturnar unnar fyrir daglaun. Um kostnaðinn til vegagjörðarinnar á þessum fjallvegi gat ráðið ekki uppkveðið neitt víst álit, en lagði það til, að á þessu ári væru útvegaðir að minnsta kosti 10 verkamenn, er störfuðu að vegagjörðinni, að minnsta kosti um 5 vikna tíma, og mundi þar eptir að líkindum verða hægra að gjöra áætlun um, hversu mikinn kostnað vegagjörðin í heild sinni mundi hafa í för með sjer. Næst á eptir Holtavörðuheidi virtist Þorskafljarðarheidi eiga að takast til aðalviðgjörðar, þá Laxárdalsheidi og Brattabrekka; einnig ætti vegurinn frá Kalmannstungu norður að vera í fyrirrúmi fyrir flestum öðrum fjallvegum. Síðan ættu hinir aðrir fjallvegir, sem að ofan eru taldir, að takast til endurbóta, í þeirri röð, sem álitid yrði hagkvæmast, þegar þar að kæmi. Það var tekið fram, að það væri nauðsynlegt til þess að tilgangur laganna næðist, að vegabæturnar yrðu sem traustastar og í öllu tilliti sem bezt vandaðar og varanlegar, eins og líka hitt, að ekki sjeu hafðir margir fjallvegir undir í einu til verulegrar aðgjörðar, heldur verulegar endurbætur þegar framkvæmdar á hverjum þeim fjallvegi, sem byrjað er á, og þeim síðan kröftuglega framhaldið, uns þeim væri lokið. Að svo komnu þótti ómögulegt að ákveða, hversu langan tíma mundi þurfa til að koma öllum fjallvegum í vesturamntinu í viðunandi ástand, en ráðið áleit, að talsverðu mundi í þessu tilliti verða ágengt, ef 20 menn störfuðu að vegabótunum í 2 mánuði árlega í 20 ár, og ætlaði, að til þessa mundi útheimtað hjer um bil 5000 krónur á ári.

2. Reikningarnir fyrir 1875: a, fyrir búnaðarsjóð vesturamtsins og b, yfir búnaðarskólagjald vesturamtsins, voru endurskoðaðir, og fannst ekkert við þá að athuga.

3. Þessum mönnum voru veitt verðlaun úr búnaðarsjóði vesturamtsins:

a, Illuga Björnssyni á Víflsdal neðri í Dalasýslu	50 kr.
b, Guðmundi Pantaleonssyni á Ketilsstöðum á Fellsströnd	50 —
c, Þorbirni Ólafssyni á Steinum í Mýrasýslu	50 —
d, Þorgílsi Árnasyni á Hausthúsum í Miklaholtshreppi	25 —

Það var jafnframt ákveðið sem regla, er framvegis skyldi fylgja, að þeir, er beiddust verðlauna úr búnaðarsjóði amtsins, sendi bónarbrjef sín til hlutaðeigandi sýslunefnda, ásamt með skoðunargjörðum útnefndra manna um jarðabæturnar, og að sýslunefndirnar þar eptir sendi amtsráðinu bónarbrjefin með tillögum sínum.

4. Forseti beiddist að fá álit ráðsins um það, hvernig verja skuli því fje, sem í fjárlögnum 10. gr. C. 5 er veitt til jarðabóta, að því leyti, sem það til fellur vesturamntinu. Það voru tillögur ráðsins, að keyptur væri tvíhjóladrur vagn með aktygjum og gefian prestinum síra Jakobi Guðmundssyni á Sauðafelli sem verðlaun fyrir jarðabætur hans, að styrkur væri veittur búnaðarfelaginu í Hraunhreppi og Kolbeinsstaðahreppi til að launa jarðyrkjumanni, er það hefur ráðið til sín þetta ár; þó skyldi

- það áskilið, að hann nokkurn part ársins veitti leiðbeiningu í öðrum hreppum sýslunnar, þar sem eru búnaðarfjölög, og menn kynnu að æskja þess, og að nokkur styrkur yrði veittur manni, sem er að stunda búnaðarfræði við skóla í Noregi.
5. Þaræð sýslureikningar ekki voru komnir úr öllum sýslum til amtmannsins, var úrskurðum um þessa reikninga frestað til næsta fundar, en ákveðið að brýna fyrir sýslumönnum að senda þá eptirleiðis í tækan tíma til amtsráðsins og eigi seinna en fyrir lok maimánaðar ár hvert.
 6. Þaræð ekki voru komin álitsskjöl frá öllum sýslunefndum um stofnun amtsfátækra-sjóðs, var ályktar-umræðu um þetta málefni frestað, en ákveðið að heimta hin vantandi álitsskjöl.
 7. Það var ákveðið að leita álits sýslunefndanna um það, hversu mörg yfirsetukvenna-umdcæmi skuli vera í hverri sýslu og hvað stór ummáls.
 8. Eptir þar til gefnu tilefni frá landshöfðingjanum ákvað ráðið, með hvaða kjörum hreppsnefndin í Helgastaðasveit mætti hafa afnot af loptinu í fangahúsinu í Stykkishólmi fyrir þinghús, og leyfði að nefndin að visu mætti hafa húsrúm þetta leigulaust, en áskildi: að hún ef á þyrfti að halda, ókeypis skyldi leggja til forsvaranlegan geymslustað undir eldivið handa fangahúsinu; að enginn ofn eða eldstó sje sett upp í fangahúsinu til að hita það, og að nefndin taki að sjer nákvæmt eptirlit með og umhirdingu á húsinu að öðru leyti en því, sem snerti brúkun þess sem fangahúss, undir yfirumsjón sýslumannsins í Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu. Amtsráðið skoðaði fangahúsið, og var það í slæmu ástandi, hvað þakið á því snertir, og með ýmsum öðrum göllum; var ákveðið að skýra landshöfðingjanum frá þessu, og leitast við að fá bætt úr göllum á án kostnaðar fyrir jafnaðarsjóðinn.
 9. Eptir beiðni sýslunefndarinnar í Dalasýslu samþykkti amtsráðið, að verja mætti $\frac{1}{3}$ af þessa árs þjóðvegagjaldi úr Miðdalahreppi til að framhalda brúargjörð frá Tunguá að Sauðafelli.
 10. Amtsráðið staðfesti með samþykki sínu tvö frumvörp, er samin höfðu verið af hlutadeigandi sýslunefndum:
 - a, frumvarp til reglugjörðar um fjallskil, rjettarhöld og óskilafje í Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu.
 - b, frumvarp til reglugjörðar fyrir Dalasýslu um grenjaleitir, notkun afrjetta, fjallskil og rjettarhöld.
 11. Svo framarlega sem eptirlitsvörður meðfram Hvítá yrði leyður og skipaður á þessu sumri, eins og farið hafði verið fram á, ákvað amtsráðið, að greiða skyldi helming kostnaðarins við þann vörð úr jafnaðarsjóði, þó eigi meira en helming af kaupi 10 varðmanna.
 12. Út af kæru hreppsnefndarinnar í Fellsstrandahreppi yfir því, að hreppstjóri sveitarinnar hefði varið 100 kr. af fátækrafje til að kaupa fyrir hlutabrfef í verzlunarfjelagi, ákvað amtsráðið að fela forseta á hendur að gefa hreppsnefndinni vísbendingu um, hvaða veg hún ætti að fara í málinu.
 13. Þegar tekið var til að semja áætlun um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðsins fyrir 1877, skýrði forseti frá, að landshöfðinginn hefði samþykkt niðurjöfnunarupphæð þá, sem tilferð er í áætluninni fyrir 1876, nl. 7870 kr., en eptir því sem efnahagur jafnaðarsjóðsins reyndist að vera, hefði að eins verið jafnað niður 6790 kr., og fjellst amtsráðið á þessa breytingu á áætluninni; landshöfðinginn hefði og fyrst um sinn samþykkt áætlunina að forminu til. Síðan var af amtsráðinu samþykkt eptirfarandi

ÁÆTLUN um gjöld og tekjur jafnaðarsjóðs vesturamtsins fyrir árið 1877.

Gjöld:

1. Til sakamála, lögreglumála og gjafsóknarmála m. m.	600,00 kr.
2. Til bóluþættinga og annara heilbrigðismála	300,00 —
3. Ferðakostnaður embættismanna	300,00 —
4. Kostnaður við kennslu heyrnar- og málleysingja	600,00 —
5. Til saltamálefna	20,00 —
6. Endurgjald kostnaðarins við byggingu fangahúsa	2015,52 —
7. Kostnaður við amtsráðið	300,00 —
8. Til ýmislegra útgjalda	500,00 —
9. Sjóður við árslok	1000,00 —

Til samans 5635,52 kr.

Tekjur:

1. Í sjóði frá fyrra ári	1000,00 kr.
2. Niðurjöfnun á lausafje í vesturamntinu	4635,52 —

Til samans 5635,52 kr.

14. Í tilefni af bræfi frá sýslumönnum í Dalasýslu og í Snæfellsnes- og Hnappadals-sýslu, skoraði amtsráðið á forseta að flyta sem allramest fyrir því, að sá hluti kostnaðarins við Hvítárvörð 1875, sem á að jafnast niður á fjáreigendur, verði sem allra-fyrst greiddur.

15. Amtsráðið hafði meðtekið bræf frá nokkrum mönnum í Stykkishólmi um að ráðið styrki til þess, að aðalpóstferðin milli Reykjavíkur og Ísafjarðar sem allra-fyrst verði sett í samt lag og hún var eptir áætlun um ferðir póstanna árið 1875, og fól amtsráðið forseta á hendur að bera málefni þetta upp fyrir landshöfðingjanum, og mæla fram með því, að hinni hjer um ræddu póstleið verði hagað á þann hátt, sem hjer er farið fram á.

Reykjavík, 13. júlí 1876.

Bergur Thorberg.

EMBÆTTISMENN SETTIR:

Hinn 1. dag júlímánaðar var kandidat Bogi Pjetursson settur hjeraðslæknir í Skagafjarðarsýslu og Húnavatnssýslu austan Blöndu.

25. s. m. var sýslumaður Eggert Briem settur til á eigin ábyrgð fyrst um sinn að gegna Húnavatnssýslu í sameiningu við Skagafjarðarsýslu.

KONUNGLEGT LEYFISBRJEF

til að stofna og nota prentsmiðju í Reykjavík var 3. dag júlímán. gefið út handa cand. phil. ritstjóra Birni Jónssyni sama staðar.

ÓVEITT EMBÆTTI,

er ráðgjafinn fyrir ísland hlutast til um:

Sýslumannsembættið í Húnavatnssýslu innan norður- og austurumdæmis Íslands, og veitist það frá 6. júní 1877.

Hinar svo nefndu vissu tekjur embættisins, skattur og gjafatollur, eru fengnar sýslumanni að ljeni gegn 600 kr. árlegu eptirgjaldi, en konungstiund og lögmennstollur er fenginn sýslumanni í umboð gegn sjöttungs umboðslaunum. Tekjur þessar og hinar svo nefndu óvissu tekjur, sem koma fram í aukagjöldum, eru ætlaðar að nemi 5—6000 kr. árlega; en þó er eigi dreginn frá þeim kostnaðurinn við embættið. Að öðru leyti athugast, að sá, sem skipaður verður í embættið, verður að setta sig við breytingar þær með tilliti til embættisteknanna, er kynnu að leiða af því, að embættislaunin yrðu fast ákveðin.

Ef nokkur, sem ekki er íslendingur, skyldi beiðast hins nefnda embættis, verður hann samkvæmt konungsráðgjafinum frá 8. apríl 1844, 27. maí 1857 og 8. febr. 1863 að láta fylgja bónarbræfi sínu tilhlýðilegt vottorð um kunnáttu sína í íslenskri tungu.

Auglýst 1. júlí 1876.

Bónarbræfin eiga að vera komin til ráðgjafans fyrir 31. oktbr. 1876.

ÓVEITT EMBÆTTI,

er landshöfðingi hlutast til um:

Helgastaðaprestakall í Suðurþingeyjarprófastsdæmi, metið 686,20 kr. auglýst 17. júlí 1876.

Stjórnarbrjef og auglýsingar.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um* ⁸¹ *kærur út af laga-* ^{23. maí.}
brotum útlendra fiskimanna. — Eptir að ráðgjafinn hafði sent utanríkisráð-
 gjafanum þær nánari skýringar, er fylgdu þóknanlegu brjefi yðar, herra landshöfðingi, frá
 29. janúar f. á., viðvikjandi skemmdum á æðarfuglavarpi í Melrakkaey á Grundarfirði inn-
 an vesturumdæmis Íslands, er skipverjar af frakknesku fiskiskipi, «Marie Désirée», eru
 sakaðir um að hafa framið haustið 1870, hefir nefndur ráðgjafi skýrt frá, að sendi-
 herra Danakonungs hafi ekki haft neitt upp úr ítrekaðri málaleitan út af þessu við hina
 frakknesku stjórn; hún hafi jafnan vísað honum á bug með það með kurteislegum ummæl-
 um. Utanríkisráðgjafinn hefir þar að auki, um leið og hann sendi skjal það frá hinum
 frakkneska utanríkisráðgjafa til hins danska sendiherra í París, er þessu brjefi fylgir eptir-
 irrit af, meðal annars tekið fram, að sendiherrann hafi út af þessu máli bent á, að sam-
 kvæmt skýrslum þeim, er prófin í málinu hafa inni að halda, og skjal ráðgjafans vísar á,
 virðist frakkneskir sjómenn og Íslendingar hafa þau mök hvorir við aðra, að ástæða sje
 til að ráða hinum íslenzku stjórnarvöldum til að fara varlega í slík mál; og er utanríkis-
 ráðgjafinn líka fyllilega á því. Tjeður ráðgjafi hefir enn fremur bætt því við, að hann hafi
 lengi sjeð það, á því sem komið hafi fyrir erindreka konungs bæði í París og Lundúnum,
 að hinar sifelldu kvartanir út af háttalagi útlendra fiskimanna við Ísland, hvort heldur það
 er út af því, að þeir láti ógreidd lögboðin gjöld, eður út af öðrum lagabrotum, baki hlut-
 aðeigandi stjórnöndum talsverða örðugleika, og þótt sjaldnast hafi að undanfögnu brostið
 góðar undirtektir frá þeirra hálfu, og utanríkisstjórninni hins vegar geti eigi dulizt, að eptir
 því sem til hagar á Íslandi verði aldrei komizt alveg hjá því, að hin danska stjórn megi
 til að láta erindreka sína bera fram kærur út af slíkum málum, hefir ráðgjafinn þó álitnið
 sjer skylt að leggja það til, að ekki sje eptirleiðis verið að koma með áminnstar kærur,
 nema þegar svo stendur á, að svo mikið er varið í málið í sjálfu sjer, að nokkurn veg-
 inn samsvari hinum miklu umsvifum, er fyrir þarf að hafa, eða þar sem til eru svo öflug
 rök við að styðjast, að öll líkindi eru til, að málið hafist fram án mjög stórkostlegrar fyr-
 irhafnar.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um* ⁸² *fiskiveiðar Færey-* ^{26. maí.}
inga á Austfjörðum. — Í þóknanlegu brjefi frá 2. október f. á. hafið þjer, herra
 landshöfðingi, skýrt frá, að komið hafi til alþingis bænaraskrá úr Norður-Múlasýslu um, að
 íbúar þessarar sýslu, sjer í lagi þeir, er búsettir eru kringum Norðfjörð og Seyðisfjörð,
 yrðu verndaðir gegn því, að Færeyingar tækju þátt í fiskiveiðum á nefndum fjörðum jafnt
 við landsmenn, án þess að greiða nein gjöld í landsparfir, svo sem helzt til spítalasjóðs-
 ins. Hafi þá þingmaður einn í efri deild þingsins lagt fram frumvarp til laga um bann
 gegn því, að aðrir en Íslendingar stunduðu fiskiveiðar við strendur Íslands innan land-
 helgi; frumvarp þetta hafi samt ekki verið samþykkt; en aptur á móti hafi þingdeildin á-
 lyktað, að vísa máli þessu til stjórnarinnar, í þeirri von, eptir því sem nefnd sú, er
 sett var í málið, kemst að orði á álitsskjali sínu, að spornað yrði við því, bæði að fiski-
 veiðum Íslendinga væri spillt af þeim, er að öðru leyti ekki leita sjer atvinnu hjer á landi,
 og að hinn íslenzki lækna sjóður færi á mis við þau gjöld af fiskiafla annara þegna við
 strendur landsins innan landhelgi, sem landsmenn verða sjálfir að greiða. Út af þessu
 hafið þjer, herra landshöfðingi, tekið fram, að þótt það hljóti að vera aðalreglan, eins og

Hinn 4. september 1876.

26. maí. **82** kannast er líka við í ofan nefndu nefndarálit, að allir danskir þegnar hafi rjett til að stunda fiskiveiðar hvar sem er í landhelgi Danaveldis, og þá líka í landhelgi við Ísland, virðist ekki neitt ísjárvert að gjöra undantekningu frá þessari reglu, þar sem svo hagar til, að það virðist æskilegt; og þar sem fiskimiðin á nokkrum fjörðum landsins sjeu svo þröng, að varla nægi handa þeim er búa í kringum firðina, virðist einkum ástæða til að banna þar fiskiveiðar öllum, sem hafa ekki fastan bústað á Íslandi og greiða ekki hin lögákveðnu gjöld af alla sínum til hins íslenzka lækna sjóðs, og leggja ekkert til nauðsynja landsins og hlutaðeigandi sveita; og álitid þjer að þetta eigi heima um Seyðisfjörð og Norðfjörð.

Út af þessu skal til þóknanlegrar leiðheiningar þjónustusamlega tjáð, að þar sem bæði alþingi og þjer, herra landshöfðingi, hafið sett skyldu þá, er hvílir á Íslendingum til að greiða bæði lækna sjóði, eður nú landssjóði, og sveit gjöld af fiskiveiðum sínum, í samband við rjettinn til fiskiveiða í landhelgi Danaveldis við Ísland, fær ráðgjafiinn ekki sjeð, að til þessa sje nægileg heimild, með því að gjaldið er greitt af öllum skipum, er gjörð eru út frá Íslandi og leggja þar upp alla sinn, án tillits til þess, hvort fiskað er innan landhelgi eða utan. Það er því hvorttveggja, að gjöldin hafa ekki verið lögð á fiskiveiðarnar af því, að þær fara fram innan landhelgi, enda getur það atvik, að gjöld til almennra nauðsynja Íslands eru tekin af íbúum landsins, fyrir að stunda fiskiveiðar frá Íslandi og flytja þangað aflann, varla verið næg ástæða til að leggja hin sömu gjöld á aðra þegna ríkisins að eins af því, að þeir stunda fiskiveiðar í landhelgi Danaveldis við Ísland, og hafa þeir fornan rjett til slíkra veiða, er staðfestur hefir verið í hinum íslenzku lögum smbr. augl. 18. ág. 1786 5. gr. og tilsk. 13. júní 1787 1. kap. 1. gr., og verður í þessu tilliti að taka til greina, að þeir eru skattskyldir eptir lögunum þar sem þeir eiga heima, og að þeir jafnaðarlega hvorki flytja alla sinn í land á Íslandi nje verka hann þar. Hjer við bætist enn fremur, að eptirlitið með innheimtu slíkra gjalda mundi verða hjer um bil ómögulegt, þar sem menn ekki gætu vitað, hve mikið af aflanum hefði fengizt innan landhelgi og hve mikið utan.

Þar sem þjer, herra landshöfðingi, þar að auki hafið álitid, að ástæða gæti verið til að gjöra undantekningu frá hinni almennu reglu um rjett allra danskra þegna til fiskiveiða hvar sem er í landhelgi Danaveldis, þegar svo stæði á, að fiskimiðin á fjörðum Íslands væru svo lítil, að varla dygðu handa þeim, er byggju kringum firðina, þannig að bannað yrði dönskum þegnum, er ekki hefðu fastan bústað á Íslandi og því greiddu ekki gjöld af fiskiveiðum sínum, að stunda fiskiveiðar á þeim fjörðum — verður að athuga, að við þetta væri það óviðkomandi atriði, að hlutaðeigendur greiða engin gjöld til Íslands af fiskiveiðum sínum, látið gjöra það að verkum, sem það á ekki að gjöra, eptir því sem á hefir verið bent að framan; þar að auki mundi slíkt bann ríða í bága við jafnrjetti Íslendinga og annara þegna ríkisins til fiskiveiða í landhelgi ríkisins. Enn er þess að geta — og virðist það ríða baggamuninn, — að, ef byggja ætti bannið á þeirri ástæðu, að þeir, er ættu heima kringum fjörðinn, mættu ekki við því að aðrir færðu að fiska þar í kapp við þá, væri ekki nóg til þess að bannið væri samkvæmt tilgangi sínum, að það hamlaði þeim dönsku þegnum, er ekki byggju á Íslandi, frá slíkum fiskiveiðum, heldur yrði það einnig að ná til fiskimanna, er búsettir væru á Íslandi, en ættu heima utanhjeraðs. En þess háttar fullkomin einokun á fiskiveiðunum á fjörðum þessum myndi ríða svo mjög í bága við reglur þær um jafnrjetti allra þegna ríkisins til að stunda fiskiveiðar í landhelgi þess, og um atvinnufrelsi manna, er hingað til hefir fylgt verið, að ráðgjafanum myndi þykja ísjárvert að koma fram með tillögur um þetta, enda hefir alþingi ekkert tilefni gefið til þess. Að minnsta kosti yrði, ef svo sjaldgæf ráðstöfun yrði gjörð, að útvega langt-

um fullkomnari skýringar en komnar eru um það, hvernig sjerstaklega til hagar þar í **82**
fjörðunum. 26. maí

Ad því leyti sem þjer, herra landshöfðingi, í ofannefndu brjefi yðar loksins hafi álitid, ad ástæða gæti verið til ad láta hafa líkt eptirlit, og það er fyrirskipað er fyrir utanríkismenn með tilskipun frá 12. febrúar 1872, á öllum fiskiskipum, er gjörð eru út frá Danmörku og Færeyjum, svo ad sjeð yrði um ad breytt væri eptir verzlunar- og gjalda- lögum þeim, er nú eru, — skal ekki undanfelld ad taka fram, ad mjög fá dönsk fiskiskip munu leita hafna á Íslandi önnur en þau, er kaupmenn, sem þar reka verzlun, eiga, og eru þá vanalega keypt íslensk sjóleiðarbrjef handa skipunum, er jafnframt eru notuð til verzlunar, enda virðast hin skipin eptir lögum þeim, er nú standa, vera háð eptirliti við- komandi lögreglustjóra, sbr. 62. gr. aukatekjureglug. 10. septbr. 1830; verður því ekki sjeð, ad nauðsyn sje á ad gjöra neitt í nefnda átt, meðan ekkert kemur fram um, ad nefnd skip gjöri sig sek í brotum gegn hinum íslensku verzlunar- og gjaldalögum.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um breytingu á kirkju- sóknarskipun.* — Með þóknanlegu brjefi yðar, herra landshöfðingji, frá 26. apríl þ. á. meðtók ráðgjafinn yfirlýsingu stiðtsýfirvaldanna um bóñarbrjef með fylgiskjali, þar sem bændurnir á jörðunum Reykjum, Orrastöðum og Hamrakoti í Þingeyrasókn í Húnavatns- sýslu innan norður- og austurumdæmis Íslands, beiðast þess, ad bæir þessir megi verða lagðir til Auðkúlusóknar í sömu sýslu, þar eð þeir með því gætu fengið betri og stýlttri kirkjuveg en þann, er þeir nú hafa til sóknarkirkju sinnar á Þingeyrum. **83**
3. júlí.

Jafnframt því ad senda nefnt bóñarbrjef, hafið þjer, herra landshöfðingi, tekið fram, ad þar eð kirkjueigandinn beinlínis hefði mælt á móti hinum umbeðna aðskilnaði, er hlut- aðeigandi sóknarprestur einnig hefir talið úr, er það, hvort veita skuli það sem sólt hefir verið um, komið undir því, hvort nauðsynlegt er til ad fullnægja kirkjubörfum beiðend- anna ad gjöra breytingar þær, er farið hefir verið fram á, gegn endurgjaldi til hlutað- eigandi kirkjueiganda og sóknarprests fyrir það, sem þeir missa í af tekjum sínum, ef til þess kæmi. Ad yðar dómi, herra landshöfðingi, er samt ekki um slíka nauðsyn ad tessla í þessu efni, og hafið þjer því eigi getað mælt með því, ad beiðnin verði veitt; því ad þótt kirkjuvegur beiðandanna mundi eptir því, sem komið hefir fram í málinu, verða nokkru hægri, ef þeir ættu ad sækja prest og kirkju ad Auðkúlu heldur en ad Steinnesi og Þing- eyrum, eins og þeir nú gjöra, þá sje kirkjuleið sú, er þeir nú eiga ad fara, hvorki meðal lengstu nje örðugustu kirkjuvega á Íslandi, og þótt stundum sje illt ad komast yfir Húna- vatn, kveður þó ekki svo mikið ad því, ad kalla megi það mikla torfæru eða ófært, eptir því sem menn eiga ad venjast á Íslandi, og mundi auk þess sú torfæra hverfa, ef fenginn væri ferjubátur (á vatnið) eða aukavegur lagður yfir Stóru-Giljärengjar, en til þess virðist breppsnefndinni í Torfalækjarhreppi skylt ad gjöra nauðsynlegar ráðstafanir, því ad varla sje efunarmál, ad sýslunefndin muni samkvæmt 5. gr. laganna frá 15. oktbr. f. á. um vegina á Íslandi úrskurða, ad tjeður vegur, sem er kirkjuvegur fyrir 9 bæi af 20 í hreppn- um, skuli vera almennur hreppsvegur.

Fyrir því skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birt- ingar, ad ráðgjafanum eptir framangreindum málavöxtum og því, sem ad öðru leyti hefir komið fram í málinu, ekki finnst nægileg ástæða til ad taka beiðni þá til greina, er þjer ræðir um.

84
6. júl.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um birtingu lagafrumvarpa.* — Jafnframt því að senda hingað ályktun, er neðri deild alþingis hefir samþykkt um að skora á ráðgjafann fyrir Ísland að hlutast til um, að að minnsta kosti helmingur hinna markverðustu lagafrumvarpa, sem í ráði er að leggja fyrir þingið, verði birt alþingismönnum ekki síðar en 6 mánuðum áður en alþingi kemur saman, hafið þjer, herra landshöfðingi, í þóknanlegu brjefi frá 4. október f. á. tekið fram, að það sje hvorttveggja, að lagafrumvörp stjórnarinnar samkvæmt eðli hlutarins sjeu lögð fyrir þingið sem þing, en ekki fyrir hina einstöku þingmenn, og myndi þeir þá fyrst, er þeir eru saman komnir, lið þann í lögjafarvaldinu, er stjórnin leggur frumvörp sín fyrir, enda hafi hin umbeðna birting mjög mikla örðugleika í för með sjer; og verði í þessu efni að taka það fram, að stjórninni hljóti að vera frjálst að ráða af þangað til í síðustu forvöð, hvort hún eigi að koma fram með lagafrumvörp, og sömuleiðis að breyta frumvörpum sínum, og sje ekki unnt að sjá fyrir svo löngu á undan þingbyrjun, sem nauðsynlegt yrði eptir nefndri ályktun, allt, sem upp á kynni að koma og máli mundi skipta í þessu efni; auk þess sjeu öll frumvörp lögð fyrir alþingi undir eins og þingið er sett, og virðist þá vera nægur tími fyrir þingmenn til að kynna sjer málin. Hafið þjer, herra landshöfðingi, því ekki getað mælt fram með ofannefndri ályktun. Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að ráðgjafinn verður að vera yður, herra landshöfðingi, samdóma um að, ekki sje nægilegt tilefni til að taka tjæða beiðni til greina.

85
6. júl.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Íslands til landshöfðingja um Thorchillii-barnaskólasjóð.* — Þjer hafið, herra landshöfðingi, sent hingað ályktun, er samþykkt var á síðasta alþingi, um að vísa til stjórnarinnar spurningu, er komið hafði fram á alþingi um breytingu á konungsúrskurði frá 5. oktbr. 1866 um það, hvernig verja skuli vöxtum af Thorchillii barnaskólasjóði, og í þóknanlegu brjefi frá 6. marz þ. á. lagt það til, að tilgreindum ástæðum fyrir máli yðar, að reglum þeim, er settar hafa verið um meðferð á nefndum sjóði, verði breytt á þá leið, er hjer segir:

1. að hreppsnefndirnar fyrir lok maímánaðar ár hvert sendi stiptysfrvöldunum tillögur um, hvernig varið skuli vöxtum þeim af Torchillii barnaskólasjóði, er börn þar í sveit eigi að fá fardagaár það, er í hönd fer, og skuli uppástungu þessari fylgja annaðhvort álitsskjal sóknarprestsins eða tillögur þær, er hann hefir sent hreppsnefndinni samkvæmt 14. grein í tilsk. 4. maí 1872. Stiptysfrvöldin skuli síðan ákveða, hvernig verja skuli vöxtunum í hverjum hreppi fyrir sig á fardagaárinu, og megi, ef barnaskóli er stofnaður í hreppnum, leyfa, að vöxtunum að nokkru eða öllu leyti skuli varið til að útvega fátækustu börnum nauðsynlega tilsögn, og skuli þá miða stærð styrksins handa hverju barni við kostnað þann, er kennsla þessi hefur í för með sjer; að öðru leyti skuli enn standa hinar sömu reglur og að undanförmu um þennan styrk.

2. að stiptysfrvöldin ákveði eptir fólksfjölda og öðrum ástæðum, og landshöfðingi samþykki það, hvernig skipta skuli vöxtunum af styrktarsjóðnum á fátæk börn í hverjum hreppi; skipting þessi eigi að standa í 10 ár, og skuli endurskoða hana 10. hvert ár samkvæmt tjeðum reglum.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð það er nú skal greina, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar.

Við 1. Ráðgjafinn fellst á tillögur yðar um, að skylda sú, að koma með uppástungu

um, hværnig verja skuli vöxtunum af nefndum sjóði í hverjum hreppi, er samkvæmt brjefi kirkju- og kennslustjórnarinnar frá 27. desembr. 1866 hvílir á hreppstjórnunum, skuli eptirleiðis lenda á hreppsnefndunum, á þann hátt sem þjer hafið tekið fram. Í annan stað er þess að geta, að jafnvel þótt ráðgjafinn sje fastur á því, að halda beri eptirleiðis tryggð við meginregluna í tjeðum úrskurði 6. okt. 1866, en hún er sú, að verja beri sjóðnum til að koma fátækustu og umkomulausustu börnum fyrir hjá ráðvöndum og guðbræddum fósturforeldrum, einkum þeim börnum, er annaðhvort hafa misst foreldra sína, eða foreldrar þeirra ekki geta eða ekki vilja annast kristilegt uppeldi þeirra, hefir ráðgjafinn þó haldið, að nú, er komnir eru upp barnaskólar í tjeðu hjeradi og þannig orðin tók á að útvega fátækum börnum, sem annars vegna er óhætt að láta vera kyrr heima hjá foreldrum sínum, nauðsynlega kennslu, sem áður varð með engu móti komið við að láta þeim í tje, nema þeim væri komið fyrir hjá fósturforeldrum, sem fær væri um að veita slíka tilsoðn, gæti verið ástæða til að víkja úrskurðinum frá 1866 lítið eitt við í þá átt, er þjer til greinið og alþingi hefir mælt með. Ráðgjafinn hefir því borið upp allraþegnsamlegasta uppástungu um þetta efni, og hefir 3. þ. m. verið allramildilegast fallizt á, að áminnstri ákvörðun verði breytt á þá leið, að jafnframt og haldið er aðalreglu þeirri um úthlutun á vöxtum sjóðsins, er áður var getið, megi veita börnum, sem eiga foreldra, sem reyndar eru færir um að veita þeim kristilegt uppeldi, en geta ekki kostað kennslu þeirra, styrk úr sjóðnum til skólaveru fyrir þau eptir reglum, er ráðgjafinn fyrir Ísland á að setja; og hefir ráðgjafinn samkvæmt þessu ákvedið, að styrkur þessi, sem úthluta skal eptir sömu reglum, og styrk þeim, sem ákveðinn er í brjefi kirkju- og kennslustjórnarinnar frá 27. desbr. 1866, skuli vera jafnmikill og það, er samkvæmt nýnefndu brjefi má veita til skólamenntunar börnum, sem komið hefir verið fyrir hjá fósturforeldrum, en það eru 20 kr. um árið handa hverju barni.

Víð 2. Tillögu þá, er hjer getur um, um skiptinguna á vöxtum sjóðsins milli hreppanna um tiltekinn árafjölda, getur ráðgjafinn ekki fallizt á. Því þess ber að gæta, að gjöfnin er ekki ánöfnuð sveitafjelögunum, heldur, «allrafátækustu og sárþurfandi börnum» í öllu Kjalarnesþingi, og að stiptysfrvöldunum ber samkvæmt ofannefndu brjefi kirkju- og kennslustjórnarinnar að úthluta gjafastyrknum hverju barni fyrir sig. Þótt það sje nú vitaskuld, eins og líka er tekið fram í optnefndu brjefi, að ekki verði að jafnaði fyrir fermingu, farið að taka af barni styrk, sem einu sinni er búið að veita því, virðist ekki nægileg ástæða til að binda sig alveg víð það, þótt allur styrkurinn hafi einu sinni lent í sama sveitarfjelagi, og láta hann fyrir þá sök svo mörgum árum skiptir. lenda hjá börnum í þessari sömu sveit, þrátt fyrir það, þótt þau kynnu að vera síður þurfandi hans en önnur börn í öðrum hreppum í Kjalarnesþingi. Ráðgjafinn verður því að vera á þeirri skoðun, að bezt verði gætt þarfar barnanna með því móti, að stiptysfrvöldin úthluti eins og fyrir er mælt í brjefi kirkju- og kennslustjórnarinnar frá 27. desbr. 1866 á ári hverju styrktarfe því, sem laust er í hvert skipti, eptir þörf þeirra, er um það sökja, og skipti sjer ekkert af, hvort styrkurinn lendir í sömu sveit og áður eða ekki.

Loks skal þess getið, að þar sem stungið var upp á því í nefndri ályktun alþingis, að hreppar þeir, er hefðu fengið lán úr Thorchillii barnaskólasjóði, til að koma upp barnaskóla, skuli missa jafnmikils í af styrk þeim af sjóðnum, er hreppurinn á að fá um árið, og nemur vöxtum af láninu, getur ekki orðið neitt umtalsmál um þetta atriði, eptir því sem að framan er á vikið. Ráðgjafanum þykir auk þess rjettast að bæta því víð, að eptir því sem fram hefir komið á alþingi í þessu efni verður hann að vera á því, að rjettast sje að veita ekki eptirleiðis vaxtalaust lán úr nefndum gjafarsjóði í áminnstum tilgangi.

86 — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suðurumdæminu um endurbætur*
 19. júlí. á fjallvegum. — Með þessu brjefi samþykkti landshöfðingi, að allt að 1000 kr. af fje því, er veitt hefir verið til vegabóta með 10. gr. C. 6. fjárlaganna, verði lagðar til endurbyggingar á sæluhúsinu við Kolviðarhól undir Hellisskarði, er safnað hafði verið samskotum til, og skoraði landshöfðingi á amtmann að semja við samskotanefndina um sæluhúsbyggingu þessa, þannig að hún gæti verið fullgjörð fyrir næsta vor. Í annan stað skoraði landshöfðingi á amtmann að láta gjöra áætlun um það, sem þarf að vinna til að gjöra kafla þann af veginum upp í Hellisskarð, er liggur um Svínahraun, vel færan, og þar eptir láta almennt undirboðsþing fara fram á þessari vinnu samkvæmt áætluninni, og að áskildu samþykki landshöfðingja, til þess að þar eptir verði gjört út um það, hve miklu fje verði varið til þessarar vegagjörðar. Þess var getið, að enn væri eigi komnar tillögur frá norður- og austuramtinu um, hverjir vegir hjer á landi skuli vera fjallvegir, og að því yrði að fresta fullþaðarákvörðun um það að sinni.

87 — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir vesturumdæminu um endurbætur*
 19. júlí. ur á fjallvegum. — Með þessu brjefi samþykkti landshöfðingi, að nú þegar á þessu sumri væri byrjað á að gjöra við veginn yfir Holtavörðuheidi, og að til þess yrði varið allt að 1500 kr. af fje því, sem með 10. gr. C. 6. fjárlaganna er veitt til vegabóta.

88 — *Brjef landshöfðingja til beggja amtmanna um dýralækni.* — Ráðgjafinn
 20. júlí. fyrir Ísland, sem sent hafði verið bóнарbrjef, þar sem dýralæknir Snorri Jónsson, er sagt hafði verið upp frá 1. maí þ. á. sýslun sinni sem dýralækni í suðurumdæminu, fer þess á leit, að hann verði skipaður dýralækni á Íslandi með 1200 kr. árslaunum, hafði talið það ísjárvert að taka beiðni þessa til greina, því fremur sem menn á alþingi í fyrra hefðu látið mjög misjafnar skoðanir í ljósi um þetta málefni, og sumir hefðu mælt með því, að skipaður væri einn dýralækni til að ferðast um landið, aðrir með dýralækni í hverju amti eða hverjum landsfjórðungi, og enn aðrir með dýralækni í hverri sýslu. Þar á móti hafði ráðgjafinn álitid, að ástöða gæti verið til að leggja fyrir næsta alþingi frumvarp til laga um þetta mál, er ætti að fara fram á, að dýralæknir væri skipaður í hverju amti eða hverjum landsfjórðungi með 1000—1200 kr. árslaunum auk dagpeninga og ferðakostnaðar eptir nákvæmari ákvörðun hlutaðeigandi amtmanns, og ætti að greiða öll útgjöldin til launa dýralækna og ferða þeirra að hálfu leyti úr landssjóði, en að hálfu leyti úr hlutaðeigandi amtsjafnaðarsjóði, og beiðist nú landshöfðingi áfíla amtmanna um þetta mál í heild sinni.

89 — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um fjár-*
 24. júlí. styrk til jarðabóta. — Með brjefum frá 21. og 22. þ. m. hefir herra amtmaðurinn eptir að hafa leitað álits amtsráðsins lagt það til, að veittar verði af hluta vesturumdæmisins af 2400 krónum þeim, er með 10. gr. C. 5 fjárlaganna eru ákveðnar til jarðabóta á ári því, er yfir stendur:

α, 120 kr. til að kaupa fyrir vagn með aktygjum handa síra Jakobi Guðmundssyni á Sandafelli í Dalasýslu sem verðlaun fyrir jarðabætur þær, er hann hefir unnið á nefndri jörð.

b, 100 kr. sem styrkur handa Guðmundi Guðmundssyni frá Mýrum í Dýrafirði til að kosta sig á búnaðarskólanum að Steini í Noregi. 89
24. júlí.

Um leið og jeg hjer með samþykki þessar tillögur, læt jeg fylgja ávísun á 220 kr. til þóknanlegrar ráðstafanar herra amtmannsins í þessu tilliti.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um hjónaskilnað.* — Í þóknanlegu brjefi frá 19. þ. m. hafið þjer, herra amtmaður 90
29. júlí. spurt, hvort vald það, er veitt var amtmönnum með tilsk. 21. desbr. 1831 I. 1. d. til að leyfa algjörðan hjónaskilnað fyrir hjón, sem lifað hafa aðskilin að borði og sæng eptir leyfisbrjefi amtsins um mínnst 3 ár, og bæði óska skilnaðarins, hafi verið skert með augl. 22. febr. f. á. um verksvið landshöfðingja, þar sem 17. gr. mælir svo fyrir, að landshöfðingi skuli gefa út leyfisbrjef þau, sem nefnd eru í konungsráðgjafanum 25. maí 1844, 3., 4. og 5. til þess að ganga í nýtt hjónaband, undantekningar frá DL. 3—16—8, og leyfisbrjef til hjónaskilnaðar.

Fyrir þessa sök skal jeg hjer með þjónustusamlega tjá yður, að þótt hin tilvitnuðu orð sjeu ekki alveg ljós, verð jeg að vera á því, að það hafi ekki verið tilgangur hins nefnda lagastáðar að breyta verksviði amtmanna, og að að eins myndugleiki sá til «ad mandatum» að gefa út leyfisbrjef til algjörðs hjónaskilnaðar, sem áður heyrði undir ráðgjafann eða kansellið, og getur um í 4. og 5. gr. konungsráðgjafanum 25. maí 1844, nú hafi verið lagður undir landshöfðingja. Amtmennirnir verða því framvegis eins og hingað til að veita algjörðan hjónaskilnað, þegar bæði hjónin æskja hans eptir hinn löghöfðna tíma. Ef þar á móti algjörðs hjónaskilnaðar er beiðzt að eins af því, að annað hjónanna hefir verið dæmt í hegningarvinnu í 3 ár eða lengur, eða ef annað hjónanna mótmælir skilnaðarleyfinu, þó þau hafi verið skilin að borði og sæng í 3 ár eða lengur, þer að leyta til landshöfðingja um leyfið.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um húsmennskuleyfi.* — Í þóknanlegu brjefi frá 2. þ. m. meðtók jeg álit herra amtmannsins um bönarbrjef með 4 fylgiskjöllum, þar sem Rögnvaldur Rögnvaldsson á Rauðará fer fram á, að hann megi taka sjer fasta dvöl hjer í bænum, þrátt fyrir það, að fátækra-
stjórn bæjarins hafi synjað sjer um þetta. Hafið þjer getið þess að nefnd fátækra-
stjórn, hafi á síðari árum verið mjög treg á að veita utanbæjarmönnum húsmennskuleyfi, og að hún hafi að yðar hyggju á stundum farið lengra í því tilliti en góðu hófi gegni, og ekki
nægilega gætt hins náttúrlega rjettar, sem hver maður með óflekkað mannorð hefir til að leita sjer atvinnu þar sem hann vill, meðan hann verður ekki öðrum til þyngsla. Þó að þjer
með úrskurði frá 29. apríl þ.á., eptir að beiðandanum, sem fengið hafði húsmennskuleyfi um eitt ár, hafði verið neitað um lengingu á þessu leyfi, hafið ekki fundið næga ástæðu til að ónýta þessa
ákvörðun fátækra-
stjórnarinnar, virðist yður samt, að hinar nýju skýringar sem komið hafi fram í málinu, gjöri það sennilegt, að gjört hafi verið of mikið úr því, hve óálitlegur efnahagur hlutaðeiganda væri. Þar að auki hafið þjer tekið fram, að það sje vafasamt, hvort það sje
löglegt, eins og gjört hefir verið í þessu máli að binda húsmennskuleyfið við víst tímabil, og að sveitarstjórn varla samkvæmt tilskipun 26. maí 1863 geti vísað burt þeim manni, er hún einusinni hefði leyft að gjörast húsmadur.

Fyrir þessa sök skal yður, herra amtmaður, tjáð til leiðbeiningar og birtingar fyrir

91 hlutaðeigöndum, að jeg fellst á það, sem þjer eins og frá er skýrt, hafið tekið fram og
5. ágúst. ekki fæ sjeð, að beiðandanum að sinni eða meðan hann er ekki þurfandi sveitarstyrks verði
meinað að halda áfram dvöl sinni hjer í bænum, og skal því úrskurður amtsins á málinu
og sú ákvörðun fátækra stjórnaðinnar í Reykjavík, er hann staðfestir, hjer með felld úr gildi.

92 — *Brjef landshöfðingja til beggja amtmanna um innheimtingu á gjöld-*
2. septbr. *um af útlendum fiskiskipum.* — Utanríkisráðgjafinn hafði bent á, að hin
enska utanríkisstjórn hafði skýrt frá, að þá er heimtuð hefðu verið inn gjöld samkvæmt tilsk.
12. febr. 1872 af nokkrum enskum fiskiskipum, er leitað höfðu hafna í Suðurmúlasýslu í
fyrra, hefðu 3 skipseigendur lýst yfir því, að skipstjórar sínir hefðu ekki verið kraðfir á Íslandi
um nefnt gjald. Fyrir því skoraði landshöfðingi samkvæmt brjefi ráðgjafans fyrir Ísland
á amtmenn að brýna fyrir öllum lögreglustjórum, sem eiga að hafa eptirlit með fiskiveið-
um útlendinga hjer við land, að þeim ber að svo miklu leyti sem mögulegt er sjálfum
að reyna að ná inn hinum lögbodnu gjöldum, og að þeir, ef þetta tekst ekki, og þeir
þykjast þurfa að leita aðstoðar utanríkisráðgjafa til að heimta gjöldin saman, eiga að út-
vega svo nákvæmar skýrslur, sem unnt er, um nöfn skipanna, merki þeirri, heimili
o. s. frv., svo að komist verði hjá því, að ómaka útlend stjórnarvöld meir en nauðsynlegt er.

EMBÆTTISMENN SKIPADIR.

Hinn 14. dag ágústmánaðar þóknaðist hans hátign konunginum allramildilegast að skipa:

settan hjeraðslækni Þórð Guðmundsen til að vera hjeraðslækni í umdæmi því, sem nefnt
er 2. læknishjerað í lögum frá 15. október f. á. — Gullbringusýslu að undanskildu Garða prestakalli;

settan hjeraðslækni Pál J. Blöndal til að vera hjeraðslækni í 3. læknishjeraði — Borgar-
fjarðar- og Mýrasýslu;

settan hjeraðslækni Ólaf Sigvaldason til að vera hjeraðslækni í 7. læknishjeraði — Stranda-
sýslu og Garpdals- og Staðarprestaköllum í Barðastrandarsýslu, og ber honum þar að auki samkvæmt
3. gr. laganna frá 15. október f. á., að gegna fyrst um sinn hjeraðslæknisstörfunum í hinum parti Barð-
strandarsýslu að frásíkillinni Flatey;

settan hjeraðslækni P. E. Júlíus Halldórsson til að vera hjeraðslækni í 8. læknishjer-
aði, — Húnavatnssýslu vestan Blöndu;

settan hjeraðslækni Boga Pjetursson til þess að vera hjeraðslækni í 9. læknishjeraði
— Húnavatnssýslu austan Blöndu og Skagafjarðarsýslu að frásíkillum Fells, Barðs og Knappstaðapresta-
köllum, og ber honum samkvæmt 15. gr. laganna frá 15. oktbr. f. á. fyrst um sinn að gegna hjeraðslæk-
nisstörfum einnig í þessum 3 prestaköllum;

kandidat Einar Guðjohnsen til að vera hjeraðslækni í 13. læknishjeraði, — Svalbarðs og
Saudaness prestaköllum í Þingeyarsýslu og Skeggjastaða og Hofs prestaköllum í Norðurmúlasýslu;

settan hjeraðslækni Þorvarð Kjerul til að vera hjeraðslækni í 14. læknishjeraði — öðrum
prestaköllum Norðurmúlasýslu, og Vallaness og Hallormstaðarprestaköllum í Suðurmúlasýslu;

settan hjeraðslækni Sigurð Ólafsson til að vera hjeraðslækni í 17. læknishjeraði — Vest-
ur-Skaptafellssýslu, og hefir hann þar að auki 1. septbr. aflandshöfðingja verið settur til að gegna hjeraðslæk-
nisstörfum í Árness og Rangárvallasýslum, þangað til búið er að skipa embættismenn í þessi læknishjeruð.

Hinn 27. dag júlímánaðar skipaði landshöfðingi prestinn að Stað í Grunnavík, sira Einar Vern-
harðsson, til að vera prest í Staðarprestakalli í Súgandafrði í Vestur-Ísafjarðarprófastsdæmi með
þeirri 300 kr. uppbót, sem brauðinu er heitið úr landssjóði.

Hinn 1. dag septembermánaðar skipaði landshöfðingi kandidat Söfonías Halldórsson til
að vera prest í Goðdalaprestakalli í Skagafjarðarprófastsdæmi;

sama dag var kandidat Jónas Bjarnarson skipaður til að vera prestur í Kvíabekkspresta-
kalli í Eyjafjarðarprófastsdæmi með þeirri 200 kr. uppbót, sem brauðinu er heitið úr landssjóði;

sama dag var kandidat Janus Jónsson skipaður prestur í Hestþingum í Borgarfjarðar-
prófastsdæmi.

ÓVEITT EMBÆTTI.

Staðarprestakall í Grunnavík, í Norður-Ísafjarðar prófastsdæmi, metið 499 kr. 16 a., auglýst
27. júlí.

Melstaðarprestakall í Húnavatnsprófastsdæmi, metið 1754 kr. 4 aur., auglýst 2. septbr.; 3 presta-
ekkjur eru í brauðinu.

Brjef landshöfðingja til póstmeistarans um burðareyri til brezkra og frakkneskra nýlenda. — Með þessu brjefi var skýrt frá, að gjörður hefði verið 27. janúar þ. á. í Bern samningur um, að Indland hið brezka og hinar frakknesku nýlendur skyldu teknar inn í allsherjar-póstmálasambandið frá 1. júlí þ. á., og var póstmeistarannum um leið tilkynnt, að burðareyri milli Íslands og landa þessara skyldi upp frá því vera eins og hjer segir:

fyrir brjef, sem borgað er undir fyrirfram . . .	40 a.	hver	15 grömm ¹ .
— — — óborgað — — — . . .	60 —	—	15 —
— bækur, blöð og annað prentað mál, sýnishorn af varnagi og viðskiptaskjöl	12 —	—	50 —
— meðmælingu	16 —		
— viðtökuskírteini	8 —		

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um fjárveitingu til sjúkrahússins á Akureyri.* — Með því að stjórn sjúkrahússins á Akureyri hafði farið þess á leit, að fá greitt 2000 króna tillag það, er meðal annars hefir veitt verið sjúkrahúsinu í fjárlögunum fyrir 1876 og 1877, 4. gr. 4. d., hafð þjer, herra landshöfðingi, með þóknanlegu brjefi frá 15. f. m. lagt það til, að áminnst fjárupphæð, er ekki verði álitin gjöf eða styrkur, eins og þær 400 kr. um árið, er um leið hafa veittar verið sjúkrahúsinu, verði fengin sjúkrahúsinu að vaxtalausni láni, gegn veði í húsinu, og þannig, að láninu megi ekki segja upp meðan stofnunin er höfð fyrir sjúkrahús.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar og frekari ráðstafanar, að ráðgjafinn verður að vera á því, að eins og fjárveitingin er orðuð í fjárlögunum eigi sjúkrahúsið fulla heimtingu á, að áminnstar 2000 kr. sjeu greiddar því úr landssjóðnum að gjöf.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um toll af tóbaki.* — Í þóknanlegu brjefi frá 22. apríl þ. á. hafð þjer, herra landshöfðingi, skýrt frá því, að flutzt hafi með skipinu Marie Christine til kaupmannanna M. Smiths, Magnúsar Jónssonar og hins svo nefnda Hlutaveltufjelags í Reykjavík nokkuð af tóbaki, er samkvæmt tollskrá þeirri, er skipinu fylgdi, hafi numið 74 pundum meira en viðtakendur farmsins allir þeir hafa staðhæft «upp á æru og trú», að þeir hafi fengið, og hafi skýrsla þeirra einnig verið samkvæm farmskrám þeim um vörurnar, er þeir fengu. Munur þessi komi fram í nef-tóbaki því (rjólí), er með skipinu kom, þar sem farmskrá Smiths konsúls hafi talið það 400 pund, en tollskráin telji honum 8 bagga með alls 424 pundum; og í annan stað hafi hinir viðtakendurnir tveir samkvæmt farmskránni að eins fengið 17 bagga báðir saman, með 901 pundi í, en tollskráin telji tóbakið til þeirra 951 pund. En með því að yður sje kunnugt, að samskonar tóbaksströnglar og hjer ræðir um sjeu vanir að vega 53 pund hver, eða eins og tollskráin telur viktina á því, sem átti að fara til Smiths kaupmanns, segizt þjer hafa lagt fyrir bæjarfógetann í Reykjavík að heimta af honum toll af vörupunga þeim, er í tollskránni segir, að undangenginni nánari rannsókn; en þar sem hinir tóbaksströnglarnir hafi samkvæmt tollskránni vegið 2 pundum meira, en almennt á sjer stað, hafð þjer mælt til þess, að ráðgjafinn leiti skýringar um þetta hjá tollstjórninni dönsku.

1) 15 grömm = 3 kvint, 50 gr. = 10 kv., sjá athugasemd 2, bls. 7, og 1, bls. 9 hjer að framan.

Hinn 30. október 1876.

95
20. júl.

Eptir að skrifast hefir verið á út af þessu við aðalstjórn skattamála, skal til þókn-
anlegrar leiðbeiningar þjónustusamlega tjáð, að samkvæmt hjá lögðum eptirritum¹ eptir
álitsskjali frá yfrumsjónarmönnum tollheimtunnar í Kaupmannahöfn með fylgiskjali, sem
aðal-skattamálastjórnin hefir útvegað, stendur líklega svo á þessum umrædda mun á farm-
skrárviktinni og tollskrárviktinni á rjótóbakinu, að af því að það er svo saggamikið, að
það ljettist á skömmum tíma, setja þeir, sem senda voru þessa frá sjer til sölu, viktina á
henni á farmskránni minni en hún er í raun og veru, þegar hún er flutt af stað, til þess
að komast undan umkvörtunum frá hálfu viðtakanda.

96
24. júl.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um húsagjörð á umboðs-
jörð eptir bruna.* — Samkvæmt brjefi ráðgjafans frá 31. júlí f. á. hafið þjer, herra
landshöfðingi, með þóknanlegu brjefi frá 17. maí þ. á. sent hingað eptirrit eptir skoðun-
argjörð og lýsingu á húsum á jörðunni Gröf, sem er í vesturhlutanum af jörðum
Munkaverárklosturs, er nýlega hafa verið byggð upp eptir bruna og síðan afhent á-
búendunum með þessari skoðunargjörð, og í annan stað hafið þjer sent hingað skýrslu um
útlát þau, er hin nauðsynlegu viðarkaup til húsagjörðarinnar hafa haft í för með sjer,
og sem amlmaðurinn yfir norður- og austurumdæminu hafði leyft að greiða mætti
úr sjóði klausturjardanna, í von um samþykki ráðgjafans, og hafa þau síðan verið sett á
reikninginn fyrir 1874 og eru talin 881 kr. 31 eyrir.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birting-
ar, meðal annars fyrir hlutaðeigandi reikningsskoðanda, að ráðgjafinn samþykkir eptir at-
vikum, að umgetinn byggingarkostnaður hefir verið greiddur úr umboðssjóði, þó að und-
anskildu því af hinni tilgreindu upphæð, er umboðsmaðurinn hefir reiknað sjer í þóknun
fyrir eptirlit með húsagjörðinni, því eptirlit þetta hlaut að liggja á honum sem umboðs-
manni, án sjerstaklegs endurgjalds.

97
11. ágúst.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um samskotasjóð
Jóns Eiríkssonar.* — Samkvæmt bendingu háskólagjaldkerans hefir ráðgjafanum sýnt
það rjettast, vegna breytingar þeirrar, sem orðin er á stjórn Íslands, að samskotasjóður Jóns Ei-
ríkssonar handa prestum í Hólabiskupsdæmi, er áður var, sem til þessa hefir verið undir stjórn
tjeds gjaldkera, með yfrumsjón kirkju- og kennslumálastjórnarherrans, verði fluttur til Íslands,
þannig, að honum verði stjórnað af yður, herra landshöfðingi, með yfrumsjón ráðgjafans
fyrir Ísland. Samkvæmt skilagrein háskólagjaldkerans eru eignir sjóðsins fölgnað í inn-
ritunarskírteini, ltr. L, fol. 31, er nemur 13,400 krónum, og 402 kr. í peningum, og
eru það vextir fyrir missirið til 11. desbr. 1875 268 kr. og fyrir hálfmissirið til 11. marz
þ. á. 134 kr.

Um leið og þetta er tjáð yður til þóknanlegrar leiðbeiningar, birtingar fyrir biskupi og
eptirbreytni, skal ekki undanfellt að senda umgetið innritunarskírteini, er búizt er við að

1) Í skjölum þessum er meðal annars yfirlýsing frá Nobel tóbaksspunamanni, þar sem hann
skýrir frá, að það sje regla sín, að telja aldrei meir en 53 pd. í tóbaksströngli, þótt hann sje venju-
lega 6% þyngri, þegar hann er látinn úti, eða jafnvel eigi óvanalegt að viktin sje 8—9% meiri, ef tó-
bakið er sent af stað skömmu eptir að það er spunnið. Auk þess skýra yfrumsjónarmenn tollheimt-
unnar frá, að venjulegt sje að draga 15% frá viktinni á spunnu tóbaki, þegar reiknuð er út uppbótin
fyrir tollinn af innfluttum, ónunnum tóbaksblöðkum.

fá viðurkenningu yðar fyrir, og getið þjer, herra landshöfðingi, að tilblutun fjárhagsstjórnarinnar fengið vextina frá 11. marz 1876 til 11. septbr. og 11. marz gjalddaga borgaða úr jarðabókarsjóði Íslands, og munið þjer einnig geta fengið greiddar úr sama sjóði framantaldar 402 kr. í peningum; og hefir landfógetanum verið ritað um það hjeðan það sem þarf.

Samkvæmt brjefum kirkju- og kennslustjórnarinnar frá 21. febr.¹ og 23. ágúst 1866 til biskupsins yfir Íslandi skal öllum vöxtum af sjóðnum varið til að bæta upp þessi 4 prestaköll í Hóla biskupsdæmi, sem áður var: Grímsey, Þönglabakka, Knappstaði og Hvanneyri, þó þannig, að prestarnir í öðrum brauðum, er hingað til hafa fengið styrk af vöxtum sjóðsins, haldi honum eptirleidis, meðan þeir eru kyrrir í þeim brauðum, en að styrkurinn falli niður, þegar brauðin losna, og skulið þjer því þjónustusamlega beðnir að greiða þóknanlega á hverju ári biskupnum yfir Íslandi vexti sjóðsins, gegn kvittun hans, til útbýtingar meðal tjeðra brauða.

— *Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Skagafjarðarsýslu um sendingu á ógiltum peningum.* — Í þóknanlegu brjefi frá 22. f. m. hafið þjer, herra sýslumaður, spurt, hvort yður sje leyfilegt að nota þjónustupóstmerki til að koma gömlum peningum (speslum og ríkisdöllum), sem einstakir menn vilja fá skipt fyrir krónupeninga, eins og að nokkru leyti átti sjer stað um aurapeninga.

Út af þessu skal yður til vitundar gefið, að eins og jeg verð að álíta það skyldu hvers gjaldheimtumanns, að stuðla sem mest að því, að hin lögboðna peningabreyting komist sem fyrst á um allt land, þannig sje jeg því ekkert til fyrirstöðu, að nota þjónustumerki undir sendingar þær, er þjer hafið um getið.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um rannsókn á veikindum á skepnum í Múlasýslum.* — Eptir að þjer, herra amtmaður, í þóknanlegu brjefi frá 24. f. m. höfðuð tjáð yður fúsan á að veita 200 kr. tillag til að launa dýralækni Snorra Jónssyni og nokkra þóknun fyrir ferðakostnað og lækningar hans í norður- og austurumdæminu, ef hann, eins og hann hafði stungið upp á, ferðast nú í haust austur í Múlasýslur og dvelur þar vetrarlangt, yfirvaldinu til aðstoðar við rannsókn á bráðafári og öðrum veikindum á skepnum, er fyrir kynni að koma, hef jeg fallizt á þessa uppástungu, og lagt fyrir dýralæknirinn að bera sig saman við yður um, hvern aðsetursstað hann eigi að kjósa sjer, og hvernig hann eigi að láta yfirvaldinu í tje aðstoð þá, er hjer ræðir um. Ber honum fyrir þetta starf auk launa þeirra, er honum eru lögð úr landssjóði um árin 1876—77 (600 kr. árlega), áminnst tillag úr jafnaðarsjóði norður- og austuramtsins, og verður hann þar að auki að koma sjer saman við yður, herra amtmaður, um ferðakostnaðarþóknun þá, er hann enn fremur getur átt von á fyrir aðstoð þá, er hann lætur yfirvaldinu í tje.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um undanþágur undan fjárrekstrarbanni.* — Í þóknanlegu brjefi frá í gær hafið

2) Brjef þetta er prentað í „Tíðindum um stjórnarmálefni Íslands“ II bls. 306—7, sbr. brjef 18. febr. 1865 í sama bindi bls. 144—5.

100 þjer, herra amtmaður, lagt það til, að landshöfðinginn gefi út almenna ákvörðun, er tak-
9. septbr. marki rekstrarbann og flutningsbann það á sauðfje inn á hið kláðagrunaða svæði og úr því, sem á var lagt með brjefi landshöfðingja frá 18. marz þ. á., samanbr. auglýsingu landshöfðingja frá 30. ágúst f. á., þannig, að leyft verði að reka í haust skurðarfje vestan norðan og austan yfir takmörk hins grunaða svæðis til sjávarsveitanna á þessu svæði.

Fyrir því skal hjer með samþykkt, að *fjárrekstrar til skurðar* eigi sjer stað í haust frá því um rjettir og til októbermánaðarloka út og suður yfir takmörk hins kláðagrunaða svæðis (Brúará, Hvítá og Ölvesá í Árnessýslu og Hvítá í Borgarfjarðarsýslu) með skilyrðum þeim, er nú skal greina:

1.

Ekki má reka kindur í minni hópum en 50 fjár, og skulu að minnsta kosti 3 áreiðanlegir menn reka hvern hóp. Eiga þeir að hafa meðferðis skirteini, þar sem eigendur kinda þeirra, er í rekstrinum eru, skuldbinda sig til að skera þær, undir eins og þær ern komnar á stað þann, er þær eru ætlaðar á, og skal hreppstjóri í sveit þeirri, sem fjeð er rekið úr, eða þá hlutaðeigandi sýslumaður rita á skirteinið vottorð um tölu kindanna og um nöfn og áreiðanlegleika rekstrarmannanna.

2.

Rekstrarmenn mega aldrei allir yfirgefa fjeð, og ber þeim á nóttunni að vaka yfir því, ef það ekki er látið inn. Skyldi samt kind týnast, ber rekstrarmönnum þegar í stað að gjöra ráðstöfun til að leitað verði að kindinni, og henni fargað þegar hún finnst.

3.

Ferjumenn við ár þær, sem eru á leiðinni úr binum heilbrigðu sveitum suður, mega, að viðlögðum sektum enga fjárrekstra flytja yfir árnar, nema því að eins, að skilyrðum þeim sem að framan eru nefnd, sje fullnægt. Ber þeim að láta sýna sjer skirteini það, er á að fylgja rekstrinum og rita á það vottorð um tölu kinda þeirra, sem fluttar hafa verið yfir ána.

4.

Þegar fjeð er komið þangað sem það er ætlað, ber þegar að afhenda lögreglustjóra eða hreppstjóra á staðnum skirteinið; lætur hann undir eins telja fjeð og sjer um, að það verði allt skorið. Vanti nokkra kind af þeim, er í rekstrinum áttu að vera, ber hreppstjóra þegar í stað að rannsaka, hvernig á því standi og gefa lögreglustjóra um það skýrslu.

5.

Nú hittast innan takmarka hins grunaða svæðis fjárrekstrar úr heilbrigðum sveitum, sem eigi fylgir optnefnat skirteini, of fáir rekstrarmenn eru með, eða sem annars eitthvað þykir að, og skal þá lögreglustjóri eða hreppstjóri sjá um, að slíkir rekstrar verði teknir í trygga gæzlu, þangað til að fjenu verði ráðstafað, og ber þar að auki eptir ástæðum að lögsækja eigendur fjárins eða aðra hlutaðeigendur fyrir brot gegn rekstrarbanninu.

Þetta er hjer með tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar.

101 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um lán handa kirkju.—
12. septbr. Með þóknanlegu brjefi frá 22. júní þ. á. hafð þjer, herra landshöfðingi, sent hingað erindi, þar sem sóknarpresturinn að Kálfatjörn, sira Stefán Thorarensen, fer þess á leit, að veitt verði Kálfatjarnarkirkju 500 kr. lán úr læknasjóði til þess að endurbæta hana og prýða, og hafð þjer lagt það til, að yður verði fengin heimild til að veita hið umbedna

lán úr hinum íslenska lækna sjóði, þannig, að af greiddar verði afláni þessu, að viðbættum 844 kr. 72 a., sem eptir eru af láni, er áður hefir veitt verið kirkjunni úr sama sjóði, 140 kr. um árið í vöxtu og afborgun, og muni með því móti verða búið að endurborga það árið 1889. **101** 12. sept.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar, birtingar og frekari ráðstafanar, að ráðgjafinn leyfir, að hið umbeðna lán verði veitt Kálfatjarnarkirkju úr viðlagasjóðnum, með þeim kjörum, er þjer hafið til tekið, og þannig, að gefið verði út nýtt skulda brjef til *viðlagasjóðsins* fyrir þessu láni, ásamt því, sem áður hefir veitt verið kirkjunni úr hinum íslenska lækna sjóði.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um verðlag á lækna-* **102** 22. sept.
lyfjum. — Með þóknanlegu brjefi frá 12. júní þ. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað erindi, þar sem lyfsalinn í Reykjavík, Randrup konsúll, beiðist leyfis til þess að hækka verðlag lyfja þeirra, er vínandi er í, um 5%, sökum þess, að á vínanda hefir verið lagt aðflutningsgjald með tilskipun frá 26. febr. 1872 um gjald af brennivíni og öðrum áfengum drykkjum, og lögum frá 11. febr. þ. á. um breytingu á tjeðri tilskipun, og í annan stað álit landlæknisins á Íslandi um þetta mál, þar sem hann leggur á móti þessari verðhækkun, með því að verðlag það, sem nú stendur, þyki of hátt, en mælir aptur á móti með því, að lyfsölumönnum á Íslandi verði leyft að flytja inn nokkuð af vínanda afgangslausu. Hafið þjer í áminnstu brjefi tekið fram, að sanngirni mæli með því, að lyfsölumönnum verði veitt nokkur uppbót í þessu skyni, en með því að þjer teljið vafasamt, hvort ástæða sje til að reyna að útvega lagafyrirmæli þau, er með þarf til tollfrelsis þess, er hjer er farið fram á, leggið þjer það til, að verðlagið verði hækkað.

Út af þessu er þess að geta, að skrifast hefir verið á við hið konunglega heilbrigðisráð um málið, og skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að ráðgjafinn er yður samdóma um, að ekki sje nægileg ástæða til að leggja fyrir alþingi frumvarp til laga um tollfrelsi það, sem landlæknir hefir stungið upp á, en þykir ísjárvert að láta hækka verðlag það, sem nú er á lækna lyfjum.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um toll af brennivíni.* **103**
— Útaf beiðni þeirri, sem send hefir verið hingað með þóknanlegu brjefi yðar, herra **103** 12. sept.
landshöfðingi, frá 15. júlí þ. á., þar sem Siemsen konsúll í Reykjavík fer þess á leit, að reikna megi tollinn á nokkru af brennivíni, er komið hafi til hans og reynzt með 8 $\frac{1}{8}$ % styrkleika, er það var mælt, 20 auru af hverjum potti, í stað 30 auru, skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að beiðni þessi verður ekki veitt¹.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um toll af brennivíni* **104**
og tóbaki. — Með þóknananlegu brjefi frá 15. júlí þ. á. hafið þjer, herra lands- **104** 26. sept.

1) Brennivínið hafið komið frá Hamborg og styrkleika þess ekki verið getið á tollskrá skipsins. Hafið beiðandi látið í veðri vaka, að mælirinn, er hlutaðeigandi lögreglustjóri hefði haft, væri ef til vildi ekki nákvæmur; en í áliti sínu um málið fullyrðir lögreglustjóri, að mælirinn hafi verið alveg rjettur; að minnsta kosti sje ekki unnt að villast á því, hvort lögurinn, sem mældur er, sje 8° eða 8 $\frac{1}{8}$ % að styrkleika.

104 höfðingi, skotið undir úrskurð ráðgjafans bóanarbrjefi, þar sem kaupmaður, konsúll Smith í Reykjavík fer fram á að fá endurborgaða 881 kr. 60 aur., er hann hefir greitt í toll í Reykjavík af nokkru af áfengum drykkjum og tóbaki, aðfluttu með skonnertinni „Dorotheu“, er skjöl voru sýnd fyrir í Reykjavík, og tilfærir hann þá ástæðu fyrir endurborguninni, að ekki hafi nema nokkuð af hinum aðfluttu áfengu drykkjum verið flutt í land í Reykjavík, en afgangurinn af þeim og svo tóbakið hafi verið flutt í land annarstaðar, þar sem lögin frá 11. febr. þ. á. um breytingu á tilskipun frá 26. febr. 1872 og um aðflutningsgjald á tóbaki voru þá ekki orðin gild, en voru orðin gild í Reykjavík. — Út af þessu hafið þjer, herra landshöfðingi, látið þess getið, að eins og rjett hafi verið að heimta gjaldið af hinum áfengu drykkjum, sem hjer ræðir um, þar, sem skjöl skipsins voru sýnd, og þar sem lögin frá 11. febr. þ. á. um breytingu á tilskipun 26. febr. 1872 höfðu öðlazzt gildi, áður en skipið kom, svo sem áður er á vikið, þannig hljóti hið sama að verða ofan á um tollinn af tóbakinu, sem fyr er getið, með því að svo verði á að líta, sem tekið sje við tóbakinu í Reykjavík, erbeiðandinn hafi ekki annarstaðar á Íslandi fasta verzlun, og það geti ekki staðið á neinu, hvort vörurnar sjeu seldar í búð hans í Reykjavík eða hafðar til lausakaupa á öðrum höfnum.

Út af þessu tilefni skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar, birtingar og frekari ráðstafanar, ef til þess kemur, að ráðgjafinn verður að vera yður samdóma um, að rjett hafi verið að taka gjaldið af hinum áfengu drykkjum, er hjer ræðir um, í Reykjavík, en hlýtur aptur á móti að vera þeirrar skoðunar um gjaldið á tóbakinu, að ekki hefði átt að taka það þar, sje svo, að tóbakið hafi ekki verið flutt á land í Reykjavík, heldur verið kyrrt í skipinu, og verið flutt á því til Vestfjarða, en þangað fór skipið úr Reykjavík til lausakaupa, að því er frá hefir verið skýrt. Því að þar sem ekki er til önnur eins ákvörðun um tóbaksgjaldið og sú í 2. gr. laganna frá 26. febr. 1872 um brennivínsgjaldið, verður að álíta það nauðsynlegt skilyrði fyrir aðflutningsgjaldi því af tóbaki, sem fyrirskipað er með lögum frá 11. febr. þ. á., að tóbakið sje innflutt, en til þess útheimtist, að vörurnar sjeu í raun og veru fluttar í land, en ekki nóg, að þær komi í landhelgi Íslands eða á skipalægi eða höfn einhverstaðar við landið, ef þær eru ekki fluttar í land úr skipinu. Fyrir því verður svo að álíta, sem tóbak það, sem hjer ræðir um, hafi ekki verið innflutt í Reykjavík, sje svo vaxið málið sem sagt er hjer að framan, og má því endurborga beiðanda toll þann, er hann hefir af því greitt, ef það sannast, að tóbakið hafi ekki verið flutt í land í Reykjavík.

105 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um kornlán handa sýslunefndinni í Kjósar- og Gullbringusýslu. — Þjer hafið, herra landshöfðingi, sent hingað erindi, þar sem sýslumaðurinn í Gullbringu- og Kjósarsýslu sem oddviti sýslunefndarinnar þar fer þess á leit sakir aflaleysisins í vetur sem leið, að veitt verði Álptaness og Vatnsleysustrandarhreppum lán úr landssjóði, að upphæð 6000 kr. og 4000 kr., gegn venjulegum vöxtum og endurborgun lánsins á 10 eða 4 ára fresti, og til vara, að sýslunefndin verði látin fá 5000 kr. lán, eða svo mikið sem þurfi til að kaupa 250 tonn af korni, og er fengið samþykki amtsráðsins til þess að sýslan taki þetta kornlán. Hafið þjer skýrt svo frá, að þetta ár hafi alveg brögðizt vetraraffi í Faxaflóa, sem er aðalbjargræði manna þar í kring, og sje fólki því búið hallæri í vetur, sem í hönd fer, einkum í framantjeðum 2 hreppum; og leggið það til í þóknanlegu brjefi 2. þ. m., að veitt verði sýslunefndinni í Gullbringu- og Kjósarsýslu til þess að afstýra hallærishættunni 5000 eða 6000 kr. lán úr viðlagsjóði, til þess að kaupa fyrir 250 tonn af rúgi eða rúgmjöli

gegn 4% í vöxtu um árið, og með því móti, að helmingur lánsins verði endurgoldinn innan ársloka 1877 og hitt innan ársloka 1878. **105**
26. sept.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar, birtingar og frekari ráðstafanar, að framanþjéðar tillögur yðar eru hjer með samþykktar, og býst jeg við nánari skýrslu frá yður á sínum tíma um stærð lánsins.

— *Brjef landshöfðingja til biskups um lóðarnám frá prestssetri undir verzlunarhús.* — Með brjefi herra biskupsins frá 7. þ. m. meðtók jeg erindi prestsins sira Páls Sigurðssonar á Hjaltabakka, þar sem hann ber sig upp undan því, að 3 kaupmenn hafi fengið útmældar lóðir undir verzlunarhús fyrir sunnan Blönduós í landeign staðarins að Hjaltabakka, þótt engra samninga hafi verið leitað um það við sig, sem umráðanda landsins, og hafi það jafnvel verið gjört í forboði sínu; spyrzt hann fyrir um, hvort lögin frá 15. oktbr. f. á. heimili nefnda útmælingu í forboði þess, er með landið á, og, verði það ofan á, hvort þá sjeu eigi hlutadeigandi kaupmenn skyldir að bera ábyrgð fyrir allan usla og ágang á land staðarins, er af því hljóti að leiða, eða á hverjum sú ábyrgð eigi ella að lenda. **106**
30. sept.

Út af þessu skal yður, herra biskup, hjer með tjáð það er nú skal greina, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar.

Með því að með lögum frá 15. oktbr. f. á. er löggiltur verzlunarstaður við Blönduós og leyft að byggja þar sölubúðir, og hafa þar fasta verzlun, með þeim skilyrðum, er til eru tekin í opnu brjefi frá 28. desbr. 1836, mun staðarhaldari að Hjaltabakka ekki geta bannað, að útmælt verði af landi því, er prestakallið á við Blönduós, nægileg lóð fyrir slíkar sölubúðir; en það leiðir bæði af fyrirmælunum í opnu brjefi frá 28. desbr. 1836, og af 50. grein stjórnarskrárinnar, að greiða skal lóðareiganda fullt verð fyrir hinar útmældu lóðir. Þetta verð hefði átt að til taka, þá er lóðirnar voru út mældar; en úr því að hinn setti sýslumaður hefir ekki gætt þessa, getur staðarhaldarinn fengið þetta lagað annaðhvort með því að heimta framhaldsútmælingu, og þá krefjast þess þar, að til sje tekið fast árlegt gjald til prestakallsins af hinum útmældu lóðum, ellegar með því að höfða mál gegn kaupmönnum þeim, er hafa fengið byggingarlóðir útmældar í landi prestakallsins, og fá þá dæmda til að greiða prestakallinu eptir mati óvilhallra manna árlegt gjald fyrir lóðirnar sjálfar og fyrir skaða þann og usla á öðru landi prestakallsins, er leiðir af því, að höfð er þar verzlun.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um lækni-
isþjónustu í Vestur-Skaptafells, Rangárvalla og Árnes sýslum.* **107**
2. okt.

— Eptir að jeg hefi meðtekið álit landlæknisins um, hvernig hentugast verði bætt úr lækniisskorti í Árness og Rangárvallasýslum, meðan að hjeraðslæknirinn í Vestur-Skaptafellssýslu, Sigurður Ólafsson, sem fyrst um sinn hefir aðsetur sitt í Höragsdal á Síðu, er settur til að gegna hjeraðslæknisstörfum í nefndum sýslum, hefi jeg í dag lagt fyrir hinn setta hjeraðslæknir að ferðast í vetur, sem í hönd fer, um sýslurnar og dvelja í þeim eins og hjer segir:

Októbermánuð verður hann á ferð hjeðan austur í Höragsdal og hefir þar síðan aðsetur út mánuðinn;

frá 1—9. nóvbr. á ferð frá Höragsdal vestur á Eyrarbakka;

107

2. okt.

- frá 10. nóvbr.—8. desbr. aðsetur á Eyrarbakka;
 — 9.—19. desbr. á ferð frá Eyrarbakka austur að Hörgsdal;
 — 20. desbr.—19. jan. aðsetur í Hörgsdal;
 — 20.—29. janúar á ferð frá Hörgsdal vestur á Eyrarbakka;
 — 30. jan.—28. febr. aðsetur á Eyrarbakka;
 — 1.—9. marz á ferð frá Eyrarbakka austur að Hörgsdal;
 — 10. marz—9. apríl aðsetur í Hörgsdal;
 — 10.—19. apríl á ferð frá Hörgsdal vestur á Eyrarbakka;
 — 20. apríl—19. maí aðsetur á Eyrarbakka,

og hefir læknum auk þess verið boðið að dvelja nokkra daga í Rangárvallasýslu á ferðunum milli Eyrarbakka og Hörgsdals, og að birta hjeradsbúum þessa daga, og á hvaða bæjum hann þá muni vera að finna. Ef landfarsóttir eða aðrar knýjandi ástæður skyldu gjöra það nauðsynlegt að breyta hinni settu áætlun um ferðir læknisins um hjeruðin og dvöl hans þar, ber honum að birta hjeradsbúum slíkar breytingar sem fyrst.

Þetta er hjer með tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir íbúum hinna nefndu hjerada, á þann hátt, sem álitinn er hentugastur til þess að það verði almenningi sem kunnugast.

108

12. okt.

— *Skýrsla* amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu til landshöfðingja um árangur af ráðstöfunum gegn fjárkláðanum. — Hjer með leyfi jeg mjer virðingarfyllst að skýra herra landshöfðingjanum frá, hvernig ástalt hefir verið með heilbrigðisástand sauðfjárins á hinu svo kallaða kláðagrunaða svæði, síðan jeg sendi herra landshöfðingjanum hinar síðustu almennu skýrslur mínar, dagsettar 16. og 22. marz þ. á.

Hinu sama eptirliti og átti sjer stað síðastliðinn vetur var áfram haldið allt þangað til fje var sleppt á fjall; en þrátt fyrir hinar iðulegu skoðanir varð hvergi vart við kláða nema lítinn vott á þrem stöðum, nefnilega í Stardal í Kjalarneshrepp 25. marz, Reynivallaseli í Kjós 24. apríl og Vatnsholti í Grímsnesi 15. júní, og var fjeð vandlega baðað á öllum þessum stöðum og nákvæmar varúðarreglur við hafðar.

Til að varna því, að fje úr Borgarfjarðarsýslu í sumar kæmist út fyrir takmörk hins grunaða svæðis, var skipuð heimavöktun fjárins þar, og til frekari tryggingar settur eptirlitsvörður meðfram Hvítá í Borgarfirði, að nokkru leyti á kostnað jafnaðarsjóðs vesturamtsins. En gæzla fjárins í neðri hluta Borgarfjarðarsýslu var framkvæmd á þann hátt, eptir tillögum lögreglustjórans og með leyfi amtsins, að settur var vörður meðfram Andakýlsá upp í Skorradalvatn og frá enda þessa vatns suður í Botnsvoga. Einnig var settur vörður við austurtakmörk hins kláðagrunaða svæðis, meðfram Brúará, og þar til fengið leyfi amtsins. Þó ekki væri vitanlegt, að neinstaðar væri kláði í vor, að þeim litla votti undanskildum, sem að ofan er getið, var þó til tryggingar fyrirskipað eitt almennt bað um allt kláðasvæðið, og hefir það eptir skýrslum lögreglustjórans hvervetna fram farið, og það nokkurn veginn vandlega, nema í Borgarfjarðarsýslu, því að auk þess að þar ávallt hefir verið meiri mótspyrna móti böðunum en annarstaðar, svo að valdstjórnin jafnvel hefir orðið að hlutast til um böðin hjá nokkrum fjáreigendum, og fjáreigendur yfir höfuð framkvæmt þau með minni alúð, hefir eptir hinni síðustu skýrslu hins setta lögreglustjóra einn hreppur, nefnilega Hvalfjarðarstrandarhreppur, enn mjög lítið gjört til að hlýðnast fyrirskipunum herra landshöfðingjans í fyrra haust um almennt bað, þrátt fyrir ítrekaðar skipanir.

Í haustrjettunum hefir sje hvervetna verið skoðað, og hefir hinn setti lögreglustjóri 108
 verið við staddur við þessar skoðanir, þar sem hann hefir getað, en hvergi hefir orðið 12. oktr.
 vart við fjárkláða, nema á einni kind í Fossárrjett í Kjós, sem var með nokkrum kláðavotti, og hafa verið gjörðar ráðstafanir til þess, að kláðabað fari fram á öllu því sje, sem heimtist í Fossárrjett, og ekki þegar var skorið, svo og því sje, er líkindi voru til, að hefði haft samgöngur við þetta sje.

Að endingu hefir hinn setti lögreglustjóri í fjárkláðamálinu fyrirskipað hálfsmánaðar-skoðanir á öllu hinu kláðagrunaða svæði fyrst um sinn, þangað til almennt bað fram fari, sem ráðgjört er, að verði í síðasta lagi um jólafoðstubyrrjun. En ef nokkur kláðavottur skyldi koma fram við skoðanir þessar, hefir verið skipað, að taka hinar veiku kindur til reglulegrar lækningameðferðar, og að tvíbaða allt sje á þeim bæ, þar sem kláðinn hefir komið fram, og á nábuabœjum þeim, er haft hafa fjársamgöngur við hann.

Umburðarbrjef

til allra bæjarfógeta og sýslumanna.

109
 12. oktr.

Í tilefni af lögum þeim tvennum, er út voru gefin 11. febr. þ. á. um breytingu á tilskipun 26. febr. 1872 um gjald af brennivíni og öðrum áfengum drykkjum og um aðflutningsgjald á tóbaki, mæltist ráðgjafinn fyrir Ísland til þess við fjárhagsstjórn ríkisins, að lagt væri fyrir alla tollheimtumenn í Danmörku að sjá um, að tollskrá sjerhvers skips, sem á að fara til Íslands og fermt er að nokkru eða öllu leyti vörum þeim, er getur um í nefndum lögum, verði eptirleiðis samin með svo mikilli nákvæmni, að hlutaðeigandi stjórnarvöld á Íslandi geti byggt á henni útreikning sinn á gjöldum þeim, er hjer ræðir um. Hefir fjárhagsstjórnin nú skýrt ráðgjafanum frá, að aðalstjórn skattamála hafi 19. maí þ. á. gefið út umburðarbrjef til allra tollheimtumanna, þar sem lagt er fyrir þá að sjá um, að tilgreindar verði á tollseðlinum fyrir hvert skip, sem afgreitt er til Íslands, allar vörur þær á skipinu, er samkvæmt lögum frá 11. febr. þ. á. eru gjaldskyldar á Íslandi, og skýringar þær, sem nauðsynlegar eru til að reikna út gjaldið á Íslandi, þar á meðal skýrsla um styrkleika brennivíns og vínfanga og sjerstök skýrsla um rauðavín og messuvín.

Jafnframt því að þetta er hjer með kunnugt gjört öllum lögreglustjórum, skal þess getið, að fjárhagsstjórnin hefir tekið fram, að þrátt fyrir allan ötulleika og nákvæmni tollheimtumanna í Danmörku, geti eigi hjá því farið, að stöku vörur verði sendar frá Danmörku svo, að eigi fylgi slíkar skýrslur, af því, að hin dönsku tollög veita heimild til að leggja vörusendingar fyrir til bráðabirgða (Transit-Oplag) í hinum konunglegu tollvöruhúsum, og að flytja þær út þaðan, án þess að skýrt sje frá, hvað þær hafi að geyma, nje það rannsakað, og þenna rjett hafa þeir líka, er nota hið almenna frjálsa varningsbúr (Varefrilager) í tollbúð Kaupmannahafnar — og í annan stað af því, að svo geti að borið, að vörur, sem eru gjaldskyldar á Íslandi, flytjist stundum út í skip svo, að ekki sje tekið eptir þeim, einkum ef búið sje um þær saman við aðrar vörur, sem ekki eru gjaldskyldar og engin tolluppbót er heimtuð af — þótt það geti raunar aldrei orðið mikið í einu, — því eptirlitsmönnum sje ekki unnt að opna og rannsaka til fullnustu hverja og eina þess konar sendingu. Muni því nauðsynlegt að hafa einnig gætur á þessu á Íslandi, en sje það gjört, muni því hœgra að hafa eptirlit með slíkum sendingum með óþekktu innihaldi frá bráðabirgðavöruhúsum, sem skýrt muni frá á tollskránni í hvert sinn, er þær komi fyrir, hve margar þær hafi verið, hvernig umbúðirnar hafi verið, merki þeirra, mál og vikt

Hinn 20. nóvember 1876.

109 og tollinnsiglin, sem sett muni verða á þær í hvert sinn ; en tolleptirlitið muni skora á
 12. okt. þá, er senda vörur til Íslands, að annast um, að slíkar sendingar komi sem sjaldnast fyrir.
 Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík, 12. oktr. 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

110 — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um styrk*
 16. okt. *til eflingar landbúnaði í vesturumdæminu.* — Í framhaldi af brjefi frá 24. júlí þ. á. (stjórnartíð. B. 89) var samkvæmt tillögum amtmanns samþykkt, að varið verði af hluta vesturumdæmisins af því fje, sem með 10. gr. C 5. í fjárlögunum er ákveðið til jarðabóta á ári því, er nú stendur yfir.

100 kr. sem tillagi til styrks handa Sveini Sveinssyni búfræðing til að ferðast til Danmerkur nú í haust og kynna sjer þar ýmsar endurbætur í landbúnaði, sem kynni að mega hafa hliðsjón af við jarðabætur hjer á landi og

272 kr. sem styrk handa búnaðarfjelagi Hraunhrepps og Kolbeinstaðahrepps til að launa jarðyrkjumanni, sem fjelagið hefir þetta ár í þjónustu sinni fyrir 600 kr. í árs-laun.

111 — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um styrk*
 18. okt. *til eflingar landbúnaði í norður- og austurumdæminu.* — Samkvæmt tillögum yðar, herra amtmaður, í brjefi frá 28. f. m., samþykki jeg hjer með, að lagður verði af hluta norður- og austurumdæmisins af fje því, sem með 10. gr. C 5. fjárlaganna, er ákveðið til jarðabóta á þessu ári, fröken Þórunni Elisabeth Halldórsdóttur frá Hofi í Vopnafirði 300 kr. styrkur til að ferðast í haust til Danmerkur og nema þar hina beztu og arðsömustu meðferð á mjólk.

112 — *Brjef landshöfðingja til yfirdómsins um útgáfu dómasafns.* — Jafn-
 20. okt. framt því að senda mjer brjef Einars prentara Þórðarsonar frá 11. marz þ. á., þar sem hann býðst til að taka að sjer að gefa út um 1 ár dóma landsyfrrjettarins, og þá íslenzku dóma, sem dæmdir verða í hæstarjetti, með þeim skilmálum, að hann fái kostnaðarlaust handrit og prófarkalestur, og þar að auki 100 kr. þóknun, hefir yfirdómurinn í brjefi frá 25. f. m. tjáð sig fúsan á að láta honum í tje handrit af dómunum, og annast prófarkalestur, eins og hann áskilji, gegn sanngjarnri þóknun, er varla geti verið minni en 10 kr. fyrir hverja örk.

Tillögur þessar skulu hjer með samþykktar, og vonast jeg eptir að fá reikning um kostnaðinn, þegar búið er að prenta 1. ár af dómasafninu.

Fundarskýrslur amtsráðanna.

C.

Aukafundur amtsráðsins í suðurumdæminu, 29. ágústmánaðar 1876.

Amtsráðið var haldið í Reykjavík undir forsæti amtmannsins í suðuramtinu, og mœttu

á fundinum hinir kosnu aðalfulltrúar, Dr. philos. Grímur Thomsen og prófastur sira Jón Jónsson.

Þessi málefni komu til umræðu:

1. Sýslunefndin í Gullbringu- og Kjósarsýslu hafði í brjefi dags. 21. ágústm farið þess á leit, að amtsráðið útvegaði Álptanes- og Vatnsleysustrandarhreppum, eða subsidiært sýslunni, alls 10,000 kr., sem lán gegn venjulegri leigu og árlegri afborgun, þannig að lánið sje að fullu endurborgað á 10 árum, eður, ef ekki sje annars kostur, á 4 árum.

Amtsráðið áleit, að ekki gæti verið umtalsmál að mæla fram með því, að hrepparnir fengi hið umbeðna lán upp á eigin ábyrgð, enda væri það amtsráðinu óviðkomandi að útvega hreppunum sem slíkum lán. En með tilliti til þess, hvort samþykkja skyldi, að sýslan tæki lán þetta, þá áleit amtsráðið að vísu, að sýslunefndin samkvæmt sveitastjórnarlaganna 39. og 40. gr. hefði átt að gjöra alvarlegar tilraunir til þess með niðurföfnun að afstýra þeim vandræðum, er hún óttast, og það því fremur, sem að líkindum muni reka að því, að hún fyr eða síðar verði að nota þetta meðal, sem hún með atkvæðafjölda felldi á síðasta fundi sínum. En samt sem áður vildi amtsráðið ekki hafa það á sinni ábyrgð, að vandræði, ef til vill, hlytust af því, að ekki hefir verið gripið til þeirra úrræða, sem lögin gjöra ráð fyrir, og rjeði það því af, að veita sýslunefndinni leyfi til að taka lán handa sýslunni, er nemi 250 tunn-um af rúgi eður rúgmjöli, með þeim skilyrðum, að lán þetta sje að fullu endurborgað innan ársloka 1878, og að greiða af því venjulega lagavexti. Amtsráðið treysti sjer því síður til að veita leyfi til stærri lántöku, sem það er í efa um, hvort niðurföfnun eptir efnum og ástæðum í þeim 2 hreppum, sem lánið er ætlað, nái fyrir þetta yfirstandandi ár þeirri upphæð, sem fært er að leggja á hreppsúta.

2. Með brjefi frá svo kölluðum allsherjarfundi á þingvöllum 2. og 3. júlím þ. á. höfðu amtsráðinu verið sendir til ráðstöfunar 4 reikningar yfir skadabætur, samtals að upphæð 14053 kr., fyrir niðurskurð í 4 suðurhreppum Gullbringusýslu haustið 1875. Amtsráðið ákvað að senda umboðsmönnum fundarins aptur reikninga þessa, sem sjer óviðkomandi.
3. Málið um stofnun amtsfátækra sjóðs kom til umræðu, en sökum þess, að ekki var komið álitsskjal frá Borgarfjarðarsýslu, var því enn frestað.
4. Út af bönarbrjefi frá Rangárvallasýslu til landshöfðingjans um að leyft verði að reka gamla sauði vestur yfir línuna Brúará- Hvítá- Ölvesá, fann amtsráðið ástæðu til að leggja það til, að hið núverandi rekstrarbann yrði um rjettir í haust numið úr gildi, að því er allt skurðarfje snertir, en að beitt verði tryggum varúðarreglum gegn því, að fje það, sem rekið er austan yfir hina umgetnu línu, verði sett á vetur.
5. Eptirfylgjandi áætlun um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs suðuramtsins 1877 var samþykkt.

Gjöld.

1. Til sakamála, lögreglumála, gjafsóknarmála m. fl.	900,00
2. Til bólusetninga og annara heilbrigðismálefna	280,00
3. Ferðakostnaður embættismanna	300,00
4. Kostnaður við kennslu heyrnar- og málleysingja	1200,00
5. Til sáttamálefna ,	25,00
6. Endurgjald á lánum:	
a, Lán vegna fjárkláðans	kr. 1000,60
b, Lán í tilefni af af fangelsisbyggingum	— 645,51 1645,51
	flýtt 4350,51

	fluttar	kr.	4350,51
7. Kostnaður við amtsráðið			120,00
8. Til varðkostnaðarins við Ölvesá, Hvítá og Brúará 1875			1563,16
9. Ýmisleg útgjöld			100,00
10. Sjóður við árslok			1000,00
	Samtals	kr.	7133,67

Tekjur:

1. Í sjóði frá f. á.	kr.	500,00
2. Niðurjöfnun á lausafje í amtinu	—	6633,67
	Samtals	kr. 7133,67

Við umræðurnar um áætlunina kom sú skoðun fram, að æskilegt væri, að 4. gjaldliður (kostnaðurinn til kennslu heyrnar- og málleysingja) yrði settur niður, sjer í lagi með því móti, að nýrra samninga væri leitað um meðgjöf með heyrnar- og málleysingjum, og tillit tekið til þess, á hvaða aldri og hvaða þroskastigi hver málleysingi væri, og var forseta falið að gjöra tilraunir í þessa stefnu.

6. Amtsráðið kynnti sjer reikninga yfir húnaðarskólagjald suðuramtsins 1875, og tekjur og gjöld leiguliðasjóðsins sama ár og fann ekkert við þá að athuga.
7. Dr. phil. Grímur Thomsen var kosinn til að rannsaka sýslusjóðsreikningana fyrir 1875.

Reykjavík, 10. nóvember 1876.

Bergur Thorberg.

113

10. júní.

Stjórnarbrjef og auglýsingar.

— *Brief ráðgjafans fyrir Ísland til kaupmannanna P. C. Knudtson & Sön í Kaupmannahöfn um vínfanga- og tóbakstoll.* — Út af því að lögin frá 11. febr. þ. á. um breytingu á tilskipun 26. febr. 1872 um gjald á brennivíni og öðrum áfengum drykkjum og lög frá sama degi um gjald á tóbaki verða ekki jafnsnemma gild alstaðar á Íslandi, og hafa sjer í lagi í Reykjavík orðið skuldbindandi fyr en annarstaðar, af því að þau öðlast gildi við þinglýsingu þeirra, svo sem berlega er fyrir mælt í 5. gr. laganna, sem fyr eru nefnd, og talið er eptir hinum almennu reglum, að eigi heima um hin síðarnefndu lögin, hafið þjer í brjefi dags. 24. f. m. minnzt á, hvert tjón það baki verzlunarmönnum í Reykjavík að verða að keppa við verzlunarmenn í verzlunarstöðunum þar í grennd, þar sem að eins er greitt hið lægra brennivínsgjald eptir eldri lögunum og ekkert tóbaksgjald er heimtað, þangað til búið er að þinglýsa lögunum, og farið þess á leit, að stjórnin láti skila aptur brennivínstollsauka þeim og tóbakstolli, er kynni að vera búið að greiða eptir áminnstum lögum, áður en þau eru gild orðin um land allt. Sjer í lagi hafið þjer kvartað undan því, að heimtað hafi verið af yður brennivínsgjald í Reykjavík af brennivíni með skipinu Draxholm, sem átti að fara til Hafnarfjarðar, en skilríki voru fyrst sýnd fyrir í Reykjavík, og í annan stað af brennivíni, sem sent var með póstgufuskipinu Arkturus og átti einnig að fara til Hafnarfjarðar, en skilríki voru sýnd fyrir í Reykjavík, og haldið þjer því fram, að því er hið síðarnefnda atriði snertir, að samkvæmt tilskipun 26. febr. 1872, 4. gr., eigi gjald af vörum, sem komi til Íslands með skipum, sem sjeu laus við að þurfa að kaupa sjer sjóleiðarbrjef, eins og Arkturus sje, að greiða þar, sem við þeim sje tekið, en eigi þar, sem fyrst eru sýnd skilríki skipsins.

Þess skal þá fyrst getið, að úr málinu um reikning á brennivínsgjaldinu af brennivíni því, er flutt var til Íslands með skipinu Draxholm, er skorið með brjefi ráðgjafans til landshöfðingjans yfir Íslandi frá 26. f. m., er þessu brjefi fylgir ágríp af, og að það er mis-
 skilningur, er þjer haldið, að ekki sje keypt sjóleiðarbrjef handa Arcturus, og á því grein sú í tilskipun 26. febr. 1872, er þjer vitnið í, ekki við í þessu efni. Í annan stað skal eigi undanfellt að tjá yður þjónustusamlega, að ráðgjafinn á ekki með að gjöra neina undantekningu undan reglu þeirri, er sett er í fyrtjæðum lögum, og er því eigi fær um að gjöra neitt í tjeðu efni. 113
10. júní.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til kaupmannanna P. C. Knudtson & Søn í Kaupmannahöfn um vinfanga- og tóbakstoll.* — Í 2 brjefum til ráðgjafans, dags. 11. þ. m., hafið þjer enn að nýju borið yður upp undan því, að tollur af áfengum drykkjum með skipinu Draxholm og póstgufuskipinu Arcturus, er skilríki voru sýnd fyrir í Reykjavík, en ölföngin affermd í Hafnarfirði, hafi verið reiknaður eptir lögunum frá 11. febr. þ. á. í stað tilsk. 26. febr. 1872. 114
23. ágúst.

Brjef þessi eru rituð með svo löguðum blæ, að ráðgjafinn hefir verið í vafa um, hvort rjett væri að svara þeim. Auk þess eru að efninu til ekki fram komnar neinar skýringar, er geti leitt að annari niðurstöðu, en ráðgjafinn hefir komizt að áður. Ráðgjafanum virðist því óþarfi að fara lengra út í það, sem í tjeðum brjefum stendur, en þykir þó rjettast að svara einu atriði, er yður virðist þykja mjög mikið í varið.

Þjer hafið sem sje haldið stöðugt fram þeirri kröfu, að fyrirmælum 4. greinar í tilsk. 26. febr. 1872 sje beitt við póstgufuskipið, en ekki fyrirmælum 2. greinar í sömu tilskipun, og hafið máli yðar til sönnunar bent á aðferð þá, sem höfð hafi verið við Díönu bæði að undanfögnu og einkum þetta ár. En yður getur ekki verið ókunnugt um, að þjer hafið sjálfir ávallt greitt tollinn af áfengum drykkjum þeim, er hafa átt að fara til verzlunar yðar í Hafnarfirði, og flutt hafa verið til landsins með póstgufuskipinu, í R e y k j a v í k, af því að þar hafa í raun og veru fyrst verið sýnd skilríki fyrir gufuskipinu að undanfögnu, enda fer því svo fjarri, að 4. gr. tilsk. 26. febr. 1872 hafi verið talin eiga við um Díönu, er hún kom til Seyðisfjarðar í júnímánuði síðastliðnum, að sýslumaðurinn þar heimtaði þvert á móti af gufuskipformanninum gjald af öllum tollskyldum vörum í skipinu, samkvæmt fyrirmælum 2. greinar í tjeðri tilskipun. En skipstjóri kvaðst eigi geta greitt gjaldið, og sá sýslumaðurinn sjer þá eigi annað fært, til þess að stöðva ekki póstgufuskipið, en að heimta aðeins gjald af þeim vörum, sem áttu að fara til Seyðisfjarðar.

Það leiðir af sjálfu sjer, að eptir því sem að framan er sagt, finnst ráðgjafanum alls engin ástæða til að breyta úrskurðum þeim, er áður hafa lagðir verið á málið.

— *Umboðsskrá konungs handa ritara við landshöfðingjaembættið, Jóni Jónssyni, til að gegna störfum þeim viðvíkjandi fjárkláðasýkinni, sem hvíla á lögreglustjórum á Íslandi.* 115
26. sept.

CHRISTIAN HINN NÍUNDI af guðs náð Danmerkur konungur, Vinda og Gotna, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stór-
 mæri, Þjóðmerski, Láenborg og Aldinborg.

Vita skalt þú, Jón Jónsson, ritari við landshöfðingjaembættið á Voru landi Íslandi, að með því að fyrir Oss hefir flutt verið, að enn sje eigi fengin víska um, að kláðasýki þeirri á

115 sauðfje, er lengi og einkum árið sem leið hefir gengið í ýmsum hjeruðum í suðurum-
26. sept. dæminu á tjeðu Voru landi Íslandi, sje að fullu útrýmt, og að, ef nauðsynlegt yrði að
gjöra frekari ráðstafanir frá hálfu valdstjórnarinnar gegn sýkinni, muni hagkvæmt, að þeim
yrði alstaðar framfylgt með samskonar aðferð og jafnframt með meira fylgi, en hinir reglulegu
lögreglustjórar munu fá við komið, sakir annara starfa þeirra; þá er það allrahæztur vilji
Vor og boð, að þú búist til að takast þetta hlutverk á hendu, þannig að þjer veitist vald
til að gegna fyrst um sinn á sjálfs þin ábyrgð öllum þeim störfum, bæði dómarastörfum,
framkvæmdarstörfum og fógætastörfum, snertandi fjárkláðasýkina, bæði í þeim hjeruðum
suðurumdæmisins, er sýkinnar hefir vart orðið að undanförmu og hvar annarstaðar á Ís-
landi, er kláði kann að koma upp eptirleiðis, sem ella mundu liggja á lögreglustjórum
þeim, er skipaðir eru í hlutaðeigandi hjeruð.

Með því verður Vor vilji. Felandi þig guði.

Ritað í hinum konunglega aðsetursstað Vorum.

Kaupmannahöfn, hinn 26. september 1876.

Eptir allramildustu boði Hans Hátignar konungsins.

J. Nellesmann.

(L. S.)

F. Vestergaard.

Reglugjörð

um brunamál í Reykjavík.

1. gr.

Í brunamálanefndinni er lögreglustjóri bæjarins, fyrirliði slökkviliðsins og 3 menn, er
bæjarstjórnin kys til þess úr sínum flokki. Lögreglustjóri er formaðnr nefndarinnar. Hin-
ir kosnu nefndarmenn fara frá 3. hvert ár að afloknum venjulegum bæjarfulltrúa kosning-
um, og má þá endurkjósa. Fáir hinir kosnu menn forföll að gegna starfa sínum, kys bæj-
arstjórnin aðra í þeirra stað, ef þurfa þykir.

2. gr.

Brunamálanefndin sjer um framkvæmd og eptirlit á öllu því, sem fyrir er skipað í
lögum 15. október 1875, og sem nákvæmar er ákveðið í þessari reglugjörð, að því leyti
sem slíkt ekki ber beinlínis undir lögreglustjóra bæjarins eða slökkviliðsstjóra.

3. gr.

Á götum, stakkstæðum, torgum eða annarstaðar á almannafæri eða milli húsa eða í
gördum má eigi setja lausar eldstór eða hlóðir til þess að elda í, bræða lýsi eða tólg, eða
aðra eldnæma hluti, nema leyfi sje til þess veitt í hvert skipti fyrir sig af lögregjustjóra
og slökkviliðsstjóra, og tiltaka þeir þá allar þær varúðarreglur, er við þarf, svo sem hvern-
ig hlóðir sjeu hafðar, ef ekki er því lengra frá húsum, að ekki sje brennt öðru en kol-
um eða «kokes», svo og að ávallt sjeu menn við eldinn. Milli húsa eða úti við má ekki
bera eld nema í lokuðum járnkössum.

4. gr.

Um hreinsun á reykháfum skal að öllu leyti farið eptir því, sem mælt er fyrir í 5. gr.
laga 15. október 1875 og reglum þeim, er um það eru settar af bæjarstjórninni.

5. gr.

Eldivið, steinkol, mó og annað eldsneyti og eldsfima hluti má ekki hafa úti nálægt
húsum, nema leyfi brunamálanefndarinnar sje til þess fengið. Sjerstaklega er bannað að

hlaða mó, heyji eða öðrum slíkum hlutum nálægt húsum, við götur eða annarstaðar þar sem umferð er. Hlaðar af borðum, trjám eða öðrum við mega eigi vera meira en 8 álnir á hæð og borðahlaðar eigi ná yfir meira en 100 □ álnir og trjáviðarhlaðar eigi meira en 200 □ álnir, en eigi minna en 3 álnir milli hlaða. Hlaðar þessir mega ekki vera nær neinu húsi en svo, að 10 álnir sjeu á milli, nema brunamálanefndin leyfi sjerstaklega, einkum þar sem um minni birgðir er að gjöra.

6. gr.

Þar sem geymt er meira en 5 tonnur (nál. 800 pottum) af steinolíu, terpentínu, kamfín og öðrum viðlíka eldfimnum efnum, má ekki fara með eld eða ljós, hvorki laust nje í lokudum ljósberum. Í þessum geymslustöðum má eigi vera eldstó, reykháfur eða annað þess konar. Á geymslustöðum, í sölubúðum eða í verksmiðjum, þar sem minna er fyrir en 800 pottar, verður mestu varúðar að gæta með ljós og eld, að hann komi eigi nálægt hinum eldfimu efnum. Við ljós má eigi taka úr tunnum og öðrum stórlátum eða láta í slík ílát, nema ljósið sje í vel þjettum ljósbera, er hengdur sje upp 2 ál. frá ílátinu að minnsta kosti. Sje ljósmetið svo eldfimt, að í því kvikni við 40° hita á hundraðshitamæli (centimeter) er bannað að fara með það á slíkum stöðum við ljós eða með eld. Þar sem geymd eru eða seld ljósmeti þau, sem nefnd eru í 8. gr. laganna, skal vandlega gæta alls breinlætis. Ef eitthvað fer niður, á að þurka það upp undir eins, svo að ekkert verði eptir. Þar mega eigi vera neindir þeir hlutir, er fljótt kviknar í, svo sem pappír, hálmur, tuskur, hör, hampur eða annað því um líkt, nema það sje vandlega þakið með ullarábreiðum. Ekkert má að hafast á slíkum stöðum, nema fullorðnir menn sjeu við staddir. Sje enginn fullorðinn við, skal þeim vandlega lokað, svo að óviðkomandi menn komist þangað ekki.

7. gr.

Brunamálanefndin setur í hvert skipti fyrir sig þær reglur, er gæta skal með birgðir þær, sem nefndar eru í 10. gr. laga 15. okt. 1875.

8. gr.

Í smíðahúsum trjesmiða, stólasmiða, laggara og annara iðnaðarmanna, sem fást við trjesmiði, mega því að eins vera opnar eldstór, kamínur, ofnar og aðrar hitunarvjarlar, að járndyr sjeu fyrir hinum opnu eldstóm og kamínunum, og gólfþynnur fyrir framan, 18 þl. á breidd, úr eldtraustu efni, er nái 13½ þl. út fyrir ofninn, og fyrir framan hurðina á að hafa málmkassa, 18 þumlunga á hæð, þannig festan við ofninn, að eldurinn úr ofndyrnunum nái að falla í hann. Í slíku húsi skal ávallt vera 1 lagartunna full af vatni, og fótur. Af smíðaeefni eða fullgjörðum smiðum úr trje, má eigi hafa meira í smíðahúsum þessum, en brunamálanefndin leyfir, eptir stærð og ásigkomulagi hússins, og skal það að jafnaði ekki vera meira en á þarf að halda til smíðar þeirrar, er verið er með.

Verkamenn skulu fara varlega með eld og ljós í smíðahúsum sínum, og gæta þess, að slökktur sje allur eldur og ljós, þá er vinnunni er hætt. Í járnsmiðjum eða stórum málmsmiðjum má eigi vera gólf úr trje eða nokkru efni, er brunnið getur. Afinn í slíkum smiðjum skal vera hlaðinn úr grjóti, og má eigi hafa neitt úr trje í honum eða í reykháfum. Að öðru leyti ákveður brunamálanefndin allt fyrirkomulag á eldstóm í smiðjum og reykháfum eptir stærð smiðjunnar og öðrum atvikum. Í smiðjum þeim, sem um er getið í þessari grein, má eigi hafa eld eður ljós fyr en brunamálanefndin hefir rannsakað allt fyrirkomulag smiðjunnar, og henni þykir það mega vera.

9. gr.

Ofnar í brauðgjörðarhúsum skulu vera 12¾ þumlungar á þykkt í minnsta lagi, ef þeir

116 eru úr brenndum steini, en úr íslenzku grjóti 16 þumlungar. Utan um ofna þessa skal
 26. okt. vera manngengt, svo að eptir þeim verði litíð á alla vegu, og má enginn hlutur úr trje
 vera nær en 22 þumlunga frá ofninum, að þykkt hans meðtaldri. Um aðrar verksmíðjur,
 sem um er rætt í 13. gr. laganna frá 15. oktbr. 1875, verður í hvert skipti, er slík hús
 eru byggð, fyrir skipað það, er brunamálanefndinni þurfa þykir, eptir stærð og öðrum á-
 stæðum.

10. gr.

Bæjarstjórnin sjer um útvegum á brunaskjólum þeim, er fylgja skulu hverri húseign,
 á kostnað húseiganda.

Brunastiga og krókstjaka skulu húseigendur sjálfir útvega með ráði brunamálanefnd-
 arinnar.

Til þess að brunastigar og brunastjakar verði eptir þörfum, ákvarðast lengd þeirra
 þannig, eptir virðingarverði húsanna:

fyrir hús frá 10 til 15000 kr.,	stigi 10 álna,	stjaki 7 álna;
— — — 15 - 20000 -	— 11 —	— 8 —
— — — 20 - 30000 -	— 12 —	— 9 —
— — — 30 - 50000 -	— 14 —	— 10 —
— — — 50000 kr. og þar yfir	— 16 og 18 ál. stjaki 11 ál.	

Brunamálanefndin segir til, hvort áhöld þessi sjeu í lagi, og má bæta úr því, sem á
 brestur, á kostnað húseiganda.

Áhöldum þeim, sem um er rætt í 15. gr., skulu húseigendur halda við, svo að þau
 ætíð sjeu í góðu og gildu standi, og skulu þau geymd á þeim stað, er brunamálanefndin
 tiltekur við hvert hús. Áhöld þessi skulu vera útvegð fyrir lok júnímánaðar 1877.

11. gr.

Sjerhver húseigandi er skyldur að halda við húsum sínum, eldstóm og öðrum þess
 konar gögnum, eins og fyrir er mælt í lögum 15. október 1875 og reglugjörð þessari. Má
 enga breytingu á því gjöra, er rýri tryggingu gegn eldsvoða.

12. gr.

Þess, sem fyrir er mælt í lögum 15. október 1875 og reglugjörð þessari, ber eigi að
 eins að gæta, þá er ný hús eru reist frá stofni, eða þá er tilhögun er breytt á eldri hús-
 um, heldur og þá er partur af eldri húsum, eða eldsgögnum, sem í þeim eru, er byggð-
 ur upp aptur eptir eldsvoða eður aðra eyðilegging.

13. gr.

Undan reglum þeim, sem settar eru hjer að framan, getur brunamálanefndin veitt
 undanþágu, þá er um litla torfbæi er að ræða, sem ekki liggja nálægt öðrum byggingum,
 en að öðru leyti má ekki veita neina undanþágu undan því, sem fyrir er mælt í reglu-
 gjörð þessari, nema brunamálanefndin og bæjarstjórnin hafi á það fallið og landshöfðingi
 lagt á samþykki sitt.

Undanþágan verður því að eins veitt, að almenn trygging fyrir eldsvoða ekki minnki
 við það, og sjerstaklegar ástæður gjöri það nauðsynlegt.

14. gr.

Gjöra skal ár hvert í októbermánuði skoðun á öllum byggingum í bænum, til að
 rannsaka, hvort reykháfar og eldstór, smíðjur, brauðgjörðarofnar og slökkvitól þau, er hverju
 húsi eiga að fylgja, sjeu til og í viðunanlegu standi. Skoðun þessa gjörir slökkviliðsstjóri
 ásamt sveitarhöfðingi slökkviliðsins.

Reynist nokkru ábótavant við skoðun þessa, skipar slökkviliðsstjóri eiganda eða þeim, er hlut á að máli, innan tiltekins tíma að ráða bót á því. Þá er fyrirvari sá, er hann gefur, er liðinn, skal því veitt eptirlit, hvort bætt hafi verið úr brestunum. Hafi það eigi verið gjört, eða slökkviliðsstjóri verði þess vís, að breytt hafi verið á móti brunamála-lögunum, skýrir hann lögreglustjóra frá því, svo að þeir, er hlut eiga að máli, sæti fyrir það ábyrgð. Skoðunargjörðina skal rita í bók, er bæjarsjóður kostar og lögreglustjóri löggildir. Í þá bók ritar og slökkviliðsstjóri skipun sína um að ráða bót á því, sem ábótavant hefir reynzt við skoðunina, og sömuleiðis getur hann þess þar, hvort skipuninni hafi verið hlýtt, og hvenær lögreglustjóra hafi verið send skýrsla um það. Það sem ritað er bók þessa á slökkviliðsstjóri og sveitarhöfðingi sá, er með honum hefir verið, að rita nöfn sín undir. Bók þessa hefir slökkviliðsstjóri í vörslum sínum, en lögreglustjóri skal skoða hana einu sinni á ári.

Í bæjarstjórn Reykjavíkur 31. ágúst 1876.

L. E. Sveinbjörnsson. Magnús Stephensen. A. Thorsteinson. Ó. Ólafsson,
Einur Þórðarson. J. Steffensen. Jóh. Ólsen. H. Kr. Friðriksson.

Samkvæmt 16. grein laga um brunamál í Reykjavík frá 15. október 1875 staðfestist framanrituð reglugjörð.

Landshöfðinginn yfir Íslandi. Reykjavík 26. október 1876.

Hilmar Finsen.

Auglýsing

um fjallvegi.

117
9. nóvbr.

Samkvæmt 2. gr. laganna um vegina á Íslandi frá 15. oktr. f. á., og eptir að amtsráðin hafa tjáð mjer tillögur sínar, skal hjer með ákveðið, að fjallvegir skuli vera yfir neð-
an nefndar heiðar og fjallgarða, milli landsfjórðunga eða sýslna:

1. Grímsstungaheiði og Kaldadal,
2. Stórasand,
3. Kjalhraun og Vatnahjalla,
4. Sprengisand,
5. Mývatnsöræfi og Dimmafjallgarð,
6. Hallgilsstaðaheiði milli Þingeyjarsýslu og Norðurmúlasýslu,
7. Vestdalsheiði milli Norðurmúlasýslu og Suðurmúlasýslu,
8. Lónsheiði milli Suðurmúlasýslu og Austur-Skaptafellssýslu,
9. Mælifellssand milli Skaptafellssýslna og Rangárvallasýslu (Goðalands- eða Fjalla-
baksvegur),
10. Grindaskörð
11. Lágaskarð
12. Hellisheiði
13. Mosfellsheiði
14. Fyrir Ok milli Árnessýslu og Borgarfjarðarsýslu,
15. Holtavörðuheiði milli Mýrasýslu og Strandasýslu,
16. Bröttubrekku milli Mýrasýslu og Dalasýslu,
17. Rauðamelsheiði milli Hnappadalssýslu og Dalasýslu.

milli Árnessýslu og Kjósar- og Gullbringusýslu.

Hinn 30. nóvember 1876.

- 117** 18. Haukadalsskarð }
 5. nóvbr. 19. Laxárdalsheiði } milli Dalasýslu og Strandasýslu,
 20. Snartartunguheiði }
 21. Steingrímsfjarðarheiði milli Strandasýslu og Ísafjarðarsýslu,
 22. Þorskafjarðarheiði milli Ísafjarðarsýslu og Barðastrandarsýslu,
 23. Vatnsskarð }
 24. Gönguskarð } milli Húnavatnssýslu og Skagafjarðarsýslu,
 25. Öxnadalshéiði }
 26. Heljardalsheiði } milli Skagafjarðarsýslu og Eyjafjarðarsýslu.
 27. Siglufjarðarskarð }

Þetta er hjer með auglýst almenningi.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík, 9. nóvbr. 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

118
 15. nóvbr.

Umburðarbrjef

til allra bæjarfógeta og sýslumanna.

Eptirfarandi reglur með tilliti til tollreikninga og skilríkja þeirra, sem þeim eiga að fylgja, eru hjer með brýndar fyrir öllum reikningssemjöndum.

1.

Þess ber nákvæmlega að gæta, að í sjálfum tollreikningnum sje tilgreint, hvenær skip það, sem flytur hinar tollskyldu vörur, hafi hafnað sig og sýnt skjöl sín, því að þá er tollgjaldið fallið til borgunar, sbr. tilsk. 26. febr. 1872, 2. grein.

2.

Tollreikningunum skal fylgja útdráttur eða ágrip af tollskrá hvers skips, sjá umbbr. dstj. 13. apríl 1872, sbr. augl. ráðgj. fyrir Ísl. 16. febr. þ. á., 3. gr. Útdrátturinn á að tilgreina allar tollskyldar vörur, sem á tollskránni standa, hvort sem þær eru ætlaðar til innflutnings eða til skipsforða. Í útdráttinn ber einnig að taka vottorð það, sem tollstjórnarmenn í Danmörku eiga að rita á hverja tollskrá til Íslands, um að mál á hinum tollskylduvörum og þungi þeirra sje rjett tilgreindur. Svo á að taka upp í útdráttinn yfirskrípt, dagsetning og undirskript tollskrárinnar, og engu úr því að sleppa.

3.

Vottorð það, sem heimta skal af hverjum skipstjórnarmanni samkvæmt umbbr. dstj. 13. apríl 1872, og fylgja á tollreikningnum, á að gefa skýlausa skýrslu um allar tollskyldar vörur, sem með skipinu flytjast, hvort heldur þær eru ætlaðar til innflutnings eða til skipsforða. Geti reikningshaldarar, eigi sjálfir heimt vottorð þessi, ber þeim að brýna fyrir umboðsmönnum sínum, sem vottorðin eiga að taka, að fara í því efni stranglega eptir fyrirmælunum í áminnstu umburðarbrjefi frá 13. apríl 1872 2. gr. 2,

4.

Falli tolltekjur til landssjóðs við sektir, skipströnd, reka eða annað þviumlíkt, þá er það vitaskuld, að tekjur þessar ber að telja í tollreikningunum. En tilfalli engin slík tekjugrein, á reikningshaldari að láta reikningi sínum fylgja vottorð þess efnis.

5.

Ef svo er, að engar tolltekjur hafa tilfallið í einhverju lögsagnarumdæmi, svo sem af

því, að þar er ekkert löggilt kauptún, og tollar eigi heldur hafa tilfallið við skipströnd eða reka o. s. frv., þá ber hlutaðeigandi reikningshaldara við hver árslok að senda landshöfðingja neitandi vottorð í þá átt. **118** 15. nóv.

6.

Ársreikningum þeim, sem sýslumenn og bæjarfógetar eiga að gjöra fyrir tolltekjunum á yfirstandandi ári, skal fylgja vottorð um, *hve nær* (hvern dag) hin nýju lög um vínfanga- og tóbakstoll, dags. 11. febr. þ. á., hafi verið þinglesin í þinghám þeim í lög-sagnarumæðmum þeirra, þar sem löggilt kauptún eru, og tollur því hefir getað tilfallið.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík, 15. nóvember. 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

— *Brjef* landshöfðingja til sýslumanna og hins setta lögreglustjóra í fjárkláðamálinu um rit um bráðapest í sauðfje. Til útbýtingar meðal helztu fjáreiganda í sýslu yðar sendist yður hjer með, herra sýslumaður, N. exemplör af riti um bráðapest í sauðfje eptir sira Guðmund prófast Einarsson á Breiðabólstað, sem prentað hefir verið með styrk úr landssjóði. **119** 21. nóv.

Skyldi rit þetta gefa tilefni til þess, að greindir búendur í sýslu yðar tæku eptir öðrum orsökum til áminnstrar fjársýki eða öðrum ráðum við henni en þeim, sem tilgreind eru í ritinu, býzt jeg við að fá skýrslu frá yður um það.

Auglýsing

um póstmál.

120

Ráðgjafinn fyrir Ísland hefir 7. þ. m. samþykkt neðan nefndar breytingar á 2., 7. og 8. grein auglýsingar frá 3. maí 1872, 21. nóv.

1, að aðalpósturinn frá Akureyri austur í Múlasýslu, er áður hefir gengið milli Akureyrar og Djúpavogs, skuli eptirleiðis ganga frá Akureyri austur á Seyðisfjörð.

2, að aðalpósturinn milli Prestsbakka og Djúpavogs haldi áfram þaðan að Höskuldsstöðum og beint til Seyðisfjarðar.

3, að póstaðgreiðslan á Egilsstöðum verði flutt að Eyðum í Eyðapinghá.

4, að póstganginn frá Egilsstöðum til Vopnafjarðar hætti, en í stað hennar verði látinn ganga aukapóstur milli Grímsstaða og Vopnafjarðar.

5, að póstaðgreiðslumaðurinn á Seyðisfirði fái 70 kr. árslaun.

Breytingar þessar öðlast gildi frá 1. janúar 1877, þannig, að pósturinn fer frá Djúpavogi 19. janúar næstkomandi um Höskuldsstaði og Eskifjörð til Seyðisfjarðar, og byrjar þaðan 25. s. m. hina nýju póstgöngu milli Seyðisfjarðar og Akureyrar.

Í sambandi við nefnda breytingu mun aukapóstganga byrja milli Seyðisfjarðar og Eskifjarðar.

Miðsvetrarpósturinn mun eptirleiðis taka bæði brjefa- og bögglasendingar, og flytja þær aðalpóstleiðirnar í hinum vanalegu póstskrinum.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík, 27. nóvbr. 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

póstgufuskipanna milli Kaupmannahafnar
Frá Kaupmannahöf

Nafn gufu- skipsins.	Það fer frá Kaupmannahöfn.	Það leggur í fyrsta					
		Leith, Granton.	Trangis- vogi.	Þórshöfn.	Eskifirði.	Seyðis- firði.	Vopna- firði.
Arktúrus	1. marz 9 f.m.	5. marz		7. marz			
Arktúrus	15. apr. 9 —	19. apr.		21. apr.			
Díana	15. maí 9 —	19. maí	21. maí	22. maí	23. maí	25. maí	25. maí
Arktúrus	27. maí 9 —	31. maí		2. júní			
Arktúrus	7. júlí 9 —	11. júlí		13. júlí			
Díana	13. júlí 9 —	17. júlí	19. júlí	20. júlí		22. júlí	
Arktúrus	15. ág. 9 —	19. ág.		21. ág.			
Díana	7. sept. 9 —	11. sept.	13. sept.	14. sept.		16. sept.	
Arktúrus	26. sept. 9 —	30. sept.		2. okt.			
Arktúrus	8. nóv. 9 —	12. nóv.		14. nóv.			

Frá Íslandi til

Nafn gufu- skipsins.	Það fer frá Reykjavík.	Það leggur í fyrsta					
		Stykkis- hólmi.	Bíldudal.	Þingeyri.	Flateyri.	Ísafirði.	Sauðár- króki.
Arktúrus	23. marz 6 f.m.						
Arktúrus	6. maí 6 f.m.						
Díana	12. júní	12. júní	13. júní		13. júní	15. júní	16. júní
Arktúrus	17. júní 6 f.m.						
Arktúrus	27. júlí 6 f.m.						
Díana	11. ágúst	11. ág.		12. ág.		14. ág.	
Arktúrus	5. sept. 6 f.m.						
Díana	3. okt.						
Arktúrus	18. okt. 8 f.m.						
Arktúrus	29. nóv. 8 f.m.						

Athgr. 1. Fardagar skipsins frá Kaupmannahöfn og frá Reykjavík eru fast ákveðnir. Fyrir millistöðvarnar eru tilteknir dagar þeir, er skipið í fyrsta lagi má halda áfram ferð sinni frá þeim, en farþegar verða að vera undir það búnir, að skipið leggi á stað síðar. Þegar vel viðrar getur skipið komið til Reykjavíkur og Kaupmannahöfnar.

Áætlun

um ferðir landpóstanna árið 1877.

Póstferðirnar.	Pósthúsin.	Fardagar póstanna.							
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
I. milli Reykjaví- ur og Ísa- fjarðar.	Ísafjörður	13. jan.	3. marz	21. apríl	2. júní	11. júlí	21. ág.	30. sept.	9. nóv.
	Vatnsfjörður	14. —	4. —	22. —	3. —	12. —	22. —	1. okt.	10. —
	Þór	15. —	5. —	23. —	4. —	13. —	23. —	2. —	11. —
	Márskelda	16. —	6. —	24. —	5. —	14. —	24. —	3. —	12. —
A. frá Ísafirði.	Hjarðarholt	18. —	8. —	25. —	6. —	15. —	25. —	4. —	13. —
	í Dalasýslu	20. —	10. —	27. —	8. —	17. —	27. —	6. —	15. —
	Hjarðarholt	20. —	10. —	27. —	8. —	17. —	27. —	6. —	15. —
	í Mýrasýslu	21. —	11. —	28. —	9. —	18. —	28. —	7. —	16. —
	Hestur	21. —	11. —	28. —	9. —	18. —	28. —	7. —	16. —
	Saurbær	22. —	12. —	29. —	9. —	18. —	28. —	8. —	17. —
	Mosfell	22. —	12. —	29. —	9. —	18. —	28. —	8. —	17. —

Ætlan

viðs (Grantons), Færeyja og Íslands 1877.
Í Íslands.

121

Lagi af stað frá								Á að koma til Reykjavíkur.
Húsavík.	Akureyri.	Sauðárkróki.	Ísafirði.	Flateyri.	Þingeyri.	Bíldudal.	Stykkishólmi.	
.....								15. marz.
.....								30. apríl.
.....	27. maí	27. maí	29. maí	29. maí		30. maí	30. maí	2. júní.
.....								8. júní.
22. júlí.	24. júl.		26. júlí		26. júlí		27. júlí	18. júlí.
.....								30. júlí.
.....	18. sept.		20. sept.				21. sept.	27. ágúst.
.....								23. septbr.
.....								11. oktbr.
.....								22. nóvbr.

Kaupmannahafnar.

Lagi á stað frá:								Á að koma til Kaupmannah.
Akureyri.	Húsavík.	Vopnafríði.	Seyðisfríði.	Eskifirði.	Þórshöfn.	Trangisvogi.	Leith, Granton.	
.....					26. marz		29. marz	6. apríl.
.....					9. maí		12. maí	21. maí.
18. júní		19. júní	21. júní	21. júní	23. júní	24. júní	26. júní	1. júlí.
.....					21. júní		24. júní	29. júní.
.....					31. júlí		3. ág.	8. ágúst.
16. ág.	16. ág.		18. ág.		20. ág.	21. ág.	23. ág.	29. ágúst.
.....					9. sept.		12. sept.	17. sept.
.....			5. okt.		7. okt.	8. okt.	10. okt.	15. október.
.....					21. okt.		24. okt.	31. október.
.....					2. des.		5. des.	13. des.

hafnar fáeinum dögum fyrir en áætlað er; en komudagurinn getur sjálfsagt einnig orðið síðari dagur. Viðstaðan á millistöðvunum er sem stýzt.

Athgr. 2. Arktúrus kemur við í Leith, Díana í Granton.

Athgr. 3. Arktúrus kemur við á Vestmannaeyjum í hverri ferð, ef veður og sjór leyfa. Eptir komuna til Reykjavíkur fer Arktúrus þar að auki í hverri ferð einu sinni til Hafnarfjarðar.

122
30. nóvbr.

Förfærðirnar.		Fardagar póstanna.							
Pósthúsin.		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
B. frá Reykjavík.	Reykjavík	4. febr.	26. marz	8. maí	19. júní	30. júlí	7. sept.	20. okt.	5. des.
	Mosfell	4. —	26. —	8. —	19. —	30. —	7. —	20. —	5. —
	Saurboer	5. —	27. —	9. —	20. —	31. —	8. —	21. —	6. —
	Hestur	6. —	28. —	9. —	20. —	31. —	8. —	21. —	7. —
	Hjarðarh. á M.	7. —	29. —	10. —	21. —	1. ágúst	9. —	22. —	8. —
	Hjarðarh. í D.	9. —	31. —	12. —	23. —	3. —	11. —	24. —	10. —
	Márskelda	10. —	1. apríl	13. —	24. —	4. —	12. —	25. —	11. —
	Boer	11. —	2. —	14. —	25. —	5. —	13. —	26. —	12. —
	Vatnsfjörður	12. —	3. —	15. —	26. —	6. —	14. —	27. —	13. —

		Fardagar póstanna.							
Póstferðirnar.	Pósthúsin.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VIII.	VIII.
II. Nr. 1. milli Reykjavík- ur og Ak- ureyrar. A- frá Akureyri.	Akureyri	13. jan.	3. marz	22. apríl	1. júní	10. júlí	21. ágúst	30. sept.	8. nóv.
	Sveinsstaðir	14. —	4. —	23. —	2. —	11. —	22. —	1. okt.	9. —
	Víðimýri (Krossanes) ¹	15. —	5. —	24. —	3. —	12. —	23. —	2. —	10. —
	Bólstaðarhlöð	16. —	6. —	24. —	3. —	12. —	23. —	3. —	11. —
	Reykir	17. —	6. —	25. —	4. —	13. —	24. —	3. —	11. —
	Sveinsstaðir	18. —	7. —	26. —	5. —	14. —	25. —	4. —	12. —
	Lækjamót	19. —	7. —	26. —	5. —	14. —	25. —	5. —	12. —
	Staðarbakki	20. —	8. —	27. —	6. —	15. —	26. —	5. —	13. —
	Melar	21. —	9. —	28. —	7. —	16. —	27. —	6. —	14. —
	Hjarðarh.áM.	23. —	11. —	30. —	9. —	17. —	29. —	8. —	16. —
	Hestur	23. —	11. —	30. —	9. —	17. —	29. —	8. —	16. —
	Saurbær	24. —	12. —	1. maí	10. —	18. —	30. —	9. —	17. —
Mosfell	25. —	13. —	1. —	10. —	18. —	30. —	9. —	18. —	
B. frá Reykjavík.	Reykjavík	3. febr.	24. marz	7. maí	18. júní	28. júlí	6. sept.	19. okt.	4. des.
	Mosfell	3. —	24. —	7. —	18. —	28. —	6. —	19. —	4. —
	Saurbær	4. —	25. —	8. —	19. —	29. —	7. —	20. —	5. —
	Hestur	5. —	26. —	8. —	19. —	29. —	7. —	20. —	6. —
	Hjarðarh.áM.	6. —	27. —	9. —	20. —	30. —	8. —	21. —	7. —
	Melar	8. —	29. —	11. —	21. —	31. —	10. —	23. —	9. —
	Staðarbakki	9. —	30. —	12. —	22. —	1. ágúst	11. —	24. —	10. —
	Lækjamót	10. —	30. —	12. —	22. —	1. —	11. —	24. —	10. —
	Sveinsstaðir	11. —	31. —	13. —	23. —	2. —	12. —	25. —	11. —
	Reykir	12. —	31. —	13. —	23. —	2. —	12. —	25. —	11. —
	Bólstaðarhlöð	13. —	1. apríl	14. —	24. —	3. —	13. —	26. —	12. —
	Víðimýri (Krossanes)	14. —	2. —	15. —	25. —	4. —	14. —	27. —	13. —
Steinsstaðir	15. —	3. —	16. —	26. —	5. —	15. —	28. —	14. —	
II. Nr. 2. milli Akur- eyrar og Seyðisfjarð- A. frá Seyðisfirði.	Seyðisfjörður	25. jan.	20. marz	15. maí	16. júní	25. júlí	30. ágúst	15. okt.	28. nóv.
	Eyðar	26. —	21. —	16. —	17. —	26. —	31. —	16. —	29. —
	Grímsstaðir	29. —	24. —	19. —	19. —	28. —	2. sept.	19. —	2. des.
	Reykjahlið	30. —	25. —	20. —	20. —	29. —	3. —	20. —	3. —
	Múli ²	31. —	26. —	21. —	21. —	30. —	4. —	21. —	4. —
Seyðisvatn	1. febr.	27. —	22. —	22. —	31. —	5. —	22. —	5. —	
B. frá Akureyri.	Akureyri	25. febr.	12. apríl	29. maí	5. júlí	10. ág.	25. sept.	10. nóv.	22. des.
	Ljósavatn	26. —	13. —	30. —	6. —	11. —	26. —	11. —	23. —
	Múli	27. —	14. —	31. —	7. —	12. —	27. —	12. —	25. —
	Reykjahlið	28. —	15. —	1. júní	8. —	13. —	28. —	13. —	26. —
	Grímsstaðir	1. marz	16. —	2. —	9. —	14. —	29. —	14. —	27. —
Eyðar	4. —	19. —	5. —	11. —	16. —	2. okt.	17. —	30. —	
III. Nr. 1. milli Rvíkur og Prest- bakka. A. frá Reykjavík.	Reykjavík	2. febr.	27. marz	9. maí	20. júní	31. júlí	8. sept.	22. okt.	6. des.
	Hraungerði	3. —	28. —	10. —	21. —	1. ág.	9. —	23. —	7. —
	Breiðabólssst.	4. —	29. —	11. —	22. —	2. —	10. —	24. —	8. —
	Skógar	5. —	30. —	12. —	23. —	3. —	11. —	25. —	9. —
	Vík	6. —	31. —	13. —	24. —	4. —	12. —	26. —	10. —
	Mýrar	7. —	1. apríl	14. —	25. —	5. —	13. —	27. —	11. —

1) Víðimýrar póstaðgreiðsla fer fyrst um sinn fram í Krossanesi.

2) Helgastaða (Grenjaðarstaðar) póstaðgreiðsla fer fyrst um sinn fram í Múla.

Póstferðirnar.	Pósthúsin.	Fardagar póstanna.							
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
B. frá Prests. bakka.	Prestsbakki	21. febr.	11. apríl	23. maí	4. júlí	14. ág.	23. sept.	9. nóv.	18. des.
	Mýrar	22. —	12. —	24. —	5. —	15. —	24. —	10. —	19. —
	Vík	23. —	13. —	25. —	6. —	16. —	25. —	11. —	20. —
	Skógar	24. —	14. —	26. —	7. —	17. —	26. —	12. —	21. —
	Breiðabólssst.	25. —	15. —	27. —	8. —	18. —	27. —	13. —	22. —
	Hraungerði	26. —	16. —	28. —	9. —	19. —	28. —	14. —	23. —
I. Nr. 2. illi Prests- bakka og Seyðisfjörð- ar.	Prestsbakki	22. febr.	10. apríl	24. maí	3. júlí	8. ág.	22. sept.	6. nóv.	19. des.
	Sandfell	24. —	12. —	26. maí	5. —	10. —	24. —	8. —	21. —
	Kálfafellsstað.	26. —	14. —	28. —	7. —	12. —	26. —	10. —	23. —
	Bjarnanes	27. —	15. —	29. —	8. —	13. —	27. —	11. —	24. —
	Hof í Álptafirði	28. —	16. —	30. —	9. —	14. —	28. —	12. —	26. —
	Djúpivogur	1. marz	17. —	31. —	10. —	15. —	29. —	13. —	27. —
A. frá Prests- bakka.	Höskuldsstaðir	2. —	18. —	1. júní	11. —	16. —	30. —	14. —	28. —
	Seyðisfjörður	16. marz	5. maí	17. júní	24. júlí	26. ág.	12. okt.	25. nóv.	14. jan.
	Höskuldsstaðir	18. —	7. —	19. —	26. —	28. —	14. —	27. —	16. —
	Djúpivogur	19. —	8. —	20. —	27. —	29. —	15. —	28. —	17. —
	Hof í Álptafirði	20. —	9. —	21. —	28. —	30. —	16. —	29. —	18. —
	Bjarnanes	21. —	10. —	22. —	29. —	31. —	17. —	30. —	19. —
B. frá Seyðisfirði.	Kálfafellsstað.	22. —	11. —	23. —	30. —	1. sept.	18. —	1. des.	20. —
	Sandfell	24. —	13. —	25. —	1. ág.	3. —	20. —	3. —	22. —

Fardagur póstsins frá aðalpóststöðvunum: Reykjavík, Ísafirði, Akureyri, Djúfavogi og Prests- bakka, er fastákveðinn við þann dag, sem nefndur er í ferðaáætluninni, snemma morguns, þannig, að ekki er lengur tekið við böggul- og peningasendingum en til kl. 8 kvöldið á undan. Fyrir millistöðvarnar er tilteknið þeir dagar, er póstarnir fyrst mega fara frá póststöðvunum, og ber að afgreiða stíminn þennan dag, eða hið fljótasta að unnt er eftir hann.

Aukapóstur skal fara frá afgreiðslustaðnum daginn eftir komu aðalpóstsins þangað, og snúa aftur frá endastöðvum aukapóstleiðarinnar svo fljótt, að hann geti náð aptur til fráfarastöðva sinna, áður aðalpóstur kemur þar í apturleið; en aukapóstar eru þessir:

1. Gullbringusýslupóstur, sem fer frá Reykjavík daginn eftir komu póstskeips, um Hafnarfjörð og Kálfatjörn til KEFLAVÍKUR, dvelur sólarhring þar og snýr þá aftur til Reykjavíkur.

2. Barðastrandarsýslupóstur fer frá Bø í Reykhólasveit morguninn eftir að Reykjavíkurstur er þangað kominn, að Brjámslæk og BÍLDUDAL, og snýr aftur svo tímanlega, að hann geti náð aðalpóstinum frá Ísafirði í apturleið hans. Í fyrstu póstferð má póstur þessi ekki fara frá Brjámslæk suður í leið fyr en 1. marz, og má því fresta ferð sinni frá Bø það, sem því svarar, en geta verður hann þess, að ná aftur að Bø fyrir 5. marz.

3. Strandarsýslupóstur fer daginn eftir komu Reykjavíkurstöðsins að Melum þaðan um Þorbeyri og Prestsbakka að STAÐ í Steingrímsfirði, og snýr aftur frá Stað svo tímanlega, að hann geti náð norðanpóstinum á Melum í apturleið hans.

4. Snæfellsnessýslupóstur fer frá Hjarðarholti í Dölum daginn eftir komu Reykjavíkurstöðsins þangað um Breiðabólstað á Skógarströnd til STYKKISHÓLMS, gengur þar eftir um jefnhirðingarstaðina á Búðum, Rauðkollstöðum og Staðarhrauni, og kemur aftur frá Stykkishólmi að Hjarðarholti kvöldinu fyrir fardag þann, sem til tekinn er fyrir vestanpóstinn frá Hjarðarholti í Dölum.

5. Ísafjarðarsýslupóstur fer frá Ísafirði um Holt í Öndarfirði að ÞINGEYRUM við Dýraförð daginn eftir komu sunnanpóstsins á Ísafjörð, og snýr hann aftur svo tímanlega, að hann geti verið kominn á Ísafjörð í síðasta lagi kvöldinu fyrir fardag vestanpóstsins þaðan.

6. Skagastrandarpóstur fer frá Sveinsstöðum daginn eftir komu Reykjavíkurstöðsins þangað og snýr aftur eftir sólarhringsdvöl á HÓLANESI.

122

7. Höfðastrandarpóstur fer frá Víðimýri (Krossanesi) daginn eftir komu sunnanpóstsins og 30. nóvbr. snýr aptur eftir sólarhringsdvöl á HOFÓS.

8. Siglufjarðarpóstur fer frá Akureyri daginn eftir komu sunnanpóstsins og snýr aptur eftir sólarhringsdvöl á SIGLUFIRÐI.

9. Þingeyjarsýslupóstur fer daginn eftir komu Akureyrarpóstsins að Helgastöðum (Múla) þaðan um Húsavík, Skinnastaði og Efríhóla að SAUDANESI, og snýr aptur eftir þriggja sólarhringa dvöl þar.

10. Vopnafjarðarpóstur fer daginn eftir komu Akureyrarpóstsins að Grímsstöðum þaðan um Hof austur á VOPNAFJÖRÐ og snýr aptur til Grímsstaða eftir 3 daga dvöl þar.

11. Eskifjarðarpóstur fer frá Seyðisfirði daginn eftir, að bæði Akureyrar og Prestsbakkapóstar eru komnir, og snýr aptur eftir 3 daga dvöl á ESKIFIRÐI, þó þannig, að hann nái á Seyðisfjörð áður en Prestsbakkapósturinn er kominn á stað frá Seyðisfirði aptur.

12. Vestmannaeyjapóstur fer frá Breiðabólstað að KROSSI daginn eftir komu póstsins frá Reykjavík, og snýr aptur hið fyrsta að unnt er. Þegar póttaska kemur frá VESTMANNAEYJUM að Krossi, skal henni komið svo snemma að Breiðabólstað, að hún komið á póstin frá Prestsbakka til Reykjavíkur.

Landshöfðinginn yfir Íslandi.

Reykjavík, 30. dag nóvembermánaðar 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

EMBÆTTISMANNASKIPUN o. fl.

2. dag nóvembermánaðar þóknaðist hans hátign konunginum allramildlegast að skipa sýslumann í Skagafjarðarsýslu Eggert Briem til að vera sýslumann í Húnavatnssýslu frá 6. júní n. á.

9. dag septembermánaðar var presturinn í Ögurþingum sira Páll Einarsson Sivertsen, skipaður prestur Staðar safnaðar í Aðalvík í Norður-Ísafjarðarprófastsdæmi, og var uppbót sú, sem ákveðin var þessu prestakalli með brjefi landshöfðingja frá 17. jan. þ. á., hækkuð upp í 400 kr.

11. dag októbermánaðar var prestinum sira Stefáni Helgasyni Thordersen samkvæmt beiðni hans og sökum vanheilsu veitt lausn frá Kálfholtsprestakalli í Rangárvallaþrófastsdæmi frá næstkomandi fardögum, þannig, að hann njóti sem eptirlauna þriðjungs af föstum tekjum prestakallsins og Kálfholtshjáleigu til ábúðar, en afgjald hennar reiknist til frádags af áminnstum þriðjungi tekjanna.

30. dag nóvembermánaðar var presturinn á Stóruvöllum sira Guðmundur Jónsson skipaður prestur í Kálfholtsprestakalli í Rangárvallaþrófastsdæmi.

S. d. var prestinum sira Pjetri Jónssyni samkvæmt beiðni hans og sökum ellilasleika veitt lausn frá Valþjófsstaðarprestakalli í Norðurmúlaþrófastsdæmi frá næstkomandi fardögum, þannig, að hann njóti sem eptirlauna $\frac{2}{3}$ af hinum föstu tekjum prestakallsins.

S. d. var prestinum sira Ólafi Ólafssyni samkvæmt beiðni hans og sökum ellilasleika veitt lausn frá Fagraness- og Sjávarborgarprestakalli í Skagafjarðarprófastsdæmi frá næstkomandi fardögum, þannig, að hann njóti sem eptirlauna þriðjungs af föstum tekjum tjeðs prestakalls, að meðtöldu eptirgjaldi prestsetursins, reka staðarins og uppbót þeirri úr landssjóði, sem veitt hefir verið prestakallinu undanfarin ár (fjárlaganna 13. gr. A. b. 2.).

ÓVEITT EMBÆTTI,

er ráðgjafinn fyrir Ísland hlutast til um.

Sýslumannsembættið í Skagafjarðarsýslu innan norður- og austurumdæmis Íslands, og veitist það frá 6. maí 1877. Hinar föstu tekjur embættisins, sem svo eru nefndar, skattur og gjafthollur, eru fengnar sýslumanni að ljeni gegn árseptirgjaldi því, sem ákveðið er með konungsráðskurði frá 26. septbr. 1838, 100 rd. eða 200 kr., en konungstiund og lögmannstoll hefir sýslumaður í umboði fyrir sjóttungsumboðslaun.

Að öðru leyti athugast, að sá, sem skipaður verður í embættið, verður að setta sig við sjerhverja breytingu, er á embættistíma hans kynni að álitast nauðsynleg með tilliti til verkasviðs embættisins og annarar skipunar á tekjum þeim, er lagðar eru embættinu, einkum vegna þess að embættislaunin yrðu fast ákveðin.

Ef nokkur, sem ekki er Íslendingur, skyldi beiðast hins nefnda embættis, skal hann samkvæmt konungsráðskurðum frá 8. apríl 1844, 27. maí 1857, og 8. febr. 1863 láta fylgja bónarbrjefi sínu tilhlýðilegt vottorð um kunnáttu sína í íslenzkri tungu.

Auglýst 7. nóvember 1876.

Bónarbrjefin eiga að vera komin fyrir 6. apríl 1877.

Embætti, er landshöfðingi hlutast til um:

Ögurþing í Norður-Ísafjarðarprófastsdæmi, metin 732,10 kr., auglýst 9. septbr. 1876.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um* klausturgjöld til prestanna á Akureyri og í Grímsey. — Þjer hafið, herra landshöfðingi, ritað hingað 1. ágúst þ. á. með bónarhrjefi, er ummæli hlutaðeigandi amtmanns fylgdu, þar sem þeir sóknarpresturinn á Akureyri og að Munkaþverá og Kaupangi, Daniel prófastur Halldórsson, og sóknarpresturinn að Miðgarði í Grímsey, Pjetur Guðmundsson, fara þess á leit, að klausturgjöld þau, er þeim bera, en það eru 5 hundruð í landaurum af Munkaþverárklaustri til handa síra Daniel, og handa síra Pjetri í hundruð af Munkaþverárklaustri og í hundruð af Möðruvallaklaustri, og sem hingað til hafa verið greidd í landaurum, nokkuð í smjöri, nokkuð í eingirnissökkum eða eptir verðlagsskrár verði þeirra, verði eptirleidis greidd í peningum eptir meðalverði verðlagsskrár, og að settur verði fastur gjalddagi fyrir greiðslu prestskyldarinnar. Hafið þjer lagt það til, að beiðni þessi verði veitt, eins og breytt var gjaldeyri í prestskyldirnar handa prestum Möðruvalla og Þingeyraklausturskirkna með brjefi ráðgjafans 26. janúar f. á., og skuli gjöld þessi greiða hjeðan af í peningum í lok hvers fardaga-árs, eptir meðalverði verðlagsskrár þeirrar, er þá stendur, í fyrsta skipti fyrir fardaga-ár það, er nú er að líða.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, meðal annars fyrir hlutaðeiganda endurskoðanda, að ráðgjafinn fellst á tillögur yðar.

— *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um* að prenta megi nefndarálitin í skattamálinu, skólamálinu og landbúnaðarmálinu. — Þjer hafið, herra landshöfðingi, sent hingað bónarbrjef, þar sem 8 alþingismenn fara þess á leit, að nefndarálit nefnda þeirra þriggja, er skipaðar hafa verið til að íhuga skattamál, skólamál og landbúnaðarmál Íslands, og koma fram með tillögum um skipan þeirra mála, verði sett á prent og þeim útbýtt meðal alþingismanna í vetur, og í þóknanlegu brjefi 12. f. m. skotið því til ráðgjafans, hvort honum virtist ástæða til að veita hið umbeðna leyfi til prentunar og útbýtingar þessara nefndarálita.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari ráðstafanar, að nú er ráðgjafinn hefir kynnt sjer nefndarálit það, er skattanefndin hefir samið, og lagafrumvörp þau, er því fylgdu, leyfir hann, að skjöl þessi sjeu prentuð, í 200 exemplörum, og í exemplar úthlutað hverjum alþingismanni, svo og, að eins sje farið með verk hinna nefndanna tveggja, svo framarlega sem yður, herra landshöfðingi, ekki finnst neitt á móti birtingu þeirra, er þjer hafið yfir farið þau.

Af því sem prentað verður eru þjer beðnir að senda ráðgjafanum nokkur exemplör.

— *Ágrip af brjefi landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um* fjallvegi. — Amtsráðið hafði jafnframt tillögum sínum um, hverjir vegir ættu að vera fjallvegir í norður- og austurumdæminu, tekið fram, að viðgerð á Grímstungaheiðarvegi og Stóra-Sandsvegi ætti að sitja í fyrirrúmi fyrir öðrum fjallvegabótum þar; einkum lægi mjög á gjörsamlegri endurbót á Grímstungaheiðarveginum, og mundi ráð að láta skoða hann áður vandlega og vita, hvort eigi mætti færa hann svo, að hann yrði beinnari og skemmri.

Landshöfðingi leggur nú fyrir amtmann að láta slíka skoðunargjörð fram fara í vor, svo snemma sem verður, og skulu skoðunarmenn eigi einungis til taka stefnu vegarins, heldur og breidd hans, og segja til, hvort nægja muni að ryðja hann, eða hvað annað þurfi

Hinn 16. desember 1876.

125 9. nóv. að honum að vinna, hvað viðgerðin muni kosta, hve langan tíma muni þurfa til hennar og hvar byrja eigi, hvort að norðan eða sunnan, eða víðar í einu. Vill landshöfðingi fá skoðunargjörð þessa fyrir næsta alþingi, ásamt ummælum amtmanns og amtsráðs, og biður að láta sig vita, hvort kostur muni á góðum vegagjörðarstjórum nyrðra, hvað kaupdýrir þeir muni verða og hve marga verkamenn hver þeirra muni geta útvegað. Hann kveðst raunar óska, að byrjað yrði á vegabót þessari á sumri komanda, en óttast að lítið verði um fje til þess, með því að megnið af vegabótalfjenu í fjárlögunum fyrir 1876—77 muni ganga til vegabóta þeirra, sem byrjaðar eru í vesturumdæminu (á Holtavörðuhéiði) og í suðurumdæminu (á Hellisheiði og yfir Svínabrunn). Verði því að halda henni fram með því meira fylgi sumarið 1878, að fenginni nýrri fjárveitingu næsta alþingis.

Í annan stað býður landshöfðingi amtmanni eftir tillögum amtsráðsins að láta skoða eldgos-skemmdirnar á veginum yfir Mývatnsöræfi, gjöra áætlun um, hvað kosta mundi að leggja sferan veg yfir hið nýja hraun eða þá meðfram því; senda sjer síðan bæði skoðunargjörðina og áætlunina með ummælum sínum og amtsráðsins.

Að endingu getur landshöfðingi um fjallvega-anglýsingu sína, sem nú er prentuð hjer að framan (nr. 117, bls. 105—106).

126 9. nóv. — Ágrip af bríefi landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um vegabót á Kaldadal. — Landshöfðingi kveðst hafa af ráðið, að láta byrja á sumri komanda á viðgerð á veginum yfir Kaldadal og Grímsstungnaheiði, — sem öll amtsráðin hafi verið samdóma um, að einna mest lægi á —, að svo miklu sem til verði fje til þess, og skuli svo eptirleiddis, er fengin sje ný fjárveiting alþingis, þeirri vegabót haldið áfram með svo miklu fylgi, sem auðið verði. Leggur hann því fyrir amtmann, að láta skoða suðurkafla þessa vegar, sem sje Kaldadalssveinn, norður að Kalmanstungu, og gjöra áætlun um, hve langur tími muni ganga til að fullgera veginn, og hvað það mundi kosta; svo skuli skoðunarmennirnir og segja til, hvernig bezt sje að haga vegagjörðinni. Skoðunargjörðina og áætlunina vill hann fá innan loka júnímán. 1877, ásamt ummælum amtmanns og amtsráðs.

(Vísad á fjallvega-anglýsinguna, nr. 117 hjer að framan).

127 14. nóv. — Bríef landshöfðingja til póstsmeistarans um póstsendingar, er póstskipið hefir eigi komið við með á millistöðvunum. — Jeg hefi skrifazt á við yfirstjórn hinna dönsku póst- og telegrafmála út af þóknanlegri skýrslu herra póstsmeistarans frá 30. júní þ. á. um póstsendingu, er kom hingað með sjöundu ferð póstgufuskipins «Dönu» 1875, en póststofan hjer áleit sjer ekki heimilt að opna, af því að hún var send frá Kaupmannahöfn í innsigluðum þoka með utanáskript til Vestmannaeyja, en reyndi að koma henni til Vestmannaeyja með póstskipinu á heimleið þess; og skal því þjónustusamlega tjáð yður, herra póstsmeistari, til leiðbeiningar og eptirbreytni það, er nú skal greina.

Þegar póstsending frá dönsku pósthúsi til íslenzkrar hafnar, er póstskipið á að koma við á, ekki hefir orðið afhent á höfn þessari, heldur er flutt hingað, verður að opna hana og fara með hinar einstöku sendingar, sem í henni eru, samkvæmt reglum þeim, er settar eru um íslenzkar póstsendingar, og skal láta þær sendingar, sem eru svo lagaðar eða svo þungar, að þeim verður ekki komið með landpóstum, fara aptur með póstgufuskipinu til

afhendingar þar, sem þær eiga að lenda, þegar skipið kemur þangað; en hinum sendingunum skal koma með landpóstum. **127**
14. nóv.

— *Brjef landshöfðingja til bæjarfógetans í Reykjavík um endurgreiðslu á ofheimtuðum tolli.* — Í þóknanlegu brjefi 11. f. m. hafið þjer, herra bæjarfógeti, skýrt frá, að með pósthafskipinu Arktúrusi hafi í síðustu ferð þess komið hingað til faktors Chr. Zimsens 80 fl. af víni, er á vöruskrá skipsins frá 27. sept. þ. á. hafi verið talið «portvin» og «sherry». Hafið þjer því heimitað 30 auru toll af öllum þessum vínföngum, samkvæmt lögum frá 11. febr. þ. á., en síðan hafið þjer komið að raun um, að ekki hafi verið sherry nema í 30 fl. og rauðvín í hinum 50, og hafi eptir því verið heimitað 7 kr. 50 aur. of mikið í toll. Hafið þjer ætlað, að þjer hefðunð ekki vald til að skila fje þessu aptur, og fyrir því mælt til, að jeg samþykkti endurgreiðslu þess. **128**
14. nóv.

Út af þessu skal yður þjónustusamlega tjáð, að heri svo til, er lögreglustjóri rannsakar hinar tollskyldu vörur, að honum reynist missagt til þeirra í tollseðli skipsins eða farmskrá, mun ekkert því til fyrirstöðu samkvæmt 2. gr. laganna frá 11. febr. þ. á., að hann lagfæri tollheimtu sína samkvæmt því, sem sannast hefir, og láti hann vottorð sitt um það fylgja tollreikningnum. Fyrir því mun bæjarfógetanum heimilt að endurgreiða Chr. Zimsen verzlunarstjóra þær 7 kr. 50 auru, er hann hefir ofheimtað í toll, og telja fje þetta með útgjöldum í tollreikningnum, sannizt það, að það hafi verið rangtekið, og verði vottorð lögreglustjóra látið fylgja reikningnum.

— *Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Húnavatnssýslu um breytingu á dýrleika jarðar.* — Með þóknanlegu brjefi 2. f. m. hafið þjer, herra sýslumaður, sent hingað bónarbrjef Gísla B. Hjálmarssonar á Æsustöðum, þar sem hann fer þess á leit, að jörð þessi, er orðið hefir fyrir miklum skemmdum síðan hið nýja jarðamat fór fram, verði færð niður að hundraðatali, og spyrjið þjer, hverja aðferð hafa þurfi til þess að fá hundraðatal jarðarinnar leiðrjett. **129**
14. nóv.

Út af þessu verð jeg að leiða athygli yðar að því, að dýrleika þeim, sem ákveðinn er í jarðabókinni frá 1861, verður ekki breytt nema með samþykki löggjafarvaldsins, og skal yður tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutadeiganda, að framkvæmdarvaldinu muni varla þykja ástæða til að stinga upp á því, að farið verði að breyta dýrleika einnar jarðar, nema því að eins, að það sannist með löglegri skoðunargjörð, að jörðin hafi gengið mjög mikið úr sjer, og það því síður, sem ælla má að eigi verði langt að biða gjörsamlegrar endurskoðunar á öllu jarðamatinu.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturundæminu um skiptingu Bjarnanesshrepps í tvo hreppa.* — Með þóknanlegu brjefi frá 25. f. m. hafið þjer, herra amtmaður, sent mjer bónarbrjef hreppsnefndarinnar í Bjarnanesshreppi, um, að hreppi þessum, sem tekur yfir 3 kirkjusóknir, Bjarnaness, Hoffells og Einhólts, sje skipt í 2 hreppa, og verði Einholtssókn hreppur útaf fyrir sig, en Bjarnanessókn og Hoffellssókn einn hreppur. Sýslunefndin í Skaptafellssýslu hefir mælt með þessari beiðni, og þjer, herra amtmaður, samkvæmt þessum meðmælum lagt það til, að skiptingin verði samþykkt. Hafið þjer jafnframt skýrt frá, að Bjarnanesshreppur hafi að undanförnu **130**
14. nóv.

130 í raun rjettri verið álitinn 2 framfærslusveitir, hvor annari óháð; hafi Einholtssókn verið
14. nóv. annarsvegur, en Bjarnanes og Hoffellssókn hins vegar, og hvor fyrir sig staðið straum af sínum þurfamönnum eptir þeim reglum, er gilda um sjálfstæða hreppa, og hvor haft sinn sveitarsjóð. Aðskilnaður sá, sem sótt er um, sje því ekki annað en löggilding ástands þess, er nú er, og muni ekki hafa í för með sjer neina skiptingu á sveitarþyngslum eða eignum, er áður hafi verið sameign beggja hreppanna.

Fyrir því úrskurðast samkvæmt 23. gr. sveitarstjórnartilskipunarinnar frá 4. maí 1872, að Bjarnaneshreppur í Austur-Skaptafellssýslu skal vera 2 hreppar eptirleiðis, og skal vestri hreppurinn ná yfir Einholtssókn og nefnast Mýrahreppur, en eystri hreppurinn yfir Bjarnanessókn og Hoffellssókn, og heita Nesjahreppur. Skiptingin skal fara fram undireins og amtmaður samkvæmt 2. gr. tilsk. 4. maí 1872 hefir tiltekið tölu hreppsnefndarmanna í hvorum hinna nýju hreppa og búið er síðan að kjósa í hreppsnefndirnar. Sveitarþyngslum þeim, er liggja nú á Bjarnaneshreppi, og eignum þeim, er hreppurinn á, taka hinir nýju hreppar við að sömu tiltölu og áður fylgdi Einholtssókn annarsvegur, og Bjarnanes og Hoffellssókn hinsvegur.

Fari svo, að síðan komi upp sveitarþyngsli í öðrum hvorum hinna nýju hreppa, er eigi rót sína í fjelagsskap þeim, er staðið hefir milli þeirra að undanfögnu, skal skipta þeim álögum jafot milli hreppanna, og skal skera úr slíkum málum á sameiginlegum fundi beggja hreppsnefndanna.

Þetta er hjer með tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstafanar.

131 — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um*
14. nóv. skaðabætur fyrir glataðar peningasendingar með pósti. — Með þóknanlegum brjefum yðar, herra amtmaður, frá 30. oktbr. f. á. og 23. febr. þ. á. meðtók jeg skýringar um 2 peningasendingar, sem komið hafði verið með norðurlandspósti frá Hjarðarholti í Mýrasýslu síðustu ferð hans árið 1872, og voru í annari þeirra 22 rd. 43 sk., er sýslumaðurinn í Borgarfjarðarsýslu sendi sýslumanninum í Húnavatnssýslu sem skiptaráðanda í dánarbúi Stefáns Hjörleifssonar úr Miðfirði, er hafði druknað það ár, en í hinum 15 rd., er sendir voru af hreppstjóranum í Reykholtssdalshreppi, Gísla Eggertssyni, til prestsins á Kvíabekk, sira Stefáns Árnasonar, og áttu að afhendast Sigurði Sigmundssyni á Minni-Þverá í Fljótum; en hvorug sendingin komst til skila. Hefi jeg síðan leitað frekari skýringar um þetta mál, og tjái nú herra amtmanninum til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigendum það, er nú skal greina.

Með því að áminnstar póstsendingar hafa sendar verið áður en tilskipun frá 26. febr. 1872 öðlasti gildi, verða reglur þær, sem settar eru í 13. gr. nefndrar tilskipunar um skaðabótaskyldu póststjórnarinnar og fyrningu þessarar skyldu, ekki notaðar í máli þessu, og ekki verða heldur greiddar neinar skaðabætur úr póstsjóði fyrir hinar glötuðn sendingar; en þar sem það virðist nægilega sýnt og sannað í málinu, að peningabögglar þeir, er hjer ræðir um, hafi verið sendir á stað með pósti frá Hjarðarholti, og að þeim hafi ekki verið skilað í hendur þeim, er þeir áttu að fara til, frá póstaðgreiðslunni á Hóausum eða á Akureyri, af því þær fundust ekki í póstskrínunum eða pósttöskunum, þegar póstur kom þangað, en aptúr á móti hefir ekki orðið uppgötvað, hvernig peningabögglar þessir hafi glatazt, á meðan þeir voru í vörzlum póststjórnarinnar, þá hefi jeg leyft eptir atvikum, að greiða megi af fje því, sem veitt er með 16. gr. fjárlaganna til óvissra útgjalda

á yfirstandandi fjárbagstímabili, skaðabætur fyrir báðar hinar glötuðu peningasendingar, **131**
alls 37 rd. 43 sk. eða 74 kr. 89 aur. 14. nóv.

Um leið og jeg sendi herra amtmanninum hjálagða ávísun fyrir fje þessu, skal jeg þjónustusamlega biðja yður að sjá um, að sýslumanninum í Húnavatnssýslu verði greiddar af því 44 kr. 89 aurar, sem skiptaráðanda í dánarbúi framantjeds Stefáns Hjörleifssonar, og sira Stefáni Árnasyni 30 kr., og að senda mjer viðurkenningu þeirra beggja fyrir viðtöku þessara peninga.

— *Brjef landshöfðingja til bæjarfógetans í Reykjavík um búskap hegning-* **132**
arhússins. — Með þóknanlegu brjefi yðar, herra bæjarfógeti, frá 8. þ. m. meðtók jeg **20. nóv.**
skýringar þær, er jeg hafði beðizt 31. júlí þ. á., snertandi tilboð umsjónarmanns hegning-
arhússins hjer í bœnum um að taka að sjer að kosta fæði fanganna gegn 50 a. borgun fyrir
hvern fanga á dag, og sjest af þessum skýringum, að fæðið hefir hingað til ekki kostað meira
fyrir hvern í fanga, en 41 e. á dag, að frátöldum eldivið, er umsjónarmaðurinn gjörði
sömuleiðis ráð fyrir að fá fyrir ekki neitt, ef hann tæki að sjer búskapinn fyrir áminnsta
50 a. á dag. Fyrir því vil jeg þjónustusamlega tjá yður, herra bæjarfógeti, til þóknanlegr-
ar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeiganda, að mjer þykir ekki ástæða til að skipta
sjer frekar af tjeðri beiðni, er hið fyrirhugaða fyrirkomulag mundi verða hegningarhúsinu
að talsverðum kostnaðarauka, eptir því sem frá hefir verið skýrt.

— *Brjef landshöfðingja til cand. phil. Þorleifs Jónssonar um styrk til að* **133**
kenna hraðritun. — Út af beiðni yðar frá 13. þ. m. um, að yður verði veittur **20. nóv.**
styrkur úr landssjóði til að kenna ungum mönnum hraðritun, læt jeg yður hjer með vita,
að jeg er fús á að veita yður af fje því, er getur um í 15. gr. fjárlaganna, hæfilega þókn-
un fyrir hvern mann, er þjer kennið nefnda íþrótt, allt að 8 mönnum, og með því
skilyrði, að styrkurinn verði greiddur yður þegar kennslan er um garð gengin og hlutað-
eigandi lærisveinar hafa sannað með prófi, að þeir sjeu orðnir svo leiknir í hraðritun, að
þeir geti tekið að sjer það verk, að bóka ræður á alþingi, ef þing það, sem kemur sam-
an 1. júlí næsta ár, vill hafa hraðritara til þess.

Auglýsing

um almennar baðanir sauðfjárins á kláðasvæðinu.

134
30. nóv.

Með því að fundizt hafa kláðavottar bæði í einni rjett í haust og um veturnætur á einum bæ, hvorttveggja á miðju svæði því, sem megn kláði fannst á í fyrra vetur, og þar sem ætla má, að tryggingarböð þau, er fyrirskipuð voru í fyrra, hafi verið framkvæmd á mjög hirðulausan og óáreiðanlegan hátt í ýmsum hreppum Borgarfjarðarsýslu, en ekki hefir verið mögulegt í sumar að halda uppi, svo að komið hafi verið í veg fyrir allar samgöngur milli Borgarfjarðarsýslu og sveitanna fyrir sunnan hana, heimagæzlu þeirri, er fyrirskipuð var í tjeðri sýslu til að varna útbreiðslu fjárkláðans þaðan — hefi jeg álitnið nauðsynlegt til þess að útvega sem mesta tryggingu fyrir, að kláðanum verði alveg útrýmt á vetri þeim, er nú stendur yfir, að bjóða almennt bað á öllu sauðfje á áminnstu svæði.

Fyrir því skal hjer með skipað fyrir, eins og nú segir:

1.

Fyrir desembermánaðarlok þessa árs skal tryggilegt, öllum óprifum og kláða eyðandi

134 30. nóv. það fara fram með opinberu eptirliti á öllu sauðfje í Borgarfjarðarsýslu, Kjósar- og Gullbringusýslu, umdæmi Reykjavíkur kaupstaðar, og þeim parti Árnessýslu, sem er fyrir vestan Brúará, Hvítá og Ölvesá.

2.

Þangað til það þetta er um garð gengið og næstu 6 vikur eptir það, skal halda uppi hálfsmánaðarskodunum á öllu sauðfje í nefndum sýslum samkvæmt reglum þeim, er fyrirskipaðar eru í 3. grein auglýs. frá 30. ágúst f. á.; en 6 vikum eptir það má, ef engin grunsemd kemur fram, strjála skodunum, svo að þær verði með mánaðarfresti. Nú verður vart við kláða eptir það, og skal þá taka upp aptur hálfsmánaðarskodanir samkvæmt nánari ákvörðun lögreglustjóra, og jafnframt því, að sjeð á viðkomandi bæ og nábúabæjunum sje tekið til rækilegra lækninga.

3.

Hreppsnefndirnar skulu styðja að því, að nægileg þaðmeðul verði útveguð handa hreppunum, og að hinar gjörðu fyrirskipanir fái framgang; en lögreglustjóri, hreppstjórar og aðstodarmenn þeirra skulu, ef þeir sýna nokkuð hirduleysi eða vanrækt á að fylgja þessum skipunum fram, bera af því ábyrgð til sekta eptir úrskurði amtmanns samkvæmt 5. gr. tilsk. 5. janúar 1866.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík, 30. nóvbr. 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

135

Reikningur

styrktarsjóðs *Christians konungs hins níunda í minningu 1000 ára hátíðar Íslands,* um árið frá 1. sept. 1875 til 31. ágúst 1876.

Tekjur:

Gjöld:

1. Eptirstöðvar frá fyrra ári:

1. Heiðursgjafir veittar:

a. Innritunarskírteini litr. C. fol. 3609
að upphæð . . . 8400 kr. » a.

a. Helga Magnússyni í Birtingaholti í
Árnessýslu . 160 kr.

b. í sparisjóðnum og í
peningum . . . 114 — » —

b. síra Jakobi
Guðmundssyni

2. Vextir til 11. júní 1876 338 — 84 —

á Sauðafelli í
Dalasýslu . 160 — 320 kr. » a.

2. Eptirstöðvar við lok reikningsársins:

a. Innritunarskírteini litr.
C. fol. 3609 . . . 8400 — » —

b. Lagt í sparisjóðinn í
Reykjavík . . . 132 — 84 —

Tekjur alls 8852 kr. 84 a.

Gjöld alls 8852 kr. 84 a.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík, 9. sept. 1876.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

Ágrip

136

af reikningi Thorkilliibarnaskólasjóðs árið 1875.

Tekjur:		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
1.	Eptirstöðvar 31. des. 1874:				
	a. í ríkisskuldabréfum 27290 kr. » a.				
	b. í veðskuldabréfum einstakra manna 35787 — 52 -	63077	52		
	c. sendir peningar til Kaupmanna- hafnar til að kaupa fyrir ríkisskulda- bréf	1600	»		
	d. útistandandi vextir	58	81		
	e. í peningum	1535	18	66271	51
2.	Vextir tilfallnir á árinu 1875 . . .			2431	9
3.	Innborgað af lánum einstakra manna			327	68
4 .	Sjóðurinn hefir á árinu eignast ný rík- isskuldabréf, að upphæð			1700	»
				70730	28

Gjöld:		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
1.	Fyrir prentun á eyðublöðum til rentu- kvittana			4	56
2.	Úthlutað til uppeldis fátækum börnum í Kjalarnespingi			2380	»
3.	Borgað fyrir keypt ný ríkisskuldabréf			1588	55
4.	Móti tekjulið 3 færist til jafnaðar .			327	68
5.	Eptirstöðvar 31. des. 1875:				
	a. ríkisskuldabréf . 28990 kr. » a.				
	b. skuldabréf einstakra manna 35459 — 82 -	64449	82		
	c. óborgaðir vextir til 11. júní 1875	60	62		
	d. peningar	1919	5	66429	49
				70730	28

Reykjavík, 28. okt. 1876.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

EMBÆTTASKIPAN.

Hinn 4. þ. m. var skipun þeirri, er gjörð var 2. okt. þ. á. á lækniþjónustu í Vestur-Skaptafells-
Rangárvalla og Árnessýslum, breytt á þá leið, að praktiserandi læknir A. Tegner er settur til að gegna
hjeradslæknisstörfum í Árnessýslu frá 1. jan. 1877, en hjeradslækninum í Vestur-Skaptafellssýslu, Sig-
urði Ólafssyni, falin á hendur hjeradslæknisstörf í Rangárvallasýslu frá sama tíma.

PRESTVÍGSLUR.

Frá því að Stjórnartíðindin byrjuðu, hafa verið prestvígðir þessir kándídatar:

1874

30. dag ágúst mánaðar.

Jón G. Halldórsson, aðstoðarprestur sira Halldórs próf. Jónssonar á Hofi.

Stefán Sigfússon, prestur að Skinnastöðum í Norður-Pingeyjar-prófastsdæmi.
 Björn Þorláksson. — — Hjaltastað í Norðurmúla prófastsdæmi.
 Oddgeir Guðmundsen, prestur til Sólheimaþinga í Vestur-Skaptafells prófastsd.
 Ólafur Bjarnarson, — — að Ríp í Skagafjarðar prófastsdæmi.
 Steingrímur Jónsson, — — Garpsdal í Barðastrandar prófastsd.

1875

9. dag maímánaðar:

Magnús Ó. Jósefsson, prestur að Lundarbrekku í Suður-Pingeyjar prófastsd.
 Jón Jónsson, prestur að Bjarnanesi í Austur-Skaptafells prófastsd.
 Stefán Halldórsson, prestur að Dvergasteini í Suðurmúla prófastsd.
 Brynjúlfur Jónsson, — til Meðallandsþinga í Vestur-Skaptafells prófastsd.

5. dag septembermánaðar:

Tómas Hallgrímsson, prestur að Storra-Árskógi í Eyjafjarðar prófastsd.
 Sveinn Eiríksson, — — Kálfaelli í Vestur-Skaptafells prófastsd.

28. dag nóvembermánaðar:

Brynjúlfur Gunnarsson, aðstoðarprestur sira Sigurðar Sivertsens á Útskálum.
 Oddur V. Gíslason, prestur að Lundi í Borgarfjarðar prófastsdæmi.

1876

21. dag maímánaðar:

Stefán M. Jónsson, prestur að Bergstöðum í Húnavatns prófastsd.
 Stefán Jónsson, — — Þóroddsstað í Suður-Pingeyjar prófastsd.

3. dag septembermánaðar:

Janus Jónsson, prestur til Hestþinga í Borgarfjarðar prófastsd.
 Jónas Bjarnarson, prestur að Kviabekk í Eyjafjarðar prófastsd.
 Sófonías Halldórsson, — — Goðdölum í Skagafjarðar prófastsd.
 Guðmundur Helgason, aðstoðarprestur sira Daniels prófasts Halldórssonar á Hrafnag.

HEIÐURSGJAFIR

úr styrktarsjóði Christians konungs Níunda í minningu þúsundára-hátíðar Íslands veitti landshöfðingi hinn 31. dag ágústmánaðar þ. á.:

Helga Magnússyni¹, sýslunefndarmanni, óðalsbónda á Birtingaholti í Árnessýslu, 160 kr.
 Sira Jakobi Guðmundssyni² á Sauðafelli í Dölum, 160 kr.

ÓVEITT EMBÆTTI.

Stórávallaprestakall í Rangárvalla prófastsdæmi, metið 710,⁴⁷ kr., auglýst 4. þ. m.

Húsavíkurprestakall í Suður-Pingeyjar prófastsdæmi, metið 594,⁶⁴ kr., augl. 5. þ. m.

1) Samkvæmt skýrslu hlutadeigandi sýslunefndar tók Helgi við ábylisjörð sinni í mestu niðurniðslu og órækt, en hefir reist þar stóran, skipulegan og velhúsaðan bæ, sljettað 10 dagsláttur í túninu og umgirt það allt með 740 faðma löngum garði, grætt út úr óræktarmóa og umgirt yfir 2 dagsláttur, keypt til þessara jarðabóta plóg og herfi og fleiri útlend jarðyrkjutól, aukið áburð að miklum mun, og byrjaði á því fyrstur manna í sínu byggðarlagi, skorið fram 800 faðma af tvístungnum vatnsveitingaskurði á engjum sínum; haft bezta fjenaðarhirðing í sínu byggðarlagi og bætt kynstofn fjárins; fjeck lofsorð á kaupmannahafnarsýningunni 1872 fyrir vöruvöndun. Hann byrjaði búskap sinn í Birtingaholti fyrir 25 árum af fremur litlum efnum, en hefir græðzt talsvert fje, og verið þó mesti ómagamaður — átt 13 börn, komið 2 sonum sínum til skólamenntunar, og er annar þeirra orðinn prestur, og auk þess alið upp 3 tókubörn meðgjafarlaust —. Auk þess hefir hann verið mesti hvatamaður alls konar framfara í búnaði, stofnað jarðabótafjelög og stýrt þeim, gegnt ýmsum alþjóðlegum störfum, o. s. frv.

2) Samkvæmt skýrslu hlutadeigandi sýslunefndar hefir sira Jakob, sem er fátökur fjölskyldumaður, gjört miklar og mjög vandaðar húsa- og jarðabætur á Sauðafelli þau tvö ár, sem hann er búinn að vera þar. Hann hefir reist þar fallega og trausta timburkirkju, byggt prýðilega upp mikið af bæjarhúsunum, sljettað 628 ferh. faðma í túninu úr grýttum móm og götutroðningum, og gjört steinlagt lókræsi undir, 50 faðma langt; skorið fram vatnsveitingaskurði á túni og engjum, gjört 50 faðma brú yfir fen og forarbleytu norðan að bænum, trausta og varanlega, og grafið lókræsi með henni allri; fundið nýtt mótak á jörðinni, o. s. frv.

Reikningar

yfir

tekjur og gjöld ýmsra sjóða og stofnana.

A. Ágrip af reikningum nokkurra sjóða, sem eru undir stjórn biskupsins.

I.

Guttormsgjöf 1874 og 1875.

	kr.	a.
Sjóður við árslok 1873	1399	47
Síðan hefir honum bætzt:		
Rentur til 11. júní 1874	55,28	kr.
Rentur til 11. júní 1875	53,97	—
	109	25
	1508	72
Hjer frá dregst auglýsingarkostnaður	1	33
Er þá sjóður við árslok 1875:		
a, ríkisskuldabryf	836,27	—
b, veðskuldabryf	500,00	—
c, í peningum	171,12	—
	1507	39

137

II.

Sjóður af ámsgjöldum brauða 1874 og 1875.

	kr.	a.
Sjóður við árslok 1873	2069	22
Síðan hefir honum bætzt:		
Rentur til 11. júní 1874	82,39	kr.
Rentur til 11. júní 1875	82,40	—
	164	79
	2234	1
Frá dregst: úthlutað á synodus 1874	82,37	—
úthlutað á synodus 1875	82,40	—
	164	77
Er þá sjóður við árslok 1875:		
a, ríkisskuldabryf	200,00	—
b, veðskuldabryf	1860,00	—
c, ógoldin renta	8,00	—
d, í peningum	1,24	—
	2069	24

138

III.

Sjóður fátækra ekkna í norðurlandi (einkum í Hegranesþingi) 1874 og 1875.

	kr.	a.
Sjóður við árslok 1873	1593	16
Síðan hefir honum bætzt:		
Rentur til 11. júní 1874	63,04	kr.
Rentur til 11. júní 1875	63,04	—
	126	8
	Flyt	1719 24

139

Hinn 30. des. 1876.

	Fluttar	kr.	a.
139 Frá dregst: auglýsingarkostnaður	1,62 kr.	1719	24
úthlutað ekkjum í Skagafirði 1874	60,00—		
úthlutað ekkjum í Skagafirði 1875	60,00—	121	62
Er þá sjóður við árslok 1875:			
a, ríkisskuldabryf	276,00—		
b, veðskuldabryf	1300,00—		
c, ógoldin renta	8,00—		
d, í peningum	13,62—	1597	62

IV.

		kr.	a.
140 Prestaekknasjóður 1875.		11995	60
Sjóður við árslok 1874			
Síðan hefir honum bætt:			
1. árstillög og gjafir ¹		121	»
2. árstillag undirskrifaðs		20	»
3. fyrir seldar «Blómsturkölfur»		17	»
4. fyrir «Ný kristileg smárit»		210	25
5. rentur á árinu 1875		467	31
		12831	16
Frá dregst: úthlutað á synodus 1875			
		300	»
Er þá sjóður við árslok 1875:			
a, ríkisskuldabryf	1600,00 kr.		
b, veðskuldabryf	10190,00—		
c, arðberandi gjafabryf	300,00—		
d, ógoldnar rentur	108,00—		
e, í peningum	333,16—	12531	16

Skrifstofu biskups, Reykjavík 3. febr. 1876.

P. Pjetursson.

1) Síra Hallgrímur Sveinsson	6kr.	síra Magnús Hákonarson	4 kr.
— Hjörleifur Einarsson	4—	— Jón Austmann	4 —
— Páll Pálsson	4—	— Hjörleifur Guttormsson	2 —
— Sigurður Gunnarsson	4—	— Páll Jónsson	2 —
— Guttormur Guttormsson	2—	— Tómas Bjarnarson	2 —
— Þorsteinn Þórarinnsson	2—	— Arnljótur Ólafsson	1 —
— Guðjón Hálfðánarson	2—	— Daníel Halldórsson	4 —
— Jón Eiríksson	2—	— Björn Halldórsson	8 —
— Valdimar Briem	2—	— Gunnar Ólafsson	2 —
— Jón Högnason	2—	— Jón Þorsteinsson	6 —
— Jóhann Kr. Briem	4—	— Benidikt Kristjánsson á Helgastöðum	2 —
— Jón Jónsson á Mosfelli	4—	— Magnús Jónsson	4 —
— Sæmundur Jónsson	4—	— Benidikt Kristjánsson í Múla	6 —
— St. Stephensen á Ólafsvöllum	4—	— Vigfús Sigurðsson	6 —
— Páll Ingimundarson	2—	— Stefán Jónsson	4 —
— Eggert Sigfússon	4—	— Jón Reykjafinn	2 —
— J. Thorarensen	6—		
— Magnús Gíslason	4—		
		sanntals	121 —

B. Ágríp af reikningum yfir tekjur og gjöld nokkurra opinberra sjóða, sem eru undir stjórn amtsráðanna í suðuramtinu og vesturamtinu, fyrir árið 1875:

a. Jafnaðarsjóður suðuramtsins.

141

	Tekjur:	Kr.	A.
1. Eptirstöðvar við árslok 1874:			
a. Í skyndilánunum	1929 kr. 20 a.		
b. - skuld hjá einum sýslumanni	20 — " -		
c. - peningum	1339 — 85 -	3289	5
2. Jafnað niður á lausafje fyrir 1875, 40 a. á hvert hundrað:			
a. Af Borgarfjarðarsýslu	788 — 60 -		
b. — Gullbringu- og Kjósarsýslu	701 — 20 -		
c. — Árnessýslu	2120 — 20 -		
d. — Rangárvallasýslu	1882 — 80 -		
e. — Vestmannaeyjasýslu	56 — " -		
f. — Skaptafellssýslu	1851 — 77 -	7400	57
3. Endurgoldin bráðabyrgðarlán og skuldir		364	53
4. Endurgoldið úr vegabótasjóði suðuramtsins sem of borgað úr jafnaðarsjóði upp í kostnað við ferð ingenieur Windtfeldt Hansens 1873		75	44
5. Inn komið fyrir seld 7 exemplör af Levy's yfirsetukvennafræði		14	"
6. Styrkur úr landssjóði til launa handa settum dýralækni í suðuramtinu		600	"
	Tekjur samtals	11743	59

	Gjöld:	Kr.	A.
1. Til sakamála og lögreglumála		636	2
2. Til gjafsóknarmála		268	75
3. Til heilbrigðismálefna:			
a. Fyrir læknisvitjun og læknismeðöl handa holdsveikum	198 kr. 11 a.		
b. — bólusetningu og fyrir útvegaðar bólusetningarbækur	83 — 58 -	281	69
4. Útgjöld viðvikjandi alþingiskosningum 1874		213	92
5. Fyrir sáttabók handa 4. sáttaumdæmi Árnessýslu		2	17
6. Kostnaður til varnar gegn útbreiðslu stórgripasýki		62	32
7. Upp í skaðabætur fyrir niðurskurð á fje í Borgarfjarðarsýslu		200	"
8. Afborganir upp í skuldir m. m.:			
a. Til landssjóðs eptir fjáraukalögum 30. des. 1858, $\frac{1}{4}$ af 9. árs afborgun og $\frac{3}{4}$ af 10. árs afborgun	1000 kr. " a.		
b. Afborgun og vextir af láni, er veitt hefir verið til hegn-ingarhúss í Reykjavík:			
1, afborgun höfuðstóls	kr. 436,15		
2, 1 árs vextir til 11. júní 1875	— 244,24	680 — 39 -	
c. Alþingisskattur fyrir árið 1874	629 — 58 -	2309	97
9. Kostnaður við kennslu heyrnar- og málleysingja:			
a. Fyrir Valg. Bjarnadóttur í málleysingjaskólanum í Kaupmannahöfn	630 — " -		
	flýtt 630 — " -	3972	84

		flutt 630 kr.	» a.	Kr.	A.
b.	Endurgjald upp í kostnað við veru heyrnar- og málleys- ingja hjá prestinum sira Páli Pálssyni á Prestsbakka	800	—	» -	
c.	Borgað fyrir flutning hinnar heyrnar- og mállausu Sigr. Jónsdóttur til prestsins sira Páls Pálssonar	20	—	» -	1450
10.	Ferðakostnaður embættismanna:				
	Vísitazíuferð biskupsins yfir Íslandi til Gullbringusýslu			153	32
11.	Laun hins setta dýralæknis í suðuramntinu			1200	»
12.	Kostnaður við amtsráðið.				
	Ferðakostnaður og dagpeningar m. m.:				
a.	Til dr. philos. Gr. Thomsens	12	—	» -	
b.	— prófasts Jóns Jónssonar	89	—	95 -	
c.	Gjörðabók handa amtsráðinu	4	—	» -	105
13.	Prentun á verðlagsskránum fyrir suðuramtið fyrir 1875—76			3	68
14.	Til yfirsetukvenna:				
a.	Fyrir kennslu Ingibjargar Jakobsdóttur	70	—	» -	
b.	— — Þórunnar Magnúsdóttur	70	—	» -	
c.	— — Maríu Elisabetar Kristjánsdóttur	50	—	» -	
d.	— — Steinunnar Jónsdóttur	50	—	» -	240
15.	Kostnaður vegna fjárkláðans:				
	Viðbót til skoðunarmanna, er skipaðir voru vorið 1875, samkvæmt ákvörðun amtsráðsins			120	»
16.	Móti tekjulið 3. færast til jafnaðar			364	53
17.	Til hegningar- og fangahússins í Reykjavík:				
a.	$\frac{2}{12}$ af launum fangavarðarins frá 15. ágúst til 31. des. 1874	50	—	» -	
b.	$\frac{2}{12}$ af launum hins sama fyrir 1875	133	—	33 -	183
18.	Eptirstöðvar við árslok 1875:				
a.	Í skyndilánnum	2885	—	67 -	
b.	- peningum	1062	—	27 -	3947
	Gjöld samtals			11743	59

b. Jafnaðarsjóður vesturamtsins.

				Kr.	A.
1.	Eptirstöðvar við árslok 1874:				
a.	Skyndilán	234	kr.	» a.	
b.	Útistandandi skuldir	85	—	45 -	
c.	Í peningum	2426	—	66 -	2746
2.	Jafnað niður á lausafje 1875, 25 aurar á hvert hundrad:				
a.	Í Mýrasýslu	520	—	63 -	
b.	- Snæfellsness- og Hnappadalssýslu	445	—	88 -	
c.	- Dalasýslu	530	—	50 -	
d.	- Barðastrandarsýslu	452	—	50 -	
e.	- Strandasýslu	306	—	75 -	
f.	- Ísafjarðarsýslu og Ísafjarðarkaupstað	518	—	38 -	2774
	Tekjur samtals			5520	75

Gjöld:

Kr. A. **142**

1. Til sakamála og lögreglumála	„ „	
2. Endurgoldinn alþingiskostnaður fyrir árið 1875 með	653	93
3. Prentunarkostnaður viðvíkjandi verðlagsskránum 1875—76 m. m.	36	91
4. Til yfirsetukvenna	„	„
5. Kostnaður við eptirlitsferðir embættismanna	„	„
6. Til heilbrigðismálefna:		
Fyrir lækniáhöld til lækni í Barðastrandar- og Strandasýslum	237	6
7. Til kennslu heyrnar- og málleysingja:		
Endurgjald kostnaðar við kennslu stúlkunnar Jónínu Halldóru Kristjáns- dóttur frá 1. jan. til 30. júní 1875	120	„
8. Til gjafsóknarmála:		
a. Í máli rikissjóðsins út af skuld í dánarbúi fyrrum setts sýslumanns M. Gíslasonar	32 kr. „ a.	
b. Í máli milli Arnarstapa-umboðs og Miklaholtskirkju	121 — 33 -	
c. Í máli milli Strandasýslu umboðsmanns og eiganda Þing- eyrakirkju	140 — 49 -	
d. Í máli milli Dyrhólahrepps og prestsins sira Jóns Hjörtssonar	7 — „ -	300 82
9. Kostnaður vegna fjárkláðans:		
Greitt upp í varðkostnaðinn við Hvítá í Borgarfirði sumarið 1875	1270	„
10. Útgjöld viðvíkjandi alþingiskosningum 1874	109	47
11. Kostnaður við amtsráðið 1875:		
Ferðakostnaður og dagpeningar m. m.:		
a. Til amtmanns Thorbergs	96 kr. „ a.	
b. — prófasts Guðm. Einarssonar	46 — „ -	
c. — alþingismanns Hjálms Pjeturssonar	10 — „ -	
d. Gjörðabók handa amtsráðinu	4 — 66 -	156 66
12. Til sættamálefna:		
Fyrir sáttabók handa Snæfjallahreppi í Ísafjardarsýslu	2	58
13. Eptirstöðvar við árslok 1875:		
a. Skyndilán	414 — 87 -	
b. Útistandandi hjá sýslumönnum	535 — 48 -	
c. Í peningum	1682 — 97 -	2633 32
	Gjöld samtals	5520 75

e. Búnaðarskólasjóður suðuramtsins.

143

Tekjur:

kr. a.

1. Eptirstöðvar við árslok 1874:		
a. í veðskuldabréfum	1700 kr. „ a.	
b. í peningum	93 — 54 -	1793 54
2. Rentur af vaxtafje sjóðsins		55 62
3. Búnaðarskólagjald árið 1875		888 92
4. Móti gjaldið 1. færast til jafnaðar		700 „
	Tekjur samtals	3438 8

143

Gjöld:

kr. a.

1. Lánað út móti fasteignarveði		700	»
2. Eptirstöðvar 31. des. 1875:			
a, í veðskuldabréfum	2400 kr.	» a.	
b, útistandandi búnaðarskólagjald hjá 2 sýslumönnum	14 — 13 -		
c, óborgaðir vextir	5 — 88 -		
d, í peningum	318 — 7 -	2738	8
	Gjöld samtals	3438	8

144

d. Búnaðarskólasjóður vesturamtsins.

Tekjur:

kr. a.

1. Eptirstöðvar við árslok 1874:			
a, í veðskuldabréfum	1100 kr.	» a.	
b, óborgað búnaðarskólagjald úr 2 sýslum	166 — 79 -		
c, í peningum	20 — 31 -	1287	10
2. Vextir af innstæðufje sjóðsins		31	94
3. Búnaðarskólagjald árið 1875		640	21
4. Móti gjaldlið 1. færast til jafnaðar		600	»
	Tekjur samtals	2559	25

Gjöld:

1. Lánað út móti fasteignarveði		600	»
2. Eptirstöðvar 31. des. 1875:			
a, í skuldabréfum	1700 —	» -	
b, óborgað gjald úr 2 sýslum	125 — 89 -		
c, ógoldnir vextir	23 — 94 -		
d, í peningum	109 — 42 -	1959	25
	Gjöld samtals	2559	25

145

e. Styrktarsjóður þurfandi og verðugra konungslandseta í suðuramtinu árið 1875.

Tekjur:

kr. a.

1. Eptirstöðvar við árslok 1874:			
a, peningar sendir til Kaupmannahafnar f. á.	2200 kr.	» a.	
b, ríkisskuldabréf	1100 —	» -	
c, í peningum hjá reikningshaldara	334 — 8 -	3634	8
2. Rentur af vaxtafje sjóðsins		90	»
3. Móti gjaldl.: af 4. a, 2300 kr., og 4. b, 200 kr., færast til jafnaðar		2500	»
4. Borgað af landfógeta samkvæmt reglugjörfð 7. júní 1833		88	»
	Tekjur samtals	6312	8

Gjöld:

kr. a. **145**

1. Styrkur greiddur konungslandsetum og ekkjum þeirra	64	»
2. Borgað fyrir keyptar coupons- obligationir, að upphæð 2300 kr.	2148	72
3. Lánað út móti veði í fasteign	200	»
4. Eptirstöðvar 31. des. 1875:		
a, í ríkisskuldabréfum (2300 kr. + 1100 kr.)	3400	kr. » a.
b, veðskuldabréf einstaks manns	200	— » -
c, í peningum	299	— 36 -
	Gjöld samtals	6312 8

f. Búnaðarsjóður vesturamtsins.

146

Tekjur:

kr. a.

1. Eptirstöðvar við árslok 1874:		
a, í konunglegum skuldabréfum	1400	kr. » a.
b, í skuldabréfum einstakra manna	8130	— » -
c, ógoldnir vextir af privat skuldabréfum	24	— » -
d, ógoldnir vextir af konunglegum skuldabréfum	56	— » -
e, bráðabyrgðarlán handa Miklaholtshreppi	105	— 33 -
		9715 33
2. Leigur af vaxtafje sjóðsins		390 82
3. Innborgaðir vextir frá f. á.		56 »
4. Borgaður helmingur af bráðabyrgðarláni Miklaholtshrepps		52 66
5. Keyptar coupons-obligationir		1500 »
	Tekjur samtals	11714 81

Gjöld:

1. Skuld sjóðsins til reikningshaldara eptir fyrra árs reikningi	27	18
2. Verðlaun og styrkur til jarðabóta:		
a, styrkur handa búnaðarffjlagi Miklaholtshrepps til að borga fyrir jarðyrkjuverkfæri	52	— 66 -
b, verðlaun til einstakra manna	220	— » -
		272 66
3. Síðari helmingur af hlutdeild vesturamtsins í árslaunum búfræðings Sveins Sveinssonar fyrir árið til 10. júlí 1875	40	»
4. Borgað fyrir coupons-obligationir (sbr. tekjulið 5.)	1401	29
5. Til jafnaðar móti tekjuliðunum 3. og 4.	108	66
6. Eptirstöðvar 31. des. 1875:		
a, í ríkisskuldabréfum	1500	kr. » a.
b, í skuldabréfum einstakra manna	8130	— » -
c, ógoldnir vextir af skuldabréfum einstakra manna	78	— » -
d, í peningum	157	— 2 -
	Gjöld samtals	9865 2
		11714 81

Reykjavík, 1. nóv. 1876.

Bergur Thorberg.

C. Reikningar yfir tekjur og útgjöld opinberra sjóða og stofnana í norður og austuramtinu 1874.

147 a. Möðruvallaklausturskirkja fardaga-árið 1873 til 74.

Tekjur: rd. sk.

1. Kirkjutíund af fasteign og lausafje, 660,58 fiskar, eður 330,29 álnir eptir verðlagsskrá fyrir árið 1874—75 á 27 sk. hver alin	92 86
2. Ljóstollar 56½ að tölu, hver á 4 pund tölgar, alls	226 pund
par af, eins og vant er, eytt til ljósa	24 —
	pau 202 —
sem eptir eru voru seld í verzlun, hvert pund fyrir 20 sk.	42 8
3. Legkaup, 11 heil og 3 hálf, alls 75 álnir, reiknaðar eptir verðlagsskrá 1873—74 á 26¾ sk.	20 86
	Tekjur alls 155 84

Útgjöld:

1. Skuld kirkjunnar við reikningshaldara frá f. á.	3 18
2. Fyrir brauð og vín handa altarisgöngufólki:	
a, 33 pottar víns á 32 sk.	11 rd. » sk.
b, 800 kirkju-oblátur á 16 sk. hundraðið	1 — 32 — 12 32
3. Fyrir ljósagarn ¼ pund	» 32
4. Fyrir þvott og hirðingu kirkjunnar	8 »
5. Fyrir prentun á kirkjureikningnum fyrir árið 1871—72	2 66
6. Laun prestsins fyrir skoðun þessa reiknings	» 81
7. Visitazíulaun prófasts D. Halldórssonar	5 60
8. Fyrir tjörgun kirkjunnar	17 82
9. Fyrir aðgjörð á þaki kirkjunnar	13 10
10. Til landssjóðsins eru borgaðir	91 87
	Útgjöld alls 155 84

148 b. Flateyjarkirkja fardaga-árið 1873 til 74.

Tekjur: rd. sk.

1. Hjá reikningshaldara eptir fyrra árs reikningi	6 27
2. Tíund af fasteign og lausafje 18,79 fiskis á 13½ sk.	2 63
3. Ljóstollar að tölu 12 eður 48 pund á 18 sk.	9 »
4. Legkaup	» »
5. Skuld kirkjunnar við jarðabókarsjóðinn	372 74
	Tekjur alls 390 68

Útgjöld:

1. Skuld kirkjunnar við jarðabókarsjóðinn	372 74
2. Fyrir brauð og vín handa altarisgöngufólki	1 68
3. 8 pund tölgar til lýsingar á 18 sk.	1 48
4. Fyrir ljósagarn, sápu, hirðingu á kirkju og skrudu	1 24
5. Í peningum hjá reikningshaldara	13 46
	Útgjöld alls 390 68

c. Munkaþverárklosturskirkja fardagaárið 1873 til 74.

149

Tekjur:

		Tekjur:		rd.	sk.
1.	Kirkjutíund 227,76 fískis eður 113,88 álnar á 27 sk.			32	3
2.	Ljóstollar 30 1/2 að tölu á 4 pnd. hver, gjöra		122 pnd.		
	þar af gengur til kerta handa kirkjunni		12 —		
		hin	110 —		
	gjöra eptir verðlagsskránni 1873—74 á 18 sk.			20	60
3.	Legkaup 4 heil og 1 hálf, eður 27 álnir, reiknaðar eptir verðlagsskrá 1873—74 á 26 3/4 sk.			7	50
4.	Skuld kirkjunnar við Munkaþverárklausturs-vesturhluta eptir næsta reikningi á undan		266 rd. 75 sk.		
	þar af eru borgaðar eptirstöðvarnar í sama ársreikningi		39 — 83 —	226	88
			Tekjur alls	287	9

Útgjöld.

1.	Skuld kirkjunnar eptir 4. tekjugrein	226	88
2.	Fyrir þvott og hirðing kirkjunnar	5	32
3.	— brauð, vín og ljósarök	6	10
4.	— prentun reikningsins árið 1872	2	22
5.	— yfirskoðun reikningsins 3 ál. á 27 sk.	»	81
6.	— pappír, lakk o. fl. undir brjef og skjöl í þarfir kirkjunnar	»	32
7.	Í peningum hjá reikningshaldara	45	32
	sem varið verður upp í skuld kirkjunnar við umboðssjóðinn, sbr. 1. gjaldagrein.		
	Útgjöld alls	287	9

d. Búnaðarsjóður norður- og austuramtsins árið 1874.

150

Tekjur.

1. Sjóður við árslok 1873:				
a, í konunglegum skuldabréfum með 4% vöxtum:				
Nr. 69, dags. 10. okt. 1832, að upphæð	417 rd.	73 sk.		
— 206, — 30. marz 1836, — — .	100 —	» —		
— 392, — 22. apríl. 1839, — — .	197 —	32 —		
b, innritunarskríteinu Ltr. C fol. 3453				
dags. 12. jan. 1874, að upphæð . . .	200 —	» —	915 rd.	9 sk.
c, í láni hjá einstökum mönnum með 4%				
vöxtum	850 —	» —		
d, skuldabréf fjárhagsstjórnarinnar, dags. 13.				
júní 1871	100 —	» —		
e, í vörslum amtsins	38 —	67 —	988 —	67 —
			1903	76
2. Skuldabréfum sjóðsins nr. 68 og 1651 að upphæð samtals	244 —	20 —		
er skipt fyrir ofan nefnt innritunarskríteinu	200 —	» —		
en afgangurinn	44 —	20 —		
er borgaður eptir gangverði því sem 6. sept. 1873 gildi með	41 rd.	11 sk.		
ásamt vöxtum 1 rd. 40 sk.			42	51
3. Vextir af innstæðunni 1. a — d til 11. júní 1874			74	58
			Tekjur alls	2020 89

Hinn 30. des. 1876.

Útgjöld.

	rd.	sk.
1. Borguð húsaleiga fyrir amtsbókasafnið frá 14. maí 1873 til 14. maí 1874	5	»
2. Sjóður við árslok 1874:		
a, í konunglegum skuldabréfum með 4% vöxtum eftir 1. tekju-		
grein a, b, d	1015 rd.	9 sk.
b, í láni hjá einstökum mönnum með 4%	850 —	» —
c, í vörzlum amtsins	150 — 80 —	2015 89
	Útgjöld alls	2020 89

151 e. Jökulsár brúarsjóður í Norðurmúlasýslu árið 1873—74.

Tekjur.

rd. sk.

1. Sjóður við árslok 1873:		
a, konungl. skuldabréf nr. 393, dags. 22. apríl 1839, að upphæð 200 rd. » sk.		
b, lánað mót veði í fasteign	1050 —	» —
c, í vörzlum amtsins	64 — 22 —	1314 22
2. Vextir frá 11. júní 1873 til 11. júní 1874:		
a, af hinu konunglega skuldabréfi 4%	8 —	» —
b, — skuldabréfum einstakra manna 4%	42 —	» —
	Tekjur alls	1364 22

Útgjöld.

rd. sk.

1. Fyrir hirðingu brúarinnar m. fl.		3	»
2. Sjóður við árslok 1874:			
a, í konunglegum skuldabréfum með 4% vöxtum	200 rd.	» sk.	
b, lánað mót veði í fasteign og 4%	1050 —	» —	
c, sömuleiðis mót veði í fasteign og 4% ³⁰ / ₁₂ 74	100 —	» —	1350
d, í vörzlum amtsins			11 22
	Útgjöld alls		1364 22

152 f. Gjafasjóður Guttorms prófests Þorsteinssonar til fátækra í Vopnafjarðarhrepp árið 1874.

Tekjur.

rd. sk.

1. Sjóður við árslok 1873:		
Skuldabréfi nr. 2262 dagsettu 6. sept. 1833, að upphæð 800 rd., er skipt fyrir innritunarskírteini Ltr. C fol. 3455, dags. 12. jan. 1874, að upphæð	800	»
2. Vextir af innstöðunni frá 11. júní 1873 til 11. júní 1874	32	»
	Tekjur alls	832

Útgjöld.

rd. sk.

1. Styrkur veittur fátækri ekkju í Vopnafirði árið 1874	30	66
2. Sjóður við árslok 1874:		
a, innritunarskírteinið sem tilfært er tekjumegin	800	»
b, í vörzlum amtsins	1	30
	Útgjöld alls	832

g. Gjafasjóður Pjeturs sýslumanns Þorsteinssonar árið 1874. **153**

	Tekjur.	rd.	sk.
1. Sjóður við árslok 1873:			
a, í konunglegum skuldabréfum með 4% vöxtum:			
Nr. 97, dags. 7. okt. 1833, að upphæð	176 rd. » sk.		
— 390, — 22. apríl 1839, —	368 — 80 —		
b, skuldabréfi nr. 6005, dags. 3. febr. 1832, að upphæð 400 rd. er skipt fyrir innritunarskírteini Ltr. C. fol. 3454, dags. 12. janúar 1874, að upphæð	400 — » — = 944 — 80 —		
c, lánað mót veði í fasteign og 4% leigu	525 — » —		
d, í vörzlum amtsins	9 — 75 —	1479	59
2. Vextir frá 11. júní 1873 til 11. júní 1874:			
a, af innstæðunni 1. a — b, 944 rd. 80 sk.	37 — 76 —		
b, — skuldabréfum einstakra manna 1. c.	21 — » —	58	76
	Tekjur alls	1538	39

	Útgjöld.	rd.	sk.
1. Borgað til tveggja manna í Vallanessókn		54	»
2. Sjóður við árslok 1874:			
a, í konunglegum skuldabréfum	544 rd. 80 sk.		
b, innritunarskírteini	400 — » —		
c, í láni hjá einstökum mönnum	525 — » — = 1469 — 80 —		
d, í vörzlum amtsins	14 — 55 —	1484	39
	Útgjöld alls	1538	39

h. Jóns Sigurðssonar legat fardagaárið 1873—74.

154

	Tekjur.	rd.	sk.
1. Sjóður í fardögum 1873:			
a, í fasteign, jarðirnar:			
Kristnes . . . 34,4 hndr. virt á	1200 rd. » sk.		
Hvammur . . . 33,8 — — —	1000 — » —		
Sílastaðir } . . . 26,8 — — —	870 — » —		
Sílastaðakot }			
Laugaland } . . . 32,6 — — —	950 — » —		
Heiðarhús }			
Miðland . . . 7,4 — — —	500 — » —		
1/2 Gloppa . . . 5,75 — — —	200 — » — = 4720 — » —		
b, í veðskuldabréfum:			
1, með 4% vöxtum	1990 rd.		
2. — 3 1/2% —	200 —	2190	» —
c, í vörzlum amtsins	6 — 74 —	6916	74
	flyt	6916	74

2. Leigur af vaxtafjenu:			
a, af 1990 rd. með 4% vöxtum til 11. júní 1874	79 rd. 58 sk.		
b, — 200 — — 3½% — — 11. júní s. á.	7 — " —	86	58
3. Leigur haustið 1873 eptir 15¾ kúgildi, sem jörðunum fylgja:			
a, 200 álnir reiknaðar eptir smjörverði verðlagsskráarinnar			
1873—74 á 26 sk.	54 — 16 —		
b, 115 meðalálnir eptir sömu verðlagsskrá á 26¾ sk.	32 — 4 —	86	20
4. Landskuldir í fardögum 1874 reiknaðar eptir verðlagsskrá 1874—65:			
a, 4 sauðir veturgamlir, hver á 4 rd. 32½ sk.	17 rd. 34 sk.		
b, 190 álnir, sem áskilið er að greiðist með	36 — 32 —		
c, 470 meðalálnir á 27 sk.	132 — 18 —	185	84
5. Skuld við ríkissjóðinn		19	5
6. — — amtmann		17	40
	Tekjur alls	7311	89

Útgjöld.

rd. sk.

1. Upp í skuldina við ríkissjóðinn er borgað:			
a, 4% vextir af 38 rd. 9 sk. frá 1. apríl 1873 til 31. marz 1874	1 rd. 50½ sk.		
b, ⅓ af 133 rd. 32 sk.	19 — 4½ —	20	55
c, af skuldinni stendur eptir ⅓ af 133 rd. 32 sk., sbr. tekjulið 5.		19	5
2. Vextir af skuld legatsins við ríkissjóðinn er í fyrra árs reikningi af 57 rd. 14 sk. vanreiknaðir um		"	73
3. Umboðslaun ⅓ jarðaafgjaldanna, sem eru að upphæð 272 rd. 8 sk.		45	33
4. Eptirstöðvar:			
a, í fasteign, samkvæmt tekjulið 1. a	4720 rd. " sk.		
b, í veðskuldabryfum:			
1, með 4% vöxtum	1990 rd.		
2, — 3½% —	200 — 2190 — " —		
c, lánað 29. okt. 1874 mót veði í fasteign og 4% vöxtum	216 — 19 —		
d, lánað 11½ 74 mót veði í fasteign og 4% vöxtum	100 — " —	7226	19
	Útgjöld alls	7311	89

i. Gjóf Jóns Sigurðssonar til Vallnahrepps fardagaárið 1873—74.

Tekjur.

rd. sk.

1. Sjóður í fardögum 1873:			
a, jörðin Ytri-Villingadalur 14,0 hndr. virt á	495 rd. " sk.		
b, — Merkgil . . 14,0 — — —	500 — " —		
c, — ½ Gloppa . 5,75 — — —	160 — " —	1155	"
2. Leigur haustið 1873 eptir 4¼ kúgildi reiknaðar eptir verðlagsskránni 1873—74:			
85 meðalálnir á 26¾ sk.	23 rd. 66 sk.		
3. Landskuldir í fardögum 1874 reiknaðar eptir verðlagsskránni 1874—75:			
194 meðalálnir á 27 sk.	54 — 54 —	78	24
	Tekjur alls	1233	24

	Útgjöld.	rd.	sk.	
1. Umboðslaun sjöttungur úr 78 rd. 24 sk.		13	4	
2. Til Vallnahrepps fátækra sjóðs eru greiddir		63	42	
3. Sjóður í fardögum 1874 eptir 1. tekjugrein		1155	»	
4. Í vörzlum umboðsmanns		1	74	
	Útgjöld alls	1233	24	

k. Sjóður handa fátækum ekkjum og munaðarlausum börn- 156
um í Eyjafjarðarsýslu og Akureyrar kaupstað árið 1874.

	Tekjur.	rd.	sk.
1. Sjóður við árslok 1873:			
a, í konunglegum skuldabrfefum með 4% vöxtum	644 rd. 22 sk.		
b, - ——— ——— — 3½% —	282 — 11 —		
c, - ——— ——— — 3% —	100 — » —		
d, í peningum	6 — 28 —		
e, gleymt að færa til inntektar í fyrra árs reikningi	1 — 74 —	1034	39
2. Vextir af skuldabrfefum sjóðsins til 11. júní 1874		38	62
	Tekjur alls	1073	5

	Útgjöld.	rd.	sk.
1. Styrkur veittur einu munaðarlausu barni		17	»
2. Sjóður við árslok 1874:			
a, í konunglegum skuldabrfefum eptir 1. tekjugrein	1026 rd. 33 sk.		
b, í peningum	29 — 68 —	1056	5
	Útgjöld alls	1073	5

l. Gjald til þjóðveganna í norður- og austuramtinu árið 1874. 157

	Tekjur:	rd.	sk.	rd.	sk.
1. Eptirstöðvar við árslok 1873:					
a, í Húnavatnssýslu		18	49		
b, í Skagafjarðarsýslu		26	13		
c, í Eyjafjarðarsýslu		96	86		
d, í Þingeyjarsýslu		174	63		
e, í Norður-Múlasýslu		728	95		
f, í Suður-Múlasýslu		269	81	1315	3
2. Þjóðvegagjald 1874:					
a, í Húnavatnssýslu		421	31		
b, í Skagafjarðarsýslu		386	80		
c, í Eyjafjarðarsýslu		378	36		
d, í Þingeyjarsýslu		494	6		
e, í Norður-Múlasýslu		391	58		
f, í Suður-Múlasýslu	425 rd. 58 sk.				
Andvirði fyrir viðina úr trjebrúnni á Slenju					
í þessari sýslu, er brotnaði	43 — 13 —				
Vegasjóðurinn hefir fengið að láni hjá 2 hreppum	605 — 25 —	1074	»	3146	19
3. Skuld vegabótasjóðs Húnavatnssýslu við árslok 1874 kemur til útgjalda í					
næsta reikningi vegabótasjóðsins.				58	53
				Tekjur alls	4519 75

157

Gjöld :

	rd.	sk.	rd.	sk.
1. Fyrir vegabætur á árinu 1874 er borgað:				
a, í Húnavatnssýslu	498	37		
b, í Skagafjarðarsýslu	375	56		
c, í Eyjafjarðarsýslu	387	32		
d, í Þingeyjarsýslu	555	80		
e, í Norður-Múlasýslu	552	64		
f, í Suðurmúlasýslu	511	40	2881	21
2. Eptirstöðvar við árslok 1874:				
a, í Skagafjarðarsýslu	37	37		
b, í Eyjafjarðarsýslu	87	90		
c, í Þingeyjarsýslu	112	85		
d, í Norður-Múlasýslu	567	88		
e, í Suður-Múlasýslu	832	42	1638	54
	Gjöld alls	4519	75	

158 m. Gjald til búnaðarskóla í norður- og austuramtinu árin
1873—1874.

Árið 1873.

Tekjur.

jarðir. rd. sk.

1. Búnaðarskólagjald vorið 1873:				
a, úr Húnavatnssýslu	7209,4	112	62	
b, úr Skagafjarðarsýslu	7667,9	119	78	
c, úr Eyjafjarðarsýslu	7913,3	123	61	
d, úr Þingeyjarsýslu	7032,4	109	85	
e, úr Norður-Múlasýslu	4159,0	64	95	
f, úr Suður-Múlasýslu	3866,0	60	39	
	Tekjur alls	37848,0	591	36

Gjöld.

rd. sk.

1. Lánað mót fasteignarveði og 4% vöxtum	430	»		
2. Óborgað búnaðarskólagjald:				
a, úr Skagafjarðarsýslu af 13 hndr.	» rd. 20 sk.			
b, úr Þingeyjarsýslu af 98,7 hndr.	1 — 52 —	1	72	
3. Í vörzlum amtsins		159	60	
	Gjöld alls	591	36	

Árið 1874.

Tekjur.

jarðir. rd. sk.

1. Sjóður við árslok 1873:	rd. sk.			
a, í veðskuldabréfum með 4% vöxtum	430	»		
b, í vörzlum amtsins	159	60		
c, óborgað búnaðarskólagjald	1	72	591	36
2. Vextir af skuldabréfum sjóðsins til 11. júní 1874			11	6
			flyt	602 42

3. Búnaðarskólagjald vorið 1874:

	flutt	602	42	158
a, úr Húnavatnssýslu	7209,4	112	62	
b, úr Skagafjarðarsýslu	7667,9	119	78	
c, úr Eyjafjarðarsýslu	7913,3	123	61	
d, úr Þingeyjarsýslu	7032,4	109	85	
e, úr Norður-Múlasýslu	4159,0	64	95	
f, úr Suður-Múlasýslu	3866,0	60	39	
Tekjur alls	37848,0	1193	78	

Gjöld:

rd. sk.

1. Sjóður við árslok 1874:

a, lánað mótt veði í fasteign og 4% vöxtum samkvæmt tekjugrein 1. a,	430rd.	» sk.		
b, sömuleiðis mótt veði og 4% vöxtum	650—	» —		
c, í vörslum amtsins	113—	78—	1193	78
Gjöld alls			1193	78

n. Jafnaðarsjóður norður- og austuramtsins árið 1874.

159

Tekjur:

rd. sk. rd. sk.

1. Eptirstöðvar eptir fyrra árs reikningi:

a, fyrirfram borgað úr sjóðnum eptir sjerstakri skýrslu til stjórnarinnar:

1. í sakamálum	260	88		
2. í gjafsóknarmálum	1175	56		
3. lánað Svalbarðshrepp í korni og peningum veturinn 1869—70	105	24		
4. í láni hjá Presthólahrepp	13	»		
5. fyrir sendiferð til amtsins með brjef frá sýslumanninum í Þingeyjarsýslu út af jarðskjálftunum vorið 1872	3	»		
6. fyrir prentun tveggja auglýsinga í blaðinu Norðanfara	3	76		
7. fyrir bólusettar persónur á árunum 1871—73	95	60	1657	16

b, í peningum 1436 6

2. Á árinu 1874 er jafnað 10 skildingum á hvert gjaldbært lausafjórðundað í amtinu, og er gjald þetta

a, af Húnavatnssýslu	641	9		
b, af Skagafjarðarsýslu	503	32		
c, af Eyjafjarðarsýslu	472	63		
d, af Þingeyjarsýslu	477	18		
e, af Norður-Múlasýslu	532	13		
f, af Suður-Múlasýslu	430	75	3057	18
Tekjur alls			6150	40

1. Til dóms og lögreglumála:				
a, í þjófnaðarsök hjónanna Jóhannesar Jónssonar og Sigríðar Þiðriksdóttur úr Skagafjarðarsýslu	83	51		
b, í sakamáli Magnúsar Magnússonar úr Eyjafjarðarsýslu	77	94		
c, í þjófnaðarsök Nikulásar Guðmundssonar úr Húnavatnssýslu	259	12		
d, fyrir skoðun á vigti og máli á verzlunarstöðunum Skagaströnd og Hólanesi	4	24		
e, fyrir ýmsan kostnað við fangahúsið á Akureyri	77	20	502	9
2. Kostnaður viðvíkjandi alþingi 1873 og 1874			1253	87
3. Kostnaður við alþingismanna kosningar í Suður-Múlasýslu 1874			23	80
4. Fyrir prentun á kjörskrá til alþingiskosningar í Eyjafjarðarsýslu 1874			18	46
5. Til yfirsetukvenna:				
fyrir ýms áhöld handa 4 yfirsetukonum í norður- og austuramtinu			64	»
6. Kostnaður viðvíkjandi bólusetningu:				
a, til bólusetjara í Skagafjarðarsýslu	21	8		
b, til bólusetjara í Eyjafjarðarsýslu	62	36		
c, til bólusetjara í Þingeyjarsýslu	36	36	119	80
7. Kostnaður viðvíkjandi verðlagsskránum:				
a, þóknun til prófests D. Halldórssonar fyrir að setja verðlagsskránnar fyrir árið 1874—75	14	»		
b, fyrir prentun og pappír á verðlagsskránum fyrir árið 1875—76	22	55	36	55
8. Til sáttamála			»	»
9. Til gjafsóknarmála:				
málsfærzlulaun við yfirjettinn í tveimur gjafsóknarmálum úr Eyjafjarðarsýslu			18	»
10. Kostnaður við forörgun 3 málleysinga frá norður- og austuramtinu á dumbaskólanum í Kaupmannahöfn árið 1874			327	47
11. Til landshöfðingjans yfir Íslandi fyrir kostnað við embættisferð hans sumarið 1874, að því leyti norður- og austuramtið snertir			156	»
12. Fyrir móttöku og afhendingu sýsluembættisins í Þingeyjarsýslu sumarið 1874			20	80
13. Fyrir aukapóstferð frá Akureyri til Húnavatnssýslu í janúar 1875			14	»
14. Fyrir sendiferð með embættisbrjef austur á Eskifjörð			16	»
15. Fyrir sendiferð frá sýslumanninum í Þingeyjarsýslu til amtsins, út af jarðskjálftunum vorið 1872			3	»
16. Fyrir prentun tveggja auglýsinga í blaðinu Norðanfara, um gripasýninguna í Kaupmannahöfn			3	76
17. Fyrir prentun á kosningarskrá til amtsráðsins í norður- og austuramtinu			58	25
18. Kostnaður við sýslunefndarkosningar í Þingeyjar- og Norður-Múlasýslum			50	52
19. Eptirstöðvar:				
a, fyrirfram borgað úr sjóðnum eptir sjerstakri skýrslu, sem send er stjórninni og seinna verða gjörð reikningsskil fyrir	1525	72		
b, í peningum	1938	3	3463	75
Útgjöld alls			6150	40

Skrifstofu norður- og austuramtsins, 18. marz 1876.

Christiansson.

— *Ágrip af bræfi ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um kennslutím-ann við prestaskólann.* — Stud. theol. Þorleifur Jónsson hafði sótt um að mega ganga undir burtfararpróf frá prestaskólanum, eptir eins árs undirbúning þar; en ráðgjafinn segir sjer hafi eigi þótt ástæða til að fara þess á leit við hans hátígn konunginn, að sú bæn yrði veitt.

160
4. nóvbr.

— *Bræf landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um alþingiskosningu.* — Í þóknanlegu bræfi frá 17. apríl f. á. skýrðuð þjer, herra amtmaður meðal annars frá því, að verzlunarstjóri Jón Blöndal hefði verið kosinn alþingismaður fyrir Skagafjarðarsýslu, en þjer tókuð ekki fram, að hann hefði tekið við kosningunni og sent kjörstjórninni viðurkenningu þá, er 12. grein tilsk. 8. marz 1843 mælir fyrir um. Með því að hinn kosni þingmaður gaf sig ekki fram á alþingi því, er átt var í fyrra, og heldur ekki hefir skýrt frá neinum forföllum, er hafi hamlað honum frá að koma á þingið, virðist líklegt, að hann hafi ekki viljað taka við kosningunni; og verð jeg því þjónustusamlega að skora á yður, herra amtmaður, að leita skýrslu kjörstjórans um það, hvort tjeður verzlunarstjóri Jón Blöndal hafi sent áminnsta viðurkenningu eða hafnað kosningu þeirri, er hann hafði orðið fyrir. Staðfestist líkur þær, sem eru fyrir, að þingmaðurinn hafi ekki viljað taka við kosningunni, verð jeg að skora á yður að hlutast til um, að ný kosning fari nógu tímanlega fram á öðrum alþingismanni fyrir Skagafjarðarsýslu í stað verzlunarstjóra Jóns Blöndals.

164

25. nóvbr.

— *Ágrip af þremur bræfum landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um linun í afgangi af þjóðjörðum.* — Með bræfum þessum, 19. desbr. 1876, veitti landshöfðingi samkvæmt tillögum amtmanns og hlutaðeigandi umboðsmanns, að undangengnum skoðunargjörðum, ábúðum þjóðjarðanna Slýja, Eystri-Dalbæjar, Uppsala, Fagurhlíðar, Eystri-Tungu, Hátúna, Þykkvabæjarklausturshjáleigu og Sauðhúsness, allra í Skaptafellssýslu, linun þá í eptirgjaldi og þóknun, er hjer greinir:

Einari Ólafssyni á Slýjum 25 ál., Jóni Jónssyni á Uppsölum . . . 8 ál., og Sveini Sveinssyni á Slýjum 5 — Ólafi Ólafssyni í Fagurhlíð . . . 16 — Sigurði Sigurðssyni á Eystri-Dalbæ . 20 —

um árið í 3 ár, frá fardögum 1876, og skuli gjaldið reiknað að helmingi eptir meðalverði verðlagsskrár, en helmingurinn á 8 sk. alinin. Ábúendurnir á Slýjum höfðu notið sömu landskuldar-linunar undanfarin ár, samkvæmt landshöfðingjabræfi 23. apríl 1874, sbr. dómsmálastjórnarbr. 6. jan. 1868 og 13. okt. 1870¹, og sömuleiðis ábúendur Eystri-Dalbæjar, Uppsala og Fagurhlíðar samkvæmt dómsmálastjórnarbr. 8. ágúst 1873¹, sbr. dstjbr. 9. júlí 1870¹ og 24. jan. 1871¹. Amtmaður hafði getið þess, að hann hefði skoðað jarðir þessar allar á embættisferð sinni um Skaptafellssýslu 1874, og litizt svo á, sem full ástæða væri til að veita ábúöndunum umgetna landskuldarlinun; hafi jörðin Slýjar þá verið að kalla gjörspillt af sandfoki. Enn fremur fjekk:

Stefán Höskuldsson á Sauðhúsnesi . 20 kr. Einar Gíslason á Eystri-Tungu . 5 kr. og Jón Andrjess. á Þykkvabæjarklaust.hjál. 5 — Hreiðar Bjarnason á Hátúnum . 25 —

í þóknun fyrir sandmokstur af túnnum ábýlisjarða sinna, og skyldi draga fje þetta frá jarðargjöldum þeirra þetta fardagaár. Hafði fyrirhöfn Stefáns verið metin 100 dagsverk, Jóns

1) Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands III, 81, 103, 135, 649.

Hinn 30. des. 1876.

1876

162
19. des.

20, Einars 20 og Hreiðars 25, en hann hafði auk þess unnið það ábýlisjörð sinni til bóta síðustu árin undanfarin, að hlaða þar 900 faðma af tún- og traðargarði. Hafði amtmaður tekið fram, að það mætti virðast mjög áriðandi, að leiguliðar á þjóðjörðunum í Skaptafellssýslu væru uppörfaðir til að bæta af fremsta megni þær skemmdir, er jarðirnar verða fyrir á ári hverju af völdum náttúrunnar, með því móti, að veita þeim nokkra þóknun fyrir fyrirhöfn þeirra, þar eð jarðir þessar mundi að öðrum kosti leggjast í eyði eða eigi byggjast öðruvísi en með enn lægri leigumála en nú er á þeim; en hins vegar sje eigi ástæða til að veita slíka þóknun, ef fyrirhöfn ábúandans til varnar eða viðhalds jörð sinni nemi mjög litlu.

163
20. des.

— Ágrip af bræfi landshöfðingja til biskups og landsógeta um útbýtingu á uppþótarfje handa nokkrum prestaköllum. — Biskup hafði í bræfi 7. s. m. skýrt frá, að af fje því, er landshöfðingi hafði lagt þetta ár nokkrum fátækum prestaköllum með bræfi 17. jan. s. á. af þeim 2000 kr., sem veittar eru í því skyni í fjárlögunum 1876 og 1877 13. gr. A b 1., voru enn eptir ónotaðar 766 kr., með því að prestar þeir, er kallaðir hafa verið til Staðar í Aðalvík og Staðar í Súgandaströð, hafi ekki tekið við braudunum þetta ár, og enginn prestur hafi verið skipaður í Prestshólabrauð — og hafði biskup lagt það til, að þessum 766 kr. yrði skipt meðal annara fátækra prestakalla. Skipti þá landshöfðingi fjenu, sem hjer segir:

Fljótshlíðarþingum í Rangárvalla prófastsdæmi		24 kr.
Stóruvalla prestakalli í —	— —	50 —
Keldna þingum í —	— —	50 —
Hrepphóla prestakalli í Árness	— —	60 —
Lundar — í Borgarfjarðar	— —	20 —
Flateyjar — í Barðastrandar	— —	100 —
Alptamýrar — í Vestur-Ísafjarðar	— —	100 —
Staðarprestak. á Snæfjallströnd og	} í Norður-Ísaf. prófastsd.	32 —
Kirkjubólspingum		
Hjaltabakka prestakalli í Húnavatns prófastsdæmi		32 —
Mývatnspingum í Suður-Þingeyjar	— —	200 —
Sandfells prestakalli í Austur-Skaptafells	— —	78 —
Einhólts — í — — —		20 —
		766 —